

Pavle Simović

BIBLIJSKO JEVANĐELJE

Naziv djela:
Biblijsko jevanđelje

Autor:
Pavle Simović

Izdavač:
Institut za izučavanje religije
www.religija.me

Dizajn korica i priprema za štampu:
Pavle Simović

Štampa:
Za internu upotrebu
Besplatan primjerak

Prvo izdanje, 2018. godine

Sadržaj

1. Jevanđelje: osnove	4
2. Platforma na kojoj gradimo istinu	12
3. Adam prima jevanđelje	23
4. Jevanđelje obasjava Avrama	30
5. Prikaz jevanđelja sistematizovan u Zakonu	38
6. Jevanđelje u proročanstvima	51
7. Dobra vijest o kraljevstvu Božjem	58
8. Jevanđelje i novorođenje	64
9. Usov za vrednovanje jevanđelja	73
10. Božja inicijativa u korist grešnika	78
11. Upoznavanje Boga i upoznavanje nas samih	90
12. Čovječanstvo u Adamu i u Hristu	97
13. Dva gospodara i jevanđelje	109
14. Dobitnici u Hristu	117
15. Poznanje Isusa Hrista	124
16. Grijesi, jevanđelje i Zakon	131
17. Jevanđelje i Božji sud	140
18. Šta je opravdanje vjerom	147
19. Odgovor na jevanđelje	162
20. Plan spasenja i sadašnja istina	174
Jevanđelje: Pitanja i odgovori	180
O autoru	188

JEVANĐELJE: OSNOVE

PITANJE: Šta je jevanđelje?

ODGOVOR: Izraz „jevanđelje“ (grčki: evangelion) u opštem smislu znači „dobru vijest“ ili objavu dobre vijesti o spasenju koje realizuje Isus Hrist, koji se u Bibliji originalno identifikuje kao Sin Božji i, za potrebe spasenja čovjeka, utjelovljeni Sin čovječji.

PITANJE: Zašto je čovjeku potrebno spasenje?

ODGOVOR: Mi od samog svog rođenja prepoznajemo određene probleme koje doživljavamo kroz lično iskustvo ili, ako neke sami nemamo, opažamo ih u okruženju i svijetu u kojem živimo. Mi sami, drugi ljudi, i sav živi svijet podložan je propadljivosti, bolestima, starenju i smrti. Problemi su evidentni, i ako razmišljamo od uzroka do posledice, zaključujemo da svaki problem ima svoj uzrok pa tako i egzistencijalni problemi čovječanstva od kojih je ključan moralni problem. U tom smislu akumulirano ljudsko znanje i iskustvo i pamćenje istorije mogu nam biti od određene pomoći, ali i dalje smo uskraćeni za relevantnu „dijagnozu“. Kao što pacijent sam sebi ne može postaviti adekvatnu dijagnozu i odrediti terapiju bez doktora, tako smo i mi ograničeni i nesposobni da sagledamo stvari iz više perspektive koja nije opterećena našim problemima.

Biblija je jedini izvor znanja koji daje odgovore na pitanja ko smo mi, odakle dolazimo, zašto smo u ovakvom stanju, te konačno kakav će biti budući ishod. Ovo zato što biblijski spisi nisu nastali inicijativom čovjeka i kao rezultat ljudskih ideja, već su proizvod božanskog vođstva i nadahnuća, ili božansko otkrivenje čovjeku pisano ljudskim jezikom.

Bibliju prepoznajemo kao Božju objavu upravo zato što iz više perspektive objašnjava osnovne probleme za koje ljudski rod sam nema rješenja, počevši od njihovih uzroka, preko posledica, pa sve do konačnog rješavanja. Taj proces se naziva

Božji Plan spasenja i podrazumijeva saradnju božanskog i ljudskog. Sama Biblija je plod takve saradnje.

PITANJE: Da li čovjek može spasiti samog sebe?

ODGOVOR: Kad bi to bilo moguće, čovječanstvo bi to i u radilo. Čovjek izvjesno želi i nastoji da produži sebi život, da obezbijedi sreću, zadovoljstvo i mir, ali iskustvo dokazuje da ti naponi završavaju polovičnim uspjehom u životu i konačnim neuspjehom u smrti, te da osnovni problemi ostaju isti ili se čak produbljuju. Čovjek bi volio da se spasi ali ovakav kakav jeste, što nije moguće, kao što nije moguće da bolesnik ozdravi a uzorci bolesti i dalje ostanu u njemu.

PITANJE: Zašto je to tako?

ODGOVOR: Biblija nas informiše da se nalazimo u stanju grijeha, a grijeh se definiše kao prestup Božjeg savršenog poretka života. U grijehu mi smo otuđeni od Boga koji je Izvor i Održavalac života. Blijedu spoznaju o težini tog problema možemo dobiti kroz primjere međusobnih odnosa, kao što su razdori u porodici ili poremećeni međuljudski odnosi zbog laži, prevare, iskorištavanja, zločina, i sl.

Biološkom reprodukcijom mi možemo generisati novi život samo onakav kakvi sami imamo, sa svim osnovnim problemima koje smo već naveli. To znači da ne postoji ni teoretska mogućnost da izbavimo sami sebe od osnovnih egzistencijalnih problema. Čak i kad bi uz pomoćnih nauke uspjeli da poboljšamo ovakvo stanje ili produžimo život, uzrok naših problema i dalje ostaje – grijeh.

Odatle zaključujemo: da bismo se spasili, mora se riješiti problem grijeha.

PITANJE: Da li Bog može riješiti probleme čovječanstva?

ODGOVOR: Grijeh je nastao usled posezanja za alternativom Božjem poretku života. Bog kao Tvorac definisao je i predvidio sve neophodne činioce sistema i svrhu svemu stvorenom. Na nivou jednog sistema kao što je naš univerzum ili uže planeta na kojoj živimo, upraviteljska funkcija povjerena je najuzvišenijem biću stvorenom po Božjem obličju – čovjeku. Čovjeku

je kao moralnom biću data sloboda, bez koje ljubav kao najveća pokretačka sila koja daje kakvoću svrsi života nije moguća. Sloboda sama po sebi ne znači ništa bez svrhovitosti i cilja života koji nosi sa sobom privilegije, prava i odgovornosti. Ljubav sama po sebi takođe bi bila apstrakcija. Bog je život osmislio kao kompleksni i kreativni međusobni odnos stvorenih bića koja se ispo- mažu u činovima nesebične ljubavi i ljubavi prema Stvoritelju. Tu harmoniju može da pokvari samo voljni „ispad“ iz sistema koje bi eventualno pokrenulo neko slobodno moralno biće. Biblija objašnjava da se upravo to dogodilo, i da je i čovjek prih- vatilo taj iracionalni koncept nezavisnosti od Boga. To su učinili naši praroditelji, Adam i Eva, i cijelo čovječanstvo je reproduk- cija tog palog života. Logično, grijeh ima svoju progresiju i svaka nova generacija snosi veće posledice.

Već smo rekli da su evidentne posledice koje mi i naša pla- neta snosimo zbog grijeha. Očigledno je da te probleme, za- jedno sa uzrokom, može riješiti samo Bog. Ali ne bez posledica čak i za Njega. Bog je vrhovni suveren, vrhovno odgovorno mor- alno Biće kao samopostojeći entitet koji je sve stvorio. Stoga Njegova samopožrtvovana ljubav podnosi najveću žrtvu u sva- kom pogledu.

PITANJE: Zašto Bog jednostavno nije uklonio prvobitnog izazivača problema i tako odmah riješio problem i poštedio sebe i sve ostale dalje patnje?

ODGOVOR: Alternativa Božjem poretku života ima svoje uporište u dva pravca: i) izboru života koji je okrenut sebi (čije osnovna vodilja je ljubav prema sebi ili sebičnost) i koji sebe proglašava jednakim Bogu (stvorenje dobija disfunkciju u gri- jehu); i, ii) konceptu mješavine dobra i zla kako u ideološkom tako i u praktičnom domenu. To znači da pobunjenik koristi, tač- nije zloupotrebljava svoju slobodu izbora, a istovremeno mješa- vina dobra i zla mu omogućava da se koristi manipulacijom kao sredstvom kojim se suprotstavlja svom Tvorcu i vrbuje druge potencijalne pristalice.

Da je Bog odmah primijenio zakonske sankcije: i) doveo bi

u pitanje sopstveni integritet, ljubav, pravdu, istinu i milost; ii) izazvao bi strah i sumnju kod ostalih stvorenja i time i sam postavio „tempiranu bombu“ koju bi prije ili kasnije neko opet aktivirao. Pošto Bog u svojoj ljubavi, mudrosti i milosti ne može ni uništiti ni privremeno sakriti otvorenu „Pandorinu kutiju“, On u odgovoru na pobunu aktivira Plan spasenja kroz čiju realizaciju će do punog izražaja doći oba koncepta i riješiti se jednom za uvijek sva pitanja istine i zablude.

PITANJE: Kako i da li mi možemo biti sigurni u Božju ljubav i dobronamjernost, kako znamo da sve ovo nije neka igra „viših sila“, a mi samo pioni na njihovoj „šahovskoj tabli“?

ODGOVOR: Najveći i najbolji dokaz za to je nemjerljiva veličina žrtve koju sam Bog podnosi i koju Biblija opisuje kao ljubav koja prevazilazi razum. Bog nas poziva da sve ispitamo i da se upoznamo s Njim.

PITANJE: Kada je prvi put čovječanstvu objavljena dobra vijest o spasenju?

ODGOVOR: Odmah posle Pada Adama i Eve u grijeh (1. Mojsijeva 3. glava), Bog se obratio uzročniku grijeha, palom anđelu Luciferu (Sotoni), koji je izmanipulisao naše praroditelje, i kazao da uvodi neprijateljstvo između njega i žene i između potomstva ženina i potomstva zmijina. Na osnovu ove i drugih objava u Bibliji, shvatamo da Bog govori o aktivaciji Plana spasenja koji počiva na obećanju o dolasku Spasitelja koji će biti „Ženin“ potomak, tj. pojaviće se iz loze vjernih Bogu, koji će zbog te svoje vjernosti biti izloženi neprijateljstvu „zmijinog potomstva“ tj. pristalica satanističkog koncepta koji odbijaju, ignorišu ili preziru Boga i dar spasenja.

PITANJE: Kako je to neprijateljstvo uopšte moguće kad se cijelo čovječanstvo našlo u istom stanju?

ODGOVOR: Iako je činjenica da se čovječanstvo nalazi u vlasti grijeha, zbog Plana spasenja čovjek je dobio pozajmljeni život, pokriven opštom Božjom blagodat (blagodat je nezaslužena Božja milost i dobrota) koja ga štiti od potpune vlasti Sotone kako bi i dalje mogao koristiti slobodu izbora i usmjeravati

snagu volje kroz različite Bogom date mehanizme (savjest, razum, logika, samokontrola...) koji mu omogućavaju da razlikuje stvari i donese dobre odluke, od kojih je najbolja i najvažnija u životu odgovor na Božji poziv za spasenje.

Dakle, svaki pripadnik ljudskog roda može da prepozna razliku između dobra i zla i da se opredjeljuje za jedno ili drugo. Shodno tome, čovjek je odgovoran prema situaciji u kojoj se nalazi. Mi nikad ne smijemo tvrditi za sebe da smo „beznadežni“ ili „bespomoćni“ grešnici koji ništa ne mogu činiti osim manifestovati grijeh, jer to nije tačno. Tačno je da ne možemo spasiti sami sebe i da nam je neophodan Spasitelj, ali tu činjenicu nikad ne smijemo zloupotrebjavati za opravdanje grijeha. Na ovoj tački (ne)razumijevanja otvara se veliki prostor za vjersku manipulaciju.

PITANJE: Da li smo zaista odgovorni pred Bogom?

ODGOVOR: Božji Zakon dat u Bibliji je najveće svjedočanstvo u prilog činjenice da jesmo.

PITANJE: Šta je Božji Zakon?

ODGOVOR: Božji Zakon definiše poredak života. U najširem smislu te riječi su kompletna uputstva, propisi, odredbe, poduke i smjernice, krivično-pravni kodeks i druge stvari koje je Bog objavio preko svojih izabраниh ljudskih oruđa, a što je zapisano u cijeloj Bibliji, zajedno sa proročkim svjedočanstvima. Iz Božje objave u Bibliji i kroz primijenjenu logiku, posmatranjem i zaključivanjem, mi možemo shvatiti Božji Zakon u uzvišenijem smislu, u uslovima nekontaminiranim grijehom i zlom.

Kad čovjek ne bi bio u stanju da ga izvršava, Božji Zakon bi bio suvišan, kao i svaki svjetovni zakon i poredak.

PITANJE: Zašto Božji Zakon propisuje i različite zabrane, kazne i slično?

ODGOVOR: Zato što je prilagođen čovjeku u uslovima u kojima se on nalazi, i predstavlja branu za upražnjavanje grijeha.

Kazna se koristi kao preventiva širenja zla ili izvršna osuda za počinjene zločine.

PITANJE: Da li se mi možemo spasiti striktnom poslušnošću Božjem Zakonu?

ODGOVOR: Kad bi to bilo moguće, Spasitelj nam ne bio potreban. Bog bi jednostavno postavio norme koje moramo ispuniti. Božji Zakon ukazuje na razlike šta je dobro a šta zlo i sankcioniše grijeh, ali ne može grešnika vratiti u pređašnji položaj, niti to grešnik može postići kroz Zakon.

PITANJE: Mi shvatamo da nijesmo sposobni ispuniti pozitivne zahtjeve Zakona, duhovnu svetost na koju Zakon ukazuje. Da li je to opravdanje da odbacimo Zakon?

ODGOVOR: Apsolutno ne. S jedne strane, to bi bilo kao da rušimo ogradu koja sprečava da ne padnemo u ponor, i, s druge strane, predstavljalo bi prezir prema Bogu koji ga je dao. Drugi aspekt se suptilno kamuflira u paketu u teologiji poznatom kao život „pod blagodaću“ ili „samo vjerom“ koji isključuje potrebu za Zakonom ili ga u najmanju ruku smatra prevaziđenim. Detaljnije o tome govorićemo u zasebnom odjeljku.

PITANJE: Šta zapravo mi dobijamo kroz jevanđelje?

ODGOVOR: Zahvaljujući misiji Isusa Hrista na zemlji, obećanje dato još Adamu je počelo da se ispunjava u realnosti. Isus je u ljudskom obličju, sa genetskim nasleđem ljudskog roda kojemu je potrebno iskupljenje, kroz svoja učenja i praktični životni primjer objavio Božji karakter svijetu i pokazao da je to moguće i u ovakvim uslovima. Božja nepojmljiva požrtvovana ljubav pokazala se Hristovom spremnošću na najveću moguću žrtvu u korist palog ljudskog roda. Blagodat i istina praktično su demonstrirane na takav način da je Isus bio živa obznana samog Boga. To je pretežno u odnosu na Zakon, koji je napismeno objavljen preko Mojsija (vidi: Jovan 1:17, 18), i koji Isus kao Čovjek ispunjava (Matej 5:17, 18) u određenom smislu, o čemu će u zasebnoj temi biti više riječi, ali koji u istom smislu još uvijek nije ispunjen (Matej 5:18). Jevanđelje ne obara Zakon, niti Zakon ugrožava jevanđelje. Sam Isus u istom kontekstu upozorava na one koji će omalovažiti Zakon (Matej 5:19, 20).

Dakle, čovječanstvo je dobilo dobru vijest o spasenju kroz

praktičnu primjenu u Isusovom rođenju, životu, posredničkoj smrti u našu korist, uskrsenju i daljem Njegovom posredovanju u nebeskoj Svetinji (govorićemo detaljno o tome u zasebnim temama), što nam je sve ostalo zapisano u sinoptičkim izvještajima očevidaca i svjedoka tog vremena, u spisima koje poznajemo kao jevanđelja i dodatnim objavama koje čine Novi savez (ili zavjet). Konkretno, to je za nas garancija spasenja, u smislu da je Bog obezbijedio sve što je potrebno da nas uvede pod viši nivo blagodat koji se naziva spasonosna Božja blagodat.

PITANJE: Da li to znači da spasonosna blagodat nije bila dostupna ljudima prije Hrista?

ODGOVOR: Ne. Bila im je dostupna kroz praćenje i poštovanje Plana spasenja, odnosno vjeri u obećanje koja se izražavala poslušnošću Bogu i Njegovim uputima, koji su, između ostalog, podrazumijevali upražnjavanje tipskog prikazivanja Plana spasenja. To je vjernika stavljalo pod „zaklon milosti“, koji izraz se ravnopravno koristi u spisima oba saveza, na svim mjestima gdje se govori o žrtvi ili sveštenečkom posredovanju za grešnika ili čak kad je riječ o najznačajnijem predmetu u zemaljskom svetilištu – Kovčegu saveza. Ta milost je spasonosna Božja blagodat, ali čija djelotvornost u smislu neopozivog prava na spasenje se zasniva na stvarnoj Hristovoj službi pomirenja (vidi: Jevrejima 9:15).

PITANJE: Šta nam konkretno donosi prihvatanje dara Božje spasonosne blagodati?

ODGOVOR: U ovom životu, neposredno i odmah mir sa Bogom vjerom u opravdanje u Hristu. U svijetu nam takođe donosi blagoslove života, ali i nevolju jer živimo na neprijateljskoj teritoriji pod kontrolom Sotone i palih anđela koji manipulišu sa onima koji preziru i zloupotrebljavaju opštu Božju blagodat. U konačnici, prilikom Hristove i Božje neposredne intervencije, kao rezultat pomirenja sa Bogom bićemo izbavljeni za vječni život.

PITANJE: Da li mi već ovdje i sada možemo da iskusimo Božje kraljevstvo?

ODGOVOR: Mi smo još uvijek na neprijateljskoj teritoriji i potčinjeni zakonitostima života pod grijehom u tijelu. Stoga smo i dalje u borbi pokoravanja „tjelesne prirode“ i težnji službi po unutrašnjem čovjeku u duhu. U tom smislu život pobožnosti je kao plivanje uzvodno. Stoga najbolje što možemo praktično da iskusimo ovdje i sada je predukus Neba i Božjeg kraljevstva (vidi: 1. Korinćanima 13:11-13). Umjesto da nas obeshrabri takvo saznanje treba još više da nas podstakne da idemo tim putem, jer ne smijemo zaboraviti da je spasenje dobijena bitka. Zbog toga se i naziva „jevanđelje“ odnosno Dobra ili radosna vijest!

PITANJE: Šta razlikuje biblijsku od ostalih religija odnosno ideologija?

ODGOVOR: 1) Bog Stvoritelj je utemeljio i definisao religiju koja ima svoj kontinuitet od postanka. 2) Biblijska religija se zasniva na *odnosu* sa Bogom koji On inicira i održava (ne na sistemu po učinku koji uspostavlja ljudski autoritet). 3) Princip Izvora (Bog Otac) i Kanala života (Sin Božji – Isus Hrist), sa realnom misijom spasenja u istorijskom vremenu, uz nepobitne dokaze Njegovog mesijanstva i pobjede nad smrću. 4) Bog ne realizuje samo djelo spasenja, već i obraćenja kroz spoznaju Njegove ljubavi (konverzija putem primjene spoljne sile ili manipulacije je isključena). 5) Biblijski koncept odgovara logici, činjenicama, poznatoj istoriji, savjesti i zdravom razumu. Sve se uklapa u savršeni mozaik istine. 6) Božji plan tretira i rješava sva pitanja dobra i zla i predviđa trajnu eliminaciju zla i njegovih nosilaca (kaznu na osnovu individualne odgovornosti). 7) Realizacija Plana spasenja donijeće trajno usklađivanje sa Božjim poretkom i kompletni sklad u svakom segmentu tvorevine.

PLATFORMA NA KOJOJ GRADIMO ISTINU

U sistemu mješavine dobra i zla, gdje su i sam naš razum i sve plemenite sile ličnosti podložne slabošću, liniju razdvajanja između naše uobrazilje, samoobmane, izmanipulisanosti ili indoktrinacije i stajanja u istini i pripadnosti Bogu nije uvijek lako razaznati. Jevanđeljem se možemo uspješno baviti samo uz cjelovito poznavanje kompletne biblijske nauke. Ako želimo primiti istinsko jevanđelje, ono može doći samo iz autentične objave Božje Riječi. Zbog toga se naziva vječno jevanđelje (Otkrivenje 14:6).

Hrišćanstvo nije nova religija, već nastavak izvorne religije koja datira od Adama. Jevanđelje nije novi projekat, već prelazak sa tipskog na antitipsko ispunjenje Plana spasenja, na konkretnu realizaciju Hristove misije u korist palog čovječanstva.

Povezivanje sa Bogom nije stvar jednokratne odluke, donesene na osnovu trenutnih saznanja, utisaka i osjećanja. Zbog našeg neotuđivog prava na slobodu, bez koje ljubav nije moguća, čak ni Božja jednostrana odluka i akcija u našu korist ne bi bila validna. Bog ne koristi prinudu kao sredstvo zadobijanja naše lojalnosti i ljubavi, i mi u svakom trenutku možemo da mu otkazemo svoje povjerenje i poslušnost.

Premda Biblija opisuje iskustvo koje se naziva obraćenje (Bogu) ili duhovno začecje odnosno novorođenje, to nikako ne podrazumijeva jednokratni i neopoziv čin. Tačno je da to može biti radikalno iskustvo i promjena smjera, novi život u vjeri, što znaju mnogi koji su prošli obraćenje. Međutim, prava borba tek dolazi i mi shvatamo ono što biblijska nauka zaista i uči – da je to proces, životno opredjeljenje i usmjerenje, kurs koji smo zauzeli, čiji konačni ishod zavisi od saradnje ljudskog i božanskog, od naše spremnosti da se povjeravamo i pokoravamo Bogu. Na tom putu čovjek se duhovno, moralno i karakterno obnavlja i

izgrađuje po Božjem obličju. To je put borbe, uspona ali i padova. Ko god pokušava predstaviti religijsko iskustvo crno-bijelim slikama pređašnjeg i novog, možemo biti sigurni da je zaveden manipulacijama i lažima, nebitno u kojem procentu mješavine sa istinom (što je manji procenat laži, to je zabluda opasnija i ubjedljivija).

Izgradnja platforme za primanje jevanđelja

Svijest o vlastitoj ograničenosti i slabosti. – Mi moramo biti svjesni sopstvene ograničenosti u pravilnom rasuđivanju (jer smo podložni slabostima u svim aspektima svoje prirode). Stoga smo direktno zavisni od Božje pomoći u prosvjetljenju Njegovom istinom.

Spremnost za prihvatanje objektivne istine. – Na koji način se možemo uzdići i sagledati realnost iznad žablje perspektive svojih ograničenja? Svaki naš pokušaj podizanja na viši nivo sa pretpostavkom sagledavanja šire realnosti biće opterećen i kontaminiran našim vlastitim slabostima i vizurom pale prirode, tako da ćemo te iste slabosti i koncept mješavine dobra i zla projektovati u svojim shvatanjima. Da bismo stekli uvid „odozgo“ potrebno nam je otkrivenje istine koje dolazi odozgo. Drugim riječima, objektivna istina kakva je izložena u Svetom Pismu treba uvijek imati prioritet nad našim subjektivnim stavovima. Mi ne smijemo preinačavati, sakatiti, izvrtati ili prilagođavati istinu svojim predrasudama niti bilo čijim interesima i popularnim mišljenjima i tradicijama.

Poštovanje pravila tumačenja Biblije. – Koja su to osnovna pravila za proučavanje Biblije?

1) *Analiza konteksta.* Prilikom proučavanja određenog biblijskog teksta treba da istražimo kome je, kako i kada dat i kako se on uklapa u progresivno otkrivenje istine. Takođe moramo paziti gdje se određeni redak nalazi, o čemu pisac govori prije i poslije određene izjave.

2) *Analiza strukture.* Literarni stil i struktura određene biblijske knjige spadaju u važan dio pristupa proučavanju. Nije isto

pisati u proznom i u poetskom izražavanju. Biblijski pisci koriste paralelizam, kontrastni paralelizam, inverziju, stilske figure, ilustracije, simbolizam...

3) *Analiza stila izražavanja i rječnika pisca*. Da bismo zaista shvatili značenje biblijskih tekstova moramo se upoznati sa jezikom pisca, i posebno sa terminologijom – originalnim značenjem određenih pojmova.

4) *Istorijsko-kulturološka pozadina*. Važno je razumjeti istorijsko i kulturno okruženje u kojem su živjeli i djelovali biblijski pisci. Tadašnja opšta shvatanja neminovno su u određenoj mjeri oblikovala misli i stil izražavanja pisca.

5) *Poređivanje tematsko srodnih tekstova*. Nijedan biblijski tekst ne smije se izdvajati sam za sebe za građenje teoloških postavki, nezavisno od cjelokupnog biblijskog otkrivenja. Ovo je posebno značajno prilikom razmatranja određenog predmeta pomoću tematski srodnih tekstova. Uvijek treba imati na umu široku sliku Plana spasenja i opštih fundamentalnih istina. Dalje, moramo pratiti kako i na koji način se predmetni tekst odnosi prema ranijim otkrivenjima određenih istina. Sveto Pismo najbolje tumači samo sebe. Mi nikad biblijskim tekstovima ne smijemo pridavati značenje koje nemaju ili izvoditi iz određenih izjava značenje koje pisac nije imao na umu.

6) *Razumijevanje Biblije kao cjeline*. – Bez starosaveznih spisa nemoguće je pravilno razumjeti novosavezne spise. Isto tako, bez temeljnog poznavanja Zakona i starosavezne tipske službe, nemoguće je pravilno shvatiti jevanđelje i tumače jevanđelja kakav je bio apostol Pavle. S druge strane, Novi savez izlaže progresivne istine, u skladu sa istorijskim razvojem i dinamikom Plana spasenja, koje tumače starosavezne spise.

Razumijevanje prirode velike borbe između Boga i Sotone, dobra i zla, istine i zablude. – Ključ se nalazi u sposobnosti prepoznavanja odnosa između dobra i zla, njihovog porijekla i egzistencije. *Osnovno pitanje je da li je zlo vječno ili privremeno*. Postoje dvije mogućnosti: i) sila dobra je na ovom svi-

jetu privremeno pod uticajem ograničene, podređene ili obuzdane sile zla; ii) sile dobra i zla postoje na svijetu i jednake su u snazi, nezavisne jedna od druge i su-vječne. Prvo je biblijski koncept, a drugo koncept dualizma. Ako u univerzumu zaista postoje dvije nezavisne, vječne sile dobra i zla, obje bi ravnopravno mogle tvrditi za sebe da su „dobre“, dok je ona druga „loša“ – imali bismo dva izvora istine. I to je upravo ono što nazivamo u ljudskim ideologijama. Dok će biblijski vjerujuća osoba dokazivati da je Lucifer prvi pobunjenik i uzročnik zla, s druge strane u učenjima raznih filozofa i okultista naći ćemo tvrdnje da je Lucifer zapravo prosvetitelj i oslobodilac čovječanstva, bez obzira da li ga shvataju personalno ili kao naš unutrašnji antagonizam.

Su-vječno postojanje dobra i zla zahtijevalo bi i treću kategoriju u univerzumu: spoljni, nezavisni standard koji bi odlučivao između njih. Ako ovaj spoljašnji standard postoji, on je ustvari nadmoćan nad ove dvije sile i to je istinski Bog univerzuma. On postoji ili stoji sam po sebi i sam od sebe, bez zavisnosti od drugog, dodatnog standarda. Bog je izvor života i apsolut svih standarda i zakona. Iz tog razloga, **ZLO ZAHTIJEVA POSTOJANJE DOBRA PRIJE NEGO ŠTO ONO STVARNO MOŽE NASTATI**. Zlo ne može stajati samo za sebe, ne može opstati nezavisno. Stoga mi znamo da nadmoćni, objektivni standard u univerzumu („samopostojeći entitet“) **NUŽNO MORA** biti sila dobra, dok sila zla nužno mora biti podređena sila. Odatle zaključujemo da **SVAKO ZLO MORA BITI POVEZANO SA PERSONALNIM, LIČNIM IZBOROM**. Da bi sila zla djelovala na zao način, ona prvo mora **ODLUČITI** da dovede u sumnju i izopači nešto što je inače dobro (što postoji u svom prvobitnom, neukaljanom stanju). Odluka kao takva zahtijeva **INTELIGENCIJU** i **SLOBODNU VOLJU**. Inteligencija i slobodna volja su atributi personalnih bića. Stoga je zlo moralo nastati kroz voljni akt jednog personalnog bića. Prvi nosilac zla može dalje uticati na druga personalna bića i na taj način raširiti zlo kao stvarnost u domenu njihove egzistencije. Svako personalno biće dalje u

lancu širenja zla snosi vlastitu odgovornost za svoj (pogrešan) izbor i (po)grešnu akciju. Prema tome, zlo ima svoju progresiju, težnju ka širenju, koja je istovremeno samodestruktivna. Zato što je zlo moglo isključivo da bude aktivirano iz alternative do opcije od strane slobodnog moralnog bića, i zato što funkcioniše kroz koncept mješavine dobra i zla, zloupotrebljavajući dobro u svrhe koje Tvorac originalno nije postavio, problem zla se nikako nije mogao riješiti preventivnom akcijom od strane Boga ili rezom putem primjene (sve)moći. Prije nego što se zlo iskorijeni jednom zauvijek, moraju biti riješena sva pitanja istine i zablude koja pokreće inicijacija zla, uključujući i dovođenje u sumnju karaktera samog Boga i ustrojstva života. Dotle stvorenja obuhvaćena pobunom stradaju i pate kao i kompletna tvorevina. Otuda potreba za Planom spasenja.

Zlo, prema tome, ne može biti fiktivno niti mistično i neuhvatljivo, već *ima svoje nosioce koji snose odgovornost za njegovu inicijaciju i širenje*. Kad takav koncept pokaže sve svoje rodove, tada će Superiorni Entitet (Bog) učiniti kraj zlu. Postojanje prvobitnog zlog, ograničenog i podređenog, ličnog bića (identifikovanog u Bibliji kao Lucifer ili Sotona) je razumljivo čak i izvan biblijskih tvrdnji. Ali takva razmišljanja prožeta su ograničenim filozofskim zaključcima ljudi koji i sami pate zbog zla prisutnog u svojoj prirodi za koje „prirodno“ traže (iracionalno) opravdanje. To je glavni razlog zašto filozofija podbacuje, lišena posebnog otkrivenja istine kakvo nalazimo u Svetom Pismu.

Pitanje odgovornosti za zlo. – Sada dolazimo do pitanja razlike u odgovornosti pobuđenog Lucifera i pobunjenih anđela i pobunjenog čovjeka. Pošto su anđeli bića koja žive u neposrednom Božjem okruženju, s razlogom možemo pretpostaviti da su oni prva Božja stvorenja. Blizina Bogu i njihova dugovječnost znače najveće prednosti u živoj manifestaciji Božje ljubavi, pravednosti, istine i ostalih karakternih atributa. Ako se iko mogao osvjedočiti u savršenstvo Božjeg poretka života, to su bili anđeli. Stoga pobuna jednog takvog bića ima posebnu težinu. Ali zato što pobuna u svom začetku uvodi novo, dotle nepoznato

stanje, i otvara sumnje i nedoumice u vjerodostojnost postojećeg poretka, Lucifer je takođe imao određeni period milosti, za koje vrijeme se mogao pokajati. Otvorena pobuna označila je prelazak te granice, te su Lucifer i njegove pristalice morali biti uklonjeni sa Neba. Za njih nije postojalo nikakvo više otkrivenje Božjih atributa i istine koje bi ih moglo privesti pokajanju i vratiti u prvobitno nepalo stanje (vidi: Jevrejima 6:4-6).

S druge strane, Zemlja sa čovjekom kao odgovornim upraviteljom njenih dobara bila je novostvorena planeta za život. Pred čovjekom, stvorenim po Božjem obličju, stavljen je test poslušnosti. Logično, povjerenje u Boga i odanost Bogu garantovali su bezbjednost, sreću i mir Adamu i Evi i svim njihovim potomcima. Iako su bili upozoreni na djelovanje Lucifera, naši praroditelji su pali kao žrtve njegovog koncepta dualizma i obmanjivačkih obećanja o „nezavisnosti“ i sticanju statusa „boga“ za sebe, samodovoljnog i sopstvenog izvora života i kreatora vlastitih puteva i obrazaca ponašanja. Međutim, položaj Lucifera i palih anđela i položaj palog čovjeka nije bio isti. Težina njihovog grijeha nije bila ista, jer čovjek nije imao privilegije prethodnog iskustva i osvjedočenja kao anđeli. Čovjek je bio *zaveden*, ali, kao što smo već u prethodnom dijelu izlaganja konstatovali, to ne skida s njega odgovornost. Tako ni počinjeni lični grijesi Adamovih potomaka ne isključuju ničiju individualnu odgovornost i pored činjenice da se rađamo sa prirodom koja je podložna grijehu. Kolektivno nasleđe ne anulira individualnu odgovornost. Postoje nekoliko osnovna razloga koja podržavaju ovu tvrdnju: 1) posle pada u grijeh ljudi nijesu prepušteni sami sebi; 2) čovjek je i dalje ostao slobodan u smislu donošenja moralnih odluka i izbora, sposoban da pravi razliku između dobra i zla; 3) *sklonosti ka grijehu su pasivne sve dok ih mi voljno ne aktiviramo i kasnije voljno upražnjavamo* (ako ovo nije tačno, sam Isus bi bio grešnik zbog ljudske prirode koju je ponio od Avramovog potomstva). Činjenje ili nečinjenje grijeha je uvijek voljni izbor. Iskušenje samo po sebi nije grijeh sve dok ne sazri do odluke o realizaciji, pa makar to bilo u mislima u nedostatku prilike za

konkretnu akciju. Dakle, mi se ne možemo izgovoriti da smo „nepopravljivi i bespomoćni grešnici“ zbog nasleđa prvobitnog grijeha, najprije zbog Božjeg plana spasenja u našu korist koji podrazumijeva aktivnu Božju milost i zaštitu. Kad bismo mogli, to bi istovremeno značilo da su svi Božji uputi, Zakon, svjedočanstva, opomene i kazne tokom istorije grijeha bili besmisleni i nepravedni jer čovjek jednostavno nije u stanju ispuniti Božja očekivanja. Međutim, cijeli problem sastoji se u odbijanju čovjeka da sarađuje sa Bogom ili njegovim voljnim opredjeljivanjem za nevjerstvo i satanizam. Odatle i podjela na dvije grupe ljudi na Zemlji (1. Mojsijeva 3:15).

Ako bismo tvrdili da je Zakon dat *samo* zbog grijeha kako bi se ljudi mogli osvjedočiti da ga ne mogu držati i tako pribjegli Spasitelju, što je inače jedna od omiljenih teza otpalog protestantizma, time ne samo što opet lukavo pravimo alibi za lične grijehe, već obesmišljavamo Božju objavu i obavezivanje čovjeka. To je prikrivena tvrdnja da Bog eksperimentiše sa ljudima, obmanjuje ih i postavlja im nemoguće zahtjeve. Bog nikad nije rekao evo vam Zakon ali nema Spasitelja ili obrnuto. Plan spasenja je „paket“ u cjelini. Ne možemo mi birati šta nam odgovara a šta nam se „ne sviđa“ iz „paketa“. Primarna namjena Zakona je definicija Božjeg poretka života. Zakon čuva odnos između Boga i stvorenih moralnih bića, kao i njihove međusobne odnose. U uslovima kontaminacije grijehom, Zakon dobija i dodatnu ulogu osvjedočenja u grijeh, kao i proširenja u tipološkom i krivično-pravnom sistemu koje nalazimo u Bibliji. Međutim, vrhunac lukavštine, intelektualnog i teološkog bezobrazluka dolazi u tvrdnji da blagodat poništava Zakon. Cijela velika borba između dobra i zla gravitira upravo oko validnosti Božjeg poretka života i razumljivo je zašto je baš Zakon – definicija poretka – izložen napadima. Luciferov plan izjednačavanja sa Bogom mogao bi uspjeti isključivo ako bi uspostavio novi nezavisni ili paralelni poredak, dokazavši na bilo koji način bilo kakav propust Božjeg poretka. To bi uvelo dva ravnopravna izvora istine ili čak dalje onoliko izvora koliko bi bilo pobunjenika. Oдавде

možemo, makar djelimično, da shvatimo svu težinu sukoba između istine i zablude.

Nema opasnijeg terena na koji čovjek može stupiti od ulaska u bilo kakav oblik manipulacije sa Biblijom i biblijskim tekstovima. To dokazuje istorija i sadašnje stanje u vjerskom svijetu koji sebe naziva hrišćanskim.

Prije nego što pređemo na sledeću stavku, usko vezanu za ovo izlaganje, ostaje da zaključimo da se pozicija palih anđela i palog čovječanstva bitno razlikuje: čovjek je sudionik Plana spasenja, pali anđeli to nijesu (vidi: Juda 1:6). Biti sudionik Plana spasenja podrazumijeva aktivno Božje djelovanje u našu korist.

Primjena dvije vrste Božje blagodati: opšte i spasono-
sne. – Blagodat je pojam koji podrazumijeva aktivnu Božju dobrotu i ljubav prema onima koji toga nijesu vrijedni, dakle prema svima (Matej 5:44,45). Prema Bibliji, svi smo sagriješili (Propovjednik 7:20; Rimljanima 3:23; 1. Jovanova 1:8). Kompletno čovječanstvo je reprodukcija Adamovog života koji je sagriješio (Rimljanima 5:17-19; 1. Korinćanima 15:21,22), odvojio se od Boga – Izvora života – plus naši lični grijesi. Kao rezultat grijeha, svi zaslužujemo smrt (Rimljanima 6:23; 1. Mojsijeva 2:17). Kada uzmemo to u obzir, svaki dan koji živimo je čin Božije milosti.

Božja blagodat proističe iz Božjeg prava na nas po dva osnova: On je naš Stvoritelj i naš Iskupitelj. „Volim te ljubavlju vječnom. Zato te i privlačim svojom dobrotom.“ (Jeremija 31:3) Kao što smo već rekli, zbog specifičnih okolnosti pada u grijeh putem zavođenja i obmane, čovječanstvo nije prepušteno potpunosti vlasti uzurpatora – Lucifera odnosno Sotone. Zahvaljujući Božjem Planu spasenja, svi ljudi na zemlji se nalaze pod opštom blagodaću. „I učinio je [Bog] da od jedne krvi sav rod čovječiji živi po svemu licu zemaljskom, i postavio je unaprijed određena vremena i granice njihovog življenja: *da traže Boga ne bi li ga nekako opipali i našli, iako nije daleko ni od koga od nas. Jer u njemu imamo život i mičemo se i postojimo.*“ (Djela

17:26-28) „Jer se pokazala Božja blagodat koja donosi spase-
nje svim ljudima.“ (Titu 2:11) „Ili možda prezireš bogatstvo nje-
gove dobrote i uzdržljivosti i dugog trpljenja, ne shvatajući da te
Božja dobrota vodi do pokajanja?“ (Rimljanima 2:4)

Proučavajući Bibliju i iz ličnog iskustva, lako možemo shva-
titi da Božja blagodat nije pasivna, već aktivno djeluje tokom ci-
jelog našeg života i poziva sve ljude da prihvate pripremu spa-
senja koju On obezbjeđuje. U situaciji u kojoj se nalazimo, to
zahtijeva vjeru ili tačnije povjerenje u Boga i poslušnost (vidi:
Rimljanima 10:17). Naš odgovor na Božju inicijativu je ono što
čini PRESUDNU RAZLIKU (vidi Isaija 55. glava; 2. Korinćanima
6:1,2; 1. Jovanova 5:11,12). Tu se lome koplja između vjere i
nevjerstva. Namjerno istrajavanje u nevjerstvu ili ignorisanje
istine je isto što i držanje istine u nepravdi. Jedini razlog zašto
to radimo može biti ljubav prema grijehu i namjera da se ostane
u grijehu.

Ukoliko odbijamo Božju ponudu ljubavi i spasenja, i to će
dati svoj plod: „Jer se već radi tajna bezakonja... sa svakom
nepravdom i prevarom u onima koji propadaju [ginu] zato što
nisu prihvatili ljubav prema istini da bi se spasili. I *zato Bog do-
pušta da na njih djeluje zabluda, da bi vjerovali laži*, kako bi svi
oni bili osuđeni *jer nisu vjerovali istini, nego su voljeli nepravdu.*“
(2. Solunjanima 2:7, 10-12)

Ako prihvatimo Božju ponudu, to donosi određene rezul-
tate: „Ako je neko žedan, neka dođe k meni i pije! Ko bude vje-
rovao u mene, kao što je rečeno u Pismu, iz njegovog tijela po-
teći će rijeke žive vode.“ (Jovan 7:37,38)

Logično, naša vjera i pristanak na saradnju sa Bogom
otvara kanale spasonosne Božje blagodati. Tada mi svjesno i
voljno saradujemo sa Bogom u realizaciji Plana spasenja, ne
samo putem savjesti i „prijemnih kanala“, manje ili više ošteće-
nih krhotina Božjeg prvobitnog obličja. „Ali kad je naš Spasitelj,
Bog, pokazao svoju dobrotu i ljubav prema čovjeku, spasao nas
je – ne zbog pravednih djela koja smo mi učinili, nego po svom
milosrđu – kupanjem preporođenja i obnovom Duha svetog. Taj

Duh se obilno izlio na nas kroz Isusa Hrista, našeg Spasitelja, da bismo, opravdani njegovom blagodaću, postali nasljednici vječnog života koji očekujemo.“ (Titu 3:4-7) „Obilno nam je udijelio tu blagodat zajedno sa svom mudročću i razboritošću, time što nam je obznanio tajnu svoje volje. Ta tajna je u skladu s onim što želi, s njegovom namjerom da se sve uredi kad se navrší vrijeme, naime da se sve ponovo sastavi u Hristu – ono što je na nebesima i ono što je na zemlji – u njemu, u kom takođe stekosmo nasleđe, unaprijed određeni prema namjeri onoga koji sve čini po svojoj volji i odluci, da mi koji smo se prvi uzdali u Hrista budemo na hvalu i slavu Bogu. U kome ste i vi – čuvši riječ istine, dobru vijest o svom spasenju – u koga i vjerujete, zapečaćeni Svetim Duhom obećanja, koji je zalog našeg nasljedstva, za oslobođenje otkupnine, njemu na slavu i hvalu.“ (Efescima 1:8-14) Spasonosna blagodat je posebno pružanje blagodati kada suvereni Bog svojim izabranima – onima koji su prihvatili Njegov dar spasenja – poklanja novi život zadobijen u Hristu i djeluje u cilju njihove obnove i posvećenja.

U vjeri i blagodati se jača i raste (2. Timoteju 2:1; 2. Petrova 3:18). Sve što primamo, primamo vjerom koja jeste djelotvorna, ali naša priroda ostaje ista sve do konačnog ispunjenja obećanja. „Dakle, budući opravdani vjerom, imamo mir s Bogom kroz našeg Gospoda Isusa Hrista, kroz koga vjerom imamo pristup ovoj blagodati u kojoj stojimo, i radujemo se u nadi da ćemo biti učesnici u Božjoj slavi.“ (Rimljanima 5:1,2)

Od spasonosne blagodati takođe se može otpasti po sopstvenom izboru jer se načelo slobodne volje nikad ne ukida (Jevrejima 6:4-6; 12:14,15; Matej 12:43-45; Galatima 5:4; Jevrejima 10:26-30).

Božji identitet i Hristov identitet. – Jednostavno prihvatanje Božjeg i Hristovog identiteta, onako kako su otkriveni u Svetom Pismu, sačuvaće nas ulaska u lavirint paganizovanih shvatanja Boga koja ne samo što unose zbrku i atakuju na zdravi razum, već obesmišljavaju kompletni Plan spasenja.

Prema Bibliji, Bog Otac je Izvor života, a Njegov jedinorođeni Sin – Isus Hrist – Kanal života: „*Za nas postoji jedan Bog Otac od koga je sve, i mi u Njemu, i jedan Gospod, Isus Hrist, kroz koga je sve, i mi kroz Njega.*“ (1. Korinćanima 8:6; vidi takođe Kološanima 1:15-17)

„*Jer jedan je Bog, i jedan je posrednik između Boga i ljudi, čovjek, Hristos Isus.*“ (1. Timoteju 2:5)

Utemeljenost i postojanost u istini

Samo na ovako postavljenoj platformi možemo razumjeti jevanđelje i prepoznati krivotvorine i jeresi koje se vjekovima vežu i kvare jevanđeoske istine i koje nemaju uporište u realnosti niti u biblijskoj teologiji.

Prednosti u ispravnom rasuđivanju nosilaca Božje objave i jevanđelja su mnogostruke. Jako je važno da temeljno razumijemo ove stvari jer danas se mnogi baštine na hrišćanstvu i pozivaju se na Bibliju i Boga. Lažirano jevanđelje se propovijeda po svijetu. Kako se bliži kraj istorije pobune na Zemlji tako se podiže nivo obmana koje su nekad toliko suptilne i teške za prepoznati i razobličiti da im samo kompaktna i cjelovita utemeljenost u biblijskoj nauci može odoljeti.

Samo jasna spoznaja istine i postojanost mogu dočekati one koji posežu za relativizmom, instant rješenjima, iracionalnom argumentacijom, neutemeljenim konstrukcijama i pretpostavkama, atacima na zdravi razum, suptilnim i tendencioznim izvrtanjima Božje Riječi i svim drugim oblicima manipulacije.

„Kad ti mudrost uđe u srce i znanje omili duši tvojoj, sposobnost prosuđivanja paziće na tebe, razboritost će te čuvati, i izbaviće te od zlog puta, od čovjeka koji govori izopačene stvari, od onih koji ostavljaju staze čestitosti da bi išli putevima tame, od onih koji se raduju kad zlo čine, koji uživaju u zlobnoj izopačenosti, kojima su staze iskvarene i koji su zastranili na putevima svojim.“ (Priče 2:10-15)

ADAM PRIMA JEVANĐELJE

Adam i Eva su prije Pada poznavali originalni Božji Zakon koji je bio upisan na njihovim srcima. Svrhovitost i cilj njihovog života podrazumijevao je upoznatost sa zahtjevima Zakona. Ne postoji ništa u univerzumu, bilo živa ili neživa materija, što nema svoju svrhu koja je definisana određenim zakonima. U svojoj čistoti oni su bili srećni u ispunjavanju Božje volje (1. Mojsijeva 2:15).

Kad su prestupili Božji Zakon, izgubili svoje stanje srećne nevinosti i postali grešnici, budućnost palog roda bila je bez nade.

Kad je Gospod izrekao prokletstvo na zemlji i na čovjeku, u vezi sa prokletstvom bilo je i obećanje da kroz Mesiju (Hrista) ima nade i da se prestup Zakona može oprostiti. To obećanje u Iskupitelja postala je jedina nada koja je sijala u tami mračne budućnosti čovječanstva. U Edenu je Gospod lično prvi put propovijedao Adamu jevanđelje.

Adam i Eva su bili prvi ljudi koji su iskreno žalili zbog svog grijeha i pokajali se za svoju krivicu. Posle dramatičnih događaja u Edenu, o Adamovom životu ne postoje nikakvi drugi zapisi u Bibliji osim genealogije iako je živio 930 godina. Nadahnuti izvještaji se bave samo prelomnim i bitnim stvarima u životu pobožnih ljudi u kontekstu njihovog odnosa prema Bogu, bili to neuljepšani prikazi grijeha ili izražavanja vjere.

Samo Sin Božji imao je silu da odvрати prokletstvo objavljeno nad krivcem isto kao i u budućnosti kad će stradati na krstu. Jevanđelje je počelo odmah, a time i saradnja božanskog i ljudskog u Planu spasenja.

„Staviću neprijateljstvo između tebe i žene i između tvog sjemena i njenog sjemena. Ono će ti glavu zdrobiti, a ti ćeš ga u petu raniti.“ (1. Mojsijeva 3:15)

Hrist, Sin Božji, odmah se postavio između života i smrti, jer je pristao da zauzme čovjekovo mjesto i pruži mu drugu priliku. Na taj način je spriječeno puno izvršenje smrtne kazne izrečeno nad čovjekom (vidi: 1. Mojsijeva 2:17) i uvedena opšta blagodat raspoloživa Adamu i svim njegovim potomcima. Upotreba opšte Božje blagodati vodila je Adama i sve njegove potomke pod „zaklon milosti“ ili spasonosnu Božju blagodat, dok je njena zloupotreba kroz nevjerstvo, neposlušnost i činjenje grijeha proizvodilo osudu Zakona, sankcije i širenje prokletstva na zemlji.

Da nije sam Bog stavio neprijateljstvo između Zmije i Žene (Božjeg naroda), imali bismo izgovor da ne možemo činiti ništa drugo osim grijeh. Bog je, međutim, predvidio način da se jevanđelje i Zakon međusobno ispomažu, da oboje budu na blagoslov čovjeku.

Time je Bog sklopio trajni savez sa Adamom i svim njegovim potomcima koji su primali istu vjeru, i taj savez je kasnije ratifikovan u Hristu.

Riječi „On (Hrist; doslovni prevod) će ti glavu zdrobiti, a ti (Zmija, Sotona) ćeš ga u petu raniti“ ukazuju na pobjedu Spasitelja nad grijehom, koja podrazumijeva ne samo konačno uništenje uzročnika grijeha, već takođe i pobjedu Božjeg koncepta nad satanizmom (glava je simbol uma). Sam Spasitelj će zadočiti ranu od Zmije u tom sukobu, koju možemo jedino razumjeti kao podnošenje prokletstva Zakona na krstu u posredovanju za ljudski rod. Ali u konačnici Sotona je taj koji će biti uništen, ne Hrist, iako ožiljci od pomenute rane ostaju zauvijek kao svjedočanstvo.

Pad u grijeh je uzeo mir sa zemlje. „Nema mira zlima.“ (Isaija 57:21) Cijela tvorevina našla se pod prokletstvom zbog prvobitnog grijeha, zbog duhovnog kraha čovjeka. Drugi talas prokletstva pokrenulo je bratoubistvo – Kainov zločin (1. Mojsijeva 4:1-16), dok je treći i najstrašniji po Zemlju došao u Potopu (1. Mojsijeva 6-8. glava), čije posledice vidimo danas. Propadanje, deformacija i smrt postali su iskustvo svega živog, uključu-

jući i neživu materiju (vidi Rimljanima 8:20). Sveopšte prokletstvo postajalo je sve šire i dublje sa umnožavanjem bezakonja i zla. Cijela priroda svjedoči o karakteru i posledicama pobune protiv Boga. Kao što je Adam otkazao poslušnost Bogu tako su se i niža stvorenja pobunila protiv njegove vlasti. Život ispunjen teškim radom i brigama postala je sudbina čovjeka (1. Mojsijeva 3:17-19).

Sve zlo, propadanje i smrt koje se dešava oko nas pobožnima je upozorenje i povod za žalost zbog grijeha.

Ali i pored toga, Bog nije uskratio sliku obnove i radosti života kroz reprodukciju svega živog i blijede naznake prvobitne slave. I sama priroda nam svjedoči o obnovi koja će doći.

Sve to ukazuje na neraskidivu povratnu spregu koja postoji u Božjem kraljevstvu između poslušnosti i Zakona i neposlušnosti i prokletstva tog istog Zakona u uslovima vladavine grijeha. To je ono što je očigledno, i što se ne može osporiti nikakvim intelektualnim egzibicijama onih koji negiraju ili omalovažavaju Zakon na bilo koji način. Lucifer je izmanipulisao naše praroditelje iluzijom da će postati dobitnici ako prekrše i odbace Božji Zakon. Današnji lažni učitelji optužuju one koji slušaju Božji Zakon za uskogrudost i legalizam, dok u isto vrijeme za sebe tvrde da imaju uzvišenije poglede i veću slobodu. Oni ne žele Boga koji je navodno bio surov da tako kazni Adama za mali prestup, ali da je Adamova proba bila veća, onda bi se izgovarali da Bog ne gleda na sitne grijeha. Bezakonje ima hipnotičku silu lažnog uzdizanja na viši nivo iskustva, slično kao droga, ali taj uzlet traje otprilike koliko i onaj koji proizvodi droga i mora se neprestano pospješivati novim dozama.

Jevanđelje kroz tipove i sjenke

Adamov prestup se nije završio bez smrti. Jevanđelje je samo napravilo bajpas.

„Gospod Bog je načinio Adamu i njegovoj ženi duge haljine od kože i obukao ih.“ (1. Mojsijeva 3:21)

Kožu su mogli imati samo od ubijene životinje. To je bila

prva žrtva na zemlji. Adam i Eva su u tom činu uvidjeli strahotu grijeha i njegove posledice. Zakon se nije mogao preinačiti ni u najmanjem detalju, tako da je Adamu postalo jasno da jedino Božji Sin može izvršiti pomirenje za njega. Adamu je predloženo jevanđelje i ono što čeka ljudski rod u budućnosti. Jagnje je zaklano od postanka svijeta (Otkrivenje 13:8).

Bog je od početka odredio da prinošenje žrtava služi čovjeku kao stalni podsjetnik na grijeh, da grijeh donosi smrt (Rimljanima 6:23) s jedne strane, i da izražava vjeru u obećanog Otkupitelja, da bez prolivanja krvi nema oproštenja (Jevrejima 9:22), s druge strane.

Adam je bio taj koji je morao ubiti nevinu žrtvu, ne Gospod. Teško je i u najživljijoj mašti zamisliti kakvo je to bilo bolno iskustvo za njega, kad čak i danas osoba osjetljivije savjesti izbjegava i da prisustvuje takvom činu.

Koža žrtvovanih životinja iskorišćena je da pokrije Adamovu i Evinu golotinju. „Odičelo“ („begeđ“ na hebrejskom) potiče od glagola „izdati“ („livgod“), čime je postalo simbol izdaje Boga, i istovremeno „pokrivalo za tijelo“ odnosno sramotu (hebr. „buša“) nastalu pobunom. Samo prihvatanjem nevine Žrtve Adam i Eva su stekli pravo da pokriju svoju sramotu njenom pravdom. To je obrazac koji se ponavlja kroz cijelu Bibliju. „Moja će se duša veseliti mom Bogu. Jer me je on obukao u haljine spasenja, ogrnuo me je plaštem pravednosti.“ (Isaija 61:10)

Tako je sam Hrist prenio znanje o Planu spasenja Adamu i Evi, uključujući i znanje o Božjem Zakonu u uslovima grijeha. Gospod nije imao potrebu da podučava Adama o onome o čemu je Adam već imao svijest: o načelima Božjeg Zakona, ali jeste o prikazivanju jevanđelja. Oni su pažljivo čuvali važne lekcije i usmeno ih prenosili svojoj djeci, unucima i praunucima. Na taj način se čuvala spoznaja o Bogu. Uspostavljena je služba kroz žrtvene prinose koje se upražnjavala u staro doba.

Zbog podjele na „sjeme ženino“ i „sjeme zmijino“, faktički još od Abela i Kaina, bilo je nužno za one koji su htjeli ostati vjerni i poslušni Bogu da se odvoje, u protivnom bi vrlo brzo

izgubili sve privilegije Božje blagodati, što se kasnije i dogodilo njihovim miješanjem i odavanjem bezakonju (1. Mojsijeva 6:2,4,5), što je na kraju uzrokovalo neminovnost Božje direktne intervencije u Potopu.

Zapazite šta Gospod kaže: „Neće se moj Duh dovijeka sporiti sa čovjekom, jer je on samo tijelo. Neka mu još sto dvadeset godina.“ (1. Mojsijeva 6:3) Izraz „sporiti“ ima zakonske konotacije (*adjudicate* na engleskom) i ukazuje na Gospodnju blagodat i upućivanje Duhom na potrebu za poslušnošću, i da je pretpotopna generacija sve to prezrela, što ih je dovelo u situaciju da postanu „samo tijelo“, neprijemčivo na pozive i opomene Duha. Pošto to nije stvar trenutka nego proces, Bog im je dao još 120 godina ne bi li se pokajali i vratili sa zlog puta.

Ovaj primjer pokazuje da mi nijesmo „samo tijelo“ nesposobno činiti ništa drugo do grijeh. Kad bi bilo tako, Bog ne bi imao nikakvog prava da sudi ljudima kroz istoriju. Zakon je ograda a jevanđelje nada u spasenje u sve vjekove.

Prekršaj moralnog kodeksa uslovio je nužnost uspostavljanja sistema tipova i sjenki odnosno obrednog zakona. To je jasno pokazano u Edenu. Kad je Hrist ispunio tip, sjenka je prestala, a ovi prinosi ukinuti. Ali Božji Zakon nije ukinut, niti je to moguće. Namjera Božja za čovječanstvo takođe se nije poništila, iako se ona od Pada odvijala u uslovima prokletstva grijeha. Bog se ne mijenja, Zakon se ne mijenja, svrha svega stvorenog se ne mijenja, ali grijeh je taj koji unosi prokletstvo i kvari sistem. U toj situaciji grešnik ima tendenciju ili da negira Zakon ili da opravda svoju grešnost kao nepopravljivu ili oboje u paketu. Tačno je da smo nemoćni da se spasimo bez posredovanja Spasitelja, ali On nam je potreban ne da bi poništio Zakon, već prokletstvo Zakona. Velika je razlika između jednog i drugog shvatanja, kao između neba i zemlje. Ovo će biti detaljno razjašnjeno u zasebnoj temi koja će se baviti značenjem Hristove žrtve. Prvobitno jevanđelje objavljenu Adamu ne gubi ništa od svojih zahtjeva od tog vremena do danas. Zahtjevi Zakona takođe se nijesu promijenili.

Jevanđelje se od početka propovijedalo u svakoj žrtvi, a djela vjernika stalno su otkrivala vjeru u Spasitelja koji dolazi. Isus je prekorio Jevreje: „Jer kad biste vjerovali Mojsiju, vjerovali biste i meni, jer je on pisao o meni. Ali ako ne vjerujete njegovim spisima, kako ćete vjerovati mojim riječima?“ (Jovan 5:46,47) Biblijsko otkrivenje je nemoguće razdvajati bez posledica.

Nakon Pada, Adam svojim primjerom pokajanja i službe Bogu nije mogao da zaustavi plimu zla, nijesu to mogli ni vjernici u kasnijim vjekovima, ne možemo ni mi danas, ali razlika između vjernika i nevjernika uvijek se lomila na tački poslušnosti i neposlušnosti Bogu.

Abel je vrlo dobro znao jevanđelje i poslušao ga, Kain je takođe znao ali je smatrao da se nije obavezan pokoravati dobijenim uputstvima i da može raditi po svome. Dok je Bogu ugodno kad visoko cijenimo blagoslove jevanđelja, On se obeščašćava i Hristova misija pogrešno predstavlja kad se na bilo koji način umanjuje Njegovo djelo u drevnim vremenima. Obredni zakon, iako privremenog karaktera, nije bio „samo sjenka“ („samo“ je propagandni umetak prevodilaca koji u svojoj predrasudi preferiraju Novi savez na štetu Starog) nego „sjenka“. Dodatak „samo“ suptilno navodi na prezir onog starog.

Za Mojsija je kazano da je razgovarao s Gospodom licem u lice, kao što čovjek razgovara sa svojim prijateljom (2. Mojsijeva 33:11), i sam Mojsije je posjedovao krotak duh kakav se rijetko viđa danas (4. Mojsijeva 12:3), pa ipak ničim nije omalovažio nijednu stavku Božjeg Zakona. Adam je razumio sveti karakter Božjeg Zakona, stari patrijarsi kroz to doba isto, Mojsije kasnije takođe. Svi oni su znali da vrednuju i Zakon i jevanđelje i nijesu odvajali jedno od drugog.

Objava jevanđelja nije Adamu dala dozvolu da nastavi kršiti Božji Zakon, već naprotiv umnožila zahtjeve Zakona kroz tip i sjenku, tj. obredni sistem. Iako Zakon ništa ne može izgubiti od svoje svetosti, on se u uslovima grijeha formuliše i praktikuje na način prikladan čovjekovom stanju. Jevanđelje ne obećava Božju naklonost nikome ko se ne kaje zbog kršenja Njegovog

Zakona ili ko smatra da ne može činiti ništa drugo do manifestovati grijeh. Omalovažavanjem zahtjeva Zakona na bilo koji način, neminovno ćemo omalovažiti ili izvrnuti svoju spoznaju o grijehu.

Formula uspjeha jevanđelja je u vjeri i poslušnosti, što su pokazali svi heroji vjere u svojim životima, i što ćemo mi jasno pokazati kroz naredne studije.

Adamovo iskustvo i Božja priprava odmah po Padu veoma su važni za naše dalje shvatanje ovog predmeta, jer kao što ćemo vidjeti, ništa se suštinski ne mijenja. Adamu i pretpotopnoj generaciji pisani Zakon nije bio potreban jer su njihove umne i ostale sposobnosti bile na daleko većem nivou od generacija nakon Potopa, posebno kad je životni vijek pao na oko 100 godina i niže. Tako je Adam lično mogao prenijeti znanje o Planu spasenja Nojevom ocu, a Avram razgovarati sa Nojem.¹ I Noje i Avram su obojica, pored toga, primali posebnu svjetlost od Boga. Ova saznanja su važna i za naše kasnije proučavanje.

¹ Vidi: *Biblijska hronologija* na sajtu Instituta za religijska istraživanja.

JEVANĐELJE OBASJAVA AVRAMA

„A Pismo je, predviđevši da će Bog ljude iz drugih naroda opravdati vjerom, unaprijed objavilo dobru vijest Avramu: U tebi će se blagosloviti svi narodi.“ (Galatima 3:8)

Nakon raseljavanja Vavilona (cca. 2228. godine prije n.e.), otpad od Boga postao je skoro sveopšti. Ali Bog nije dozvolio da se ugasi prava vjera i nestane u paganizmu, koja opasnost je prijetila čak i domu pobožne Simove loze u kojem se podigao Avram, zbog čega ga je Gospod pozvao da napusti to mjesto (1. Mojsijeva 12:1). Tada je Avramu prvi put dato obećanje:

„Od tebe ću načiniti veliki narod, blagosloviću te i učiniću da tvoje ime bude veliko; i bićeš blagoslov za druge. Blagosloviću one koji tebe blagosiljaju, a prokleću onoga ko na tebe priziva zlo, i preko tebe će se blagosloviti svi narodi na zemlji.“ (1. Mojsijeva 12:2,3)

Ova Božja objava, koja je kasnije opet ponavljana, svjedoči o Njegovoj namjeri da podari blagoslov cijelom svijetu, ne samo Jevrejima koji Avrama smatraju „ocem nacije“. Umjesto toga, Bog kroz Avrama je namjerio da uradi potpunu drugu stvar: nacionalno pomirenje na planetarnom nivou kroz Plan spasenja! Nacije su nastale usled pometnje jezika, kao Božja prevencija centralizacije moći nad svijetom pod Vavilonom, čiju okosnicu čini svjetovna i duhovna kontrola zasnovana na aspiracijama pale ljudske i demonske prirode (vidi: 1. Mojsijeva 11:1-9). Taj sistem se održavao i nasleđivao kroz sve vjekove, i danas je življi nego ikad, iako prikriven različitim kamuflažama. I dok duhovni Vavilon radi na satanističkoj verziji jedinstva, dotle Bog kroz blagodatni Plana spasenja radi na izgradnji jednog tijela spasenih, za koje postoji zajednički imenitelj Božji narod ili duhovni Izrael. Za izgradnju stvarnog jedinstva potrebna je nepokolebljiva vjera u Božju objavu i rođenje odozgo, jer pala priroda

sama po sebi se „pronalazi“ u ovozemaljskoj verziji „jedinstva“ i „ljubavi“.

„Vjerom je Avram, kad je bio pozvan, poslušao i otišao na područje koje je trebalo da dobije u nasljedstvo. Otišao je, iako nije znao kuda ide.“ (Jevrejima 11:8)

Za Avrama vjera je bila „pouzdanje u ono što se očekuje, otkrivanje onog što se ne vidi“ (Jevrejima 11:1).

Avram nije bio savršen čovjek, niti oslobođen od ljudskih mana i nedostataka, i Božje providenje se često miješalo u njegov život radi ohrabrenja. „Ne boj se, Avrame. Ja sam tvoj štit. Tvoja će nagrada biti vrlo velika.“ (1. Mojsijeva 15:1)

Kako je zalazio u pozne godine, patrijarh je imao sve veću potrebu za nekim opipljivijim znakom od Gospodnjih obećanja. Tada je Gospod sklopio savez sa Avramom.

Savez na žrtvi

Gospod je dao Avramu uputstva za žrtveni prinos (1. Mojsijeva 15:9). U daljem razvoju događaja Avramu je pokazano koliko je visoka cijena saveza koji Gospod pravi sa čovjekom radi pomirenja za grijehe. Ne postoji lako jevanđelje. Obmana je ko god uči ljude takvim stvarima.

Avram je cijeli taj dan proveo tako što je morao paziti na žrtveni prinos i rastjerivati ptice grabljivice. Pažljivost i istrajnost i nama su potrebni sada isto kao Avramu tada.

„Kad je sunce zalazilo, Avram je zaspao dubokim snom, i gle, na njega se spustila strašna i velika tama.“ (1. Mojsijeva 15:1) Bog je otkrio Avramu neke stvari koje se tiču budućnosti naroda koji će nastati od njega, kao i Avramov dio.

Nadahnuto pero Duha proroštva svjedoči da je tada Avramu bio pokazan Plan otkupljenja, smrt Mesije, Njegov drugi dolazak u slavi i obnovljena zemlja kao konačno ispunjenje obećanja.

„Kad je sunce zašlo i pao sumrak, gle, peć koja se dimila i plamena buktinja prošli su između isječenih djelova.“ (1. Mojsijeva 15:17)

Ovo je opis Božje prisutnosti, najvjerojatnije prisustva Oca i Sina, na čijem savezu se temelji i trajni savez sa Avramom: „Tog dana Gospod je sklopio savez s Avramom.“ (1. Mojsijeva 15:18)

Vrlo je važno zapaziti da su između različitih bitnih događaja u Avramovom životu protekle mnoge godine. Oko 25 godina kasnije, Gospod je ponovio riječi saveza:

„Evo, sklopio sam savez s tobom; ti ćeš postati otac mnogih naroda. Više se nećeš zvati Avram, nego Avrâm, jer ću te učiniti ocem mnogih naroda. Učiniću te veoma plodnim i od tebe će nastati narodi, i kraljevi će izaći od tebe. Držaću se saveza između mene i tebe i tvog potomstva posle tebe u budućim naraštajima kao **saveza koji će trajati dovijeka**, da budem Bog tebi i tvom potomstvu posle tebe. Tebi i tvom potomstvu posle tebe daću zemlju u kojoj si stranac, cijelu hanansku zemlju, u trajan posjed, i ja ću vam biti Bog.“ (1. Mojsijeva 17:4-8)

Bog ovdje govori o zemaljskom nasleđu koje je tip trajnog nasleđa na obnovljenoj zemlji. Ovaj savez je trajan, baš kao i onaj koji je dat Adamu u početku, jer se zasniva na žrtvi, na obećanju koje se daje kroz Žrtvu. Kad se govori o savezu Boga i čovjeka u kontekstu Zakona, postoji podjela na stari savez koji nije nazvan trajnim, i novi savez. To će biti objašnjeno u zasebnom proučavanju i kroz Pavlove poslanice, najvećeg poznavaca i jevanđelja i Zakona.

Avram je tako postao otac svih onih koji vjeruju (vidi: Rimljanima 4:11).

Već smo vidjeli da Gospod nije učio Avrama lakoj vjeri i lakom jevanđelju. U pravoj vjeri i pravom jevanđelju najveću žrtvu podnosi sam Gospod, ali ni vjernici ne prolaze putem posutim ružama.

Šta je Gospod očekivao od Avrama?

Prvo ga uputio na obrezanje kao znak saveza i „pečat pravednosti vjere“ kako bi bio otac svima, obrezanim u vjeri i neobrezanim u vjeri (Rimljanima 4:11,12). Obrezanje je predstavljalo odvajanje od bezbožnika i obavezivanje da će slušati

uslove saveza, što nije izvodivo miješanjem sa paganima. Samo u tom smislu treba razumjeti Izrael kao zasebnu naciju, nikako u kontekstu nasleđa Božjih obećanja po fizičkom potomstvu ili potrebi za državom.

Dakle, da bi se vjera čuvala i održavala ona se nikad ne smije pretvoriti u mentalno pristajanje ili umnu fikciju nego ruku pod ruku sa njom ide poslušnost Bogu i Njegovom Zakonu. I po slovu i po Duhu. Sve dok živimo na neprijateljskoj zemlji, ova formula će ostati neophodnost.

Gospod je izjavio za Avrama: „Jer mi je poznato da će počiti svoje sinove i svoj dom posle sebe da se drže Gospodnjeg puta postupajući pravično i kako valja, tako da Gospod ispuni na Avramu sve što je obećao za njega.“ (1. Mojsijeva 18:19)

Avram je bio čovjek vjere koji je slijedio Gospodnji put i primao otkrivenja od Gospoda, ali očito da nije mislio kako je dovoljno vođstvo Duhom u njegovom životu. Avram je prenio potomstvu vrijednosti koje je sam gajio, zbog čega ga je Gospod i mogao blagosloviti:

„Umnožiću tvoje potomstvo da ga bude kao zvijezda na nebesima i tvom potomstvu daću sve ove zemlje, i preko tvog potomstva blagosloviće se svi narodi na zemlji, **zato što je Avram slušao moj glas i izvršavao obaveze prema meni, moja uputstva, moje odredbe i moje zakone.**“ (1. Mojsijeva 26:4,5)

Avramova vjera na najvećoj probi

Avram je imao 120 godina i živio tada u Beršebi, kada mu je došao strašan poziv od Gospoda: „Uzmi svog sina jedinca Isaka, koga toliko voliš, idi u zemlju Moriju i tamo ga prinesi kao žrtvu paljenicu na jednom brdu koje ću ti pokazati.“ (1. Mojsijeva 22:2)

Biblijski izvještaj nam dalje govori o Avramovoj spremnosti da poslušata data uputstva. Kako je to bilo moguće i zašto bi Gospod tako nešto činio od svog ostarjelog slugu?

Već smo konstatovali u prošlom proučavanju da je znanje starih patrijarha o Bogu, Božjem Zakonu i Planu spasenja bilo

mnogo veće nego što to obično mislimo. Avram je znao da obećanje o spasenju počiva na misiji Mesije. Kao što smo vidjeli, prilikom sklapanja saveza na žrtvi, Gospod je već bio pokazao Avramu neke ključne momente Plana spasenja. Ali Avram je želio više da zna o Hristu, kako će On obaviti djelo pomirenja. Kako znamo? Na osnovu kasnije izjave samog Mesije, Gospoda Isusa Hrista!

„Vaš otac Avram veoma se radovao u nadi da će vidjeti moj dan. Vidio ga je i obradovao se.“ (Jovan 8:56)

Ovdje nećemo govoriti o Avramovoj unutrašnjoj borbi i agoniji koja je izvjesno morala postojati kad je primio ovaj nalog i dalje u toku sutrašnjeg dana na putu do Morije. Sam Isak se nije protivio jer je mislio da idu na uobičajeno bogoslužjenje. Tajnu je čuvao sam Avram.

Kad su počele pripreme za žrtveni oltar, tek tada se oglasio Isak, jer je shvatio da nedostaje najvažnija stvar.

„Tada Isak reče svom ocu Avramu: ‘Oče!’ A on odgovori: ‘Evo me, sine!’ A on ga upita: ‘Evo žara i drva, ali gdje je jagnje za žrtvu paljenicu?’“ (1. Mojsijeva 22:7)

Iako se bližio strašni trenutak, najstrašniji mogući za jednog oca, Avramov odgovor bio je odgovor vjere, jer je pamtio dotadašnja Gospodnja obećanja:

„Bog će se pobrinuti za jagnje za žrtvu paljenicu, sine.“ (1. Mojsijeva 22:8)

Dalji opis u biblijskom izvještaju nam otkriva da kad su stigli na pokazano mjesto, Isak se nije protivio da bude žrtvovan (1. Mojsijeva 22:9,10). Isak je tada bio momak od 20 godina i izvjesno se mogao oduprijeti toj namjeri. Kakav prizor i kakvo svjedočanstvo. I otac i sin su pokazali spremnost na najveću moguću žrtvu, što je bio rezultat prethodne obuke u vjeri i poslušnosti!

Nakratko ćemo se udaljiti od biblijske realnosti. Zamislite Avrama da ovako upućuje Isaka: „Slušaj, sine, pošto imam velikog iskustva u duhovnim stvarima, ono što ti mogu reći je da

je naše spasenje zagantovano pošto smo ušli u savez sa Bogom, da smo slobodni u vjeri, i da treba samo da slijediš vođstvo i glas Duha.“

Zamislimo sada rezultate takve obuke po dolasku u Moriju. Avram konačno otkriva Isaku zašto su tu, a ovaj na to uzvraća: „Znaš, oče, ja vjerujem u vođstvo Duha, i ovo što ti sada namjeravaš da uradiš nikako nije u skladu sa mojim ličnim osvjedočenjem, vjera i samo vjera. Zakon više ne važi, i to su zastarjele paganske ideje. Kroz tebe govori neprijatelj. Možda bi to nekad davno, dok su ljudi bili primitivni, i prošlo, ali danas nikako. Oče, saberi se, ovo je 2129. godina [od stvaranja, prim. aut.]. Moram da ti kažem, da moja i tvoja teologija više nijesu iste. Ovdje se rastajemo.“

Uz izvijenje čitaocu za ovu digresiju, vraćamo se kulminaciji događaja na Moriji.

„Tada je Avram pružio ruku i uzeo nož da ubije svog sina.“ (1. Mojsijeva 22:10)

Avram je želio da vidi Hristov dan, i vidio ga je na najdramatičniji mogući način. To je bio trenutak da se okonča najveće iskušenje njegove vjere.

„Ali ga Gospodnji anđeo pozva s nebesa i reče: ‘Avrame! Avrame!’ A on odgovori: ‘Evo me!’ Zatim mu reče: ‘Ne diži ruku na dijete i ne čini mu ništa, jer sada znam da se bojiš Boga kad nisi odbio da mi daš svog sina jedinca.’“ (1. Mojsijeva 22:11,12)

Avram i Isak su tako postali tip ili živa ilustracija djela spasenja Oca i Sina. Završni korak nije bio njihov dio i mogli su se vratiti predviđenom načinu pokazivanja vjere u jevanđelje.

„Tada je Avram podigao oči i pogledao, kad gle, malo dalje od njega jedan ovan se rogovima zapleo u grmu. Avram je otišao, uzeo ovna i prinio ga kao žrtvu paljenicu umjesto svog sina.“ (1. Mojsijeva 22:13)

„To mjesto Avram je nazvao: ‘Gospod će se postarati [Jahve-Jire].’ Zato se danas obično kaže: ‘Na svom brdu Gospod će se postarati za ono što je potrebno.’“ (1. Mojsijeva 22:14)

Možemo biti sigurni da je cijelo Nebo posmatralo ovaj prizor (vidi: 1. Korinćanima 4:9) i sa čuđenjem pratilo Avramovu nepokolebljivu vjeru i poslušnost, posebno anđeli koji su željeli saznati više o tajni spasenja (vidi: 1. Petrova 1:12). Stoga je Gospod mogao svečano izjaviti preko anđela:

„Zaklinjem se samim sobom’, govori Gospod, ‘zato što si ovo učinio i nisi odbio da mi daš svog sina jedinca, zaista ću te blagosloviti i zaista ću umnožiti tvoje potomstvo da ga bude kao zvijezda na nebesima i kao pijeska na obali mora. Tvoje će potomstvo pokoriti svoje neprijatelje, i preko tvog potomstva **blagosloviće se svi narodi na zemlji zato što si poslušao moj glas.**” (1. Mojsijeva 22:16-18)

Prava vjera nije vjera koja traži izgovor za neposlušnost. Avram nije pokušao da se opravda nijednim izgovorom, iako je mogao naći uporište u samom Zakonu.

„A znajte da su oni Avramovi sinovi koji su od vjere.“ (Galatima 3:7)

Kakve vjere? Vjerske umišljenosti možda?

„Ali kad ćeš shvatiti, o nerazumni čovječe, da je vjera bez djela beskorisna? Zar se nije Avram, naš otac, opravdao djelima kad je na oltar prinio svog sina Isaka? Vidiš da je vjera djelovala zajedno s njegovim djelima, i djelima se vjera usavršila, pa su se ispunile riječi iz Pisma: ‘Avram je vjerovao Gospodu, i to mu se uračunalo u pravednost,’ i bio je nazvan ‘Gospodnjim prijateljom.’” (Jakov 2:21-23)

Da Avram nije bio vjerski fanatik, spreman na sve, i da je njegova vjera išla ruku pod ruku sa poslušnošću daleko dalje nego što bi to površan čitalac događaja iz knjige Postanja 22. glava pomislio, svjedoči ovaj nadahnuti odjeljak:

„Vjerom je Avram, kad je bio na kušnji, prinio Isaka. On, koji je dobio obećanja kojima se obradovao, bio je spreman da prinese svog jedinorođenog sina, iako mu je bilo rečeno: ‘Ono što će se nazvati tvojim potomstvom doći će preko Isaka.’ Ali smatrao je da ga Bog može i iz mrtvih podići. Odande ga je i dobio, a to služi kao poređenje.“ (Jevrejima 11:17-19)

Ima mnogo ljudi koji ne uspijevaju da shvate odnos između vjere i djela, između opravdanja vjerom i Zakona. Takvi na kraju dolaze do zaključka da je dovoljno samo vjerovati u Hrista i da se uopšte ne treba truditi oko držanja Zakona. Isus je ukorio Jevreje svog vremena koji su isticali svoje porijeklo od Avrama (što je bio oblik vjerskog fanatizma): „Da ste Avramova djeca, činili biste Avramova djela.“ (Jovan 8:39)

Da bi Avramu konačno objasnio suštinu jevanđelja, ali i iskušao njegovu vjeru, Gospod ga je podvrgao probi i duševnoj patnji koja služi kao poređenje onog što očekuje Oca i Sina na Golgoti u budućnosti. To je bila živa ilustracija i za zemlju i za svemir.

PRIKAZ JEVANĐELJA SISTEMATIZOVAN U ZAKONU

Vidjeli smo da nakon pada u grijeh ljudski rod nije prepušten potpunoj kontroli uzurpatora (Sotone i palih anđela), već cijelo čovječanstvo ima na raspolaganju opštu Božju blagodat kroz Plan spasenja. Premda je čovjekov duhovni kontrolni centar pretrpio krah i čovjek izgubio svetu nevinost svog bića i slavu Božju, ono što mu je Tvorac „imputirao“ prilikom stvaranja nije bilo izgubljeno, i dalje se moglo koristiti, ali pod otežanim uslovima prožetim silom grijeha. To znači da je čovjek i dalje ostao svjestan razlike između dobra i zla, pravde i nepravde, ispravnog i pogrešnog, istine i zablude. Čak i danas posle toliko vjekova ekspanzije grijeha i zla, mnogi ljudi koji možda nikad nijesu čuli za Boga duboko u sebi vjeruju u apsolutnu istinu, pravdu, ljubav.

Za razliku od palih anđela koji su zbačeni sa Neba jer su prešli tačku bez povratka, i kojima nikakvo veće osvjedočenje nije moglo biti dato od onog što su već imali, čovjek nije „živo pokretno zlo“, već može da pravi izbore između dobra i zla. Stoga je čovjek odgovoran pred Božjim Zakonom, čija su univerzalna načela, makar u ravni međuljudskih odnosa, poznata cijelom čovječanstvu, bilo u pisanom obliku i kroz zakonodavne sisteme na zemlji, ili preko savjesti.

U dosadašnjem proučavanju takođe smo konstatovali da prva stvar kojoj je Gospod morao poučiti ljude po padu u grijeh nije bio Zakon koji su oni poznavali, već potreba za stalnim podsjećanjem na grijeh koji donosi smrt kroz žrtvene prinose koji istovremeno govore o najvećoj nadi – dolasku Iskupitelja. To je bila obaveza svih pobožnih ljudi u staro doba, kao i patrijarha posle Potopa. Vidjeli smo da je Avram sve to znao i praktikovao, kao što je bio upoznat i sa Božjim Zakonom. Možemo slobodno

kazati da je poštovanje načela Božjeg Zakona bilo nešto što se podrazumijevalo za vjerne ljude iz drevne prošlosti. Tipiski prikaz jevanđelja i poštovanje Zakona simultano su se sprovodili i nikome nije padalo na pamet da razdvaja jedno od drugog.

Izopačenje i Zakona i tipskog prikazivanja jevanđelja bila je praksa ali samo među satanistima. To je poznato iz istorije i nema potrebe da se zasebno govori o tome.

Božja namjera za oslobođenje Njegovog naroda

Gospod je onom prilikom kad je s Avramom učinio savez na žrtvi otkrio Avramu nešto vrlo važno vezano za njegove potomke: buduće ropstvo u Egiptu koje će trajati 400 godina, te sud Egiptu i povratak u Obećanu zemlju (1. Mojsijeva 15:13-16). Kao jedan od razloga prolongiranja Gospod je naveo da „prestupi Amoreja još nijesu bili prevršili mjeru.“ Amoreji su potomci problematičnog Nojevog sina Hama. Jedan od Hamovih sinova zvao se Hanan (po kome je cijela „Obećana zemlja“ dobila ime), a od Hanana su, između ostalih, potekli Amoreji (vidi 1. Mojsijeva 10. glava). Očigledno je da Bog sve ljude smatra odgovornim, priznavali Ga oni ili ne (ne postoji racionalan izgovor za grijehenje protiv Boga), i da u slučajevima teškog zastranjivanja u grijehu i zlu Bog postavlja određeno vrijeme za njihovo dovođenje u red i pokajanje.

„Jer kod Boga nema pristrasnosti. Jer koji god su zgriješili bez Zakona, bez Zakona će izginuti, i koji god su zgriješili u Zakonu, po Zakonu će im biti suđeno. Jer pred Bogom nisu pravedni oni koji slušaju Zakon, nego će vršioци Zakona biti opravdani. Jer kad se neznabošci, koji nemaju zakon, po prirodi drže onoga što je u zakonu, onda su oni sami sebi zakon, premda nemaju zakon. Oni pokazuju da je ono što nalaže Zakon zapisano u njihovom srcu, a o tome svjedoči i njihova savjest i u svojim mislima bivaju optuženi ili pak opravdani.“ (Rimljanima 2:11-15)

Obrazac koji je Gospod postavio za Avramove potomstvo u suštini je isti kad je riječ o obećanju konačnog nasleđa: (1)

Gospod nas izbavlja iz ropstva neznaboštvu (kojeg je simbol Egipat); (2) upoznaje nas sa Zakonom i jevanđeljem na podroban način, učeći nas istovremeno vjeri i poslušnosti; (3) zadržava nas među „Amorejima“ sa sviješću da će sva zemlja jednom biti naše trajno nasleđe pošto „Amorejima“ istekne vrijeme milosti. Dotle služimo kao svjetlost svijetu.

Bog, dakle, hoće „da se svi ljudi spasu i dođu u spoznaju istine“ (1. Timoteju 2:4). Stoga nikad o svom spasenju ne smijemo razmišljati na sebičan način.

Kad je došlo vrijeme da Gospod izvede svoj narod iz ropstva u Egiptu, On je morao pokazati svoju silu nad silom koja je robila Njegov narod i sprečavala Njegove namjere. Principi ovog svijeta i sistem vrijednosti ovog svijeta suprotstavljen je Božjim principima i Božjim vrijednostima. Ovdje nećemo komentarisati proces izlaska Izraelaca iz Egipta, već se samo zadržati na jednom važnom detalju za razumijevanje jevanđelja.

„A ti reci faraonu: ‘Ovako kaže Gospod: Izrael je moj sin, moj prvjenac. Zato ti kažem: Pusti mog sina neka ide da mi služi. Ali ako ne budeš htio da gaпустиš, ja ću ubiti tvog sina, tvog prvjenca.’“ (2. Mojsijeva 4:22,23)

Zapazite: onaj koga Bog izabere da bude čuvar Njegovog Zakona i nosilac jevanđelja, taj je prvjenac, duhovni prvjenac, kao što je bio sam Jakov, kasnije Izrael po kome je cijeli narod naslijedio to duhovno ime.

Izraelci su kao glavni razlog za otpuštanje iz ropstva faraonu naveli da žele poslužiti Gospodu tako što će mu prinijeti žrtvu (2. Mojsijeva 5:17; 8:27).

Pošto ni nakon izlivanja različitih zala na Egipat, faraon nije imao namjeru da se pokori Gospodu, došlo je trenutak za krajnju mjeru.

Spasenje prikazano u Pashi

U 2. Mojsijevoj 11. i 12. glava Gospod je objasnio Mojsiju i Aronu kako će Izrael izaći iz Egipta i kako treba da se pripreme za taj događaj koji je označen kao prekretnica za njih, toliko

važna da će se ubuduće početak godine uzimati po tom mjesecu (avivu ili nisanu). Najvažnije od svega bilo je uputstvo dato Izraelcima kako da se sačuvaju od predstojećeg zla. Svaka porodica morala je da zakolje jagnje ili jare bez mane, a zatim da snop isopa namoči u njegovu krv i njome popraska oba dovratka i nadvratak svoje kuće (1. Mojsijeva 12:3-7,13), ne i prag kuda se gazilo. Meso je trebalo da jedu na vatri pečeno, sa beskvašnim hljebom i gorkim biljem, na brzinu, uveče, spremni za polazak (1. Mojsijeva 12:8-11).

„To je Pasha Gospodnja. A ja ću proći egipatskom zemljom te noći i pobiću sve prvence u egipatskoj zemlji, od čovjeka do životinje. I sudiću svim egipatskim bogovima. Ja sam Gospod. Krv neka služi kao znak na kućama u kojima ćete biti. Kad vidim krv, proći ću pored vas, i pošast neće doći da vas uništi kad udarim egipatsku zemlju.“ (1. Mojsijeva 12:11-13)

Pasha je uspostavljena kao uspomena za buduće generacije Izraelaca.

„Taj dan neka vam služi kao spomen i slavite ga kao praznik u čast Gospodu iz naraštaja u naraštaj. To neka bude trajna odredba.“ (1. Mojsijeva 12:14)

Pored toga, kasnije je uspostavljen zakon za prvence, od ljudi i od stoke, koje je trebalo posvetiti Gospodu u znak zahvalnosti što je sačuvao prvence u Izraelu, od ljudi i od stoke, prilikom Prolaska tj. Pashe (vidi 4. Mojsijeva 3:13). Prvenci su se mogli otkupiti plaćanjem otkupnine. Kad je uspostavljena služba u Šatoru od sastanka (zemaljskom svetištu), Gospod je postavio Levijevo pleme da vrši službu umjesto prvjenaca cijelog Izraela (4. Mojsijeva 8:16), ali time nije ukinuta otkupnina za ostale (4. Mojsijeva 18:15,16).

Pasha ima dvostruki značaj: ona je istovremeno i uspomena i simbol. Ona pokazuje unatrag na izbavljenje iz Egipta, i unaprijed na veliko izbavljenje koje će Hrist izvršiti kad oslobodi svoj narod iz ropstva grijehu. Pashalno jagnje predstavljalo je Hrista.

„Jer se Hrist, naša Pasha, žrtvovao za nas.“ (1. Korinćanima 5:7)

Kao što se pashalno jagnje nije samo klalo, već njegovom krvlju škropili dovratnici, tako i u velikom antitipu Hristova žrtva sama po sebi nije dovoljna za nas ako se zasluge njene krvi ne primijene na nas. Hrist se žrtvovao za svijet, ali primjena tih zasluga je pojedinačna. „Ko se hrani mojim telom i pije moju krv, ima vječni život, i ja ću ga uskrsnuti u poslednji dan.“ (Jovan 6:54)

Isop (vrsta biljka iz porodice menta) bio je simbol očišćenja (Psalam 51:7).

Jagnje je pripremano cijelo, nijedna njegova kost nije se smjela lomiti, čime je predstavljena potpunost Hristove žrtve.

Meso se moralo pojesti, što pokazuje da nije dovoljna samo vjera u oproštenje grijeha kroz Hristovu žrtvu, već nam je neophodna i hrana kroz Njegovu Riječ (vidi: Jovan 6:53,54). „Riječi koje sam vam govorio Duh su i život su.“ (Jovan 6:63) Isus je živio po Zakonu svog Oca, prikazao Očev Duh i karakter (Jovan 1:14), te tako i hrišćani trebaju uzeti Božju Riječ za vodič i pravilo svog života kako bi se preobrazili u to isto obličje.

Beskvasni hljeb i gorko bilje takođe imaju svoju simboliku. Gorko bilje je simbol gorčine prethodnog robovanja, dok je kvasac simbol grijeha koji mora biti uklonjen iz nas. „Zar ne znate da malo kvasca ukisjeli cijelo tijesto? Odstranite stari kvasac da biste bili novo tijesto, jer treba da budete beskvasni. Jer se Hrist, naša Pasha, žrtvovao za nas. Zato da praznujemo, ali ne sa starim kvascem, niti s kvascem pokvarenosti i zloće, nego s beskvasnim hljebom iskrenosti i istine.“ (1. Korinćanima 5:6-8)

Prilikom prve Pashe – Gospodnjeg Prolaska – Jevreji su morali pokazati vjeru u oslobođenje i striktno se pridržavati datih uputa. Na ovom primjeru se vidi u kakvom sadejstvu su vjera i poslušnost, da je to neodvojivo jedno od drugog. Poslušnošću se pruža dokaz o vjeri. Vjera sama po sebi, koliko god mogla biti iskrena, ne znači ništa. Zasluge Hristove krvi ne mogu biti djelotvorne za nas ukoliko ne sarađujemo na svom spasenju.

To se radi okretanjem od grijeha ka poslušnosti. Tačno je da se mi opravdavamo vjerom, a ne djelima, ali isto tako je tačno da se vjera pokazuje djelima. Saradnja božanskog i ljudskog je bila nužna u svim vremenima, prije i posle Hrista.

Pasha je bila prvi praznik koji je Gospod integrisao u pisani Zakon koji će uskoro biti dat na planini Horev. Kasnije je uspostavljen set proljećnih i set jesenjih praznika, koji su zajedno sa obrednim sistemom žrtvi i prinosa predstavljali tipski prikaz kompletne realizacije Plana spasenja. Uporedo s tim, moralni i drugi zakoni čuvali su osobenost Božjeg naroda kojemu je Božji Zakon bio poznat i prije nego je dat Mojsiju (vidi: 2. Mojsijeva 16:28).

Božji Zakon sistematizovan u pisanoj formi

Kad su vršene neophodne pripreme za davanje Zakona na Sinaju, Bog je to uradio na način koji uliva strahopoštovanje prema Zakonodavcu i Sudiji cijeli zemlje (2. Mojsijeva 19:16-19).

Dekalog – Deset riječi – Gospod je izgovorio svojim glasom na veličanstven način (2. Mojsijeva 20:1-17).

Na reakciju uplašenog naroda koji je tražio da Mojsije posreduje za njih, uslijedio je odgovor: „Ne bojte se, jer je Bog došao da vas iskuša i da stalno imate strah od njega da ne biste grijehili.“ (2. Mojsijeva 20:20). Dakle, vidimo da je jedna od funkcija Zakona brana protiv grijeha.

Narodu je nakon godina provedenih u ropstvu i u paganskom okruženju bilo potrebno jasno i nedvosmisleno otkrivenje Božje volje i pravde. Da bi stekli praktično shvatanje o obavezama i načelima Dekaloga, dobili su dodatna pravila, upute, propise i objašnjenja. Građanska i sudska izvršna vlast u Izraelu počivala je na ovim zakonima.

Po silasku sa gore, Mojsije je sve riječi Zakona zapisao na svitke. „Tada je Mojsije došao i prenio narodu sve riječi Gospodnje i sve uredbe, a cio narod je jednoglasno odgovorio: ‘Izvršavaćemo sve riječi koje je Gospod izgovorio.’ Mojsije je zapisao

sve Gospodnje riječi.“ (2. Mojsijeva 24:3,4)

Zatim je uslijedilo prihvatanje saveza (2. Mojsijeva 24:4-8). Narod se obavezao na poslušnost: „Činićemo i poslušaćemo sve što je Gospod rekao.“

To je bio uslov za Božje vođstvo i zaštitu na njihovom putu za Obećanu zemlju:

„Evo, šaljem pred tobom anđela da te čuva na putu i da te dovede na mjesto koje sam pripremio. Čuvaj ga se i slušaj njegov glas. Ne buni se protiv njega, jer on neće oprostiti vaše presteupe. On nosi moje ime. Ali ako dobro slušaš njegov glas i činiš sve što kažem, ja ću biti neprijatelj tvojim neprijateljima i tlačiću one koji tebe tlače.“ (2. Mojsijeva 23:20-22)

Hrist je bio Vođa Izraela u pustinji (1. Korinćanima 10:4). Ni Otac ni Sin nigdje u Bibliji ne razdvajaju vjeru od poslušnosti, blagodat od pravde.

Nakon davanja Zakona, Bog je preuzeo dalje korake kako bi Ga narod u potpunosti prihvatio. Konačno Mojsije je bio pozvan da izađe sam na goru koju je pokrivaio oblak slave Božje prisutnosti, gdje je proveo 40 dana. Za to vrijeme primio je detaljna uputstva za gradnju zemaljskog Svetilišta u kojem će se tipski prikazivati Plan spasenja i Božja prisutnost ispoljavati na poseban način (2. Mojsijeva 25:8; 29:44,45). Još jedanput je Bog naglasio važnost svetkovanja Subote, istakavši da je ona znak između Njega i Izraela zauvijek (2. Mojsijeva 31:13,14,17).

Kao simbol Božjeg autoriteta i volje, Mojsiju su predale dvije ploče na kojima je sam Gospod ispisao Dekalog (2. Mojsijeva 32:15,16; 5. Mojsijeva 9:10) koji se imao čuvati u Svetinji kao najsvetiji njen predmet.

Kao što možemo i sami zaključiti, Bog je u svojim uputstvima na Sinaju povezao Zakon i jevanđelje u jednu nerazdvojivu cjelinu. I jedno i drugo je neophodno za Plan spasenja. Samo zahvaljujući Planu spasenja, čovjek može ponovo uspostaviti odnos sa Bogom kako bi i ljudi i Zemlja bili oslobođeni od robovanja Sotoni i grijehu. Stoga je čovjek ODGOVORAN pred Bogom.

„Jer kad se tvoji pravedni sudovi izvrše na zemlji, pravednosti će se učiti oni koji žive na zemlji. Ako se onome ko je zao pokaže milost, on se neće naučiti pravednosti. U zemlji pravednosti činiće nepravdu i neće vidjeti Gospodnju uzvišenost.“ (Isaija 26:9,10)

Dakle, na putu ka Božjem kraljevstvu i konačnom primanju obećanja ne funkcioniše formula „Sve što vam treba je ljubav.“

Čak ni katastrofa kakav je bio globalni Potop nije naučio ljude pameti nego su se opet pobunili protiv Boga. Da bi pravilno vaspitao svoj narod – drevni Izrael – Bog je dozvolio da prođu kroz nevolje i ropstvo i vatru iskušenja. Odmah ispod Sinaja, dok je Mojsije primao uputstva na gori, Sotona je zavrbovao svoje pristale pobunjeničkog duha da ustanu protiv Zakona i odbace njegove odredbe. Još od pobune na Nebu, on je uspijevao da pogrešno predstavi Božji sveti karakter i izazove protivljenje Njegovom poretku i Zakonu. Najopasnije zablude uvijek su pomiješane sa istinom kako bi bile poželjne i prihvatljive. Ali Gospodnje obećanje glasi:

„Jer, gle, Gospod izlazi iz svog mjesta da stanovnike zemlje pozove na odgovornost zbog prestupa koje su počinili protiv njega.“ (Isaija 26:21)

„Bog naš dolazi i nipošto neće ćutati. Pred njim je vatra koja proždire, i svuda oko njega oluja bijesni. Nebesa na visini i zemlji on doziva, da izvrši presudu nad narodom svojim: ‘Sakupite k meni one koji su mi vjerni, one koji su nad žrtvom sklopili savez moj.’ Nebesa objavljuju pravednost njegovu, jer Bog je Sudija.“ (Psalam 50:3-6; vidi takođe 2. Solunjanima 1:5-10)

Svetinja – mjesto gdje se integrišu Zakon i jevanđelje

Zemaljsko svetište napravljeno je po preciznim instrukcijama koje je Mojsije dobio od Gospoda. Mojsiju je objašnjeno da je to model, umanjena slika ili kopija, nebeskog originalnog Hrama (Jevrejima 9:23,24)

Ovdje se nećemo baviti detaljima svetišta, jer o svemu

tome čitalac se može upoznati u knjizi „Tipologija i Plan spasenja“ (izdanje Instituta za religijska istraživanja). Možemo kratko kazati da je cijela služba, od početka do kraja, predstavljala proces pomirenja između grešnika koji se kaje i Boga, Hristovu misiju i jevanđelje, istražni sud, te konačno izvršni Božji sud.

Svrha svetišta zvanog Šator za sastanke, ili kasnije hrama u Jerusalmu, bila je vršenje obredne i praznične sistematizovane službe koja je tipski prikazivala Plan spasenja. Kroz tu službu Izraelci su imali privilegiju posebne Božje prisutnosti, čija važnost se ogledala u tri ključna aspekta: 1) pomirenje i posredovanje za grijeh; 2) posebno Božje vođstvo kroz davanje instrukcija, smjernica, pouka, opomena i sudova, što je praktično predstavljalo živu poduku; 3) sam Gospod je bio garant sigurnosti Božjeg naroda pod uslovom njihovog povjerenja i poslušnosti.

Ono što nas posebno zanima u ovom proučavanju je drugo odjeljenje svetišta zvano Svetinja nad svetinjama ili Najsvetije mjesto (u originalu se koristi izraz u superlativu). Tu je bilo središte simboličke službe i posredovanja, koja je praktično predstavljala živu vezu između Neba i zemlje. U ovom odjeljenju bio je smješten posebno izrađen Kovčeg saveza u kojem se nalazila samo jedna stvar: ploče moralnog Božjeg Zakona, Dekalog, odakle i naziv Kovčeg saveza ili svjedočanstva, pošto je Božji Zakon bio temelj saveza između Boga i Izraela.

Poklopac svetog kovčega nazivao se prestolom milosti koji su nadvisivala dva anđela heruvima od zlata u položaju poštovanja i poniznosti, okrenuta prema kovčegu. To je ukazivalo na njihovo strahopoštovanje prema Božjem Zakonu i za njihovu zainteresovanost za Plan spasenja.

Iznad prestola milosti nalazila se Šekina, mjesto pokazivanja Božje prisutnosti. Sa tog mjesta, između heruvima, Gospod je objavljivao svoju volju.

Dakle, Božji Zakon je postavljen kao veliko mjerilo pravednosti i suda. On je tražio smrt prekršitelja. Zaslugom Plana spasenja ili službe pomirenja, pokajanom grešniku je moglo doći

pomilovanje, zbog čega je Zakon bio pod poklopcem milosti. Tako se u Hristovoj službi pomirenja, u biblijskom jevanđelju, u Svetilištu susreću „ljubav i istina, pravednost i mir“ (Psalam 85:10). Nijedan aspekt svetinje ne može se ukloniti na štetu nekog drugog, jer ne postoji nijedna stavka gdje Bog može napraviti kompromis ili prenebregnuti bilo šta što čini Njegov karakter i na čemu počiva Njegov savršeni poredak. Svetinja pokazuje tu nerazdvojivu integrisanost Zakona i jevanđelja, Zakona i blagodati. Kazati da se jedno od drugoga može odvojiti bilo bi bogohulno i suludo koliko i tvrdnja da se kovčeg sa pločama Zakona mogao maknuti iz Svetinje da ostane samo poklopac (presto milosti).

Zakon je proširivan kao odgovor na progresiju zla, zaborava i neznanja

Vidjeli smo kako je Adam primio jevanđelje i da to nikako nije moglo lako i bezbolno. Da su ljudi nastavili da gaje strahopoštovanje prema Božjem Zakonu i drže ga onako kako su ga držali Adam, Enoh, Noje, ne bi bilo potrebe za dodatnim zahtjevima kao što su obrezanje, kao što ne bilo potrebna ni eksplicitna objava Dekaloga na Sinaju ili zapisivanje istog na kamenim pločama. Bog je jednostavno morao osigurati svoj Zakon i svoju Riječ u pisanom obliku, jer se to očigledno nije više smjelo prepustiti ljudima na čuvanje, a još manje na tumačenje. Ne bi bili potrebni ni dodatne uredbe i propisi koji su detaljno precizirali šta se očekuje od naroda, uključujući praktično sve segmente svakodnevnog života.

Sistem žrtava i prinosa je takođe bilo vrlo ugrožen kroz sujeverje, idolopoklonstvo i moralnu izopačenost, odakle su tom konceptu dodati mnogi satanistički elementi i ideje koji su doveli čak do prinošenja ljudskih žrtava. To se činilo u prošlosti i čini se i danas.

Zbog toga je sve zajedno sistematizovano kroz precizne pisane zakonske odredbe, što takođe služi na dobro svim kasnijim degradiranim generacijama, uključujući i današnju. Ali i dalje

je ostavljena jasna razlika između Zakona koji je izraz Božjeg karaktera i Njegove pravde, uključujući i spoznaju dva najveća nauka (Matej 22:36-40) u kojima se objedinjuje sav Zakon u načelima ljubavi, i obrednog zakona, za koji ćemo u kasnijem proučavanju vidjeti da je jedini zakon čije se ukidanje uopšte pomije u Svetom pismu.

Dva Zakona i dva saveza u Bibliji

Kao što objavljuje dva zakona – jedan nepromjenljiv i vječan u njegovim načelima, i drugi privremenog tipskog karaktera, Biblija takođe govori o dva saveza. Prvi je savez milosti sklopljen već sa Adamom u Edenu, i obnovljen sa Avramom, uz obećanje blagoslova svim narodima. Vidjeli smo da u ovom savezu ne postoji opcija razdvajanja vjere i poslušnosti, i da je ovaj savez trajan (1. Mojsijeva 17:7). Taj isti savez je ratifikovan ili potvrđen žrtvom Isusa Hrista.

Drugi savez ili ugovor između Boga i Njegovog naroda bio je sklopljen na Sinaju i potvrđen krvlju životinjskih žrtava. Za razliku od ovog saveza, savez sa Avramom je isto što i Novi savez, jer je bio potvrđen Božjom zakletvom i Božjim obećanjem (vidi Jevrejima 6:18).

Čemu onda savez na Sinaju? Već smo konstatovali da je narodu, koji je kroz ropstvo i idolatriju bio veoma udalžio od Božjih načela, bilo potrebno posebno izbavljenje, posebno vođstvo, eksplicitna verbalna i pismena objava Dekaloga, kao i podrobna uputstva i detalji vezani za svakodnevni lični i građanski život, zdravstvene propise, ekonomiju, odnose sa strancima i drugo. Osnovni uslov Starog saveza je bio: slušaj i bićeš živ (vidi: 3. Mojsijeva 18:15; Ezekijel 20:11; 5. Mojsijeva 27:26). U tom smislu ovakav Zakon je bio „staratelj do Hrista“ (Galatima 4:23-25). Pavle objašnjava razliku između saveza sa Avramom i Zakona koji je nastao 430 godina kasnije u Galatima 3. glava, o čemu ćemo detaljno diskutovati u nekom narednom proučavanju.

Ono što je sada važno da znamo i što možemo zaključiti je

da je Božje djelo isto u sva vremena, iako su se društvene prilike mijenjale, uslovivši različit Božji pristup u cilju zadovoljena potreba ljudi određenog vremena i njihovog dovođenja pod zaklon milosti radi spasenja. Međutim, nebeski standardi se nikad ne snižavaju, ono što je sveto u jednom vremenu ne može postati nesveto u nekom drugom, iako je Božja inicijativa na realizaciji Plana spasenja dinamična, i mi kroz istoriju do naših dana možemo pratiti kako se ispunjava Njegova namjera. Učitelj je isti u oba saveza, Božji zahtjevi su isti, Njegova vladavina je ista, naša potreba je ista.

Godišnji praznici i jevanđelje

Tri puta godišnje Izraelci su se okupljali oko svetilišta (hrama) za praznike, za koje vrijeme ih je Bog na poseban način štitio od uglavnom neprijateljski raspoloženih okolnih naroda (2. Mojsijeva 34:24). Uspostavljen je set proljećnih i set jesenjih praznika.

Prva od tih svetkovina bila je Pasha, praznik beskvasnih hljebova, o čemu smo već govorili. Posle Pashe slavio se sedmodnevni praznik beskvasnih hljebova. Prvog i sedmog dana održavan je sveti sabor, a drugog dana bila je prvina žetve ječma koji je prvi sazrijevao u Izraelu. Nakon Prvina pred Gospodom, žetva je mogla početi tokom sedam narednih sedmica do Pedesetnice.

Skup jesenjih praznika činili su Trubni dan (kao najava Dana očišćenja ili pomirenja), sam Dan očišćenja, te napokon praznik Sjenica, kao izraz zahvalnosti Bogu za kompletan pribrani rod i blagoslove. To je bio praznik radosti i veselja.

Sve pomenute praznike Bog je dao za tipski prikaz Plana spasenja odnosno jevanđelja.

Zajedno sa obrednom službom u Svetinji, daju nam kompletanu sliku Hristove misije i kako se stvarni antitipski proces spasenja odvija u nebeskoj Svetinji, kako se tretiraju pokajani grijesi, te napokon kako se odvija Božji sud u tri faze: istražnoj, revizionoj i izvršnoj. Bez znanja o ovim stvarima, nema šanse

da možemo razumjeti jevanđelje, značaj i smisao Hristovog rođenja, Njegove službe i žrtve, te Njegove kvalifikovanosti za posredovanje za nas u nebeskoj Svetinji. Bez ove spoznaje otvara se prostor za različite manipulacije sa jeftinim verzijama „jevanđelja ljubavi“, prevare o navodnom razdvajanju Zakona i blagodati, iluzije da je na krstu „sve završeno“, itd. Samo sa temeljnim poznavanjem kompletne Biblije, mi možemo ući u ozbiljno razmatranje jevanđelja i Plana spasenja.

JEVANĐELJE U PROROČANSTVIMA

„Nakon što je Jovan bio uhvaćen, Isus je otišao u Galileju, propovijedajući Božju dobru vijest o kraljevstvu Božjem i govoreći: ‘Navršilo se vrijeme i približilo se Božje kraljevstvo. Pokajite se i vjerujte u dobru vijest.’“ (Marko 1:14,15)

„Ali kad se vrijeme navršilo, Bog je poslao svog Sina, rođenog od žene i rođenog pod Zakonom, da kupi i oslobodi one koji su pod Zakonom, kako bi nas Bog usvojio kao sinove.“ (Galatima 4:4,5)

Koje to vrijeme se navršilo? Ono koje je bilo najavljeno još Adamu (1. Mojsijeva 3:15), a koje je ostarjeli patrijarh Jakov dodatno precizirao prilikom izricanja blagoslova Judi!

„Žezlo se neće odmaći od Jude, ni vladalački štap od njegovih nogu, dok ne dođe Šiloh, očekivanje naroda.“ (1. Mojsijeva 49:10)

„Šiloh“ znači „Mirni“ i odnosi se na Mesiju, Onog koji će biti poslat.

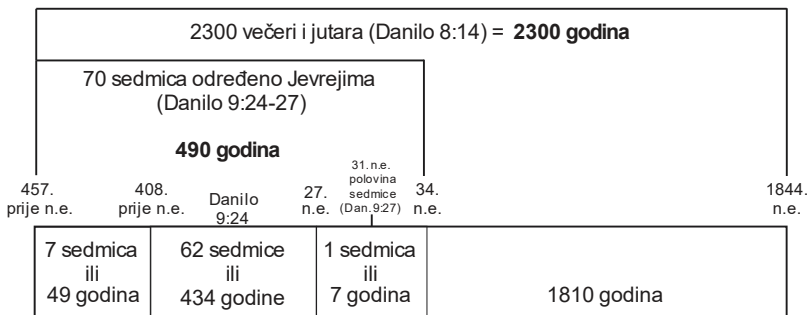
Prorok Hagaj je zapisao negdje prije 520. godine prije n.e.:

„Potrešću sve narode, i **željeni svih naroda će doći**, i napuniću ovaj dom slavom’, kaže Gospod nad vojskama... ‘Slava ovog drugog doma biće veća nego slava onog prvog’, kaže Gospod nad vojskama. ‘I na ovom mjestu daću mir’, govori Gospod nad vojskama.“ (Hagaj 2:7,9)

Termin „drugi dom“ odnosi se na drugi hram koji je izgrađen posle vavilonskog ropstva, a prisustvo samog Mesije učinilo je njegovu slavu većom nego što je imao prvi Solomonov hram.

Najpreciznije proročanstvo o dolasku Mesije dato je preko proroka Danila više od 500 godina prije Hristovog dolaska! U pitanju je proročanstvo o 70 sedmica određenih za jevrejski narod, zapisano u Danilu 9:24-27. Proročanstvo o 70 sedmica povezano je sa najdužim vremenskim proročkim periodom ikad

datim u Bibliji o 2300 večeri i jutara odnosno dana (Danilo 8:14).² Ukratko proročka vremenska panorama iz Danila izgleda ovako:

Ovo je jedno od najvažnijih i najpreciznijih proročanstva u Bibliji.

Šta sam Bog poručuje o važnosti proroštva?

„Sjetite se prošlosti davne, da sam ja Bog, da nema drugog Boga i da niko nije kao ja. Ja od početka javljam šta će na kraju biti, od davnina javljam ono što još nije bilo. Ja kažem: ‘Moja namjera će se ostvariti i učiniću sve što želim.’“ (Isaija 46:9,10)

„Tako je proročanska riječ koju imamo još pouzdanija, i dobro činite što na nju pazite kao na svjetiljku koja svijetli na tamnom mjestu, u vašem srcu, dok ne svane dan i ne pojavi se zvijezda danica u vašim srcima. A najprije znajte ovo: nijedno proročanstvo Pisma ne proizilazi iz nečijeg ličnog kazivanja. Jer nikad proroštvo ne bi od čovječije volje, nego naučeni od Svetog Duha govoriše sveti Božiji ljudi.“ (2. Petrova 1:19-21)

Vrlo je važno da zapazite da se o srcu vjernika koji su primili Hrista kao svog Gospoda i Spasitelja i dalje govori kao o „tamnom mjestu“ koje ima potrebu za rasvjetljavanjem putem Božje Riječi. „Riječ je tvoja svjetiljka nozi mojoj, i svjetlost stazi mojoj.“ (Psalam 119:105) Sve do Hristovog drugog dolaska mi smo u

² Za detaljna objašnjenja vidi „Danilo i istorija svijeta u biblijskom proroštvu“, Pavle Simović.

istoj potrebi kao psalmista.

Biblijsko otkrivenje istine dijeli se na dva dijela: Zakon i svjedočanstvo. Termin „svjedočanstvo“ se odnosi na posebno Božje vođstvo putem proročkog nadahnuća koje daje preciznije smjernice Božjem narodu u specifičnim vremenima bitnim za njihovo razumijevanje i važne faze Plana spasenja. Potreba za proročkim instrukcijama može se porediti sa potrebom za pilotskim instrukcijama na brodu koji treba uploviti u luku.

Zakon i svjedočanstvo (proroštvo) su vrhovni standard za procjenu istinitosti ili neistinitosti svega što se dešava u vezi Božjeg djela: „K zakonu i svjedočanstvu! **Ako ne govore prema ovoj riječi, to je zato što nema svjetlosti u njima.**“ (Isaija 8:20)

Nema potrebe da nagađamo odakle dolaze bilo kakvi oblici negiranja ili omalovažavanja Zakona i proroštva.

Da li je sam Isus bio i prorok?

„Gospod, tvoj Bog, podignuće ti između vas, od tvoje braće, proroka kao što sam ja. Njega slušajte.“ (5. Mojsijeva 18:15; uporedi sa Djela 3:22)

Isus ne samo što je bio svjestan da On ispunjava određena mesijanska proročanstva (Luka 4:16-22; 24:27), već je i sam objavljivao proročanstva koja se tiču budućnosti Božjeg djela (Matej 24:4-36). Posljednja biblijska knjiga – Otkrivenje – otkrivenje je Isusa Hrista (Otk. 1:1,2). U toj knjizi sam Isus Hrist potvrđuje potrebu Božjeg naroda za Zakonom i svjedočanstvom do kraja vremena (vidi: Otk. 12:17). Isusovo svjedočanstvo je Duh proroštva (Otk. 19:10). U viziji nebeskog hrama zapisanoj u Otkrivenju 11:19, pokazuje se Kovčeg saveza sa sažetkom Zakona u kontekstu Božjeg suda.

Dakle, Sveto pismo iznosi jasne standarde istine za Božji narod koji su nepromjenljivi u svim vremenima.

Proročanstva u detalje otkrivaju mesijansko jevanđelje

„Jer Gospod Jahve ne čini ništa, a da svoju namisao ne otkrije svojim slugama, prorocima.“ (Amos 3:7)

U nastavku ćemo dati tabelarni prikaz proročke najave Isusove misije. Svaki ozbiljni proučavalac Biblije treba temeljno istražiti navedene tekstove.

PROROČANSTVO	REFERENCA	ISPUNJENJE
Mesija će biti sjeme Ženino	1. Mojsijeva 3:15	Rimljanima 16:20 Galatima 4:4 Otkrivenje 12:17
Mesija će biti Avramov potomak kroz kojeg će se blagosloviti svi narodi	1. Mojsijeva 12:3	Djela 3:24-26 Galatima 3:8, 26-29
Mesijino začće biće natprirodno zbog potrebe utjelovljenja Sina Božjeg	Isaija 7:14	Matej 1:22,23 Luka 1:31-35
Mesija će doći kao Čovjek, Davidov potomak	2. Samuel. 7:12-16 Isaija 11:1-5	Matej 1:1 Luka 1:32,33 Djela 15:15-16 Jevrejima 1:5
Mesija će biti Sin čovječiji	Danilo 7:13,14	Matej 9:6 Matej 12:8 Matej 13:41 Matej 16:13 Matej 16:27 Marko 8:31 Luka 6:22 Luka 9:22 Jovan 1:51 Jovan 3:13,14 Djela 7:56, itd.
Mesija će doći kao opšti Čovjek, drugi Adam, budući da dolazi kao Sin Božji	Isaija 7:14 Isaija 9:6,7 Isaija 53:11 Ezekijel 37:24	Luka 1:32 Jovan 1:1-14 1. Korinćanima 15:21,22, 45-49 Rimljanima 5:8-21 2. Korin. 5:17-21
Mesija će biti velika svjetlost	Isaija 9:2	Matej 4:13-16 Luka 1:76-79

Mesija će biti svjetlost svim narodima svijeta	Isaija 42:1-7	Matej 12:15-18 Luka 2:27-32 Jovan 8:12
Mesija će činiti životodavna, iskupiteljska djela	Isaija 61:1-3	Luka 4:17-21
Mesija će biti naš srodnik – Otkupitelj	Jov 19:25 Mihej 6:4	Matej 26:28 1. Korinćanima 6:20 Efescima 1:7 Galatima 3:13 Jevrejima 9:12 1. Petrova 1:18-20 Otkrivenje 5:9 Otkrivenje 14:4
Mesija će imati Božje poslanje na zemlji	Isaija 9:6,7	Luka 1:32,33 Luka 1:79 Jovan 6:51 Jovan 14:27 Djela 10:36 Rimljanima 9:5 Kološanima 2:3
Mesija će pokazati iscjeliteljsku silu	Isaija 35:5,6	Matej 11:4-6 Luka 7:20-23
Mesija će biti dobrovoljna žrtva	1. Mojsijeva 22:1-18 Isaija 53:7 Jeremija 11:19	Jovan 3:16 Djela 8:32
Mesija će biti pashalno jagnje	2. Mojsijeva 12:1-51	Jovan 1:29 Jovan 1:36 Jovan 19:33 Jovan 19:36 1. Korinćanima 5:7-8 1. Petrova 1:19
Mesija će biti podignut kao „zmija“ – simbol grijeha, On će ponijeti prokletstvo koje zahtijeva pravda Zakona	4. Mojsijeva 21:6-9 5. Mojs. 21:22,23 Isaija 53:4-6	Jovan 3:14-18 Galatima 3:10-13
Mesija će biti pravedni stradalnik	Psalam 69	Matej 27:33-34 Jovan 2:17 Jovan 15:25

		Djela 1:20 Rimljanima 11:9-10 Rimljanima 15:1-3
Mesija – Sluga Stradalnik	Isaija 52:13 do 53:12	Matej 8:16,17 Matej 20:28 Matej 26:28 Matej 27:59,60 Marko 10:45 Marko 14:24 Luka 22:20 Jovan 12:37,38 Djela 8:32-35 Rimljanima 10:16
Mesija je nevini No- silac grijeha i Žrtva za otkup, ali Njemu ne pripada izvršna kazna za grijeha	3. Mojs. 16:20-30 Isaija 53:5,11	1. Petrova 2:24 Otkrivenje 20:7-15
Mesija će uskrsnuti	Psalam 16:8-11	Djela 2:22-32 Djela 13:35-37
Mesija će, po uskr- senju, služiti kao Sveštenik	Psalam 110:4	Jevrejima 5:5,6,10 Jevrejima 6:20 do 7:1-17
Mesija će ukinuti staru obrednu i sveštenučku službu i potvrditi Savez zasnovan na Božjem obećanju i na zakonski boljim osnovama	Danilo 9:27 Psalam 40:6-8 Jeremija 31:31-34	Jevrejima 7:18 Jevrejima 10:1-10 Kološanima 2:14-17 Galatima 3:17 Jevrejima 8:6-13
Mesija će doći po drugi put na Zemlju kao Kralj nad kralje- vima i Sudija	Psalam 72:1-17 Psalam 96:13	Jovan 14:3 Otkrivenje 19:11-16 Matej 16:27 Matej 25:31-46
Misija Mesije okon- čaće se obnovom zemlje i univerzuma i primanjem vječnog nasleđa spasenih.	Isaija 34:16,17 Isaija 65:17-25 Psalam 37:29	Otkrivenje 21:1-5 2. Petrova 3:13 Jevrejima 11:10, 13- 16, 39,40

Mi nikad ne možemo ispravno razumjeti određene nadahnute izjave i teologiju novosaveznih pisaca ukoliko ne poznamo uporišta i način razmišljanja koji su koristili iz njima dostupnog Svetog pisma koje danas nazivamo Stari savez. Tradicionalna (pseudo)hrišćanska premisa da se teologija gradi na novosaveznim spisima, koja se uz to selektivno i pogrešno primjenjuju, uzrok je brojnih pogubnih zabluda i jeresi kojima je robovalo hrišćanstvo, da ne pominjemo unošenje nebiblijskih učenja i praksi. Takođe postoje neki teolozi koji ne prave razliku između Starog saveza i starosaveznih spisa, te otuda odbacivanje svega zajedno u paketu. Danas ove opasnosti nijesu ništa manje nego u prošlosti, naprotiv možemo očekivati sve suptilnije oblike obmane.

Dakle, nadahnuće je dosledno u svim vremenima i mi se moramo pokoriti otkrivenju kako je dato, u poniznom duhu, punom razuma i razboritosti, umjesto traganja za „originalnošću“ i navodnom većom svjetlošću.

Imajući na umu gradivo koje smo do sada prošli i zaključke koje smo izvukli, možemo preći na izučavanje jevanđelja u svijetlu Hristove misije.

DOBRA VIJEST O KRALJEVSTVU BOŽJEM

Jovan Krstitelj je prije Hrista propovijedao u judejskoj pustinji i pozivao ljude na pokajanje. Šta je pokajanje? Mnogi imaju pogrešno razumijevanje ovog termina. Pokajanje doslovno označava promjenu uma koja rezultira promjenom ponašanja (Djela 2:38; 3:19; 11:18; 17:30; 20:21; 26:20). Pokajati se u odnosu na spasenje znači promijeniti svoj um u odnosu na Boga i Isusa Hrista. Pokajanje prethodi zdravoj vjeri. Nemoguće je pozdati se u Isusa Hrista kao Spasitelja ako prethodno ne promijenimo um u vezi sa tim ko je On i šta je učinio za nas. Bez obzira da li se radi o pokajanju zbog tvrdokornog odbijanja ili neznanja i nezainteresovanosti, radi se o promjeni uma. Biblijsko pokajanje, u odnosu na spasenje je promjena uma sa ignorisanja ili odbacivanja Boga i Hrista na povjerenje u njih i vjeru u njihov Plan spasenja za nas.

Od ključne je važnosti da razumijemo da pokajanje nije djelo kojim zarađujemo spasenje. Niko ne može da se pokaje i dođe Bogu ako Bog tu osobu ne privuče sebi (Jovan 6:44). U Djelima 5:31 i 11:18 navodi se da je pokajanje nešto što Bog daje, što je moguće samo zbog Njegove blagodati. Ali dokaz istinskog pokajanja je radikalna promjena ponašanja, odustajanje od grijeha (Matej 3:8; 2. Korinćanima 5:17; Galatima 5:19-23; Jakov 2:14-26).

Jovan je dao jedan veoma ubjedljiv razlog poziva na pokajanje: blizinu kraljevstva nebeskog (Matej 3:2). Šta je to konkretno značilo? Najavu dolaska Mesije koji uvodi nebesko kraljevstvo, Mesije koji ima silu da to sprovede u djelo! Jovan je time ispunjavao proročanstvo koje je dao Isaija prorok vjekovima ranije (Isaija 40:3). Interesantno je da je Jovan nadahnut Božjim Duhom oštro ukorio samo religijske zvaničnike tog vremena (Matej 3:7-10), jer su oni izgradili sopstveni vjerski sistem

u kojem istinsko pokajanje nije bilo moguće zbog njihove nespremnosti da se odreknu zabluda na kojima su izgradili svoj sistem i svoje položaje (vidi: Jovan 12:43). Jovan je otvoreno najavio dolazak Mesije (Matej 3:11,12) i prepoznao Isusa kao Mesiju (Matej 3:13-15)! Isus je kasnije potvrdio Jovana kao najavljenog „Iliju“ (Matej 11:1-15).

Isus je svoju javnu misiju počeo nakon krštenja. Suštinu Njegovog propovijedanja činila je centralna poruka: „Navršilo se vrijeme i približilo se Božje kraljevstvo. Pokajte se i vjerujte u dobru vijest [ili jevanđelje].“ (Marko 1:14,15) Oдавde vidimo da se jevanđeoska poruka zasnivala na proročanstvima. Isus je tačno po proročkim najavama, posebno vremenskim iz Danilove knjige, otpočeo svoju službu.

Da bismo sve ovo pravilno razumjeli, moramo imati u vidu širu sliku Božjeg plana spasenja, moramo razlikovati opštu Božju blagodat od posebne spasonosne blagodati koja dolazi primanjem Hrista. Zapazite da kad je Isus u sinagogi u Nazaretu čitao iz knjige proroka Isaije i konstatovao da se te riječi upravo ispunjavaju (Luka 4:16-21), On je naglasio da se propovijeda „godina Gospodnje milosti“ (19. redak), dok je izostavio drugi dio stiha iz Isaije 61:2 koji govori o „danu Božje osvete“. Isus nije porekao tu istinu, samo što za njeno ispunjenje još nije bilo došlo vrijeme. Ima dosta proročanstava koja sažimaju različite faze i aspekte Plana spasenja, i mi ih nikad ne smijemo zloupotrebljavati tako što ćemo ih prilagođavati svojim gledištima ili ne-realnim očekivanjima. Jevreji su željeli oslobođenje od okupatora i dominaciju nad narodima, ali nijesu željeli oslobođenje od okupacije grijeha u ličnim životima. Postoji uzročno-posledična veza u svemu što se dešava, i Bog koji je Bog reda, želi da razmišljamo na razuman i logičan način. Autentičnost biblijske religije upravo se prepoznaje u apelu na najuzvišenije i najplemenitije odlike moralnih mislećih bića.

Šta je zapravo kraljevstvo Božje?

Kraljevstvo Božje je Božja vladavina, područje u kojem se poredak rukovodi u skladu sa Božjim načelima života. U duhovnoj dimenziji, to su principi Božjeg Zakona koji definišu odnos prema Tvorcu i međusobne odnose stvorenih bića u horizontalnoj ravni, gdje je aktivna nesebična ljubav vodeća sila. Duhovna dimenzija je iznad materijalne i fizičke i sklad materijalne dimenzije zavisi o integritetu duhovne dimenzije.

Zbog pobune, na zemlji nije Božje kraljevstvo. Svi ljudi nasleđuju sebičnu prirodu, prožetu grijehom i duhom satanizma, ali isto tako i pravo na život zbog opšte Božje blagodati date radi jevanđelja ili Plana spasenja. Zbog situacije u kojoj se nalazi, ljudski rod, sam po sebi, nikad ne može uspostaviti Božje kraljevstvo u izvornom smislu tog pojma (vidi: Jovan 14:30; Rimljanima 3:23; Efescima 6:12).

„Kad su ga fariseji pitali kada će doći Božje kraljevstvo, on [Isus] im je odgovorio: ‘Božje kraljevstvo ne dolazi tako da se može vidjeti; niti će se kazati: Evo, ovdje je! Ili Ondje je! Jer Božje kraljevstvo je u vama.’“ (Luka 17:20,21)

Da li se Božja spasonosna blagodat (nezaslužena dobrota i milost) može uspostaviti odlukom nekog zakonodavnog, vjerskog ili državotvornog tijela na određenoj teritoriji ili nad određenom grupom ljudi? Naravno da ne može, jer blagodat je dar koji se prima prvo unutra, u našem duhovnom biću. Proces vraćanja Božjeg kraljevstva mora početi upravo na mjestu na kojem je ono bilo izgubljeno. Za nas, tu počinje Božje kraljevstvo, primanjem Božjeg Duha u naša srca.

Preduslov za to je duhovno začecje ili rođenje odozgo koje se može primiti samo od Boga: „Zaista, zaista, kažem ti, ako se neko odozgo ne rodi, ne može vidjeti Božje kraljevstvo.“ (Jovan 3:3)

Drugim, riječima, ne postoji nikakva druga alternativa da se čovjek domogne kraljevstva Božjeg.

Da bi se to uopšte desilo, treba da primimo, prihvatimo dar spasenja: „A onima koji su ga primili dao je pravo da postanu

djeca Božja, jer vjeruju u njegovo ime, koji nisu od krvi ni od tjelesne volje ni od čovječije volje, nego začeti od Boga.“ (Jovan 1:12,13)

„Nego, prvo tražite Kraljevstvo Božije i njegovu pravednost, i sve ovo [materijalne potrebe] će vam se dodati.“ (Matej 6:33)

Ovo je pravi redosled prioriteta.

Božje kraljevstvo se nikad ne može uspostaviti kao zemaljska, vidljiva vladavina. Takvu ideju gajili su Jevreji, a ideje zasnovane na istoj obmanjivačkoj matrici gaje i hrišćani kao različita crkvena tijela koja projektuju Hristovu vlast nad zemaljskim kraljevstvima nametnutim ljudskim autoritetom.

Na Pilatovu znatiželju kako to da se Isus smatra judejskim kraljem, Gospod je odgovorio: „Moje kraljevstvo nije od ovog svijeta. Kad bi moje kraljevstvo bilo od ovog svijeta, moje sluge bi se borile da ne budem predat Judejcima. Ali moje kraljevstvo nije odavde.“ (Jovan 18:36)

Jevanđelje spasonosne milosti nikad se ne može dovesti u sklad sa duhom ovog svijeta. Zbog toga je to proces spasenja koji se pokajanjem i primanjem Dara koji Bog obezbjeđuje začinjne i raste u osobi koja ga primi, donoseći svoj rod u podobnosti i kvalifikovanosti za Božje kraljevstvo koje će se, po realizaciji Plana spasenja, napokon uspostaviti na ovoj planeti, koja je sada kao jedan veliki karantin pod tretmanom najvećeg Ljekara. Ali ako odbijamo „terapiju“ koju nam Ljekar nudi, ne postoji nikakva druga opcija za naše spasenje i dovođenje u sklad sa načelima Božjeg kraljevstva.

Svjestan svega ovoga, Isus se držao dalje kako od vjerskih tako i od svjetovnih vlasti, zato što se Lijek nije nalazio u ljudskim i spoljnim mjerama.

Apostol Pavle je bio duboko svjestan veličine Hristove misije i Njegove žrtve kao osnove za primanje Božje spasonosne blagodati, te u tom smislu treba razumjeti sve njegove izjave i učenja, o čemu će biti više riječi u narednim proučavanjima.

I danas traženje zemaljske podrške i priznanja za Božje djelo nije ništa manja obmana nego je to bila u Isusovo vrijeme.

Samo na taj način možemo ispravno razumjeti istinsku zajednicu vjernih i osloboditi se ropstva predrasudama i nametnutim lažnim autoritetima.

„Gdje su dva ili tri sabrana u moje ime, ondje sam ja među njima.“ (Matej 18:20) Gdje je Hrist čak i među nekolicinom najskromnijih, to je Hristova zajednica, jer prisutnost Najvišeg i Svetog koji prebiva u vječnosti jedino može ustanoviti zajednicu vjernih. Nikakva zemaljska organizacija ne može polagati pravo na ekskluzivitet ove premise.

„Vjetar duva gdje hoće i čuješ njegov šum, ali ne znaš odakle dolazi i kuda ide. Takav je svako ko je rođen od Duha.“ (Jovan 3:8)

„Ali dolazi čas, i već je tu, kada će pravi bogoslužitelji služiti Ocu u duhu i istini, jer i Otac traži takve bogoslužitelje. Bog je Duh, i oni koji mu služe obavezani su da mu služe u duhu i istini.“ (Jovan 4:23,24)

U zemaljskim sistemima ljudi teže statusu i položajima vlasti i moći (Matej 20:25-28). Svi ciljevi koje svjetovni ljudi postavljaju u životu vezani su postizanje određenih privilegija i boljeg statusa u odnosu na druge. S druge strane, Hrist je propovijedao kraljevstvo koje se zasniva na potpuno drugačijim načelima: On je pozivao ljude da služe drugima iz nesebične ljubavi! Oni koji imaju veće talente i preimućstva imaju i veću odgovornost za druge. U Hristovom kraljevstvu nema prinude, nema iznuđivanja autoriteta i poštovanja. Sve se zasniva na radosnoj službi iz ljubavi. Zbog toga je pogrešno kazati da Bog zapovijeda ili izdaje zapovijesti, jer je to u neskladu sa najvećim načelima Njegovog kraljevstva. Više riječi o tome biće u jednom od narednih proučavanja. Dogle, važno je da zapamtimo da se Božje kraljevstvo zasniva i gradi na onome što je vječno, i da je to temelj dobre vijesti odnosno jevanđelja!

Dodatno razumijevanje pojma „Božje kraljevstvo“ bitno za naš život sada i ovdje stičemo proučavanjem Isusovih izjava, pouka, priča i parabola (vidi: Luka 6:20; 9:60-62; 13:18-21; 16:16; 18:16-30). Ali Božje kraljevstvo kao faktički poredak još

uvijek je stvar budućnosti (vidi: Isaija 9:7; Luka 1:32,33; 19:11; 21:7-31; Danilo 7:13-18, 26,27). Ukoliko ne shvatimo cijeli proces, kako onaj koji se tiče našeg unutrašnjeg bića, tako i put do uspostavljanja Božjeg kraljevstva kao opšte realnosti, u opasnosti smo od različitih duhovnih zabluda i vjerskih zloupotreba.

JEVANĐELJE I NOVOROĐENJE

U prošlom proučavanju vidjeli smo da Biblija govori o kraljevstvu Božjem ili kraljevstvu nebeskom u dva različita konteksta. Prvi i najbitniji za nas je kraljevstvo nebesko u nama.

Kako nastaje kraljevstvo nebesko u nama? Isus je to izložio u priči o sijaču i sjemenu (Matej 13:3-9, 18-30) koju je nešto kasnije dodatno pojasnio svojim učenicima (Matej 13:36-43). Sin čovječji je Sijač – živa Riječ Božja (Jovan 1:1-5), a njiva je svijet. Zbog objektivnih problema sa „njivom“ tj. ovim svijetom, „sjeme“ pada na različita mjesta, manje ili više uslovna za njegovo primanje i rast. Pored toga, Sin čovječji nije jedini koji „obrađuje njivu“. Neprijatelj odnosno Sotona sije kukolj pored dobrog sjemena. Oboje rastu izvjesno vrijeme zajedno, a „kukolj“ je taj koji će kvariti i sabotirati Božje djelo do samog Hristovog drugog dolaska.

Svakom sjemenu je potrebno prvo da se primi, a zatim slijedi rast. Ovo je najbolja moguća ilustracija koja savršeno odgovara iskustvu duhovnog začeća ili novorođenja. U tom procesu uočavamo dvije osnovne prepreke: 1) reakcija „terena“ na koje je „sjeme“ bačeno; 2) djelovanje Neprijatelja odnosno sabotiranja posla „Sijača“ (Matej 13:37-43).

Isus grupiše loše primaocce „sjemena“ (Matej 13:18-22): i) Oni koji ne razumiju Riječ usljed onesposobljenosti primalaca za koju su sami odgovorni (Matej 13:11-15), u kom slučaju Sotona vrlo lako eliminiše „dobro sjeme“ i uspostavlja kontrolu nad njima (Matej 13:19). ii) Oni koji lakomisleno prihvataju Riječ, ali kad se suoče sa realnošću prolaska kroz iskušenja zbog velike borbe između Hrista i Sotone, odmah odstupaju (Matej 13:20,21). To su nepostojani ljudi, laki na kompromis, kojima odgovara lažirana religija i lažirana ideologija koja istovremeno zadovoljava sebičnog čovjeka i daje lažnu nadu za vječni život.

iii) Oni kojima su upletenost i zaokupljenost poslovima ovog doba i zavodljivost materijalizma prioriteta u životu.

Dobri primaoci „sjemena“ su oni koji **slušaju i razumiju** Riječ (Matej 13:23). Bog apeluje na naš razum, i religija Svetog pisma je religija razuma, ne nikakve slijepa vjere. Takvo „sjeme“ se dalje reprodukuje i umnožava.

Iz pomenutih Isusovih priča i objašnjenja vrlo je važno uočiti položaj čovjeka u odnosu na Boga i Sotonu i veliki sukob između dobra i zla. Čovjek ima svoja prava ali i ODGOVORNO-
STI, nije prepušten na milost i nemilost „viših sila“ ili „sudbine“. Mi smo odgovorni na kojoj vrsti „terena“ ćemo primiti „sjeme“. Najveći dokaz u prilog istinitosti ove konstatacije je buduća realnost Božjeg suda (Matej 13:30, 39-43, 48-50).

Novorođenje

„Kraljevstvo nebesko je slično zrnu gorušice koje je čovjek uzeo i posijao na svojoj njivi. Iako je najmanje od sveg sjemenja, kad izraste, veće je od sveg povrća. Razvije se u drvo pa ptice nebeske dolaze i gnijezde se u njegovim granama.“ (Matej 13:31,32)

Djelo Božje blagodati u srcu može u početku izgledati vrlo neznatno, baš kao zrno gorušice u gornjoj paraboli. Riječ izgovorena u pravo vrijeme, jedan zrak svjetlosti od Boga, može se pokazati na kasniju vječnu dobrobit. Takav je početak i razvoj Božjeg kraljevstva u ljudskom srcu. Kad bi to bilo nešto što prirodno imamo po rođenju ili nekom nasleđu, ne bi bilo potrebno da se sije, ne bismo trebali da se nanovo začinjemo i rađamo. „Sjeme“ mora uvijek biti novo, ali isto tako ono mora biti od stare „sorte“ (vidi: Matej 13:52)! Ovo zato jer je ljudska neiskrenost, podmuklost i suptilnost u izvrtanju stvari takva da će mnogi spremno hvaliti stare Božje sluga ili biblijske ličnosti, dok će u isto vrijeme svim silama osporavati živo Božje djelo danas (vidi: Matej 23:29-32).

„Kraljevstvo nebesko je slično kvascu koji je žena uzela i izmiješala ga sa tri sate brašna dok sve nije uskislo.“ (Matej

13:33)

Kvasac ovdje ima pozitivne konotacije i predstavlja duhovni dodatak našem životu, malen u odnosu na kompletnu smjesu, koji domeće Bog, i koji na kraju procesa mijenja kakvoću „smjese“ i čini je pogodnom za dobar „hljeb“.

Sve ovo nam pomaže da razumijemo koncept novorođenja.

Kad je jedan visokopoštovani judejski poglavar došao Isusu u namjeri da „verifikuje“ Njegovo djelo i pohvali ga kako bi započeo teološko nadmudrivanje, Isus mu je odmah stavio do znanja šta mu je potrebno i odakle istinski duhovni život zaista počinje.

„Zaista, zaista, kažem ti, ako se neko odozgo ne rodi, ne može vidjeti Božje kraljevstvo.“ (Jovan 3:3)

Na Nikodimov slabašan pokušaj da „racionalizuje“ ovu oštru istinu za tjelesnog čovjeka, Isus je proširio misao o potrebi za rođenjem „vodom i Duhom“ (Jovan 3:5) i dodao: „Što je rođeno od tijela, tijelo je, a što je rođeno od Duha, duh je.“ (Jovan 3:6)

Izraz „tijelo“ predstavlja grešnost čovjeka koju on sam po sebi nikako ne može pobijediti. Apostol Pavle objašnjava ovu misao u Rimljanima poslanici 8:5-8: „Jer oni koji žive po tijelu razmišljaju o onome što je svojstveno tijelu, a oni koji žive po Duhu o onome što je svojstveno Duhu. Jer ishod upravljanja po tijelu je smrt, a ishod upravljanja po duhu život i mir. Zato je upravljanje po tijelu neprijateljstvo Bogu, jer se ne pokorava Božjem Zakonu, niti zapravo može.“

„Jer, iz srca izviru zle misli, ubistva, preljube, blud, krađe, krivokletstva i hule.“ (Matej 15:19)

Izvor života koji imamo po rođenju je uprljan i nama je potreban preobražaj – duhovno začecje, koje dolazi od Boga kao dar onima koji primaju Riječ spasenja. Djelovanje Božjeg Duha na ljudskom srcu Isus je uporedio sa vjetrom (Jovan 3:8). Taj proces se dešava postepeno, kako u svojoj pripreмноj fazi (prije obraćenja), tako i u razvojnoj fazi (poslije obraćenja). Uticaj Božjeg Duha mijenja i preobražava primaoca na način koji

nije vidljiv ni mjerljiv ljudskim metodama, ali se zapaža u spoljašnjim manifestacijama odnosno rodovima. Tako se stvara novo biće po Božjem obličju.

Proces spasenja ne možemo precizno opisati i definisati, kao što ne možemo uhvatiti vjetar, ali možemo znati da je to realnost kako kroz svjedočanstva Svetog pisma i istorijskog iskustva vjernih tako i kroz lično iskustvo. U tom smislu, spasenje jeste tajna. Govoreći o Božjoj spasonosnoj blagodati Pavle konstatuje:

„Obilno nam je udijelio tu blagodat zajedno sa svom mudročću i razboritošću, time što nam je obznanio tajnu svoje volje. Ta tajna je u skladu s onim što želi, s njegovom namjerom da se sve uredi kad se navrší vrijeme, naime da se sve ponovo sastavi u Hristu – ono što je na nebesima i ono što je na zemlji.“ (Efescima 1:8-10)

Bog poduzima djelo spasenja čiji rezultati će biti sveobuhvatni i vječni; na individualnom nivou to je takođe proces koji traje cijeli život i koji podrazumijeva saradnju božanskog i ljudskog. Zapazite kako to Pavle lijepo sažima:

„Ja sam posadio, Apolo je zalio, ali Bog je dao da raste. Tako niti je nešto onaj koji sadi, niti onaj koji zaliva, nego Bog koji daje da raste. A onaj koji sadi i onaj koji zaliva jedno su, ali svaki će dobiti nagradu prema svom trudu. Jer mi smo Božji saradnici, a vi ste Božja njiva, Božja građevina.“ (1. Korinćanima 3:6-9)

Baš kao Nikodim, mi nikad ne možemo shvatiti prirodu nebeskog kraljevstva slave ukoliko prvo ne razumijemo i iskusimo Hristovo djelo u nama na zemlji: duhovno začće i rođenje, čišćenje od grijeha i duhovnu obnovu nakon koje slijedi konačno oslobođenje prilikom Hristovog drugog dolaska.

Mi nikako ne možemo sami obaviti to djelo, mi sami nikad ne možemo postati „dovoljno“ pravedni, dovoljno moralni i dovoljno čisti (vidi: Isaija 64:6). Božji narod je to znao u svim vjekovima (vidi: Psalam 51:10), i proroci su pisali o tom obećanju (Ezekijel 36:26,27).

Nikad ne smijemo pasti u zamku da mi sami postavljamo mjerila ili da nam mjerilo uspješnosti bude sud drugih ljudi. Mi moramo uključiti i angažovati sve sile svog bića u saradnji sa božanskim, jer nemamo opravdanje za njihovo nekorišćenje ili zloupotrebu.

Sjeme Riječi Božje začinje novi život u nama, „kvasac“ kraljevstva nebeskog koji postepeno obavlja svoje djelo. Riječ Božju primamo vjerom, ali vjera je samo spona preko koje primamo blagodat Božju, ne i naš Spasitelj. Hristove zasluge, Hristov život i Hristovo posredništvo su ono što nas spasava. Isus je u nastavku razgovora sa Nikodimom ovom vjerskom vođi ukratko iznio dalje korake u Planu spasenja i Njegove misije u svijetu (Jovan 3:10-21).

„I kao što je Mojsije u pustinji podigao zmiju, tako i Sin čovečiji mora biti podignut, da niko ko vjeruje u njega ne pogine, već da ima vječni život.“ (Jovan 3:14,15)

Hristova žrtva otkriva Božju ljubav koja privlači grešnika svojom silom. Grešnik ima slobodu da prihvati ili odupre ovoj sili i jasnom izboru koji se stavlja pred svakim pojedincem (Jovan 3:16,17).

„Koji njega vjeruje ne sudi mu se, a koji ne vjeruje već je osuđen, jer nije vjerovao u ime jedinorodnog Sina Božijeg. A sud je u ovome: svjetlost je došla u svijet, ali ljudi su voljeli tamu, a ne svjetlost, jer su im djela bila zla. Jer ko čini zlo, mrzi svjetlost i ne dolazi k svjetlosti, da se njegova djela ne bi razotkrila. Ali ko radi ono što je pravo, dolazi k svjetlosti, da bi se pokazalo da su njegova djela učinjena u Bogu.“ (Jovan 3:18-21)

Iako mu je dugo trebalo da prelomi i pobijedi svoju opreznost, podozrivost i zemaljske obzire položaja i ugleda, Nikodim je to učinio u času najveće opasnosti i pokazao da se i star čovjek može nanovo roditi, da je to duhovna realnost dostupna svakome bez obzira na životnu dob i okolnosti.

Duhovno novorođenje – misao koja se ponavlja u cijeloj Bibliji

„Enoh je sve vrijeme hodio sa Bogom i nestao, jer ga je Bog uzeo.“ (1. Mojsijeva 5:24)

„Gospodnji Duh će doći na tebe pa ćeš zajedno s njima i ti prorokovati i postaćeš drugi čovjek.“ (1. Samuelova 10:6)

„Tog dana Gospodnji Duh je došao na Davida i ostao na njemu.“ (1. Samuelova 16:13)

„Gospodnji Duh je došao na njega i on je sudio Izraelcima.“ (Sudije 3:10)

„To su spasenje marljivo ispitivali i pažljivo istraživali proroci koji su prorokovali o blagodati namijenjenoj vama. Ispitujući u kakvo ili u koje vrijeme javljaše Duh Hristov u njima, unaprijed svjedočeći za Hristove muke i za slavu koja će uslijediti.“ (1. Petrova 1:10,11)

„Obrežite svoje srce i ne budite više nepokorni.“ (5. Mojsijeva 10:16)

„Stвори mi, o Bože, čisto srce, i obnovi duh u meni.“ (Psalam 51:10)

„Jer ću na žednog izliti vodu i potoke na suhu zemlju. Svoj ću Duh izliti na tvoje sjeme i svoj blagoslov na tvoje potomke. Oni će nicati kao zelena trava, kao topole uz vodene kanale. Jedan će reći: ‘Ja sam Gospodnji’, drugi će se zvati Jakovljevim imenom, treći će napisati na svojoj ruci: ‘Gospodnji’, a četvrti će se nazivati Izraelovim imenom.“ (Isaija 44:3-5)

„Ja ću im dati jedno srce i staviću u njih nov duh. Izvadiću iz njihovog tela kameno srce i daću im mesno srce, kako bi živjeli po mojim odredbama i držali se mojih zakona i izvršavali ih, i oni će biti moj narod i ja ću biti njihov Bog.... Poškropiću vas čistom vodom i bićete čisti. Očistiću vas od svih vaših nečistota i od svih vaših odvratnih idola. Daću vam novo srce i u vas ću nov duh staviti. Izvadiću iz vašeg tijela kameno srce i daću vam mesno srce. Staviću u vas svoj Duh, pa ćete živjeti po mojim propisima i držaćete se mojih zakona i izvršavaćete ih.“ (Ezekijel 11:19-21; 36:25-27)

Zapazite da je cilj cijelog ovog procesa povratak Božjem poretku i načelima Njegovog kraljevstva.

„A onima koji su ga primili dao je pravo da postanu djeca Božja, jer vjeruju u njegovo ime, koji nisu od krvi ni od tjelesne volje ni od čovečije volje, nego začeti od Boga.“ (Jovan 1:12,13)

„Dakle, ako je neko u Hristu, on je novo stvorenje. Ono što je staro prošlo je, i evo, novo je nastalo.“ (2. Korinćanima 5:17; vidi takođe Galatima 6:15; Titu 3:5; Jakov 1:18; 1. Petrova 1:23) Treba napomenuti da se ova novina odnosi na duhovnost osobe koja je primila Hrista.

Jovan u svojim poslanicama pravi osvrt na praktične robove novorođenja u Duhu (1. Jovanova 4:6,7; 3:9; 5:1-6).

Novorođenje nije magičan čin zamjene starih „djelova“ i automatizacije ličnosti pod vođstvom Duha

Spasonosna Božja blagodat koja se prima duhovnim začecem nije jednokratani čin, već trebamo postojano stajati u njoj vjerom i sarađivati sa Bogom na svom spasenju. U vjeri i blagodati se napreduje i jača (vidi: 1. Timoteju 2:1; 1. Petrova 1:13; 4:10; 2. Petrova 3:18).

Bog radi na onome što imamo, oplemenjuje i preobražava postojeće crte karaktera i našu ličnost. On svojim Duhom postepeno uspostavlja red, kontrolu i vraća prioritete našeg bića na svoje pravo mjesto. Za nas je to kao plivanje uzvodno, jer naša stara priroda će tražiti svoje sve dok smo u ovom tijelu i dok postoji grijeh na zemlji. Bog jeste obezbijedio sve neophodne preduslove za naš rast, ali to nije gotova stvar. Formula „jednom spašen – zauvijek spašen“ je obmana, lažna terapija ljudskog straha od neizvjesnosti. Zdravo gledište izvjesno ne dovodi u pitanje Božju pripravu ili Njegovu sposobnost da nas spase, nego je opasnost u našoj prirodi, slobodi, istrajnosti i izborima koje možemo napraviti. Naš otpad je uvijek opcija, sve do konačnog pečačenja na spasenje koje ne znamo kad se događa dok traje vrijeme milosti (vidi Otkrivenje 7:1-3), ali čak i ako se već dogodilo to ne znači da smo oslobođeni problema i potrebe

za borbom.

Dakle, Bog sudi i Bog zna; mi sebe ili druge možemo proglašavati spasenima ili izgubljenima, svecima ili grešnicima, ali to ne mijenja faktičko stanje i Božju pravednu presudu.

„Ali ko istraje do kraja, taj će biti spasen.“ (Marko 13:13)

Ljudski faktor nikad nije isključen iz procesa spasenja, naprotiv.

U svojoj posljednjoj poslanici, Pavle pred kraj života konstatuje: „Dobro sam se borio, trku sam do kraja istrčao, vjeru sam sačuvao.“ (2. Timoteju 4:7; uporedi sa Jevrejima 3:6)

U poruci pozvanima u Efesu, Isus pohvaljuje njihovu istrajnost (Otkrivenje 2:2,3) i na kraju konstatuje: „Onome ko pobijedi daću da jede s drveta života, koje je u Božjem raju.“ (Otkrivenje 2:7; uporedi sa Otkrivenje 3:10-12, 21) Drugim riječima, možemo i da ne pobijedimo ako odustanemo.

Spasonosna Božja blagodät može se zloupotrijebiti jednako kao opšta blagodät (vidi: Jevrejima 12:14,15; 1. Jovanova 1:4).

Automatizacija procesa spasenja pod vođstvom Duha takođe je obmana. Tačno je da bez prisustva Hristovog u sebi ne možemo proizvesti ništa dobro, ali to ne isključuje naše odgovornosti i našu saradnju. Kad bi takva „automatizacija“ postojala, ne bi bilo potrebe za zajednicom Božjeg naroda koja se ispomaže u rastu i gradnji poput različitih udova jednog tijela sa različitim sposobnostima. Ne bi bilo potrebe ni za različitim duhovnim darovima, uključujući darove poučavanja, nadgledništva, proročkog vođstva i sl., jer bi automatizam garantovao konačni uspjeh svakom pojedincu, bio u zajednici ili izvan nje.

„Jer mi smo Božji saradnici.“ (1. Korinćanima 3:9)

„Zato, voljeni moji, poslušni kao što ste uvijek bili – ne samo kad sam s vama nego još više sada kad nisam s vama – radite na svom spasenju sa strahom i drhtanjem.“ (Filipljanima 2:12)

Ovo je istina na kolektivnom planu u pogledu rada na spasenju ljudi, ali i na ličnom planu. Mi se moramo kajati i ostavljati

grijehe, moramo se moliti, moramo stražariti, moramo se pokoravati Božjim zahtjevima, moramo praktikovati samoodricanje i samopožrtvovanje, odbijati iskušenja, moramo održavati vezu sa Bogom... Ne postoji automatizacija ovog procesa, niti primanje Hrista u srce isključuje našu volju ili poništava našu ličnost.

Spasenje duše zahtijeva miješanje božanske i ljudske snage. Bog ne čini za čovjeka ono što on sam može da uradi. Čovjek se mora ujediniti sa božanskim Pomoćnikom da bi primao blagodat.

„Dakle, pošto smo okruženi tolikim oblakom svjedoka, skinimo i mi svaki teret i grijeh koji nas lako može namamiti u zamku i istrajno trčimo trku koja je pred nama. Pri tom uprimo pogled u Začetnika i Usavršitelja naše vjere, Isusa.“ (Jevrejima 12:1,2)

USLOV ZA VREDNOVANJE JEVANĐELJA

Dobra vijest o spasenju je zaista dobra i radosna zato što je spasenje priprava koju obezbjeđuje sam Bog. Ovo je od ključne važnosti, jer ako ne razumijemo jevanđelje imaćemo još jednu religiju u kojoj čovjek služi Bogu tako što ispunjava određene kriterije u nastojanju da postane dovoljno dobar da zadovolji Boga radi određene nagrade.

Da bismo stekli osnovnu sliku o biblijskom jevanđelju, potrebno je da imamo ispravno gledište o pet predmeta: 1) problemu grijeha i našeg palog stanja; 2) Božjoj inicijativi i djelu za spasenje ljudskog roda (ne našoj); 3) ličnosti i ulozi Spasitelja; 4) djelotvornosti spasenja; 5) našoj ulozi i našem odgovoru na Božju inicijativu.

Spoznaja loše vijesti kao preduslov za vrednovanje dobre vijesti

Lažne religije i lažne ideologije su praktično uništile ispravnu spoznaju o čovječanstvu koju otkriva Biblija. Osnovni razlog težnje ka iracionalnom je potreba čovjeka da opravda stanje u kojem se nalazi, da odbrani sebe. Da bismo branili prestupnika, lopova, prevaranta, ubicu, preljubočinca... moramo pribjeći manipulaciji kao jedinom efektivnom sredstvu da se to postigne. Moramo gurnuti u stranu poštenje, razum, istinu, doslednost, pravednost... Moramo izvrnuti pojmove o ljubavi. Moramo izopačiti kompletan sistem vrijednosti. Moramo se praviti grbavi, gluvi i slijepi. I da bi to sve djelovalo uspješno i srećno, moramo kroz materijalizam da se eksponiramo na takav način da budemo „konkurentni“ sa ostalima i da ih nadmašimo ako možemo.

Ovo je kratka ilustracija parade čovječanstva u bijedi. Sila koja čovjeka sprječava da sagleda stvari u pravom svijetlu je

sebična „ljubav“ ili sebičnost. Čovjek traži sreću kroz sebičnost i ograđuje se sebičnošću od drugih ljudi i njihovih potreba. Sebičnost zatvara vidike i usredsređuje se samo na svoje. Odgovor sebičnosti na ugrožavanje „svojine“ ili ciljeva za zadobijanje onog što želi od strane drugih takođe sebičnih entiteta je neprijateljstvo, mržnja, ljubomora, podjele, zavist, agresija.

Jedini oblik saradnje koji postoji u sebičnom svijetu zasniva se na interesu. Ljudi se udružuju i sarađuju ukoliko im se poklapaju interesi. Pošto je čovjek misleće biće, on će interese upakovati u bezbroj šema. Iz interesa se udružuju interesne grupe onih koji su nepoštenim metodama vremenom stekli kontrolu nad važnim materijalnim i ljudskim resursima (jer sebičnost čini ljude robovima na ličnom i kolektivnom planu). Oni dalje uređuju sistem, kreiraju i kontrolišu sve aspekte života.

I šta onda radi tako ustrojeno čovječanstvo? Bavi se istinom i promoviše istinu? „Jer Božji gnjev se otkriva s neba na svaku bezbožnost i nepravdu ljudi koji zadržavaju istinu u nepravdi.“ (Rimljanima 1:18) Nema pogubnije stvari po čovječanstvo od nepravde prema istini.

Zašto se otkriva Božji gnjev i šta je zapravo Božji gnjev? Bog je ličnost čije karakterne osobine su savršeno uravnotežene, i mi ne smijemo pokušavati da Božji gnjev posmatramo ljudskim očima kao gubitak samokontrole ili emocionalni ispad. Božji gnjev izaziva Njegova indignacija na grijeh, jer grijeh Njegova stvorenja vodi u smrt. Bog želi da spasi grešnika, ali ga može spasiti samo ako ga odvoji od grijeha. To je suštinski cilj Plana spasenja: spasiti grešnika, a uništiti grijeh.

Zapazite da Pavle konstatuje da se Božji gnjev otkriva protiv svake bezbožnosti. Pavle ovdje pod bezbožnošću podrazumijeva sračunatu, voljnu, konstantnu želju za življenjem bez Boga. Dakle, čovjek je **odgovoran** za svoju bezbožnost. Zašto? Jer je Bog zbog Plana spasenja obezbijedio opštu blagodat koja podrazumijeva zaštitu čovjeka u pozajmljenom životu kojim sada živi kao priliku da se pomiri sa Bogom i povrati svoj izgubljeni status. Pad u grijeh jeste problem koji čovjek sam nikad ne

bi mogao riješiti, ali moralno obličje i vrline čovjeka iako oštećeni i dalje su ostale na raspolaganju ljudskom rodu. Pobožnost je uvijek opcija. Alternativa je bezbožnost. Dok pobožnost zahtijeva samoodricanje i žrtvu, bezbožnost promovira i podstiče sve ono što godi grešnom srcu. Nepravедnost je posledica bezbožnosti. Čovjek je sračunato, namjerno u nepravедnosti. Kao takav on se bori protiv istine svim mehanizmima koji su mu na raspolaganju, poduprtim duhovnim sljepilom koje nameću sile tame. Čovjek bježi od Boga, sklanja se upravo od onoga što mu je najviše potrebno. Grijeħ ima svoju privlačnu silu kroz narkomanski užitak koji dobija duhovno, mentalno i fizički izopačena osoba. I smrt ima svoju privlačnu silu kao konačno utočište u nesrećenoga.

„Jer im je očigledno ono što se može znati o Bogu – Bog im je to učinio očiglednim... Jer premda su upoznali Boga, nisu mu kao Bogu iskazali slavu ni zahvalnost, nego im je razmišljanje postalo isprazno i nerazumno srce im se pomračilo.“ (Rimljanima 1:19, 21)

Bog se otkriva na dva načina: u samom čovjeku i preko prirode. Sve o čemu Biblija govori lako se može spoznati da je istina. Jedini problem može biti naše namjerno odbacivanje istine radi zadovoljenja tri osnovna poriva sebičnosti: požuda tijela, požuda očiju i ponos života (1. Jovanova 2:16). I dok nam naša savjest, naše duboko usađene ideje i težnje za ljubavlju, pravедnošću i vječnošću svjedoče o Bogu iznutra, dotle složенost svijeta, precizno ustrojstvo, ljepote i nedokučiva raznolikost svjedoče o Planeru i Tvorcu svega, kao što nam, s druge strane, vidljive posledice grijeħa kako na subjektivnom tako i na objektivnom planu svjedoče o beznadežnosti našeg stanja i potrebi za spasenjem. Čovječanstvo sve to može lako da vidi, ali namjerno odbija. U takvom sistemu ne samo što se guši istina i drži u nepravедnosti nego i oni koji bi prihvatili spasenje namjerno bivaju spriječeni u tome (vidi: Matej 23:13).

Dakle, čovjek nije beznadežni grešnik, već ODGOVORNI grešnik. Ogromna je razlika između ove dvije teze. Odgovorni

smo zbog (zlo)upotrebe onog što imamo i onog što nam Bog obezbjeđuje. Zloupotrebom svog položaja i protivljenjem istini čovjek iskazuje nezahvalnost prema Bogu i srlja u ispraznost.

Mi se možemo koliko god hoćemo truditi da ovaj život prikažemo kao uspjeh bez Boga u svojim humanističkim naporima za dijalogom, saradnjom, zaštitom ljudskih prava, promjenama uslova i zakona, naučnim otkrićima, tehnološkim razvojem i sl., ali nikad ne možemo da sami promijenimo svoju prirodu koja je grešna, propadljiva i smrtna. Stoga je svaka vanbiblijska ideologija i svaka religija osuđena na propast.

Već smo vidjeli da bezbožnost rezultira nepravednošću prema istini, bez obzira na kamuflažu kojom se bezbožnost prikriva (najveća kamuflaža bezbožnosti je lažirana religija). Pošto Bog poštuje našu slobodnu volju i naše pravo na izbor, šta On radi?

„Zato ih je Bog, po strastima njihovog srca, **predao** nečistoti... Zato ih je Bog **prepustio** strastima... Bog ih je **predao umnoj pokvarenosti**...“ (Rimljanima 1:24,26,28)

Bog kaže: Izvolite, samo naprijed, pa da vidite u šta će se pretvoriti vaši životi i kako će izgledati ljudska istorija. Da ste slušali, mogli ste da živite skromno i ponizno kao Adam i tako i ovaj prolazni život napravite sebi na blagoslov dok čekate spasenje i obnovu. Možda ćete se dozvati pameti kad se nađete u blatu i bijedi života, to je krajnja opcija za vas da se vratite (vidi: Luka 15:11-32). Možda jednom uvidite da je neuspjeh i ono što smatrate najvećim uspjesima, jer duboko u sebi bićete i dalje nesrećni.

Da li je moguće da mi držimo istinu u nepravdi i istovremeno se predstavljamo pravednima? Na žalost, moguće je, i to je upravo ono što rade nosioci i promoteri lažirane religije i lažirane ideologije. Čak i oni koji polažu pravo na izvornu religiju mogu pasti u oholost i samopravednost, predstavljajući se kao viša klasa u odnosu na druge zbog poznavanja istine. Moguće je i od istine napraviti paradu i cirkus. Mi možemo postati eksperti za istinu ali da ne živimo po duhu istine. Poznavanje

Zakona i poznavanje istine ne može nas samo po sebi učiniti pravednim niti boljim od drugih ljudi. Može samo povećati stepen naše odgovornosti. Ali nikad nas ne može osposobiti da sami po sebi ispunjavamo duh Zakona ili da se oslobodimo krivice zbog grijeha. To Pavle dokazuje u Rimljanima poslanici 2. i 3. glava. Čak i oni koji poznaju Boga kroz Njegovu pisanu Riječ imaju tendenciju da postanu nezavisni od Njega, koliko god to apsurdno izgledalo. Učitelju jevanđelja je potrebna ista Božja „terapija“ kao i učeniku, i učitelj nije iznad učenika (vidi Matej 23:8-11)! Pomenuti apsurd dokazuje istorija jevrejske nacije i istorija hrišćanstva. Sa Božje tačke gledišta, svi smo zastranili, svi smo nepravedni, svi robujemo grijehu, svi smo pod pravednom osudom, ne možemo imati povjerenja u sebe. Nemoguće je da se sami izbavimo. To je faktičko stanje stvari s kojim se morao suočiti da bismo uopšte vrednovali jevanđelje, Hrista i Božji plan spasenja.

BOŽJA INICIJATIVA U KORIST GREŠNIKA

„A Bog nam je pokazao svoju ljubav tako što je Hristos, dok smo još bili grešnici, umro za nas.“ (Rimljanima 5:8)

Hrist nije umro za grešnike u hrišćanskoj eri nego za sve od postanja svijeta (vidi Otkrivenje 13:8; uporedi sa Jevrejima 9:15; 10:14).

Tendencija Adama i Eve koja se odmah ispoljila u stanju grijeha bila je usmjerena u dva pravca: 1) izbjegavanje Boga; 2) samoopravdavanje sebe kao jedinke. Oba pravca se razvijaju u mnoštvu ideja i formi. Čovjek u grijehu ne želi da bude viđen onakav kakav zaista jeste ni od strane Boga ni od strane drugog čovjeka. Grešnik stoga ima potrebu za lažiranjem svog stanja i stalnim samodokazivanjem pred drugim ljudima od kojih je otuđen, i ima potrebu za lažiranjem svog odnosa sa Bogom od kojeg je takođe otuđen.

Ali Bog čovječanstvo nije prepustio samima sebi. Bog se odmah umiješao i stavio na stranu svojih palih stvorenja na jedini način koji je bio moguć: da se sam ponudi kao Posrednik. Božje posredovanje omogućilo je ljudima prolongirani, pozajmljeni život koji se trebao živjeti vjerom, koristeći Bogom date sposobnosti pod tom opštom blagodaću za življenje u pobožnosti. Ljudskom rodu je dato obećanje koje nosi u sebi najvišu cijenu: prolivanje nevine krvi za njihovo iskupljenje, koje se trebalo praktikovati kao stalni podsjetnik na strahotu grijeha i obećanje o iskupljenju.

Iako se Bog postavio kao posrednik između grešnika i kazne koju je zahtijevao Njegov pravedni Zakon, On nije mogao koristiti nikakva sredstva prinude u smislu da čovjek mora prihvatiti spasenje. Grijeh jeste prožeo sve aspekte ljudskog življenja, ali čovjek je i dalje bio slobodan i sposoban za pravljenje izbora, iako na kvalitativno mnogo nižem stupnju života u

sistemu mješavine dobra i zla. U tom smislu Bog je pristupio čovjeku tamo gdje se on nalazi. Ljudi su mogli da koriste svojom Bogom date potencijale i Božje obličje tako što će sarađivati sa Njim u Planu spasenja, ili se pak opredijeliti za sopstveni put dalje nezavisnosti od Boga. Druga opcija neminovno vodi većoj ekspanziji grijeha, i koliko god čovjek „pronalazio sebe“ u grijehu, posledice su neminovno bivale sve veće i strašnije. I dok je čovjek mogao dobiti utjehu i iskusiti sreću, radost i ljubav čak i u uslovima grijeha, dotle su različiti mehanizmi bola, patnje i stradanja, između ostalog, služili kao vaspitno-disciplinske mjere.

U takvim okolnostima svakom čovjeku je moglo biti jasno osnovno ishodište dva različita puta: poslušnost koja vodi u život i neposlušnost koja vodi u smrt. Adamu i svim patrijarsima kroz istoriju, svemu Božjem narodu, bila su poznata ova osnovna načela i neophodnost saradnje sa Bogom. Prava vjera je uvijek išla ruku pod ruku sa konkretnim aktima poslušnosti.

Tako je Božji Zakon, prvobitno upisan u samom ljudskom biću, sada postao neophodnost kao set namjenski proširenih uputstava, poduka, propisa, usmjerenja, obaveza i zahtjeva Božjih, čija svrha se ogleda u dva osnovna pravca: 1) regulisanje pobožnosti u skladu sa Planom spasenja; 2) upravljanje grešnika u skladu sa Planom spasenja (uključujući prevenciju i sankcionisanje bezbožnosti). Sve te objave zajedno čine ono što nazivamo Božjom Riječju.

Čovječanstvo sve do velike poslepotopne degradacije nije imalo potrebu za pisanim oblikom Božje Riječi. Ali Bog je iskoristio izvođenje svog naroda za Egipta za jednu veliku sistematizaciju svog Zakona za ljude. Dakle, Zakon jeste formulisan na način prikladan palom čovjeku, ali za palog čovjeka koji SARAĐUJE SA BOGOM u djelu spasenja, povratnika Bogu. Zakon dodat zbog grijeha ima funkciju da nam pomogne da nas Bog opet vrati vječnim načelima Zakona upisanim u našem biću. Prošireni Zakon zbog grijeha je takođe svet, jer potiče od Svetog. Vječnim načelima života se ništa ne može dodati ni oduzeti,

može samo grešnik primalac Božje blagodati da im se približava, što se poistovjećuje sa rastom u posvećenju. Međutim, u jednom ranijem proučavanju dokazali smo da je jevanđelje integrisano u Zakon, a srž jevanđelja je iskupljenje kroz posredničku žrtvu. Sada možemo ući u detalje odnosa Zakona i jevanđelja.

Razumijevanje Zakona i jevanđelja

Božji Zakon je slika Njegovog pravednog karaktera. Božji Zakon nije bio samo otkrivenje Božje volje i milosti, već i otkrivenje Njegove svetosti. Ali cilj moralnog Zakona nije rješavanje problema grijeha. Ovo zato što odvajanje čovjeka od Boga onemogućava grešniku da tvori Zakon ljubavi, jer je lišen Božje slave. To može učiniti samo Hristova žrtva pomirenja koju, da bi bila djelotvorna na individualnom nivou, svaki čovjek mora prihvatiti vjerom. Bog je svoj Zakon dao zbog definicija – da pokaže kakvo je stvarno stanje u vezi sa životom, Bogom i grijehom. Ostvarujući drugi cilj, Zakon daje smjer u hrišćanskom životu i pokazuje način na koji Bog želi da Njegov narod živi u zahvalnosti, vjeri i poslušnosti. Zakon se ne može mijenjati zato što je Božja volja savršena. Božji zakon pruža upute za život Njegove djece.

Svrha Zakona je da reguliše život i da zaštiti život.

Božji život i Njegov karakter najbolje se mogu vidjeti u životu Isusa Hrista, o čemu ćemo govoriti zasebno.

Nema i ne može biti nikakvog sukoba između Zakona i jevanđelja, to se ne može razdvojiti. Istinsko jevanđelje objavljuje Božju pravdu, i ko god odbacuje Božji Zakon taj ne razumije jevanđelje. Blagodat ne oslobađa potrebe za pravednošću, i to ćemo jasno pokazati.

Samo u uslovima pobune duhovni vječni Zakon se „aktivira“ protiv grešnika, koji se okreće sebičnosti i „tjelesnosti“, čija svrhovitost postaje izopačena i čija volja više nije izraz Božje volje i karaktera. Zakon grešniku pokazuje da je bezakonik i osuđuje ga.

Zakon definiše načela duhovnosti i moralnosti, odnos prema Bogu i međusobne odnose stvorenih bića. Ovo je istina u Božjem kraljevstvu i takođe je primjenljivo u uslovima pobune. U drugom slučaju takav Zakon – obznanjen od Boga kao Dekalog – pokazuje čovjeku da je grešnik i služi kao ograda od grijeha.

Zašto je ovo važno? Čovjek želi sakriti činjenično stanje i lažno predstaviti sebe, svijet oko sebe i samog Boga. Stoga je duhovni Zakon „protivnik“ tjelesnosti palog čovjeka, jer tjelesnost želi da robuje grijehu (Rimljanima 7:14). Tako i oni koji se zovu „Božjim narodom“ (kao drevni Izrael) i „neznabošci“ svi se po prirodi bune protiv Boga, imaju tendenciju da žive nezavisno od Boga (vidi Rimljanima 3:9-12)!

„A znamo da sve što Zakon kaže rečeno je onima koji su pod Zakonom, da se svaka usta zapuše i da sav svijet bude kriv Bogu.“ (Rimljanima 3:19)

Priznavali ljudi Božji Zakon ili ne, on je fakat, Božja pravda ne zavisi od naših subjektivnih stavova, sviđanja i nesviđanja. Tragikomični su pokušaji čovjeka da „podesi“ Zakon onako kako bi njemu odgovaralo, da ga skloni ili mu pripíše privremenu funkciju. Tačno je da se Zakon ispunjava u određenom smislu, ali to je istina zato što je u njemu integrisano jevanđelje. Nešto kasnije ćemo govoriti o tome.

Čak i „neznabošce“ Zakon opominje preko savjesti u smislu spoznaje šta je dobro a šta zlo, šta valja činiti a šta ne valja. Potrebni su zaista veliki naponi koje čovjek mora uložiti u ispiranju mozga i degradaciji karaktera i ličnosti kroz nemoral i različite oblike paganizma i ateizma da se „oslobodi“ Božjeg Zakona. Što se čovjek više „oslobađa“ Zakona, to je teži rob grijehu.

Međutim, Bog ne želi da ljudima Zakon ostane na nivou opomena i zabrana, već da postane pozitivno proaktivan, da se upiše u srce, u dubine našeg bića, da postane prožet silom ljubavi i vrati se svojoj originalnoj funkciji. Upravo u tom smislu jevanđelje i Zakon su na istom zadatku! Ali Zakon sam po sebi

to nikako ne može da postigne, jer Zakon definiše pravednost, što istovremeno znači da osuđuje grešnika. Grešnik je zakonski odgovoran, i Zakon ga ne može osloboditi te odgovornosti tj. posledice grijeha koje je smrt.

Mi se sami nikad ne možemo opravdati pred Zakonom Božjim. Zakon je „zapušio svaka usta“. Otuda nauka koju nazivamo „opravdanje vjerom“. Na žalost, mnogi opravdanje vjerom pretvaraju u ukidanje ili negiranje Zakona.

„Stoga iz djela zakona ni jedno tijelo se neće opravdati u njegovim očima, jer preko Zakona dolazi spoznaja o grijehu.“ (Rimljanima 3:20)

Drugim riječima, ne postoji mogućnost da se tjelesan čovjek opravda pred Bogom pomoću djela Zakona. To je ono što samo već konstatovali. Da je to moguće, Plan spasenja bi jednostavno bile norme koje čovjek mora ispuniti da bi bio spašen. Da je to bilo moguće, Gospod ne bi imao potrebu da Adamu daje obećanje i u svim narednim generacijama ponavlja i razrađuje to isto obećanje. „Jer ako su naslednici oni koji se drže Zakona, vjera je postala beskorisna i obećanje je poništeno.“ (Rimljanima 4:14)

Učenje o Zakonu i spasenju je konzistentno kroz cijelu Bibliju, ne postoje različiti načini spasenja. Bog nikad nije dao Zakon da se ljudi spasu djelima Zakona – u vrijeme starog Izraela, ili samo blagodaću – u hrišćanskom dobu. Bog ne može biti nepravedan i pristrasan. Jevreji su zloupotrijebili Zakon i od Zakona napravili skup pravila za tjelesna djela; hrišćani su zloupotrijebili spasonosnu blagodat i omalovažili Zakon, ali Bog nema udijela u tom zastranjivanju ni u jednom ni u drugom slučaju. Apostol Pavle je od svog obraćenja najveće probleme imao upravo od takvih „čuvara“ i „držaoca“ Mojsijevog Zakona po tijelu, a ne po Duhu. U tom kontekstu treba razumjeti sve njegove diskusije na temu Zakona. Pavle je razumio i Zakon i jevanđelje, razumio je vjeru i opravdanje vjerom, razumio je situaciju grešnika i kako se grešnik miri sa Bogom. Za Pavla Plan spasenja i sudjelovanje u njegovoj realizaciji bila je životvorna istina, ne

isprazno teoretisanje niti religija koja je sama sebi svrha.

Dakle, možemo zaključiti da Zakon nije dat grešnom ljudskom rodu ni kao sredstvo spasenja prije Hrista, niti kao podrška spasenju u Hristu.

U poslanici Galatima Pavle objašnjava da je grešnik pod prokletstvom Zakona, jer ga je prekršio i ne ispunjava sve zahtjeve Zakona (Galatima 3:10). Ko sagriješi u jednoj odredbi Zakona postaje krivac za sve (Jakov 2:9-11). Upravo ovdje je potrebna inicijativa i akt Spasitelja: da nas oslobodi prokletstva Zakona. Ne Zakona, jer Zakon nije grijeh (Rimljanima 7:7), on je duhovan i svet (Rimljanima 7:12), već prokletstva Zakona tako što će nas staviti pod zaklon spasonosne blagodati svojim posredovanjem za nas! U Spasitelju, u Hristu, mi smo zaštićeni od prokletstva Zakona i možemo biti pomireni sa Bogom! Zaklon milosti je nad nama. To je istinsko jevanđelje i to je koncept kojem uči cijela Biblija. Prokletstvo nije bilo Zakon, već posljedica neposlušnosti Zakonu koje je grijeh koji donosi smrt. Od presudne je važnosti da shvatimo ove stvari, u protivnom bićemo, kao mnogi, u iskušenju da se ratosiljamo Zakona.

Sve dok živimo u uslovima grijeha, mi imamo potrebu za vođstvom, uputima i smjernicama, o čemu govori cijela Biblija pod oba saveza. Spontani, prirodni život bez bilo kakve opterećenosti Božjim načelima života, biće moguć na Nebu i na obnovljenoj Zemlji, kad naše oslobođenje postane realnost. Predukus tog života moguć je sada samo životom vjerom u Hristu po Duhu.

„Tijelo“ pod grijehom na udaru Zakona – potreba za oslobođenjem

„Ali nikada ne bih shvatio šta je grijeh da nije bilo Zakona. I ne bih shvatio šta je požuda da Zakon nije rekao: Ne poželi! A grijeh je, našavši uporište u propisu, prouzrokovao u meni svakvu požudu, jer bez Zakona grijeh je bio mrtav. U stvari, ja sam bio živ dok nije bilo Zakona, ali kad je stigao propis, grijeh je oživio, a ja sam umro. I ustanovio sam da propis koji je trebalo

da vodi u život vodi u smrt. Jer grijeh me je, našavši uporište u propisu, zaveo i ubio preko njega.“ (Rimljanima 7:7-11)

Isus je u propovijedi na gori objasnio da se Zakon krši već u domenu grešne želje (vidi Matej 5:21-40), i da to što možda nedostaje prilika da se grešna želja realizuje ne mijenja stvari. Bog je dao Zakon da izvede sve grijeha iz njihovih skrovitih mjesta, da se eksponira grijeh koji se na sve načine pokušava kamuflirati i predstaviti kao nešto drugo.

„Ali grijeh jeste, da bi se pokazao kao grijeh koji mi preko onoga što je dobro uzrokuje smrt, kako bi grijeh preko propisa postao još mnogo grešniji.“ (Rimljanima 7:13)

Ako zaista ne shvatimo problem grijeha, sve dok smo saučesnici u njegovim kamuflažama, mi ne možemo cijeliti ni spasenje ni Spasitelja.

Ali staviti grešnog čovjeka pod Zakon je fatalno. U 1. Korinćanima 15:56 vidimo i zašto: „Žalac smrti je grijeh, a sila grijeha je zakon.“ Zakon daje grijehu vlast da ubije. Kad bismo odstranili Zakon, grijeh logično ne bi imao vlast da ubije. Tako ako smo pod Zakonom i grešnik u isto vrijeme, tada smo pod prokletstvom i osudom zakona i to je problem. „Ali hvala Bogu što nam daje pobjedu kroz našeg Gospoda Isusa Hrista!“ (1. Korinćanima 15:57) Hvala Bogu što nas spasava.

Spasitelj nas oslobađa od takvog ropstva Zakonu, jer je On umro u tijelu (koje je, vidjeli smo, pod prokletstvom Zakona), da bismo mi U NJEMU mogli biti oslobođeni i služiti Bogu u duhu Zakona!

„Stoga sada nikakva osuđenja nema za one koji su u Hristu Isusu, koji ne hode po tijelu, već po Duhu. Jer zakon Duha koji daje život u Hristu Isusu oslobodio me je zakona grijeha i smrti. Budući da je **Zakon bio nemoćan, jer je zbog tijela bio slab, Bog je, poslavši svog Sina u obličju grešnog tijela, za grijeh osudio grijeh u tijelu, da bi se pravedni zahtjevi Zakona ispunili na nama koji ne hodimo po tijelu, nego po Duhu.**“ (Rimljanima 8:1-4)

Ovo je suština jevanđelja.

„Tijelo“ mora da strada pod udarom prokletstva Zakona, a Hrist je pristao da On postane prokletstvo za nas! Grijeh mora biti osuđen. Primanjem tog Dara, mi možemo živjeti duhovni život, koji se prima odozgo, darovani Hristovom pravednošću, i služiti Bogu po Duhu, boreći se protiv „tijela“, do primanja konačnog obećanja.

„A sada se pokazuje pravednost pred Bogom nezavisno od Zakona, o čemu svjedoče Zakon i Proroci. I to pravda Božija kroz vjeru Isusa Hrista za sve i na sve koji vjeruju, jer nema razlike. Jer svi su sagriješili i lišeni su Božje slave, a opravdavaju se darom, blagodaću njegovom, kroz iskupljenje koje je u Hristu Isusu, kojega odredi Bog da bude žrtva pomirenja kroz vjeru u njegovu krv, da pokaže pravdu svoju oproštenjem pređašnjih grijeha.“ (Rimljanima 3:21-25)

„Nezavisno od Zakona“ ne znači da se Zakon uklanja a u vodi samo blagodat. Naravno da to nije Pavlova misao, jer on u nastavku izlaganja konstatuje: „Da li mi onda ukidamo Zakon kroz vjeru? Nipošto! Naprotiv, mi podupiremo Zakon.“ (Rimljanima 3:31) Drugim riječima, Zakonu se vraća njegova izvorna funkcija. Frazu „nezavisno od Zakona“ treba razumjeti u kontekstu prethodne misli da se djelima Zakona nijedno „tijelo“ ne može opravdati. Zakon samo po sebi nikad nije upitan, jer je vječan kao i sam Bog. Ali Zakon za grešnika je fatalan i Bog nas izvlači iz tog problema tako što nas kroz Hrista oslobađa prokletstva Zakona i uračunava nam Hristovu pravednost. Za nas je to Dar, ali za Boga i Hrista je najveća moguća žrtva. Stoga Pavle konstatuje: „Naime, smatramo da se čovjek opravdava vjerom, bez djela Zakona.“ (Rimljanima 3:28)

Kakva je to vjera? Preduslov za ovakvu vjeru je poznavanje jevanđelja. „Dakle, vjera proističe iz propovijedanja, a propovijedanje kroz objavu Božju.“ (Rimljanima 10:17) Izvorno jevanđelje se propovijedati po cijelom svijetu prije nego dođe kraj (Matej 24:14; uporedi sa Otkrivenje 14:6). Vjera Isusa Hrista je živa vjera, vjera u punu istinu. Da bismo zaista vjerovali u jevan-

đelje, neophodno je da budemo obraćeni, jer je jevanđelje kontradiktorno ljudskoj prirodi, kontradiktorno ljudskom rezonovanju i kontradiktorno ljudskoj pravednosti (vidi 1. Korinćanima 1:17,23; 2:14)!

Jevanđeoska vjera zahtijeva pokornost srca, poslušnost. O tome sam Pavle govori na više mjesta (Rimljanima 6:17; 10:16; Jevrejima 4:2; uporedi sa Jovan 12:38).

Legalni okvir opravdanja vjerom u Hristu

Šta tačno znači riječ „opravdati“? Da li jednostavno „proglašiti ili postaviti pravednim“? Mi ne možemo ovaj izraz ograničiti, jer je očigledno da ima zakonske i sudske konotacije. Božji Zakon nas osuđuje, ali nas Hristova **pravednost** opravdava. Zahvaljujući Hristovom posredništvu, mi nećemo morati da izlazimo na Sud (vidi: Jovan 5:24)! To što smo mi koji vjerujemo i prihvatamo Dar spasenja i Dar pravednosti oslobođeni od prokletstva Zakona i prisustva na Sudu nipošto ne znači da je Zakon prestao da važi ili da Suda neće biti. Apsurdno je čak i pomisliti tako nešto.

Mi Hrista razapinjemo svojim grijesima, a Hrist nam za uzvrat oprašta! To je ljubav i to je blagodat! Ali tu je i zakonska pravda, legalno opravdanje za nas! Bog nije mogao da izda dekret tipa: Ljudi jesu sagriješili, čovječanstvo je u problemu, ali Ja ih mnogo volim i zato proglašavam da im je oprošteno. Bog bi teoretski to mogao učiniti, ali samo pod uslovom odricanja od svoje pravednosti i Zakona života.

Istina je da je na krstu pokazana najveća moguća ljubav, i to se ne može prenaglasiti. Ali na krstu su se sreli Božja ljubav i Božja pravednost, i to je ono o čemu Pavle govori u Rimljanima 3:25,26. Bog je pokazao Njegovu pravednost na krstu, i to je za nas značenje iskupljenja. Bog nas na taj način iskupljuje od svega čega se sami nijesmo mogli osloboditi: **1) od grijeha (Rimljanima 6:22); 2) od prokletstva Zakona (Galatima 3:13); 3) od ropstva đavolu (Jovan 12:31; 16:11); 4) od smrti (Jevrejima 2:14,15).**

„I da je u njemu svako ko vjeruje **opravdan od svega od čega po Mojsijevom zakonu niste mogli biti opravdani.**“ (Djela 13:39)

Krst, dakle, otkriva tri stvari: 1) Razotkriva Sotonu i obmanu satanizma; 2) pokazuje Božju ljubav; 3) pokazuje Božju pravdu.

Stoga je Plan iskupljenja zakonski zasnovan pod oba saveza, jer, između ostalog, daje legalni okvir djelu Božjem. Pravda zahtijeva ne samo puko opraštanje grijeha, već i izvršenje smrtne kazne. Bog je u daru svog jedinorodnog Sina, ispunio oba ova zahtjeva. Drugi zahtjev je ispunjen tako što je Hrist pristao da bude nosilac grijeha, ponio je grijeha svijeta i legalno se kvalifikovao za Spasitelja cijelog svijeta. Ali pošto Njegova posrednička žrtva može biti djelotvorna samo za grešnika koji prihvata dar spasenja, Hrist je efektivni Spasitelj samo pokajanim grešnicima. On jeste Posrednik, ali nije mogao platiti kaznu za grijeh koje je druga vječna smrt, jer bi u tom slučaju po automatizmu spasio sve ljude, i one koji hoće spasenje i one koji ga odbijaju. Naravno da je to nemoguće, jer spasenje iako jeste Božji čin, podrazumijeva saradnju božanskog i ljudskog. Otuda ono što se naziva savez sa Bogom. Hristova smrt objavljuje pravdu Božjeg Zakona u kažnjavanju prestupnika, u tome što je On sam pristao da položi svoj život u tijelu kojemu je potrebno iskupljenje da bi spasio pale ljude od njegovog prokletstva. „Bez prolivanja krvi nema oprostjenja.“ (Jevrejima 9:22)

Mi živimo pod zaklonom Hristovog opravdanja, to je misao koja se u originalnom tekstu Biblije mnogo puta ponavlja, svaki put kad se govori o žrtvi i posredovanju za grešnika. Jevandeoska vjera i opravdanje vjerom nipošto ne zaobilaze Zakon. I ne guraju grijeha „pod tepih“.

Hrist je utvrdio Zakon tako što je ispunio savršenu zakonsku pravednost (živio bez grijeha pod Zakonom) i napravio bajpas za sudsku pravdu Zakona koji traži smrt prestupnika. Mi sami nijesmo bili u stanju ispuniti ni jedan ni drugi zahtjev, i to je ono što Pavle i što cijela Biblija podrazumijeva pod opravdanjem vjerom.

„A prije nego što je došla vjera, bili smo čuvani pod zakonom, predati u zatočeništvo, čekajući vjeru koja je imala da se objavi. Tako nam je Zakon bio staratelj koji nas je vodio do Hrista, da bi se vjerom opravdali. A otkako je došla vjera, više nismo pod starateljem.“ (Galatima 3:23-25)

Pavle ovdje govori o određenoj vjeri (koristi se određeni član u originalu), što ukazuje da ova misao odnosi na objekat vjere – Isusa Hrista! Sve do tada smo bili legalno zarobljeni. Hrist nas je oslobodio na način koji smo već komentarisali. On nas je oslobodio od svega onog čega se sami nikako ne bismo mogli osloboditi, a Zakon je utvrdio! Mi možemo imati apsolutnu sigurnost u Hristu kroz opravdanje vjerom, jer u Hristu: 1) Bog nije protiv nas; 2) Zakon nije više protiv nas.

Pavle se obraća vjernicima u Galatiji koji su bili u velikoj opasnosti da nakon primanja jevanđelja budu izmanipulisani od judejskih legalista koji su od Mojsijevog Zakona napravili normative vjere i dodatno ga izopačili vlastitim pravilima i tradicijama. Izvrtanje jevanđelja (Galatima 1:6-9) uništava opravdanje vjerom (Galatima 2:16,21), i uništava slobodu života u Duhu i vraća čovjeka tjelesnosti (Galatima 3:3). Zato se Pavle trudi da objasni Galatima stvarnu funkciju pisanog Zakona, naglašavajući da nam Zakon ne može dati obećanje (Galatima 3:17,18) i život (Galatima 3:21), i da nas kao grešnike drži u zatočeništvu (Galatima 3:22), kao čuvar i pedagog (Galatima 3:23-25). U tom smislu mi ne smijemo ostati pod Zakonom, jer ćemo biti robovi Zakona (kao Jevreji) ili robovi načelima ovog svijeta (kao nezna-bošci), u oba slučaja osuđeni od Zakona na smrt (Rimljanima 2:12). Zato je „Bog poslao svog Sina, rođenog od žene i rođenog pod Zakonom, da kupi i oslobodi one koji su pod Zakonom, kako bi nas Bog usvojio kao sinove.“ (Galatima 4:4,5) Zar biste opet iz slobode u ropstvo, pita Pavle sa čuđenjem Galate. Ako želite natrag u svijet, otpadoste od Hrista, ako želite da se opravdate djelima Zakona, otpadate iz okrilja Hristove blagodati (Galatima 5:4). Pavle bi želio kad bi mogli biti nekako odvojeni, separisani, oni koji zbunjuju Božji narod (Galatima 5:10-12). I mi

to često poželimo, ali na žalost i dalje živimo na teritoriji neprijatelja.

Mi nikad ne bi smjeli ni pomisliti da odustanemo od Boga zbog zahtjeva „tijela“ u kojem smo još uvijek zarobljeni, jer u Hristu imamo zagwarantovane tri stvari: 1) mir sa Bogom; 2) stanjanje pod zaklonom blagodati; 3) nadu ulaska u slavu Božju koje je vječni život (vidi: Rimljanima 5:1,2)!

Da sumiram. Ispunjenje Zakona na krstu njegova je apsolutna potvrda: potvrda njegove presude, posledica grijeha (Rimljanima 5:6-21); potvrda njegove pravde, plaćene cijene grijeha u potpunosti (Rimljanima 6:23), ne i kazne za grijeh koje je druga smrt i koja pripada uzročniku grijeha i onima koji odbiju Dar spasenja; potvrda njegove svrhe, potpunog postizanja poslušnosti Bogu (Filipljanima 2:5-16) sa savršenom Božjom ljubavi prema cijelom čovječanstvu (Rimljanima 8:31-39); i potvrda kompletne Riječi Božje, zahtjeva Zakona utvrđenog vjerom na krstu (Rimljanima 3:19-31).

Mi vjerom utvrđujemo Zakon, ali ne fiktivnom vjerom, već vjerom u ono što je Hrist već obavio u utvrđivanju Zakona. Naš život u Duhu je samo verifikacija te činjenice. Mi u Hristu stojimo savršeni pred zakonom Božjim, kako u pogledu njegovih pozitivnih zahtjeva tako i u terminima zakonske sudske pravde. Ali Zakon ne smije postati naše sredstvo spasenja.

Zapamtimo: spasenje nikad nije dato u formulama: 1) samo vjera (pod milošću); 2) vjera plus djela Zakona; 3) djela Zakona. Formula jevanđelja je vjera koja ima plod u obnovi poslušnosti u ljubavi. To je savez sa Bogom gdje se Zakon upisuje u naša srca, što vodi u vječni život.

UPOZNAVANJE BOGA I UPOZNAVANJE NAS SAMIH

„A ovo je život vječni: da upoznaju tebe jedinog istinitog Boga i Isusa Hrista koga si poslao.“ (Jovan 17:3)

Od suštinske važnosti za nasleđe vječnog života je upoznavanje sa dvije Ličnosti: Bogom i Isusom Hristom. Grčka riječ „ginosko“ označava spoznaju u smislu odnosa sa Bogom (vidi 1. Korinćanima 8:3; Galatima 4:9; 2. Timoteju 2:19; Jovan 10:14,27). Da bismo se zbližili s nekim, da bismo stekli povjerenje i odnos zasnovan na ljubavi, neophodno je poznanstvo. Sa Bogom nije ništa drugačije. Međutim, Bog kao samopostojeći entitet je superiorno Biće u odnosu na nas. Sam Bog o sebi svjedoči: „Vaše misli nisu moje misli, i moji putevi nisu vaši putevi, govori Gospod. Koliko su nebesa viša od zemlje, toliko su i moji putevi viši od vaših puteva i moje misli od vaših misli.“ (Isaija 55:8,9). „Jedini koji ima besmrtnost [vječni, nepozajmljeni život], koji prebiva u nedostupnoj svjetlosti, koga niko od ljudi nije vidio niti ga može vidjeti.“ (1. Timoteju 6:16) „Jer čovjek ne može mene vidjeti i ostati živ.“ (2. Mojsijeva 33:20)

Život koji Bog Otac ima sam po sebi, dao je Sinu: „Jer kao što Otac ima život u sebi, tako je i Sinu dao da ima život u sebi.“ (Jovan 5:26) Isus je jednorodeni Božji Sin, jedini te vrste (Jovan 1:1-3), koji je proistekao od Oca, zbog čega je jedno sa Ocem po prirodi, karakteru, namjerama: „Ja i Otac jedno smo.“ (Jovan 10:30) Zbog toga Sin Božji ima jedini direktni pristup Bogu koji prebiva u nedostupnoj svjetlosti Njegove slave i sile: „To ne znači da je iko vidio Oca, osim onoga koji je od Boga, on je vidio Oca.“ (Jovan 6:46) Sin ima izvršnu božansku funkciju nad cijelom tvorevinom: „Moj Otac mi je sve predao, i niko, osim Oca, ne poznaje Sina. I niko ne poznaje Oca, samo Sin i oni kojima Sin hoće da ga otkrije.“ (Matej 11:27) Odavde takođe vidimo da

Sin otkriva Očev karakter i Očevu ljubav. Pravo Sina Božjeg na ovakav status proističe iz djela stvaranja, jer: „On je slika nevidljivog Boga, prvorođeni prije svakog stvorenja. Jer je *kroz njega* sve bilo stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo da su to prestoli ili uprave ili poglavarstva ili vlasti. Sve je stvoreno *kroz njega i za njega*.“ (Kološanima 1:16)

Dakle, Otac i Sin bili su zajedno na djelu stvaranja našeg univerzuma, planete Zemlje i života na njoj (1. Mojsijeva 1. i 2. glava) te napokon čovjeka kao krune stvaranja: „Hajde da načini-
mo čovjeka po svom obličju, sličnog nama... I Bog je stvorio čovjeka po svom obličju, po obličju Božjem stvorio ga je – muškarca i ženu stvorio ih je.“ (1. Mojsijeva 1:26,27) Bog je tako i naš Otac, pod kojim imenom se objavljuje čak 245 u Novom savezu i 15 puta u Starom savezu. Zbog neposrednijeg odnosa sa svojim stvorenjima, Sin Božji je takođe Otac čovječanstva u, ako tako smijemo da kažemo, konkretnijem božansko-ljudskom smislu. Ova činjenica je od ključne važnosti za misiju Sina Božjeg kao Mesije – Isusa Hrista. Apsolutno jedino Biće koje je bilo kvalifikovano da posreduje za pali ljudski rod je Sin Božji – Isus Hrist: **„Jer jedan je Bog, i jedan je posrednik između Boga i ljudi, čovjek, Hristos Isus**, koji je sebe dao kao odgovarajuću otkupninu za sve, za svjedočanstvo u svoje vrijeme.“ (1. Timoteju 2:5,6) Nije teško zaključiti da su ostali pretendenti na posredništvo sa Bogom lažni. „Jer **nema drugog imena pod nebom datog među ljudima kojim bi se mi mogli spasiti.**“ (Djela 4:12)

Poznavanje Sina jednako je poznavanju Oca. „Ja sam put i istina i život. Niko ne dolazi k Ocu osim kroz mene. Da ste upoznali mene, upoznali biste i mog Oca. Od sada ga poznajete i vidjeli ste ga... Ko je vidio mene, vidio je i Oca.“ (Jovan 14:6,7,9) „Bog ... se obratio nama preko Sina, koga je postavio za nasljednika svega i kroz koga i eone stvorio. Koji budući sjajnost slave i obličje bića Njegovog, učinivši sobom očišćenje grijeha naših, sjede s desne strane prestola veličanstva na visini.“ (Jevrejima 1:1-3)

Dakle, Otac je Izvor a Sin Kanal života: „**Za nas postoji jedan Bog Otac od koga je sve, i mi u Njemu, i jedan Gospod, Isus Hrist, kroz koga je sve, i mi kroz Njega.**“ (1. Korinćanima 8:6)

U biblijskoj misli, otac je uvijek veći od sina, i to se ne dovođi nikad u pitanje, čak ni kad je riječ o božanskoj hijerarhiji: „Jer je Otac veći od mene.“ (Jovan 14:28) „Hristu je poglavar Bog.“ (1. Korinćanima 11:3)

Tako je i Adam otac cijelog čovječanstva. „Bog koji je stvorio svijet ... učinio je da od jedne krvi sav rod čovječiji živi po svemu licu zemaljskom.“ (Djela 17:24,26) Biblijska genealogija i istorija takođe svjedoče o tome. Stoga je cijelo čovječanstvo reprodukcija Adamovog života. Ovo je vrlo bitna činjenica za razumijevanje Hristove posredničke misije u korist čovječanstva.

Tjelesno (čulno) protiv duhovnog

Jevanđeosko obećanje koje je Gospod dao Adamu dato je cijelom čovječanstvu kroz Adama, jer je Adam praotac svih. Da li je onda teško ustanoviti koja je izvorna religija na zemlji? Tako oni koji preferiraju razne nacionalne i tradicionalne religije ostaju čak i bez tog argumenta o navodnom nasleđu „otačke“ vjere. Pred Bogom su svi izgovori bezvrijedni.

Bog je stvorio prvi ljudski par na zemlji. Na žalost, po svemu sudeći prošlo je vrlo kratko vrijeme od stvaranja do Pada u grijeh, tako da su Adam i Eva dobili potomstvo u grešnom stanju. To znači da se njihovo potomstvo dalje rađalo po njihovom obličju, sa problemom grijeha, baš kako i piše u 1. Mojsijevoj 5:3.

Cijelo čovječanstvo reprodukovalo se u onome što Biblija naziva tjelesnost. Šta je tjelesnost? Šta se podrazumijeva pod terminom „tijelo“? Ako ovo ne razumijemo, nećemo razumjeti ni proces spasenja.

U najkraćem, tjelesnost je slabost ljudske prirode u grešnosti. „Prirodan“ čovjek, kakav se rađa, nema kapaciteta koji odgovaraju Božjoj namjeri za život. Prilikom pada u grijeh, krah duhovnog kontrolnog centra čovjeka usljed odvajanja od Boga

uzrokovao je i propadljivost materije od koje je čovjek načinjen (zemaljski elementi). Ta propadljivost obuhvatila je svu tvorevinu vezanu za ljudski rod zbog koje je i sazdana: svu živu i neživu materiju na Zemlji i, kako se može zaključiti iz Biblije, cijeli naš univerzum. Zbog grijeha čovjek je postao podložan fizičkom propadanju, starenju i konačnoj biološkoj smrti (1. Mojsijeva 3:19). Ali to je samo posljedica duhovnog kraha, što znači da su oštećeni i svi drugi činioци našeg bića. Samo zbog Plana spasenja Bog nam omogućava produženi život „na mjeru“, opet u skladu sa zakonitostima i mehanizmima pokrenutim zbog grijeha. Biblija uči da čovjek u ovom stanju ne može naslijediti Božje kraljevstvo, što je osnovni cilj Plana spasenja.

Isus konstatuje: „Što je rođeno od tijela, tijelo je, a što je rođeno od Duha, duh je.“ (Jovan 3:6)

„Tijelo i krv ne mogu naslijediti Božje kraljevstvo, niti raspadljivost nasljeđuje neraspadljivost.“ (1. Korinćanima 15:50)

Drugim riječima, tjelesan, prirodan čovjek, ovakav kakav jeste, nikad ne može da zadovolji Božje kriterije života. Mi više nijesmo u stanju podnijeti susret sa anđelima, u njihovoj slavi, a kamoli sa Bogom (1. Jovanova 4:12).

Ali i pored činjeničnog stanja o našoj tjelesnosti, mi nikad ne smijemo sebe proglasiti bespomoćnim grešnicima ili grešnicima 100%, kako se može čuti od popularnih propovjednika. Mi posjedujemo Bogom date kapacitete i imamo Bogom datu zaštitu i podršku te stoga i individualnu odgovornost. „Bdite i molite se, da ne padnete u iskušenje. Duh je, doduše, voljan, ali je tijelo slabo.“ (Matej 26:41) U nama zbog toga postoji stalna borba: „Jer tjelesna požuda se protivi Duhu, a Duh se protivi tijelu. Zaista, oni se protive jedno drugom, tako da ne činite ono što biste željeli.“ (Galatima 5:17) Svaki čovjek to zna iz iskustva.

Tjelesno takođe označava čulni umni sklop, strasti koje proizvodi naše biće sa poremećenim prioritetima i oštećenom ličnošću. „Zato je upravljanje po tijelu neprijateljstvo Bogu, jer se ne pokorava Božjem Zakonu, niti zapravo može. Stoga, dakle, oni koji su u tijelu ne mogu ugoditi Bogu.“ (Rimljanima 8:7,8)

Živjeti po tijelu znači živjeti po nagonima svoje tjelesne prirode. Takav život proizvodi grijeh za grijehom i donosi plod smrti (Rimljanima 7:5). „Jer ništa što je u svijetu – požuda tijela, požuda očiju i ponos života – nije od Oca, već je od svijeta. A svijet prolazi i njegova žudnja.“ (1. Jovanova 2:16,17) Dakle, ukoliko ostanemo „u tijelu“, potrošni smo i prolazni, umriječemo, a onda će nas sačekati Božji sud. To je fakat koji se nimalo ne dopada uživaocima u grijesima tijela. Otuda ateizam i sve lažne religije, prilagođene različitim profilima grešnika.

Očito je da imamo potrebu za intervencijom spolja, izvan nas samih i naših sposobnosti da bi se riješio naš problem. Zbog toga Isus kaže da se moramo nanovo začeti ili roditi odozgo, od Boga, Duhom. „Duh je taj koji daje život, tijelo ne koristi ništa. Riječi koje sam vam govorio Duh su i život su.“ (Jovan 6:63) Ovdje ne smijemo pasti u zamku da riječ razumijemo kao jednostavnu izgovorenu ljudsku riječ ili slovo na papiru. Božja Riječ je živa, duhovna, ona daje život. Hrist je oličenje te Riječi.

Duh života koji daje Bog je garancija buduće obnove i uskrsenja. „Ne bojte se onih što ubijaju tijelo, a ne mogu da ubiju i dušu. Nego, više se bojte onoga koji može da uništi i dušu i tijelo u geheni.“ (Matej 10:28) Biološka smrt, odnosno prva smrt kako se naziva u Bibliji, nema više djelotvornost. Mi treba da se plašimo druge vječne smrti, ne prve. „Srećan je i svet svako ko ima udio u prvom uskrsenju. Nad njima druga smrt nema vlasti.“ (Otkrivenje 20:6)

Sigurnost pobjede nalazi se u Hristu kao našem Posredniku koji je od Duha došao u tijelu da pobijedi sve ono čega se sam čovjek nije mogao nikako osloboditi. „Pa i Hristos je jednom zauvijek umro za grijeha, pravednik za nepravednike, da bi vas doveo k Bogu, on koji je ubijen u tijelu, ali je ožvijen Duhom.“ (1. Petrova 3:18) Zbog ovog spasenja, Bog ima pravo da i nama podari taj isti Duh. „Mi smo svjedoci ... kao i Sveti Duh, koji Bog dade onima koji mu se pokoravaju.“ (Djela 5:32) Ovdje je otkriven i uslov za dodjelu dara Duha: pokoravanje Bogu u vjeri i poslušnosti.

Međutim, dar Duha života ne znači da smo obezbijeđeni pod vođstvom Duha 24h na dan, 7 dana u sedmici. Šta kaže apostol Pavle? „Jer znam da u meni, to jest u mom tijelu, ne prebiva ništa dobro. Jer sam sposoban da želim dobro, ali ne i da činim dobro. Jer dobro koje želim da činim, ne činim, nego zlo koje ne želim da činim, to činim. A ako činim ono što ne želim, onda to ne činim više ja, nego grijeh koji prebiva u meni. Nalazim, dakle, ovaj zakon u sebi: kad želim da činim dobro, u meni je zlo. Po svom unutrašnjem čovjeku zaista uživam u Božjem zakonu, ali u svojim udovima vidim drugi zakon koji ratuje protiv zakona mog uma i zarobljava me zakonom grijeha koji je u mojim udovima. Jadan sam ti ja čovjek! Ko će me izbaviti od tijela smrti ove?“ (Rimljanima 7:18-24)

Dakle, u ljudskom tijelu vlada zakon grijeha, a jedini način da se savlada sila grijeha jeste imati silu Božiju koja je jača od sile zakona grijeha. Ta sila jeste Sveti Duh. Jedino kroz Isusa Hrista, zakon Duha života nas oslobađa od zakona grijeha i smrti! Rješenje je jedino život po Duhu Svetom.

„Neka je hvala Bogu kroz Isusa Hrista, našeg Gospoda! Ja, dakle, umom robujem Božjem zakonu, a tijelom zakonu grijeha.“ (Rimljanima 7:25) Zapazimo da je ovo činjenično stanje i nakon našeg obraćenja, duhovnog začeca tj. novorođenja.

„Stoga sada nikakva osuđenja nema za one koji su u Hristu Isusu, koji ne hode po tijelu, već po Duhu. Jer zakon Duha koji daje život u Hristu Isusu oslobodio me je zakona grijeha i smrti.“ (Rimljanima 8:1,2) Hrist nas je oslobodio svega onoga čega se sami nijesmo mogli osloboditi, a u prošlom proučavanju samo zaključili da je to: 1) ropstvo grijehu; 2) ropstvo đavolu; 3) potčinjenost smrti; 4) prokletstvo Zakona. Naše usmjerenje treba da bude po Duhu. „Jer oni koji žive po tijelu razmišljaju o onome što je svojstveno tijelu, a oni koji žive po Duhu o onome što je svojstveno Duhu. Jer ishod upravljanja po tijelu je smrt, a ishod upravljanja po duhu život i mir.“ (Rimljanima 8:5,6)

Kada Sveti Duh nadvladava i usmrćuje želje tijela, to je duhovan život. Svi koji se vladaju po nalogu Duha Božjeg jesu sinovi Božiji. „Dakle, braćo, dužnici smo, ali ne tijelu, da živimo po

tijelu. Jer ako po tijelu živite, umrijećete, ali ako Duhom tjelesne postupke morite, živjećete. Jer svi koje vodi Božji Duh sinovi su Božji. Jer niste primili duh ropstva da se opet bojite, nego ste primili Duh posinjenja, koji nas podstiče da vičemo: Aba, Oče! Taj Duh svjedoči s našim duhom da smo Božja djeca. A ako smo djeca, onda smo i naslednici – naslednici Božji, a sunaslednici Hristovi, ako trpimo zajedno s njim da bismo zajedno s njim bili i proslavljeni.“ (Rimljanima 8:12-17) Vidite kako Biblija objašnjava hrišćanski put, put biblijskog vjernika, na vrlo realističan način. Ne postoji ovdje ništa što nije provjerljivo u istoriji Božjeg naroda i u našem subjektivnom iskustvu. Dakle, mi smo u borbi i plivaćemo uzvodno sve do faktičkog oslobođenja, o kojem Pavle govori u nastavku istog poglavlja, kada će i sva materija biti vraćena nepropadljivosti.

Zbog toga mi ni na koji način nijesmo bezbjedni ako odbacimo Božji Zakon. To je jednako odbacivanju Božje Riječi u uobrazilji da nam je dovoljno vođstvo Duha. Sve dok smo pod slabošću, mi smo grešnici u procesu pripreme za Božje kraljevstvo. „Slušajte me, vi koji znate šta je pravedno, narode kome je moj zakon u srcu. Ne bojte se kritike smrtnih ljudi, nemojte se obeshrabriti od njihovih poruga... Moja će pravda trajati dovi-jeka i moje spasenje kroz nebrojene naraštaje.“ (Isaija 51:7,9) Koliko god dugo proučavali Božju Riječ, njegove upute i zakone, ona nam uvijek otvara nove vidike i omogućava Bogu da nas čisti, unapređuje i usavršava.

Napokon treba da znamo da iako sad živimo u propadljivom tijelu i u propadljivom okruženju, dužni smo čuvati i jedno i drugo prema najboljoj savjesti i kapacitetima koje imamo. Ne postoji opcija da se duhovno izgrađujemo a zapostavimo tijelo ili neki drugi aspekt našeg bića. „I neka, braćo, sav vaš duh i duša i tijelo budu sačuvani besprekornima do vremena dolaska našeg Gospoda Isusa Hrista.“ (1. Solunjanima 5:23) Imajući ovo na umu, u nastavku ćemo se baviti našim položajem u Adamu i u Hristu kao drugom Adamu.

ČOVJEČANSTVO U ADAMU I U HRISTU

U prošlom proučavanju naučili smo da je Adam otac čitavog čovječanstva. Ova činjenica je naučno dokaziva. Cijeli ljudski rod je faktički jedna velika porodica. Riječ Adam se koristi više od 500 puta u originalu starosavezničkih spisa i u velikoj većini slučajeva ima kolektivno značenje. Znajući ovo, u svijesti starih ljudi uvijek je bio izražen taj duh kolektivismu, nasuprot današnjem individualizmu.

Uporedo s tom spoznajom ide znanje o našem porijeklu, o Bogu Ocu i Sinu kroz kojeg je sve stvoreno. Na ovim faktima apostol Pavle bazira svoje izlaganje u Rimljanima poslanici 5:12-21, kao i u dijelu 1. Korinćanima 15. glava, gdje kroz paralelu o dva Adama dokazuje realnost uskrsenja. Umnom sklopu savremenog čovjeka ovo se može činiti čudno, jer želi provući sve kroz prizmu ljudskog racionalizma, dok Pavle nijednog trenutka ne sumnja u činjenice koje kratko obrazlaže, jer njegove čitaocima nije trebalo posebno ubjeđivati u očigledne istine.

Nakon konstatacija o opravdanju vjerom u Hristu, Pavle ima potrebu da objasni kako je to izvodivo.

„Zato, kao što je kroz jednog čovjeka u svijet ušao grijeh i preko grijeha smrt, i tako se smrt proširila na sve ljude jer su svi sagriješili...“ (Rimljanima 5:12)

Grijeh je ušao kroz Adama. Pojam „svijet“ podrazumijeva ne samo ljudski rod, već i „inficiranje“ grijehom kompletne planete. Grijeh je za posledicu donio smrt koja je postala pratilac i egzekutor ljudi i svega živog na zemlji. Smrt je postala sveopšta.

Adamov život se dalje reprodukovao u onome u čemu su Adam i Eva bili: u grijehu. Tako je cijelo čovječanstvo sagriješilo u Adamu. Smrt je postala pravilo bez izuzetka, bez obzira na životnu dob i (ne)počinjene lične grijehe. Grijeh se u Bibliji definiše kao promašaj cilja. Adam je padom u grijeh promašio svrhu

zbog koje je stvoren, zastranio, odvojio se od Boga u neposlušnosti i prestupu, i to njegovo zastranjenje se dalje reprodukovalo u potomstvu, lišenom Božje slave.

Pavle ovdje ne raspravlja o našim ličnim grijesima, jer se oni podrazumijevaju. Njegova namjera je da iskoristi Adama kao tip Hrista, da postavi paralelu. Pavlova poenta je da se mi sami nikako ne možemo spasiti bez intervencije drugog Adama tj. Hrista, bez obzira na lične grijehe, spoznaju pisanog Zakona i druge okolnosti, o čemu svjedoči tekst u nastavku:

„Jer do Zakona je grijeh bio u svijetu, ali grijeh se ne uračunava ako nema zakona. Ipak, smrt je od Adama do Mojsija vladala i nad onima koji nisu počinili grijeh sličan prestupu kakav je počinio Adam, koji je tip onoga koji je imao da dođe.“ (Rimljanima 5:13-15)

Dakle, bez obzira na lično stanje i okolnosti, mi svi dijelimo Adamovu krivicu i njene posledice, krivi smo pred Bogom, izgubljeni smo u Adamu i sami po sebi, ali spaseni smo i obnovljeni u Hristu, bez ikakve zasluge sa naše strane. To je jevanđelje i to je zaista dobra vijest!

Prestupnika Božjeg Zakona života čeka smrt, biološka smrt kojoj je podložno sve živo, i druga konačna ili vječna smrt, ukoliko odbije Dar spasenja. Samo zbog jevanđelja, zbog Plana spasenja, Adam je imao pravo na produženi život, čiji završetak je prva smrt. U protivnom, Zakon bi tražio drugu smrt za njega odmah.

Čovječanstvo se solidariše u Adamu po rođenju, to je ono što prirodno nasljeđujemo i što ne možemo da biramo. U Hristu se solidarišemo vjerom, a neophodnost za efektivno solidarisanje sa Hristom je duhovno začecje ili novorođenje u Hristu. Samo u Hristu mi se možemo naći pod zaklonom spasonosne blagodati, i možemo biti opravdani od svega od čega se nikako sami ne bismo mogli osloboditi: od grijeha, od smrti, od ropstva Sotoni, i od prokletstva i kazne Zakona.

Novi savez solidariše čovječanstvo u Adamu. To znači da

Isus Hrist kao drugi Adam nije samo jedinka među drugim ljudima. On je opšti Čovjek, ili Sin čovječiji, koji termin je na sebi često primjenjivao. Ali Hristov originalni identitet je Sin Božji. Bez tog identiteta, On ne bi mogao biti ništa drugo do pojedinac, pripadnik ljudskog roda kao svi ostali. Kao takav ne bi imao nikakve kvalifikacije da zastupa čovječanstvo. Sin Božji polaže božansko pravo na ljudski rod, kao naš Otac na višem nivou od Adama, kroz kojega je i za kojega je sve stvoreno po volji Boga Oca. Ali da bi spasenje moglo biti djelotvorno, da bi Hrist zaista mogao da posreduje u našu korist, On se morao spustiti na nivo stvorenja kojima je spasenje potrebno. To se moglo realizovati na samo jedan način: Njegovim utjelovljenjem, baš kao što je najavljeno Adamu, patrijarsima i prorocima. Isus je prenio svoj identitet, ali u svemu drugom je postao Čovjek, na nivou čovječanstva kojemu je potrebno iskupljenje. Jedini način na koji Hristova pravednost može biti naša nije putem prenošenja već zato što sudjelujemo u Hristovoj poslušnosti tj. uključeni smo u nju, a jedini način na koji se to može desiti je tako što je Hristova ljudska priroda morala postati zajednička priroda palog roda kojemu je bilo potrebno iskupljenje. Pavle to objašnjava na sledeći način:

„Ali s darom nije kao što je bilo s prestupom. Jer ako su zbog prestupa jednog čovjeka mnogi umrli, Božja blagodat i njegov dar – koji je s blagodaću dat kroz jednog čovjeka, Isusa Hrista – u izobilju su darovani mnogima. A s darom nije kao s grijehom jednog čovjeka. Jer presuda koja je uslijedila zbog jednog prestupa dovela je do osude, a blagodatni dar zbog mnogih prestupa za ishod ima opravdanje.“ (Rimljanima 5:15,16)

Isus Hrist je došao na drugačiji način nego Adam. On je došao u Duhu koji daje život.

„Tako je i napisano: Prvi čovjek, Adam, postao je živa duša, poslednji Adam u duhu koji daje život.“ (1. Korinćanima 15:45) Ovo se odnosi na Hristovo začće Duhom i Njegov život u Duhu koji jedini može dati život.

„Prvi čovjek je od zemlje i zemaljski, a drugi čovjek je

Gospod sa nebesa.“ (1. Korinćanima 15:47; vidi: 1. Mojsijeva 2:7; 3:19; uporedi sa Isaija 9:6; Jovan 3:31)

Zapazite Pavlov paralelizam:

„Kakav je zemaljski, takvi su i drugi koji su zemaljski, a kakav je onaj koji je nebeski, takvi su i drugi koji su nebeski. I kao što nosimo obličje onoga koji je zemaljski, nosićemo i obličje onoga koji je nebeski.“ (1. Korinćanima 15:48,49)

Drugim riječima, zemaljski su osuđeni da budu svi kao opšti, prvi čovjek od kojeg su dalje reprodukovani, tj. Adam. S druge strane, Hrist nam omogućava da postanemo kao On, da nosimo obličje Njegovog uskrslog i proslavljenog tijela, jer je On svojim rođenjem, životom, posredničkom žrtvom, smrću, uskrsenjem i zastupništvom u nebeskoj Svetinji, omogućio to kao buduću realnost svima koji prime dar spasenja! Sada to sve primamo vjerom. Apostol Pavle u 1. Korinćanima 15. glava dokazuje uskrsenje i upravo zato je ova argumentacija od ključne važnosti. Za naše spasenje i naše uskrsenje postoji realna osnova, i to nije nikakva fikcija ni vjerska uobrazilja. Da bi se to ostvarilo, Hrist je morao steći sva legalna prava, najprije za Njegovu uskrsenje, u kom smislu je On prvina ili prvjenac ljudskog roda. Time je On stekao pravo nad ljudskim rodом, ili bolje rečeno povratio sva ona prava koja je Adam izgubio i predao Sotoni. „Zato je Hristos umro i oživio, da bude Gospodar i mrtvima i živima.“ (Rimljanima 14:9) „Ne boj se. Ja sam Prvi i Poslednji, i živ sam. Bio sam mrtav, i evo živim u vjekovima vjekova, i imam ključeve od smrti i hada.“ (Otkrivenje 1:19)

Otuda potreba za duhovnim začecem u Hristu, za životom koji dolazi odozgo.

„Ali vi niste u tijelu, nego u Duhu, ako Božji Duh zaista prebiva u vama. Ali ako neko nema Hristov Duh, taj nije Njegov. A ako je Hristos u vama, tijelo vam je doduše mrtvo zbog grijeha, ali Duh vam donosi život zbog pravednosti. A ako Duh onoga koji je Isusa podigao iz mrtvih prebiva u vama, onaj koji je Hrista Isusa podigao iz mrtvih oživjeće i vaša smrtna tijela svojim Duhom koji prebiva u vama.“ (Rimljanima 8:9-11)

Pavle kaže da ono što neminovno mora da propadne je tijelo koje je svakako mrtvo zbog grijeha, ali da je garancija života Hristov Duh koji prebiva u nama.

„Tijelo i krv ne mogu naslijediti Božje kraljevstvo, niti raspadljivost nasleđuje neraspadljivost... Jer ovo raspadljivo mora da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno mora da se obuče u besmrtnost.“ (1. Korinćanima 15:50,53)

„Sije se u sramoti, a uskrsava u slavi. Sije se u slabosti, a uskrsava u sili. Sije se tjelesno tijelo, a uskrsava duhovno tijelo. Postoji zemaljsko tijelo, a postoji i duhovno tijelo.“ (1. Korinćanima 15:43,44)

„A naše je građanstvo na nebesima, odakle željno očekujemo spasitelja, Gospoda Isusa Hrista, koji će naše poniženo tijelo preoblikovati da bude poput njegovog slavnog tijela, silom kojom može sve da pokori sebi.“ (Filipljanima 3:20,21)

Sada možemo da se vratimo ostalim aspektima Pavlove diskusije o dva Adama u Rimljanima 5. glava. Zašto on u 13. stihu kaže „do Zakona“? Jer se obraća čitaocima kojima je Zakon poznat kao legalni kodeks, dat u pisanom obliku preko Mojsija. Pavle želi da dokaže da bi svi svakako umirali, bilo to prije davanja Zakona u eksplicitnom obliku ili poslije, zato što je cijelo čovječanstvo sagriješilo u Adamu, bez obzira na lične grijeha i ličnu odgovornost pred Zakonom. Da su ljudi itekako bili odgovorni pred Bogom za svoje grijeha, najveće svjedočanstvo je Potop. Prepotopni svijet nije imao Zakon u eksplicitnom obliku, i ti ljudi su teško zloupotrebjavali Božji dar opšte blagodati i drsko kvarili Božje obličje u odavanju grijesima, ali Bog ih je opominjao svojim Duhom dokle je god to bilo moguće (vidi: 1. Mojsijeva 6:3; uporedi sa 1. Petrova 3:19,20). Ali to nije cilj Pavlove argumentacije. Prestup u pravnom smislu te riječi se dešava kad imamo poznanje zakonskih propisa u legalnom obliku. U tom smislu, dok nije bilo Zakona kao pravnog kodeksa, ljudi jesu griješili ali se taj grijeh nije tretirao kao Adamov prestup koji je tačno znao koji prekršaj pravi (14. stih). Pavle je bio ekspert za Zakon i zato je mogao da daje ovakva obrazloženja.

Pavle dalje naglašava (15-17. stih) da je naš položaj u Hristu dar. Naravno naš položaj u Adamu nije dar, to je nešto što prirodno nasljeđujemo. Ali dar je neophodno primiti. Dar se takođe može i odbiti. Kako se prima dar spasenja u Hristu? Vjerom. „Koji njega vjeruje ne sudi mu se, a koji ne vjeruje već je osuđen, jer nije vjerovao u ime jedinorodnog Sina Božijeg.“ (Jovan 3:18)

Legalno, cijelo čovječanstvo je u Hristu. Hrist je obezbijedio spasenje za sve. „Jer Bog nije poslao svog Sina u svijet da on osudi svijet, nego da se svijet spase kroz njega.“ (Jovan 3:17) Da bi nas spasio, Bog je uzeo tebe, uzeo je mene, uzeo je cijeli ljudski rod, i stavio nas u Hrista. „Ali Bog, koji je bogat milosrđem, zbog svoje velike ljubavi kojom nas je volio, još dok smo bili mrtvi u grijesima – oživio nas je zajedno sa Hristom – blagodaću ste spaseni – i uskrsnuo nas s njim i postavio nas s njim na nebesima u Hristu Isusu.“ (Efescima 2:4-6) Bog svima omogućava dar života, ali spasenje postaje djelotvorno samo za one koji ga prihvate, za koje je položaj u uskrsnom Hristu obezbijeđen.

To je безусловna dobra vijest.

Dakle, cilj Pavlovog poređenja je da dokaže da je ono što je učinio Adam obuhvatilo cijelo čovječanstvo, i da je ono što je učinio i čini Hrist takođe obuhvatilo cijelo čovječanstvo. Ali postoji razlika u onome kako su to učinili. Ovdje moramo uočiti i izbjeći jednu laku zamku jeftinog jevanđelja milosti, da nas je Hrist zapravo vratio iz položaja u koji nas je doveo Adam, da nas je okrenuo za 180 stepeni u pravcu života, da je riješio „griješ“ razdvojenosti (koje nije grijeh već stanje nastalo zbog grijeha), i da samo to treba da prihvatimo i spaseni smo, da Zakon više ne igra nikakvu ulogu u našem životu.

Mi moramo razumjeti pravni osnov Božjeg Plana spasenja. Bog i Hrist ne mogu djelovati na nijedan način koji bi eventualno kršio Božji Zakon. Adamov grijeh jeste donio osudu na cijelo čovječanstvo, ali ne zato što Bog prenosi Adamovu krivicu na nas. „Neka očevi ne budu pogubljeni zbog djece, i djeca neka

ne budu pogubljena zbog očeva. Neka svako bude pogubljen zbog sopstvenog grijeha.“ (5. Mojsijeva 24:16; uporedi sa 2. Kraljevima 14:6; Ezekijel 18:1-20) Svi umiru jer su svi sagriješili u Adamu. Bog nas je stvorio u Adamu, a od svojih roditelja samo smo biološki reprodukovani, i oni od svojih i tako dalje do Adama i Eve. Tako smo mi množina Adamovog života.

Isto tako, sjedinjavanjem Hristovog božanstva sa opštom ljudskom prirodom čovječanstva kojemu je bilo potrebno iskupljenje, Hrist se kvalifikovao da bude drugi, poslednji Adam. Njegova poslušnost može nam se legalno pripisati, svakom ljudskom biću. To se može legalno izvršiti zato što je čitavo čovječanstvo bilo poslušno u Hristu. Mi smo sudjelovali u Njegovoj poslušnosti. Bili smo uključeni u Njegovoj poslušnosti zakonu i Njegovoj poslušnosti na smrt. Dakle, nije pojedinac umro za sve, niti bi to Zakon dozvolio, nego su svi umrli u jednom opštem Čovjeku. „Jedan čovjek je umro za sve, pa su tako svi umrli.“ (2. Korinćanima 5:14) Hrist je došao da obuhvati cijelo čovječanstvo, i već smo rekli kako je to moguće. Bez ispravnog shvatanja ovog predmeta, nema šanse da razumijemo opravdanje vjerom, ni jevanđelje.

Mi smo prirodno u Adamu, ali nijesmo prirodno u Hristu, jer ono što Hrist nudi čovječanstvu je dar. Sa Hristovim darom uključena je spasonosna blagodati (15-17. stih). To znači da nije samo Adamov prestup problem koji Hrist rješava. On je morao ponijeti i naše grijeha, zbog čega je Njegov dar izobilje blagodati. Hrist je donio i opravdanje na život: „Zato, dakle, kao što je sagrešenjem jednog na sve ljude došla osuda, tako i pravdom jednog dođe na sve ljude opravdanje života.“ (18. stih) Jedan čovjek je legalno osudio sve ljude. Jedan Čovjek je legalno iskupio sve ljude.

Zahvaljujući Hristu mi možemo u Njemu stajati pravedni, opravdani pred Božjim Zakonom. „Jer Hristos je ispunjenje Zakona, za pravednost svakom koji ga vjeruje.“ (Rimljanima 10:4)

Zakon nas u Hristu ne može osuditi na smrt, jer je On pobijedio smrt! U Njemu imamo dar života (17. stih). Hrist nas uzdiže

na Njegov nivo i zato se kaže da ćemo vladati u životu, jer smo sunaslednici sa Njim (vidi: Rimljanima 8:17)! Hrist dijeli sa nama svoj život i svoje nasleđe (vidi: Efescima 2:6; Otkrivenje 22:5)!

U nastavku diskusije o dva Adama, Pavle dodaje još neke misli: „Jer kao što su neposlušnošću jednog čovjeka mnogi postali grešnici, tako će i poslušnošću jednoga mnogi postati pravedni.“ (19. stih) Mi sami po sebi ne možemo promijeniti prvo stanje, po Adamu, ali možemo prihvatiti drugo stanje, pravednost po Hristu. Ova Pavlova konstatacija je važna i za potvrđivanje jedne očigledne istine koju mnogi ne priznaju, jer i ne razumiju problem grijeha: da se ne rađamo nevini, rađamo se sa sklonošću ka grijehu (vidi: Efescima 2:3). I bebama i odraslima je potreban Spasitelj. Ovakvi kakvi jesmo mi nikad sami po sebi ne možemo imati ili proizvesti pravednost koja bi nas kvalifikovala za Božje kraljevstvo. „Svi smo mi postali kao nečisti, i sva je naša pravda kao prljava haljina; svi kao lišće uvenuso, i naše izopačenosti odniješe nas kao vjetar.“ (Isaija 64:6)

Gramatika u ovom retku je vrlo važna: u Adamu smo u svršenom vremenu grešnici, dok ćemo u Hristu u budućem vremenu postati pravedni. To znači da sada Hristovu pravednost primamo vjerom, a da će to postati buduća realnost tek o Hristovom drugom dolasku i našem konačnom oslobođenju. Imajući ovo na umu, lakše nam je da shvatimo zašto Pavle u svojim poslanicima naziva vjernike „svetim“ u Hristu, iako oni i dalje imaju probleme sa grijehom. Mi smo još u „tijelu“ i to nikad ne smijemo zaboraviti, ali, s druge strane, ne smijemo ni pasti u vjeri.

„A Zakon je došao kasnije kako bi se prestup još jasnije pokazao. Ali gdje se pokazao grijeh, blagodat se pokazala u još većoj mjeri. Da bi, kao što grijeh vlada u smrti, tako i blagodat vladala pravednošću za život vječni kroz Isusa Hrista, Gospoda našega.“ (20. i 21. stih)

Božja namjera je bila da se pokaže grijeh, da se zaista vidi koliko je grešan. Tada se blagodat Božja pokazuje u još većoj mjeri! Zakon nas nije načinio grešnim, niti je Zakon grijeh, ali

Zakon eksponira sve naše grijehе, i one najdublje. Riječ Božja je dvosjekli mač.

Kraljevstvo grijehа rezultira smrću grešnika, a blagodat vlada pravednošću kroz Hristа za vječni život. „On nas je spasio i pozvao nas svetim pozivom, ne zbog naših djela, već zbog svoje namjere i blagodati, koja nam je prije mjerljivih vremena data u Hristu Isusu, а objavljena je sada kad se pojavio naš Spasitelj, Hristos Isus, koji je ukinuo smrt, а obasjao život i neraspadljivost posredstvom dobre vesti.“ (2. Timoteju 1:9,10) Tako Božje kraljevstvo može da začne u nama.

Koju je smrt Hrist ukinuo? Izvjesno ne prvu, jer prva smrt nije plata za grijeh. Plata za grijeh je druga, vječna smrt. Prva smrt nije realni problem. Prva smrt je problem samo za one koji su odbili Dar života u Hristu, jer slijedi drugo uskrsenje i poziv na sud Božji da sami odgovaraju za svoje grijehе i svoja djela, počinjene u zloupotrebi Božje opšte blagodati. Ti grijesi ostaju, jer nijesu pokriveni zaklonom milosti spasonosne Božje blagodati u Hristu, te stoga ni tretirani u Hristovoj posredničkoj službi pomirenja u nebeskoj Svetinji. Na krstu nije sve završeno, i o tome ćemo zasebno govoriti. Prvo uskrsenje koje se dešava prilikom Hristovog drugog dolaska je garancija da druga smrt nema ništa sa primaocima spasenja (vidi: Otkrivenje 20:6; uporedi sa Jovan 5:29).

Hrist jeste legalno obezbijedio spasenje za cijelo čovječanstvo, ali Bog nema legalno ni drugo neko pravo da nas natjera da primimo Dar spasenja. On ne može kršiti načelo slobodne volje. Zato se najveći i neoprostivi grijeh u Bibliji naziva hula na Duha svetoga, kada ljudi namjerno, smišljeno, voljno i uporno ignorišu i odbacuju Božje djelo. Tada prestaje bilo kakva mogućnost da takvi budu spaseni. Hula na Božje djelo stoji kao opcija i posle primanja jevanđelja, što je važno da znamo preventive radi, jer postoje „jevanđelisti“ koji uče jednom spasen, zauvijek spasen (vidi Jevrejima 2:2,3; 10:26-31).

Mi jesmo u tijelu koje nasleđujemo od Adama, ali ne možemo biti istovremeno u Adamu i u Hristu, u smislu opravdanja

vjerom. Ne možemo kazati: U redu, prihvatam spasenje u Hristu, ali želim uživati u grijehu, jer je On svakako pokrio sve moje grijeha. Jevanđelje zahtijeva da počnemo sa smrću U HRISTU (vidi: Rimljanima 6. glava), a završavamo sa životom. Mi moramo služiti gospodaru kojega smo odabrali: grijehu na smrt ili pravednosti na život; ne možemo imati oboje. Čin krštenja sam po sebi ne znači ništa ako ovo nismo shvatili. „Jer ja kroz zakon zakonu umrijev, da Bogu živim. Sa Hristom se razapeh. Ne živim više ja, nego Hristos živi u meni. Jer život koji sada živim u tijelu, živim vjerom Sina Božjeg, koji me je volio i predao sebe za mene.“ (Galatima 2:19,20) Već smo rekli da nas Hrist oslobađa od ropstva grijehu. Iz ove Pavlove izjave vidimo da nas oslobađa i prokletstva kazne Zakona, jer u Hristu mi legalno umiremo i Zakonu tj. osudi Zakona (vidi: Rimljanima 7:1-6). Zakon nas ne može osuditi jer smo već umrli u Hristu. „A oni koji pripadaju Hristu Isusu razapeli su tijelo zajedno sa strastima i požudama tijela. Ako živimo po Duhu, dozvolimo Duhu da nas vodi!“ (Galatima 5:24,25) Ako odbijemo smrt u Hristu, Zakon je neumoljiv, nećemo mu umaći. Otuda možemo da shvatimo „potrebu“ mnogih hrišćana da se ratosiljaju Zakona. Mi moramo svakodnevno primjenjivati istu formulu: Ne ja, već Hrist. To je borba vjere, borba izbora.

„Ko ne uzme svoj krst i ne ide za mnom, nije me dostojan. Ko nađe svoj život, izgubiće ga, a ko izgubi svoj život radi mene, naći će ga.“ (Matej 10:38,39) „Krst“ je simbol žrtve i samoodričanja (vidi: Luka 9:23; 14:27; Galatima 6:12; Filipljanima 3:17-19).

Jevanđelje mijenja naš život, ali ne bez naše saradnje. Ne postoji autopilot. „Mislite na ono što je na nebu, a ne na ono što je na zemlji. Jer ste umrli, i vaš je život sakriven s Hristom u Bogu. Kada se pokaže Hristos, naš život, tada ćete se i vi s njim pokazati u slavi.“ (Kološanima 3:2-4) Pavle u nastavku 3. glave do Kološanima 4:6 objašnjava konkretno kako se obavlja ovaj proces pripreme za nebesko građanstvo.

Hristovo jevanđelje nije legalizam, a nije ni liberalizam. Nije

ni antinomizam (poništanje Zakona). Istina je da nas Bog oslobađa od svega čemu smo robovali u Adamu, ali sloboda nikad ne znači nezavisnost od Boga i Zakona života. Naprotiv, sloboda je upravo u tome: usaglašavanju sa Bogom i zakonima života! Slobodom se veoma manipulirše u ljudskim poslovima i zato ljudi uglavnom imaju vrlo pogrešne pojmove o tome. Pitajte o tome političare ili tzv. borce za ljudska prava i slobode.

Naša tjelesna priroda i posle obraćenja voli grijeh, to nije prestalo. Oslobođenje od konsekvenci Zakona i od prokletstva Zakona nije isto što i poslanički ili diplomatski imunitet. Stajanje pod Božjom blagodaću ne daje nam takvu slobodu. To se sasvim jasno vidi i kroz prikaz jevanđelja u žrtvenoj službi u zemaljskom svetištu i vezanim praznicima, posebno Danu očišćenja. Zato svako ko vas uči da čitate samo Novi savez, a starosavezne spise shvatite „informativno“, uči vas na zlo, jer ima potrebu da manipulirše radi neke obmane. Mi moramo upotrijebiti i pravilno primijeniti svoju slobodu, i Pavle o tome detaljno govori.

Zakon je definicija pravednosti i on se ne može ukinuti. Zakon i blagodat nijesu međusobno suprotstavljeni. Kako nas onda Bog oslobađa ispod Zakona (Galatima 4:4,5) i stavlja pod blagodat (Rimljanima 6:14)? Pavle naravno nije protiv Zakona, ali imajući u vidu dvije činjenice, da smo svi pod Zakonom i svi smo pod grijehom, grijeh dobija silu da nas ubije od Zakona (1. Korinćanima 15:56). Kombinacija grijeha i Zakona ima za rezultat smrt. U Hristu, mi smo u zaklonu blagodati i Zakon nas ne može dotaći, ne može nas ubiti. Zakon je i dalje tu ali mi smo pod „kišobranom“ milosti. To je Pavlova misao i biblijska nauka o opravdanju. I sad ovdje imamo tragikomičnu situaciju, da opravdani grešnik pokušava zloupotrijebiti svoju slobodu tako što će ispod „kišobrana“ opet poseći za grijehom, izgovarajući se da mu Zakon ne može ništa ili da više ne važi (vidi: Galatima 5:13,14; uporedi sa Jevrejima 8:10). Blagodat je besplatna za grešnika, ali Hrist je taj koji strada. Bog je poslao Sina pod Zakon (Galatima 4:4). Hrist je zauzeo naše mjesto pod Zakonom.

On je savršeno ispunio Zakon, ne ukinuo Zakon. Samo u tom smislu u Hristu mi imamo sigurnost. Tačno je da je u Zakonu bilo integrisano i tipsko prikazivanje Plana spasenja, i taj dio Zakona jeste ukinut, o čemu jasno govori Jevrejima poslanica, i proročka najava u Danilu 9:24.

Dakle, hrišćani su slobodni od Zakona u smislu ispunjavanja Zakona radi nagrade ili zbog straha od kazne. Ali mi smo sluge Božje, Isusa Hrista, a Hristos je Autor pravednosti, ne grijeha. Zapamtite da grijeh ima posledice. Pod zakonom grijeh kažnjava grešnika. Pod milošću, grijeh kažnjava Autora milosti. Drugim riječima, sagriješiti pod milošću ne znači izgubiti spasenje (vidi: 1. Jovanova 1:8 do 2:1), ali grijehiti pod milošću znači kazati u redu je da se Hrist razapne. Znajući šta grijeh čini Nevinom mi ga nikad ne smijemo olako uzimati. Sjetimo se da je Adam odmah po prestupu morao žrtvovati nevino jagnje. Adama sigurno nije trebalo ubjeđivati u strahotu grijeha. Ali nas izgleda treba.

Zakon nije „čini i ne čini“, ne smijemo ga tako posmatrati. Zakon se izvršava u ljubavi kad je upisan u srcu. Upravo blagodat Božja nam daje tu silu. Tako su blagodat i Zakon međusobno kompatibilni. Ali blagodat i grijeh nijesu partneri. Mi možemo svojevrijedno napustiti zaklon blagodati zbog grijeha, i zbog toga nikad, do drugog Hristovog dolaska ili do smrti, ne bi smjeli tvrditi da smo spaseni. Đavo može da nas izvede iz zaklona blagodati na četiri načina: 1) da nas vrati Zakonu kao sredstvu spasenja (legalizam protiv kojeg se Pavle sve vrijeme svog hrišćanskog življenja borio); 2) da nas vrati „čarima“ ovog svijeta (vidi primjer u 2. Timoteju 4:10); 3) progonstvom i silinom obmane demonske sile (Matej 13:4,20,21; 24:4,5,9-13); 4) zloupotrebom blagodati u odbacivanju Zakona, kada je čovjek prepušten stihiji vlastite vjerske uobrazilje.

DVA GOSPODARA I JEVANĐELJE

U Adamu cijeli svijet je u ropstvu grijehu. U Hristu, pod blagodaću, grijeh nema silu da nas zadrži u ropstvu. Zakon nema silu da nas prokune i ubije. To je jevanđelje. Opšta Božja blagodat, koja pokriva cijeli svijet zbog Plana spasenja, otvara nam mogućnost izbora između dobra i zla, poslušnosti i neposlušnosti. Ali opšta blagodat počiva na obećanju. To je jevanđelje prije faktičkog Hristovog jevanđelja koje se propovijedalo svijetu. Obećanje je takođe bilo djelotvorno kroz vjeru koja je vodila spasonosnoj blagodati, o čemu smo već govorili u prethodnim poglavljima. To je dokazivo činjenicama da je Bog imao pravo uzeti k sebi Enoha i Iliju, ili uskrsnuti Mojsija. Spasenje je bilo djelotvorno i kroz obećanje, ali bez realnog uspjeha Hristove misije i Njegovog posredovanja bilo bi poništeno, a kompletan ljudski rod izgubljen. Zbog toga je osnovna poruka jevanđelja u Hristovo vrijeme bila: Pokajte se jer se približi kraljevstvo Božje. Grešnik je taj koji je poziva na pokajanje, a grešnici su svi ljudi, bez razlike. Stoga su samopravednost i legalizam vrlo opasne zablude. Izopačena funkcija Zakona vodi izopačenju vjere u samopravednost i legalizam. Eliminacija Zakona, s druge strane, vodi zloupotrebi „kišobrana“ milosti, nebitno kako je to upakovano.

Lični grijesi

Vrlo je važno da poznajemo istinu o našem statusu u Adamu i u Hristu. Ali u Bibliji nigdje nećete naći da se trebamo kajati za Adamov grijeh. To je bila Adamova stvar, i on je to učinio. Grijesi za koje nam je potrebno pokajanje su naši lični grijesi. Cijela služba u zemaljskoj svetinji bila je bazirana na tome. Jutarnja i večernja žrtva bile su obavezne tokom cijele godine, osim večernje na Dan pomirenja. To nas uči jednoj jakoj

važnoj činjenici: individualnoj odgovornosti u borbi sa grijehom sve do kraja, dok naš Posrednik konačno ne završi očišćenje grijeha u nebeskoj Svetinji.

Poistovjećivanjem sa Hristovim djelom, mi vjerom umiremo grijehu. O tome Pavle govori u Rimljanima 6:1-10. „Tako i vi, smatrajte sebe mrtvima grijehu, a živima Bogu u Hristu Isusu Gospodu našem.“ (11. stih) Kako to zapravo funkcioniše u praksi i u čemu je razlika u odnosu na naše prethodno stanje, prije obraćenja?

„Zato ne dajte da grijeh vlada u vašem smrtnom tijelu, pa da slušate želje tijela. Niti dajte svoje udove grijehu da budu oružje nepravde, nego dajte sebe Bogu kao oni koji su oživjeli iz mrtvih, i svoje udove dajte Bogu da budu oružje pravde. Jer grijeh ne smije da vlada vama, budući da niste pod zakonom nego pod blagodaću. Dakle, šta sada? Zar da grijeshimo zato što nismo pod zakonom nego pod blagodaću? Nipošto!“ (Rimljanima 6:12-15)

Naš status pod zakonom milosti ne rješava nas problema grešnog, smrtnog tijela, koje i dalje traži svoje. Ako dopustimo tijelu da zavlada, bićemo opet robovi grijeha. Dok smo bili neobraćeni, to nam nije ništa značilo, čak smo uživali u tome, ali sada itekako znači. Mi želimo drugog gospodara.

„Zar ne znate da ako se nekome dajete u ropstvo i obavezujete na poslušnost, robovi ste onoga koga slušate – bilo grijeha, koji vodi u smrt, bilo poslušnosti, koja vodi u pravednost? Ali hvala Bogu što ste, premda ste bili robovi grijeha, od srca **postali poslušni** učenju koje vam je predato. Budući oslobođeni od grijeha, postali ste sluge pravednosti.“ (Rimljanima 6:16-18)

Onaj koji nas je oslobodio je Pravedan i mi, logično, želimo biti sluge pravednosti, ne grijeha. Zašto sluge? Sam Pavle za sebe kaže da je rob (dulos na grčkom) Isusa Hrista. Jer na duhovnom planu nema nikakve nezavisnosti, nema neutralnosti. Za Jevreje Isusovog vremena je bila uvreda kad im je predloženo da su robovi. „Upoznaćete istinu i istina će vas osloboditi.“

(Jovan 8:32) Sve dok ne upoznamo istinu, mi ćemo negirati nas ropski položaj u grijehu i to predstavljati kao slobodu. „Zaista, zaista, kažem vam, svako ko čini grijeh, rob je grijeha.“ (Jovan 8:34) Isus im je izložio činjenično stanje, a zatim predočio jedinu mogućnost za oslobođenje: „Dakle, ako vas Sin oslobodi, zaista ćete biti slobodni.“ (Jovan 8:36)

Samo spoljašnja, Božja intervencija može nas izbaviti iz ovog ropstva. Samo pod zaklonom blagodati imamo kvalifikacije za oslobođenje koje nam daruje Hrist. Taj proces podrazumijeva čišćenje priznatih grijeha. Mi moramo aktivno učestvovati u Božjem planu otkupljenja, jer ne možemo istovremeno služiti dva gospodara (vidi: Matej 6:24).

„Zbog slabosti vašeg tijela, govorim vam riječima koje ljudi mogu razumjeti: kao što ste svoje udove dali da robuju nečistoti i bezakonju, što vodi u bezakonje, tako sada dajte svoje udove da služe pravednosti, što vodi u svetost. Jer kad ste bili robovi grijeha, bili ste slobodni od pravednosti.“ (Rimljanima 6:19,20)

Grijeh uvijek vodi bezakonju, prosto nema gdje drugo. Zbog toga je važan proces čišćenja ličnih grijeha pod zaklonom blagodati koji nam je obezbijedio Spasitelj.

„Kakav ste, dakle, plod tada donosili? Takav da se sada toga stidite. Jer konačni ishod toga je smrt. Ali sada, kad ste oslobođeni od grijeha i postali ste Božje slugе, plod koji donosite jeste svetost, što vodi u vječni život.“ (Rimljanima 6:21,22)

Oslobođeni od grijeha znači oslobođeni od ropstva grijehu, od sile grijeha, ne od prisustva grijeha. Isto tako, oslobođeni od Zakona znači oslobođeni od onoga što Zakonu daje silu da nas prokune i ubije. Oslobođanje od grijeha jednako je razdvajanju grešnika od grijeha. To je ono što Bog želi, to je Njegova namjera. U tom smislu postoji velika razlika između oslobođanja od grijeha i slobode ispod Zakona. Grijeh će se po Planu spasenju trajno uništiti, a Božji Zakon života kao definicija pravednosti je vječan kao i sam Bog. Ako propustimo da shvatimo ove relacije, dolaze problemi i dolazi lažna teologija.

„Jer plata za grijeh je smrt, a Božji dar je vječni život kroz

Hrista Isusa, našeg Gospoda.“ (Rimljanima 6:23)

Poslušnost i život i neposlušnost i bezakonje i smrt. To su opcije. Biblijska vjera uvijek, i doslovno uvijek, podrazumijeva poslušnost. To je neodvojivo jedno od drugog (vidi: Rimljanima 1:5).

Jevanđelje počiva na poslušnosti: Hristovoj poslušnosti kao osnovi, i našoj poslušnosti vjere kao odgovoru na Božji poziv na saradnju. Nama je od pokoravanja grijehu neophodno da pređemo na pokornost jevanđelju. Božja sila tako postaje djelotvorna u našim životima. „Bez Mene ne možete činiti ništa.“ (Jovan 15:5) Ali pokornost jevanđelju nije kao ropstvu grijehu. Prvi gospodar nam ne ostavlja slobodu da biramo. Drugi uvijek garantuje takvu slobodu. Do nas je da li ćemo tu slobodu upotrijebiti ili zloupotrijebiti. To je borba vjere, borba volje i izbora.

Mnogi bi željeli da ih Bog nekako zarobi svojom blagodaću, da postoji automatizam u vođstvu Duha do konačnog spasenja. Ali Plan spasenja ne funkcionira na takav način. Bog nikad ne može uraditi nešto nelegalno u našu korist. Čak ni Božja ljubav ne može poništiti Božju pravdu.

Jevanđelje je poslušnost vjere u odricanju, u nošenju krsta. Kakav treba biti naš stav u jevanđelju, sumira Pavle u Filipljanima poslanici 1:6: „Jer sam uvjeren u ovo: onaj koji je započeo dobro djelo u vama, dovršiće ga do dana Isusa Hrista.“ Naše je da se držimo tog puta, šta god bilo i kakve god bile naše okolnosti.

Naš život pod oba gospodara neminovno ima svoj razvoj. Mi ne možemo kazati: Aha, vidim da je ovo jevanđelje tvrda nauka, da će me koštati zadovoljstva ovog svijeta (u prevodu: užitka u grijehu), pa ću odložiti cijelu stvar i u nekim poznim godinama mogu se obratiti. Ali ishod grijehu je smrt, to kaže Biblija. Kojem gospodaru se prepustimo, taj će voditi proces, vodiće nas ili u smrt ili u život. Sa jevanđeljem se ne smijemo igrati.

Borba je dokaz da ste na pravom putu

U Rimljanima 7. glava Pavle govori o hrišćanskom iskustvu,

o borbi između tijela i Duha. obraćeni vjernik dolazi u jednu posebnu situaciju: Božji sveti zakon, koji je dobar, koji je duhovan, koji je pravedan, i grešna ljudska priroda, koja je ista u vjerniku i u nevjerniku, su nekompatibilni.

Na početku 7. glave Pavle koristi jednu ilustraciju da objasni kako smo to oslobođeni ispod stalne podređenosti Zakonu. Zakon i pravda su fiksni, oni se ne mogu prilagođavati i mijenjati. Zakon ne može da saosjeća sa našim slabostima. Ali Hrist može (vidi: Jevrejima 2:18; 4:15)! U ilustraciji koju Pavle daje mi smo žena koja bi se željela preudati za Hrista, ali to nikako nije moguće iz tri razloga: 1) Zakon je svet, pravedan i dobar i nikad neće dati povod za razvod; 2) mi smo doživotno obavezani pod njim; 3) on sam ne može da umre, vječan je. Dakle, jedino rješenje je da umre „žena“ tj. mi. Kako je to moguće? Samo u Onome koji je već umro kao Opšti čovjek! Hristov život bio je opšti život i Njegova smrt je opšta smrt. Prilikom krštenja u Hristovu smrt, mi se oslobađamo ropstva grijehu i ropstva Zakonu. Zapazite da nijesmo slobodi, opet smo u „braku“ ali ovoga puta braku iz ljubavi, što znači da smo i sluge iz ljubavi!

„Tako ste i vi, braćo moja, posredstvom Hristovog tijela umrli Zakonu, kako biste pripali drugome, onome koji je ustao iz mrtvih, da bismo donosili plod koji je Bogu na slavu. Jer kad smo živjeli po tijelu, grešne strasti pokrenute kroz Zakon djelovale su u našim udovima da smrti donesu plod. A sada smo oslobođeni Zakona, jer smo umrli onome što nas je sputavalo, da bismo bili sluge na novi način, po Duhu, a ne na stari način, po slovu.“ (Rimljanima 7:4-6)

U drugom „braku“, u obraćenom stanju, mi u Hristu donosimo rod koji će rezultirati vječnim životom. Prije obraćenja, nebitno da li smo ateisti li nominalni vjernici, mi smo u ropstvu svoje ideologije odnosno religije. Zarobljeni smo grijehom i u strahu smo od smrti. Čak iako smrt prihvatimo kao neminovnost, kao „vječni počinak“, i dalje smo robovi. Samo u Hristu, pod blagodaću, imamo slobodu od tih stvari i možemo vršiti službu u vjeri koja kroz ljubav radi (Galatima 5:6).

Zakon i Hrist nijesu neprijatelji, i Zakon sam po sebi nije problem. Problem je naš grijeh koji u kombinaciji sa Zakonom postaje fatalan, te je stoga naš „brak“ sa Zakonom ropstvo. Ropstvu Zakonu nikad ne može donijeti rodove Duha, opisane u Galatima 5:22: „A rod Duha je: ljubav, radost, mir, trpljenje, ljubavnost, dobrota, vjera, blagost, samosavladvavanje. Na to nema zakona.“

U drugom „braku“ nema razloga za strah, a Zakon se upisuje u naša srca.

Pavle je u judaizmu kao farisej mislio za sebe da je dobar, uzoran čovjek. „Po pravednosti koja proizlazi iz poslušnosti zakonu bio sam besprekoran.“ (Filipljanima 3:6) Kad su se Pavlu nakon obraćenja otvorile oči, uvidio je duhovnu realnost koja je potpuno drugačija: „I ustanovio sam da propis koji je trebalo da vodi u život vodi u smrt. Jer grijeh me je, našavši uporište u propisu, zaveo i ubio preko njega.“ (Rimljanima 7:10,11)

Pavle je otkrio dalekosežnost Zakona i svrhu Zakona: 1) da Zakon definiše grijeh; 2) da ga izvlači iz skrovitih mjesta i ekspornira; 3) da Zakon čak provocira grijeh, jer čovjek u svojoj grešnoj prirodi želi okušati baš ono što je zabranjeno; i napokon 4) da Zakon osuđuje grijeh na smrt. Ali Zakon nije odgovoran što nam je otvorio oči: „Tako, dakle, Zakon je svet, i propis je svet i pravedan i dobar.“ (Rimljanima 7:12) Odbaciti Zakon zbog toga što nam je otvorio oči može se porediti sa odbacivanjem biblijskog propovjednika što nam je otvorio oči za istinu. Takva separacija je čin sebičnosti, jeres.

Nadam se da nema potrebe naglašavati da Pavle i u Rimljanima i u Galatima govori o Zakonu kao cjelini, što se prvenstveno odnosi na Moralni zakon. Pavle zaključuje da je svrha Zakona dvostruka: da nas zatvori u tamnicu grijeha i da nam ukaže na Hrista kao jedino rješenje problema grijeha. „Čemu onda Zakon? Bio je dodat radi prestupa, dok ne dođe sjeme koje je obećano.“ (Galatima 3:19; vidi takođe 21. i 22. redak)

„Tako nam je Zakon bio staratelj koji nas je vodio do Hrista, da bi se vjerom opravdali. A otkako je došla vjera, više nismo

pod starateljem.“ (Galatima 3:25) Jurisdikcija Zakona više nas ne može kazniti, ne može nas ubiti jer smo pripali drugom. To je velika istina jevanđelja.

Ali hrišćanski život nije hod po stazi posutom ružama. Tek tada počinje borba.

„Jer znamo da je Zakon duhovan, a ja sam tjelesan, prodat u ropstvo grijehu.“ (Rimljanima 7:14) Ovo „ja“ se ne odnosi samo na Pavla, već na čovjeka uopšte. Pavle govori generalno, i to se može primijeniti kako na vjernika tako i na nevjernika, bez razlike.

Kao novoobaćeni hrišćani, mi jesmo iskusili duhovno rođenje, ali promjena naše tjelesne prirode nije se dogodila. Ona je ista kao kod nevjernika. Mi i dalje patimo i uzdišemo sa svom tvorevinom, čekajući iskupljenje, konačno oslobođenje (Rimljanima 8:22,23). Mi se moramo boriti do Dugog Hristovog dolaska. Ako te borbe nema, onda definitivno trebamo posumnjati u naše iskustvo obraćenja, u našu vjeru i našu teologiju. Negdje smo obmanuti. Ne možemo kazati da se Pavle ovdje bavi nevjernikom prije obraćenja, jer cijeli kontekst od 5-8. glave kazuje suprotno. U Rimljanima 7:22 Pavle konstatuje da „po svom unutrašnjem čovjeku zaista uživa u Božjem zakonu.“ To je primjenljivo samo na vjernika, sa unutrašnjim, obraćenim umom (vidi: 2. Korinćanima 4:16; Efescima 3:16). Neobraćeni čovjek nema tu vrstu borbe, on u najboljem slučaju može imati opomene savjesti.

„Jer znam da u meni, to jest u mom tijelu, ne prebiva ništa dobro. Jer sam sposoban da želim dobro, ali ne i da činim dobro. Jer dobro koje želim da činim, ne činim, nego zlo koje ne želim da činim, to činim. A ako činim ono što ne želim, onda to ne činim više ja, nego grijeh koji prebiva u meni.“ (Rimljanima 7:18-20)

Pavle sumira tu borbu sledećim riječima: „Ja, dakle, umom robujem Božjem zakonu, a tijelom zakonu grijeha.“ (Rimljanima 7:25) Drugim riječima, od grijeha se ne mogu osloboditi, nespособan sam za to, može me osloboditi samo Bog, i hvala Isusu

Hristu što sada znam kako se to realizuje.

Borba i prolazak kroz „vatru“ nije nepoznat koncept ni u Starom savezu:

„Mnogi će se očistiti, ubijeliti i pročistiti.“ (Danilo 12:10)

„Tu trećinu provešću kroz vatru, pročistiću je kao što se pročišćava srebro i ispitaću je kao što se ispituje zlato. I oni će prizvati moje ime, a ja ću se odazvati. Reći ću: ‘To je moj narod’, a oni će reći: ‘Gospod je naš Bog.’“ (Zaharija 13:9; uporedi sa Psalam 66:10; Isaija 48:10; 1. Petrova 1:6,7)

Pavle ovo sumira u Jevrejima poslanici:

„U borbi protiv grijeha još niste morali da prolijete svoju krv, i zaboravili ste savjet koji vam je kao sinovima upućen: Sine moj, ne potcjenjuj ukor od Gospoda i nemoj klonuti kad te on opominje, jer koga Gospod voli, njega i ukorava, šiba svakoga koga priznaje za sina. Vi trpite ukoravanje jer Bog s vama postupa kao sa sinovima. A kog sina otac ne ukorava? Ali ako ne primete ukor, koji svi primaju, onda ste nezakonita deca, a ne sinovi. Osim toga, naši tjelesni očevi su nas ukoravali i mi smo ih poštovali. Zar se onda nećemo još spremnije pokoriti Ocu duhova i živjeti? Naime, oni su nas samo kratko vrijeme ukoravali, onako kako im se činilo dobrim, a on to čini nama na korist, da bismo imali udjela u njegovoj svetosti. Doduše, nikakvo ukoravanje isprva ne pričinjava radost, nego žalost, ali onima koji su njime poučeni posle donosi plod pun mira – pravednost.“ (Jevrejima 12:4-11)

To je put kojim je morao proći sam Sin Božji: „Iako je bio Sin Božji, iz onoga što je pretrpio naučio se poslušnosti.“ (Jevrejima 5:8) U sledećem retku nalazimo odgovor u kom smislu je to bilo potrebno za nas: „I savršivši se, postao je **svima koji su mu poslušni** uzrok vječnog spasenja.“ Hrist je prošao sve ono što nijesu mogli proći Adamovi tjelesni potomci, da bi vječno spasio sve one koje su sada poslušni Njemu i u Njemu!

DOBITNICI U HRISTU

„Prirodno“ stanje „prirodnog“ čovjeka je zaista veliki problem, jer je u tom stanju čovjek kao hipnotisan zbog težnje za iracionalnošću u zadovoljavanju kontraproduktivnih „potreba“ svog palog bića. On je zarobljenik gospodara koji svoje robove ne otpušta kući (Isaija 14:17), i istovremeno njegov obožavalac. To su apsurdni grijeha. Kad nam Bog otvori oči, kad nam ponudi svoj dar spasenja, to ne znači da su problemi nestali. Za nas je neophodno da budemo poslušni iz ljubavi novom Gospodaru. Na ovoj tački se mnogi lome i vraćaju natrag, jer im se žrtva čini prevelika i čekanje predugo, dok ih mame slasti ovog svijeta koje su na dohvat ruke. Takvi će spremno uzeti 100 propadljivih eura sada nego čekati na premiju od 100 trajnih miliona u budućnosti (vidi: Matej 6:19-21).

Kako su prolazili vjekovi od pada u grijeh, čovječanstvo je sve više gubilo na Božjem obličju a spremnije primalo sotonsko obličje. Prošlo je oko 4.000 godina kad je došlo vrijeme da Sin Božji preuzme svoju misiju spasenja. Hristovo utjelovljenje je jedinstven događaj u istoriji zemlje i u istoriji kompletne Božje tvorine. On je pristao da na sebe uzme ljudsku prirodu, i to prirodu kojoj je potrebno iskupljenje. To nevjerovatno poniženje u samopožrtvovanoj ljubavi Oca i Sina od neprocjenjivog je značaja za nas. Ljudska priroda Sina Božjeg je sve za nas. To je zlatna karika koja povezuje naše duše sa Hristom, i kroz Hrista sa Bogom.

„Budući da je Zakon bio nemoćan, jer je zbog tijela bio slab, Bog je, poslavši svog Sina u obličju grešnog tijela, za grijeh osudio grijeh u tijelu.“ (Rimljanima 8:3)

U suštini ova izjava nam kaže da Zakon nije nikako mogao da riješi naš problem, zbog slabosti palog tijela tj. pale ljudske prirode, te je Bog zbog toga poslao svog Sina u obličju tog istog

tijela da riješi problem grijeha u tijelu. Naravno ovo je potrebno dobro da razumijemo.

Dakle, zašto je Hrist postao čovjek? Odgovore moramo tražiti u Bibliji.

„Jer Sin čovečiji je došao da spase ono što je izgubljeno.“ (Matej 18:11)

Ovo je primarni razlog. Anđeo Gabrijel koji se obratio Josifu prije začeća takođe je naveo isti razlog: „Rodiće sina, a ti ćeš mu dati ime Isus, jer će on svoj narod spasti od grijeha njihovih.“ (Matej 1:21) „Ali kad se vrijeme navršilo, Bog je poslao svog Sina, rođenog od žene i rođenog pod Zakonom, da kupi i oslobodi one koji su pod Zakonom, kako bi nas Bog usvojio kao sinove.“ (Galatima 4:4,5; uporedi sa Jevrejima 2:14-17)

Hrist je, dakle, došao da nam bude Spasitelj. Vjernicima je On takođe primjer (vidi: Matej 11:29; 1. Petrova 2:21; Filipljanima 2:5-8; 1. Jovanova 2:6) Ako nam je primjer, to znači da je bio na istom terenu kao mi, sa istim iskušenjima. Upravo to Biblija uči: „Jer naš prvosveštenik je neko ko ne samo što može da saosjeća s nama u našim slabostima, nego je i poput nas iskušan u svemu, ali nije zgriješio.“ (Jevrejima 4:15) Proročanstvo o Mesiji daje isto svjedočanstvo (vidi: Isaija 53:2-4), a potvrđuje ga i sam Hrist (vidi: Luka 22:28). Zaključujemo da je On morao doći kao opšti Čovjek i to na terenu gdje je potrebno spasenje. Stoga Hrista u tom smislu ne možemo porediti sa Adamom, jer On nije imao prednost cjelovite ličnosti usaglašene sa Božjim Zakonom života kao Adam. Znači kad je Hrist preuzeo našu opštu ljudsku prirodu kojoj je trebalo iskupljenje, On se kvalifikovao da bude drugi Adam, Spasitelj svijeta. A zatim je svojim životom i smrću ne samo obezbijedio spasenje, već stvarno izmijenio istoriju čovječanstva u sebi. I to je poruka Rimljanima 8:1-3. Mi imamo novu istoriju u Hristu, nov identitet, nov položaj. Mi stojimo savršeni u Hristu, stojimo pomireni, legalno opravdani. To nije bilo samo priprava, bilo je stvarno spasenje za sve ljude. To je dobra vijest jevanđelja.

Zašto se koristi riječ „obličje“? Zato što je Isusov originalni

identitet Sin Božji, On dijeli božansku prirodu sa svojim Ocem. On jeste preuzeo ljudsku prirodu ali je zadržao svoj prvobitni identitet. Dakle, na svoj božanski identitet uzeo je palu ljudsku prirodu, ali nije prestao da bude Sin Božji. U utjelovljenju Isus Hrist je postao, bio načinjen, sudjelovao, dijelio, ono što smo mi, ali ono što smo mi nije mu pripadalo urođenim pravom.

Sasvim je logično da je baš u toj prirodi Isus morao da bije i dobije bitku za nas.

Otuda Pavle u nastavku na diskusiju u Rimljanima 7. glava, na početku 8. glave, može da konstatuje: „Stoga sada nikakva osuđenja nema za one koji su u Hristu Isusu, koji ne hode po tijelu, već po Duhu.“ Grešno tijelo i dalje je tu ali više nijesmo podložni osuđenju na smrt zbog njega.

„Jer zakon Duha koji daje život u Hristu Isusu oslobodio me je zakona grijeha i smrti.“ (2. stih)

Glagol „oslobodio“ je u prošlom vremenu. To je nešto što se već desilo u Hristu i na šta se ne mora čekati. „Zakon grijeha“ ili „grijeh u tijelu“ predstavljaju grijeh kao osnovni problem u nama, ne spoljašnje akte grijeha. To je velika razlika. Pavle kaže da je Hrist riješio naš osnovni problem sa grijehom, ne kaže da smo se oslobodili prisustva svih grijeha. Grijeh je još tu ali više ne može da nas usmrti. Kako je to moguće? Jer je Hrist za nas učinjen grijehom! Ali On nije bio grešnik ni u jednoj misli. On je pobijedio u našoj prirodi, primio na sebe naše grijehe i ponio ih na krst. On je time presjekao silu korjena grijeha koji je u nama i istovremeno anulirao i silu spoljnih manifestacija grijeha. Hrist je riješio problem naše prirode i našeg ponašanja.

Ovo čini drugi blagoslov mogućim, a to je da se sada pravedni zahtjevi Zakona mogu ispuniti u nama koji hodimo po Duhu! To je rod jevanđelja, nikako sredstvo posvećenja ili doprinos spasenju. „Ne stidim se dobre vijesti Hristove, jer ona je **sila Božja** na spasenje svakome ko vjeruje.“ (Rimljanima 1:16)

Naš život u Hristu se praktično sastoji od tri faze: 1) opravdanje (početak iskustva ili primanje spasenja); 2) posvećenje (hrišćanski život rasta); i 3) proslavljanje (konačno oslobođenje

prilikom Drugog Hristovog dolaska). Važno je da naglasimo da se u procesu posvećenja nećemo osloboditi naše tjelesne prirode, već tek prilikom Drugog dolaska (vidi: Filipljanima 3:20,21). Riječ Božja ne daje nikakva nerealna obećanja niti postavlja nerealne hipoteze.

„Dakle, braćo, dužnici smo, ali ne tijelu, da živimo po tijelu. Jer ako po tijelu živite, umrijećete, ali ako Duhom tjelesne postupke morite, živjećete.“ (Rimljanima 8:12,13)

Kao što vidimo, život u Duhu se ne odvija po automatizmu, već postoji borba u nama. Mi se moramo staviti u poziciju da nas vodi Duh Božji. „Jer svi koje vodi Božji Duh sinovi su Božji.“ (14. stih) U Duhu mi smo već sinovi Božji vjerom jer imamo u sebi predukus nebeske kakvoće agape ljubavi, bez koje nije moguće ispunjenje Zakona u srcu (vidi: Rimljanima 13:10).

Pod životom odnosno hođenjem u tijelu Pavle podrazumijeva prirodan život s kojim se rađamo, dok je život u Duhu Hristov život koji se prima Duhom. Kad se Hristov život reprodukuje u nama, to važi svuda i svakom mjestu. Nema nikakve potrebe za glumom i licemjerjem. Ni Božji Zakon nam tada nije problem, da ne govorimo o zemaljskim zakonima. Petar također konstatuje da nam je Bog dao u Isusu Hristu sve što nam je potrebno za život i pobožnost (2. Petrova 1:2,3), u kojim obećanjima možemo postati sudionici u božanskoj prirodi, umakavši pokvarenosti u svijetu (4. stih). U nastavku Petar od 5-11. stiha objašnjava kako se to ostvaruje u praksi.

U našem srcu, našem umu dešava se proces duhovne obnove, do konačnog proslavljanja kad ćemo biti oslobođeni ropstva tijelu. Prisjetimo se da termin „pokajanje“ znači promjenu uma, ne promjenu tijela. Naš hrišćanski zadatak je da ne dozvoljavamo požudi tijela, požudi očiju i ponosu života da preuzmu kontrolu, jer čulno nastrojen um vodi u smrt. To je um koji kontroliše tijelo. Kad um kontroliše Duh, to znači da Duh Božji zaista nastava u nama (Rimljanima 13:9).

Duh je djelotvorna sila koja nam pomaže u hrišćanskom rastu:

„Tako nam i Duh pomaže u našim slabostima. Jer ne znamo za šta da molimo kad treba da se molimo, ali se Duh zauzima za nas sa uzdisanjem neiskazanim. A onaj koji istražuje srca zna kakva je sklonost Duha, jer se Duh po Božjoj volji zauzima za svete.“ (Rimljanima 8:26,27)

Duh Božji i Duh Hristov posreduju za nas. To je još jedna u nizu dobrih vijesti U Hristovom jevanđelju.

„A znamo da sve zajedno na dobro ide onima koji vole Boga, onima koji su pozvani po njegovoj namjeri.“ (Rim. 8:28)

Bog želi ispuniti u nama ono što je već ispunjeno u Hristu (stihovi 29. i 30.). Ovdje se nećemo zadržavati baveći se dokazivanjem da Biblija ne uči predodređenosti (predestinaciji).

Zato što je tijelo još uvijek živo, vođstvo Duha nije konstanta.

Božja bezuslovna ljubav i njena reprodukcija u nama

Koja je to sila koja čini djelotvornim kompletno hrišćansko iskustvo?

Vjera i ljubav Boga i Isusa Hrista!

„Šta ćemo, dakle, na to reći? Ako je Bog za nas, ko može biti protiv nas? Koji zacijelo nije poštedio vlastitog Sina, već ga predao za sve nas, kako da nam zajedno s njim sve milostivo ne daruje? Ko će optužiti Božje izabranike? Bog koji [ih] opravdava? Ko će ih osuditi? Hristos koji umrije, pa i uskrsnu, koji je s desne strane Bogu i zastupa nas?“ (stihovi 31-34)

Šta Pavle ovdje kaže? Pa ljudi, sam Bog je predao svog dragog Sina za nas, zar očekujete da postoji neki dar koji će nam uskratiti? Ko nas može optužiti ili osuditi kad su najveće sile u univerzumu za nas, Bog i Hrist? Isus je prošao najveću moguću agoniju, ali Otac ga nije poštedio te čaše upravo ZBOG NAS. Čitajte Matej 27. glava kad god makar malo posumnjate u Božju ljubav. Ali to nije sve. Hrist nas još i zastupa, posreduje za nas.

„Ko će nas rastaviti od Hristove ljubavi? Da li nevolja ili muka ili progonstvo ili glad ili golotinja ili opasnost ili mač?“ (stih

35)

Nema veće od te ljubavi. Ne postoji ništa što se može mjeriti sa samopožrtvovanom Hristovom ljubavi koja je svoju kulminaciju imala na krstu. Opasnosti sadašnjeg svijeta, kakve god one bile, su prolazne. One ni na koji način ne mogu ugroziti naš život u Hristu. Mogu nas u najgorem slučaju lišiti ovog prolaznog života u tijelu. Svijet može tretirati hrišćane kao „ovce za klanje“ (36. stih), jer oni koji su pripali Hristu postaju neprijatelji Sotone i svijeta pod kontrolom Sotone, ali Božji narod opet izlazi kao pobjednik kroz Hrista (37. stih)!

„U ljubavi nema straha, nego savršena ljubav istjeruje strah, jer strah djeluje kao prepreka. Zaista, ko se plaši, nije savršen u ljubavi.“ (1. Jovanova 4:18)

„Jer uvjeren sam da nas ni smrt, ni život, ni anđeli, ni vlasti, ni ovo što je sada, ni ono što će doći, ni sile, ni visina, ni dubina, ni bilo šta drugo što je stvoreno, ne može rastaviti od Božje ljubavi koja je u Hristu Isusu, našem Gospodu.“ (stihovi 38. i 39.)

Kakva moćna izjava! To je vjera koju moramo razviti. Bog neće prestati da nas voli bez obzira na sve moguće prepreke. Imamo li ikakvog razloga za sumnju da nam ta Ljubav želi išta drugo osim vječni život? Nemamo. Jedina sila koja nas može odvojiti od tog Dara je naša slobodna volja, naše namjerno, istrajno, uporno odbijanje. Ako to radite, onda ste zaista na pogrešnom mjestu.

Bez ljubavi kao rukovodeće sile, svi darovi i sve što radimo nema nebesku kakvoću. O tome Pavle govori o 1. Korinćanima 13:1-8.

„Prava ljubav nije neka jaka i neobuzdana strast. Naprotiv, to je jedno mirno i duboko osjećanje. Ona se ne zaustavlja na spoljašnjosti, već je privlače unutrašnje osobine. Ona je puna mudrosti i rasuđivanja, i njena odanost je stvarna i trajna... Ljubav je sila. Intelektualna i moralna snaga nalaze se u ljubavi i ne mogu se odvojiti od nje... Vrijednost prave ljubavi sastoji se u njenoj gotovosti da čini dobro, i da čini samo dobro. Što god je učinjeno iz čiste ljubavi, makar koliko to nezatno izgledalo u

očima ljudi, donijeće svoj plod....

Ljubav ne može živjeti bez djelovanja, a svako djelo povećava, jača i proširuje ljubav. Ljubav pobjeđuje gdje su dokazi i autoritet bespomoćni. Ljubav ne radi za dobitak ili nagradu, iako je Bog obećao da će svaki trud ljubavi biti bogato nagrađen. Ljubav po svojoj prirodi teži da se širi, ali ona djeluje mirno. Njen blag uticaj osvaja grešnika i mijenja njegovo srce kad se svako drugo sredstvo pokazalo neuspješnim. Svaki put kad upotrebjavamo razum, vlast i silu, a ne zovemo u pomoć ljubav, osjećanje i volja onih koje nastojimo ubijediti zauzeće odbrambeni stav i složiće se da nam se odupru.... Jedina sredstva koja pobjeđuju zlo su mudrost i sila ljubavi....

Hrist je naš primjer. On je prolazio čineći dobro. On je živio da bi bio na blagoslov drugima. Ljubav je uzdigla i oplemenila svako Njegovo djelo. Mi nismo pozvani da sami sebi činimo ono što želimo da nam drugi čine, ali smo pozvani da činimo drugima ono što bismo željeli da oni nama čine u sličnim prilikama. Mjera kojom mjerimo drugima je uvijek mjera kojom će se nama mjeriti. Prava ljubav je iskrena u svom djelovanju i ona se razlikuje od svake druge pobude... Treba tražiti i njegovati ljubav, jer je njen uticaj božanski.³

Reprodukcija Božje ljubavi u nama sada je samo predukus Neba. Zapazite šta Pavle kaže u nastavku izlaganja o ljubavi u 1. Korinćanima 13:9,12: „Jer naše znanje je djelimično... a kad dođe ono koje je potpuno, nestaće ono koje je djelimično... Jer sada vidimo kao kroz staklo koje ne daje jasnu sliku, a tada ćemo vidjeti licem u lice.“

Stoga nije mudro da se previše pozivamo na ono što djelimično poznajemo, da se „gađamo“ ljubavlju ili je koristimo kao pokrivač za zablude. Najstrašnije prevare u hrišćanskom svijetu dešavaju se pod kamuflažom ljubavi.

„A sada ostaje ovo troje: vjera, nada i ljubav. Ali najveća od njih je ljubav.“ (13. stih)

³ E.G. White, Testimonies for the Church, vol. II, pp. 133-136

POZNANJE ISUSA HRISTA

Hristov dolazak na Zemlju je otkrivenje Boga ljudima i anđelima.

„Objavio sam tvoje ime ljudima...“ (Jovan 17:6)

Ime u Bibliji je sinonim za karakter. Bog se najprije otkriva u djelima stvaranja, koja su pomračena grijehom i u sebičnom ljudskom oku. Zatim se otkriva u posredovanju opšte blagodati za sve ljude. Ali kroz Hrista On ispunjava najzvišeniju namjeru živog prikaza blagodati i spasonosne samopožrtvovane ljubavi koja je najveće načelo života u Njegovom kraljevstvu. Stoga je poznanstvo sa Hristom od najveće važnosti za nas.

Isus je sve radio za Očevu slavu, od kojeg je sve primio da bi dao ljudima (vidi: Jovan 7:18; 8:28). Kroz Sina proslavlja se Otac, a preko stvorenih bića u službi zahvalnosti ljubav se opet uzvraća Božanstvu. To je osnovna koncepcija života u Božjem kraljevstvu. U grijehu je prekršen taj Zakon, i kroz grijeh je ušla sebičnost koja na svaki način pokušava da pogrešno prikaže Božji karakter, a sebe da predstavi kao žrtvu Njegove nepravde i Njegovog Zakona koji navodno ograničava slobodu.

Pošto je Božjem karakteru ljubavi strana prisila, a ljubav se ne može zapovijediti, On nije mogao kao vrhovni Suveren upotrijebiti moć vlasti ili bilo kakav oblik sile za rješavanje problema grijeha u pobuni. Zbog toga je Njegova mudrost prije mjerljivih vremena predvidjela sve mogućnosti pobune, tako da su Otac i Sin napravili Plan spasenja (Rimljanima 16:25,26; 2. Timoteju 1:9,10; Titu 1:2).

Dolazak Isusa Hrista na Zemlju označio je početak živog ispunjenja Božje volje među pobunjenim čovječanstvom. „Zato, ulazeći u svijet, on kaže: Žrtvu i prinos nisi htio, nego si mi pripremio tijelo... Evo, došao sam – u svitku knjige pisano je o meni – da vršim tvoju volju, Bože.“ (Jevrejima 10:5-7) „Riječ je

postala tijelo i prebivala je među nama i gledali smo njenu slavu, slavu kao jedinorođenog od Oca, punu blagodati i istine.“ (Jovan 1:14)

Hristov dolazak je krunski nepobitni dokaz Božje ljubavi prema palom čovječanstvu, Njegove namjere da nas spasi.

Sušтина Božje namjere sa ljudskim rodом izražena je u ovim riječima: „Jer Bog je toliko volio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina, da niko ko vjeruje u njega ne bude uništen, nego da ima vječni život. Jer Bog nije poslao svog Sina u svijet da on osudi svijet, nego da se svijet spase kroz njega.“ (Jovan 3:16,17) Osnovni Hristov pokretački motiv zapisan je u proroštvu: „Evo, dolazim, u svitku knjige pisano je o meni. Bože moj, ja uživam u vršenju volje tvoje, i zakon je tvoj duboko u meni.“ (Psalam 40:7,8)

Spustivši se na nivo čovjeka, Hrist je ispoljio božanski karakter samopožrtvovane ljubavi. On je pristao da na Njega padne sve ono što mi zaslužujemo kako bismo kroz Njega mogli živjeti. To je bio jedini način da spasi čovjeka vječne razdvojenosti od Boga i smrti. Ali tu se namjera Oca i Sina sa Planom spasenja ne zaustavlja. Zahvaljujući toj jedinstvenoj demonstraciji Božje ljubavi, veza sa ljudskim rodом postaće neraskidiva, a anđeli i sva ostala stvorenja koja nijesu pala imaće vječno svjedočanstvo o Božjem karakteru, što će zauvijek spojiti sve u jednu porodicu, bez ikakve opasnosti da se zlo ponovo podigne. „Obilno nam je udijelio tu blagodat zajedno sa svom mudrošću i razboritošću, time što nam je obznanio tajnu svoje volje. Ta tajna je u skladu s onim što želi, s njegovom namjerom da se sve uredi kad se navrší vrijeme, naime da se sve ponovo sastavi u Hristu – ono što je na nebesima i ono što je na zemlji.“ (Efescima 1:8-10) „A kad mu sve bude pokoreno, tada će se i sam Sin pokoriti onome koji mu je sve pokorio, da Bog bude sve svima.“ (1. Korinćanima 15:28)

Hrist koji je jedno sa Bogom Ocem pristao je da postane jedno sa palim čovjekom, da bi nas spasio!

„Ja i Otac jedno smo.“ (Jovan 10:30)

„U početku bješe Riječ, i Riječ bješe kod Boga, i Bog bješe Riječ.“ (Jovan 1:1)

„Za nas postoji jedan Bog Otac od koga je sve, i mi u Njemu, i jedan Gospod, Isus Hrist, kroz koga je sve, i mi kroz Njega.“ (1. Korinćanima 8:6)

„On je slika nevidljivog Boga, prvorodeni prije svakog stvaranja. Jer je kroz njega sve bilo stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo da su to prestoli ili uprave ili poglavarstva ili vlasti. Sve je stvoreno kroz njega i za njega. On je prije svega, i sve je u njemu objedinjeno.“ (Kološanima 1:15-17)

Čovječanstvu je bila data objava šta će biti kad dođe Mesija: „Tada će se otkriti slava Gospodnja i svi će je ljudi vidjeti, jer su to riječi iz Gospodnjih usta.“ (Isaija 40:3-5)

„I Riječ je postala tijelo i prebivala je među nama i gledali smo njenu slavu, slavu kao jedinorođenog od Oca, punu blagodati i istine.“ (Jovan 1:14)

„A pošto su ta djeca [ljudski rod] sudionici tijela i krvi, tako i on sam uze udijela u tome, da kroz smrt uništi onoga koji ima silu smrti, to jest Đavola, i da oslobodi sve koji su zbog straha od smrti cio život bili podložni ropstvu. Jer on ne uze na sebe prirodu anđela, već uze na sebe sjeme Avramovo. **Zato je u svemu morao da postane poput svoje braće.**“ (Jevrejima 2:14-17)

Sin Božji je pristao da se dobrovoljno žrtvuje za ljudski rod.

„Ja sam dobri pastir i poznajem svoje ovce i moje ovce poznaju mene, kao što Otac poznaje mene i kao što ja poznajem Oca. I svoj život polažem za ovce... i sve će biti jedno stado s jednim pastirom. Zato me Otac i voli, jer ja polažem svoj život da bih ga opet primio. Niko mi ga ne oduzima, nego ga ja sam od sebe polažem.“ (Jovan 10:14-18)

Ovim činom samopožrtvovane ljubavi čak i ljubav Oca i Sina dobija novu višu dimenziju!

Isus je za svijet izvor spasonosne blagodati koja može da saosjeća sa svima. On je sva ljudska bića smatrao vrijednim života. Njegova naklonost nije pravila vještačke podjele među

ljudima, proizvedene grešnim motivima. On je u svojoj ljudskoj prirodi mogao najbolje da razumije ljudsku slabost. Ne postoji ljudska patnja ili nevolja koja je Njemu strana. On je naš Srodnik, spreman da u otkupi naše izgubljeno nasleđe (vidi: 3. Moj-sijeva 25:25, 47-49; Ruta 4:3-10).

„I oni su pjevali novu pjesmu: Dostojan si da uzmeš svitak i otvoriš njegove pečate, jer si bio zaklan i otkupio si nas Bogu svojom krvlju iz svakog plemena i jezika i naroda i narodnosti.“ (Otkrivenje 5:9)

Isus je u svom radu na zemlji stupao u blizak odnos sa ljudima, nalazio se tamo gdje im je pomoć potrebna. On je rušio barijere koje su gordost, sujeta i licemjerje grešnika podigli, čak i one koje su smatrane nepremostivima. „Nevjesta Hristova“ je kompletni Božji narod, ko god oni bili. Svaka duša je pozvana u Božje kraljevstvo (vidi: Luka 14:16-24).

„A sad u Hristu Isusu, vi koji ste nekada bili daleko, blizu postadoste krvlju Hristovom. Jer je on naš mir, koji je oboje sastavio u jedno i srušio pregradni zid koji nas je razdvajao.“ (Efescima 2:13,14)

Za svoje učenike starao se na poseban način, čak je milostiv i ljubazan do kraja bio i prema svom izdajniku Judi.

Isusov život bio je besprekoran. Nijedan grijeh nije ukaljao Njegov karakter (vidi: Jovan 14:30; Jevrejima 4:15; 2. Korinćanima 5:21; 1. Petrova 2:22; 1. Jovanova 3:5).

On ničim nije izazivao upadljivost, nikad nije skretao pažnju na sebe na način kako paradira grešan čovjek. Živio je u siromaštvu, bio neshvaćen i zbog toga usamljen. Ali kao Čovjek čeznuo je za saosjećanjem, duboko doživljavao patnju zbog uvreda i odbacivanja od onih koje je došao da spase (vidi: Matej 23:37).

Isusa je odlikovala nepokolebljiva vjera i oslanjanje na Oca i Njegovu Riječ. Tom Riječju se branio kao Čovjek od svih iskušenja, tom Riječju je išao naprijed kako je određeno za Njega. On se potpuno pokoravao Zakonu i volji Božjoj. Njegova misija zahtijevala je veliku silu i stoga se usrdno molio da je prima kako

bi mu osvijetljavala put i vodila ga kroz svakodnevne zadatke.

Ali Isus nikad nije provocirao zlo ili se nepotrebno izlagao opasnosti. U Njegovom radu nema ni trunke fanatizma, i to takođe treba da služi nama za primjer.

Prividni neuspjeh nije ga obeshrabriovao.

Hrist je bio najveći Učitelj. On je znao kako da pripremi svoje učenike da otvore jevanđelje svijetu nakon svršetka Njegove misije na zemlji. Istinu je iznosio na način koji je najbolje razumljiv ljudima, ali bez kompromisa sa bilo kakvim oblikom obmane. Ta istina nije bilo suvoparno izlaganje činjenica, već istina u ljubavi i iz ljubavi. Obraćao se pojedincima kao i mnoštvu. Predmet Njegovih razgovara bila je svjetlost od Boga, izlaganje te svjetlosti na različite načine, posebno u pogledu razumijevanja Plana spasenja i Božjeg kraljevstva. On je zabludu pobjeđivao istinom, kao što se mrak nadvladava svjetlošću. Uticaj i učinak Hristovog učenja bio je evidentan na sve: od Njegovih učenika, preko naroda, do sveštenstva i rimskih osvajača i stranaca. Dalekosežnost Hristove nauke obuhvata sve narode na zemlji, iako je On fizički bio ograničen svojom misijom kao Čovjek na zemlji.

Hrist je djelovao kao veliki ljekar tijela i duše. Provodio je svoje vrijeme i na jednom i na drugom poslu. U najvećem broju slučajeva, fizičko i duhovno iscjeljenje išli su uporedo, ruku pod ruku. Potreba napaćene duše je prepoznavala spas u Njemu. On je takođe davao pouke o načelima duhovnog i tjelesnog zdravlja. On je bio Gospod koji je davno kazao Izraelu: „Ako budete dobro slušali glas Gospoda, svog Boga, i ako budete radili ono što je ispravno u njegovim očima i ako budete slušali njegova uputstva i držali sve njegove uredbe, neću pustiti na vas nijednu bolest... Jer sam ja Gospod ljekar vaš.“ (2. Mojsijeva 15:26)

Radi boljeg shvatanja Njegovog djela i misije, Hrist je poređen sa: hljebom života (Jovan 6:33-35); vodom života (Jovan 4:14); ugaonim kamenom (Matej 21:42-44; Psalam 118:22; Isaija 28:16; Djela 4:11; Efescima 2:20; 1. Petrova 2:6); svjetlošću

(Jovan 1:5; 3:19; 8:12; 9:5; Isaija 42:6; 49:6; Luka 2:32; Djela 13:47); čokotom loze (Jovan 15:1-6); te napokon Jagnjetom u kontekstu nevine Žrtve (Jovan 1:29,36; Isaija 53:7; 1. Petrova 1:19; Otkrivenje 5:6).

Isus je učinio brojna čuda koja su bila vidljivi dokaz Njegovog božanskog poslanja, ali nijedno od njih nije učinjeno da zadovolji nevjerovanje ili da se putem manifestacije natprirodne sile nevjernik navede da se iz pogrešnih motiva vrati Bogu. Isus nikad nije činio čuda u svoju korist, a bio je čak optužen da ih čini pomoću sotonske sile. Ali čuda nijesu najveći dokaz Hristove misije, nego Njegov karakter u činjenju Božjih djela i govorenju Božjih riječi. Stoga takva čuda nijesu poželjna za Božje neprijatelje koji zapravo žele Boga samo kao čarobnjaka koji bi ispunjavao njihove sebične želje ili potvrđivao fanatične predstave, bez moralnih obaveza i posvećenog života.

Isus je u svemu postao pobjednik kroz vjeru. To je velika istina koja je kulminirala na krstu Golgote, u najtežoj mogućoj situaciji i nezamislivoj duševnoj i tjelesnoj agoniji. Golgota je krunsko ispoljavanje samopožrtvovane ljubavi i treba da bude predmet naše posebne pažnje, jer otkriva najsvečanije znanje o Isusu i Bogu. Tu se pokazala sva strahota grijeha, čije breme je Spasitelj stavio na sebe i podnio njegovo prokletstvo i gnjev božanske pravde. Tek nakon što je u potpunosti završio svoje djelo, Isus je položio svoj život za nas. Pobjeda je bila izvojevana. Ljubav i istina, pravda i mir, integrisali su se na krstu. Strašna vladavina i moć Sotone nad ljudskim rodом bila je slomljena. Smrt je pobijedena. Bog je dokazao da Njegova ljubav može povratiti obmanutog grešnika, da se ne mora ukinuti pravda da bi se primijenila blagodat. To je dar čovječanstvu u Hristu! Mi se opravdavamo „darom, blagodaću njegovom, kroz iskupljenje koje je u Hristu Isusu, kojega odredi Bog da bude žrtva pomirenja kroz vjeru u njegovu krv, da pokaže pravdu svoju oproštenjem predašnjih grijeha, u dugom trpljenju Božijem, da se pokaže pravda njegova u sadašnje vrijeme, da je On

pravedan i da opravdava onoga koji je od vjere Isusove.“ (Rimljanima 3:24-26) Božja ljubav se ispoljila kroz oboje – blagodat i pravdu Njegovu. U Božjem Planu spasenja u Hristu susreću se milost i istina, pravda i mir (vidi: Psalam 85:10).

Poznanje Isusa Hrista je živo jevanđelje.

GRIJESI, JEVANĐELJE I ZAKON

Nastanak grijeha jeste iracionalan, i grijeh se ne može objasniti iz razloga što je kontradiktoran svrhovitosti postojanja. Definicija grijeha u Bibliji je prestup Zakona (1. Jovanova 3:4). Pod izrazom „zakon“ podrazumijevaju se načela i poredak koji je Tvorac uspostavio u cilju funkcionisanja i održivosti života.

Iako se pojava grijeha ne može racionalno objasniti, proces kako on nastaje nije nepoznat. Grijeh se rađa samoinicijativno, odnosno putem samopokretanja alternativne mogućnosti. U slučaju Lucifera taj proces se počeo odvijati onda kad se on počeo baviti egocentričnim mislima. Mogućnost za grijeh se otvorila onda kad je on počeo da se bavi i zaokuplja svojom sopstvenom slavom, sjajem, mudrošću i veličinom (Ezekijel 28:12,15) „Tvoje srce se uzoholilo zbog ljepote tvoje. Uništio si mudrost svoju zbog svog sjaja.“ (Ezekijel 28:17) Luciferovo srce se uzoholilo. Grijeh u bilo kojem obliku odražava sebičnost. Oholost je stanje (duhovno, moralno, emotivno) u kojem osoba prekomjerno uzdiže samu sebe, uživa u vlastitoj superiornosti i nadmoći nad drugima. Oholost prethodi gotovo svim drugim grijesima, uzrokuje i uvodi sve ostale grijeha. Oholost je takođe usko povezana sa samodovoljnošću i samouzvisivanjem (Jakov 4:6; Priče 29:23; 5. Mojsijeva 8:14,17,18). Ohola osoba prezire druge, ne prihvata pruženu ruku, samodopadna je, samozadovoljna, želi se samoisticati, ima predstavu samopravednosti, potcjenjivački odnos prema drugima, nepravedno kritički stav. Oholost proizvodi prezir i potcjenjivanje drugih i čini oholu osobu podlu prema bližnjima. Svaki oblik oholosti djeluje kao zlo na druge osobe.

Na ovo se nadovezuje taština – neopravdana osjetljivost na svoju veličinu, položaj, zasluge i sl. što je opet usko vezano sa sujetom. Tu se neminovno javlja i gordost kao izopačeni oblik

samopoštovanja.

Sebičnost se nikad ne može zadovoljiti koliko god da pri-grabi za sebe. Sebičnost je praćena zavišću – negativnim (ne-prijateljskim) stavom i osjećanjem prema drugima koji imaju nešto što zavidna osoba smatra da treba posjedovati. Samo o-hola osoba može biti u stanju zavisti.

Izopačeno samopouzdanje proističe iz samodovoljnosti kao stanje u kojem osoba svoje sposobnosti ocjenjuje dobrim i više nego dovoljnim za uspješno djelovanje i ostvarenje svojih ciljeva.

Samouzvišenje proizvodi nerealnu predstavu o vlastitom statusu, mogućnostima i položaju. Sebičnost i usmjerenost na sopstveno veličanje i slavu potiskuju i zauzimaju mjesta načeli-ma ljubavi prema Tvorcu i prema bližnjima. Podređivanje svega vlastitom uzdizanju nameće se kao potreba. Umjesto lju-bavi počinje da vlada sebična ambicija koja projektuje vlastiti ego na nivo samog Boga.

Grešnik nije više zadovoljan svojim statusom stvorenja, već želi status boga. „A govorio si u svom srcu: ‘Do nebesa ću se podići. Iznad Božjih zvijezda podići ću svoj presto i sješču na zbornu goru na krajnjem sjeveru. Podići ću se iznad oblaka. Izjednačiću se sa Svevišnjim.’“ (Isaija 14:12-14)

Sve navedeno je Lucifer razvio u sebi, i takođe se ovo isto manifestovalo u ljudskom rodu posle Pada u grijeh.

Grijeh proizvodi i jedan čudan fenomen privida. Naime, sve od Pada do današnjeg dana, čini se kao da grijeh ima nadmoć i da pobjeđuje. Lukavstvo nosilaca grijeha stvara privid dominacije ovog koncepta, što se reflektuje u svim poljima ljudske misli: filozofiji, teologiji, nauci, sociologiji... Grijeh likuje nad pravednošću i dobrotom koja se ne može služiti njegovim metodama.

Grešnik je takođe osvetnički nastrojen prema Bogu. To je sindrom Lucifera koji se ponavlja i u palom ljudskom srcu. Grešnici za posledice svojih grijeha po pravilu okrivljuju Boga i nosioce istine, Božji narod. Ukoravanje grijeha uvijek izaziva duh mržnje i pobune. Kada Bog šalje grešnicima poruku upozorenja

ili ukora, Sotona ih navodi da se pravdaju i da traže saosjećanje drugih. Umjesto da svoje greške isprave, oni pokazuju ogorčenost prema onome koji ih ukorava, kao da je on jedini uzrok njihovih poteškoća.

U grijehu nestaju istinska plemenitost, požrtvovanje, ljubav i sve druge božanske osobine. Sve to se podređuje drugoj sili destrukcije i smrti. Zlo ima tendenciju širenja, prenošenja zaraze. U tom svom pohodu ne bira sredstva. Obmana ima hipnotičko dejstvo na primaoca. Da bi bila uspješna, ona se nikad ne iznosi otvoreno nego uvijek iza maske, sa insinucijama koje izazivaju sumnju u realno stanje stvari. Zabluda se zasniva na lažnom predstavljanju i perspektivi, što podstiče maštu na stvaranje imaginarnih predstava i očekivanja. Informacije tada prestaju da se kritički analiziraju putem razuma i mozak ulazi u tzv. alfa režim nerazmišljanja i hipnotisanosti. Upravo to početno stanje grozničave uzbuđenosti u iščekivanju nove spoznaje i navodno uzvišenijeg iskustva, veće sreće i užitka, navodi žrtvu na prelamanje slobodne volje na pogrešnu odluku.

Kao što vidimo, grijeh i grešnost je u svakom smislu realni i konkretni problem. Taj problem se prenosi i na našu religioznost. Vjerovatno vrhunac ljudskog duhovnog i intelektualnog apsurdna u grijehu predstavlja pseudoreligioznost. Nemoguće je gajiti nepoštenje u bilo kojem obliku i pristati uz punu istinu. Tendencija ka devijantnoj religiji, čak i kad se to manifestuje u nazigled manjim oblicima zastranjivanja, ukazuje na nepoštenje njenih nosilaca.

Odgovornost za lične grijeh

Zbog Božjeg miješanja odmah po Padu u grijeh i stavljanja neprijateljstva između čovjeka i Sotone, možemo kazati da se jevanđelje propovijeda u svim vjekovima, bilo u tipu ili antitipu. Novosavezni pisci prepoznaju ovo činjenicu.

„Pa i Hristos je jednom zauvijek umro za grijeh, pravednik za nepravednike, da bi vas doveo k Bogu, on koji je ubijen u

tijelu, ali je oživljen Duhom, kojim je išao i propovijedao duhovima u tamnici, koji su bili neposlušni, kad je Bog strpljivo čekao u Nojevim danima, dok se gradila barka, u kojoj se svega nekoliko ljudi, to jest osam duša, spaslo od vode.“ (1. Petrova 3:18-20)

Ovaj tekst se zloupotrebljava ne bi li se poduprla paganska nauka o zagrobnom životu, ali to naravno nema veze sa onim što Petar izjavljuje. Tekst, dakle, kaže da je Hrist svojim Duhom propovijedao prepotopnim stanovnicima. Pošto nijesu htjeli da poslušaju, pošto su prezreli Duh Gospodnji i postali samo „tijelo“, Petar ih naziva „duhovima koji se čuvaju“ (u originalu). Za šta se to oni čuvaju? Za konačnu platu za nepokajane grijehе o izvršnom Božjem sudu. Oni su figurativno u „tamnici“, jer ne mogu umaći kazni za tamu koju su proizveli i za koju su odgovorni.

Mi nijesmo grešnici prepušteni neminovnosti griješenja. I-mamo izbor da griješimo ili ne griješimo uz Božju pomoć.

U 8. glavi jevanđelja po Jovanu zabilježen je slučaj kada su zakonici i sveštenici, krivci za mnoge tajne grijehе, doveli ženu uhvaćenu u činu preljube pred Isusa sa ciljem da ga iskušaju kako bi dobili povod da ga optuže. Dok su izlagali slučaj, oni su se pozvali na odredbe Mojsijevog zakona koji propisuje kamentovanje za takve grijehе. U slučaju da se Isus složi da je treba kamenovati, mogli su ga optužiti pred vlastima da uzima sud u svoje ruke, dok bi ga u suprotnom optužili za nepoštovanje Zakona. Ali Isus nije odmah odgovorio i sagnuo se da piše prstom po zemlji. Da li je Isus samo dobijao na vremenu ili je radio nešto drugo? „Ko je od vas bez grijehа, neka prvi baci kamen na nju.“ (Jovan 8:7) Tužiocі su zatim jedan za drugim počeli odlaziti. Da li samo zbog ovog apela na savjest? Jedan nadahnuti pisac kaže da je na zemlji bili ispisan izvještaj o njihovim grijesima. Biblija na više mjesta govori o nebeskim zapisima svih ljudskih djela. Postoji precizna evidencija grijehа koji podliježu Božjem sudu.

Kad je žena ostala sama sa Isusom, On je rekao: „Ni ja te

ne osuđujem. Idi i od sada više nemoj grijehiti.“ (Jovan 8:11)

Isus nije ublažavao grijeh niti umanjivao osjećaj zločina, ali Njegova misija na zemlji nije bila da osudi već da povede grešnika u vječni život. Život žene je visio o koncu u ovoj situaciji, i ona je to znala. Isusove riječi koje nikad nijesu bile površna kritika, doprle su do dubina ljudske bijede i degradacije i izazvale u njoj pokajničku žalost, uz zahvalnost Oslobodiocu. To je za nju bio početak novog života, rođenje odozgo. Isusova pravednost se pokazala u ovom činu kao istinska Božja pravednost, nasuprot ljudskoj samopravednosti i licemjerju. Isus je pozvao ovu ženu da se okrene reformi života, da ne griješi više. On nikad nikome nije kazao da je „beznadežni grešnik“, „grešnik 100%“ ili da ne može činiti ništa osim grijeh, jer to nije tačno. Ako bi to bilo tačno, svaki čovjek bi bio izvan domašaja Božje blagodati, kao Sotona i demoni. Ali ljudskom srcu godi lažna utjeha i onda tu svoju obmanu projektuje na Spasitelja. Za takve „hrišćane“ sve je obavljeno na krstu Golgote, Hrist je sahranio sve grijeh u grob, itd.

Međutim, to nije istina i to nije biblijska nauka.

Hristova posrednička žrtva

Plan spasenja ne bi bio validan da sadrži bilo kakav oblik nepravednosti. Jevanđelje bi bilo neetičko i nezakonito da nevini pojedinac – Hrist – podnosi kaznu za krivce. Tačno je da je Hrist došao kao opšti Čovjek, drugi Adam, i da je sa takvim statusom imao legalno pravo da stane za sve ljude na zemlje, bez izuzetka. Potencijalno svi ljudi su korisnici jevanđelja, ali jevanđelje postaje djelotvorno samo za one koju pristaju da prime dar – da se poistovjete sa Hristovom smrću da bi mogli živjeti. Mi moramo da umremo, ne doslovno već u Hristu, da bismo imali pravo na život. To je teologija koju je apostol Pavle jasno obrazložio. On je to znao zato što je perfektno poznavao Zakon. Pavle kaže da ne umire jedan za sve nego svi umiru u Jednom (Rimljanima 6:1-11).

Dakle, neophodna je naša saradnja u Božjem planu spasenja. Hrist nas ne može spasiti protiv naše volje. Otuda ono što se u Bibliji naziva savez, sporazum između Boga i čovjeka. Za svaki savez potrebne su najmanje dvije stranke.

Hrist je kao opšti čovjek obezbijedio za nas slobodu od svega od čega se sami nikako nijesmo mogli osloboditi. Vidjeli smo da je to oslobođenje od prokletstva Zakona (ne od Zakona, već od prokletstva Zakona ili od smrtne kazne zbog prekršaja Zakona – vidi Galatima 3:13), oslobođenje od ropstva grijehu (Rimljanima 6:7,10-17; 8:3), oslobođenje od ropstva Sotoni (Jevrejima 2:14,15).

To je način na koji se Hrist bavi našim grijesima ili grijehom svijeta. Isus Hrist ne može platiti kaznu za grijeh ljudskog roda, jer je plata za grijeh smrt. Hristu ne pripada plata za grijeh, niti bi to Božji Zakon dozvolio. Nevini ne može biti kažnjen umjesto krivca. Isus je sve vrijeme svoje misije znao da se ona ne završava smrću. Takođe je znao da prva smrt nije realni problem (vidi: Matej 9:24; Jovan 11:11-14). On je poznavao Plan spasenja jer ga je napravio zajedno sa svojim Ocem i imao je nalog i garancije od Oca, koju je potvrdu nalazio u Božjoj pisanoj Riječi. Sve to jasno piše u jevanđelju po Jovanu i na drugim mjestima. Isus je govorio o vlasti koju je dobio kao Sin čovječji, predstavnik ljudskog roda, o budućem uskrsenju i o sudu. Takođe je više puta govorio o svom uskrsenju. Borba u agoniji na krstu je stvar za sebe, ali i odatle je izašao kao pobjednik vjerom, nije umro u beznađu. To, međutim, ničim ne umanjuje strahotu nošenja bremena grijeha svijeta i događaja na Golgoti. Ali mi ne smijemo uveličavati stvari na krstu i pripisivati im značenje koje nemaju da bi udovoljili potrebi grešnika za lažnom subjektivnom sigurnošću u spasenje. Božja Riječ nas ničim ne navodi da se duhovno drogiramo, pa makar to bilo i u kontekstu samog spasenja.

Ako bismo kazali da je Hrist platio kaznu za grijeh, onda bi to bila druga smrt. Tada bi po automatizmu svi bili spaseni, a sam Hrist mrtav za vječnost. Bog ne bi imao nikakvog prava da

ga podigne u život, i takođe bi izgubio bilo kakvo pravo da kazni smrću bilo kojeg grešnika. To je apsurd i besmislica. Zbog lažirane teologije velika većina hrišćana uopšte ne razumije jevanđelje ni kako ih Bog spasava niti od čega ih spasava. Lažno jevanđelje se stalno poziva na krst, ne shvatajući zašto krst i šta se zaista dešava sa grijesima.

Kratko ćemo sumirati. Isus je utjelovljen da bi nam mogao postati Spasitelj. On je stavljen pod Zakon da održi i ispuni Zakon, da ne sagriješi, što ga dalje kvalifikuje kao Nosioca grijeha, nevinu Žrtvu, bez mane. „Koji je sam **ponio** grijeha naše u tijelu svom na drvo, da bismo prekinuli s grijesima i živjeli za pravednost. Njegovim se ranama iscijeliste.“ (1. Petrova 2:24) Baš kao što je to cijeli tipski žrtveni sistem prikazivao, nevinu Žrtva Božjeg Janjeta je bila neophodna da se slomi sila koja je držala čovječanstvo u ropstvu. „A pošto su ta djeca sudionici tijela i krvi, tako i on sam uze udijela u tome, da kroz smrt uništi onoga koji ima silu smrti, to jest Đavola, i da oslobodi sve koji su zbog straha od smrti cio život bili podložni ropstvu.“ (Jevrejima 2:14,15) Ova žrtva je kvalifikovala Hrista da po uskrsenju može preuzeti stvarnu posredničku službu pomirenja za nas u nebeskoj Svetinji (vidi: Jevrejima 9:22-28).

Dakle, kao što vidimo grijesi koje je ponio Hrist na krstu nijesu nigdje isparili. On sam nije krivac za njih, kao što nije bilo ni nevino jagnje u tipskoj službi, i otuda plata za grijeh ne pripada Hristu. Takvo učenje je neviđena hula na Božju pravednost. Kome uopšte treba takvo „jevanđelje“?

U tipskoj službi, pokajani grijesi su unošeni u svetište putem krvi. To je bio tek početak procesa tretmana grijeha. Oni su ostajali u svetinji sve do Dana pomirenja koji odgovara istražnom Božjem sudu. Tako i naši grijesi ostaju u nebeskim zapisima i mogu se pobrisati tek nakon izvršenog pomirenja na sudu. Ali iako to za nas predstavlja konačno oslobođenje, ti grijesi opet nijesu nestali. Prema tipologiji zemaljske svetinje, u Danu pomirenja, oni se moraju prenijeti na Sotonu kao začetnika i podstrekača grijeha, koji će o konačnom izvršnom Božjem

sudu primiti kaznu za svoje i za prenesene grijehе, za koje je takođe odgovoran (vidi Otkrivenje 20:5-15).

Samo na taj način grijeh i zlo mogu biti trajno eliminisani, bez urušavanja Božjeg karaktera ljubavi, pravde, istine i milosti na bilo koji način, i bez nelegalnih „povlastica“ za grešnika na bilo koji način.

Bez kompletne biblijske podloge, sa jevanđeljem se može manipulirati na razne načine. Zato se sklanjajte od „jevanđelista“ koji sakate Božju Riječ za svoje verzije „jevanđelja“.

Nema potrebe da naglašavamo vječnost Božjeg Zakona koji je definicija Njegove pravednosti. Iz izloženog to je potpuno jasno. Kad god se u Bibliji pominje pravednost ili pravda u sudskom smislu te riječi, kad god se pominju djela, prestup ili grijeh, uvijek je prisutna konotacija Zakona. Mi to ne možemo i ne smijemo ignorirati, čak ni na račun Božje ljubavi i blagodati. Zakon Božji mora biti upisan u našim srcima. Ukoliko to nije slučaj, mi se nikad nećemo pokoravati istini. Štaviše, istinu ćemo pretvoriti u laž, bez obzira koji je procenat laži pomiješan sa istinom.

Kako nam Hrist oprašta grijehе?

Moramo se vratiti unazad i razmotriti još jedan aspekt praštanja grijehа u Hristu. Naime, Biblija konstatuje da Bog ne čeka da se mi popravimo ili postanemo dovoljni dobri da bi nas stavio pod svoju blagodat. Inicijativa je Božja, ne našа. „A Bog nam je pokazao svoju ljubav tako što je Hristos, dok smo još bili grešnici, umro za nas.“ (Rimljanima 5:8)

Šta to konkretno znači za nas?

„A sada se pokazuje pravednost pred Bogom nezavisno od Zakona, o čemu svjedoče Zakon i Proroci. I to **pravda Božija kroz vjeru Isusa Hrista za sve i na sve koji vjeruju**, jer nema razlike. Jer svi su sagriješili i lišeni su Božje slave, a opravdavaju se darom, **blagodaću njegovom, kroz iskupljenje koje je u Hristu Isusu, kojega odredi Bog da bude žrtva pomirenja** kroz vjeru u njegovu krv, da pokaže pravdu svoju **oprošte-**

njem predašnjih grijeha, u dugom trpljenju Božijem, da se pokaže pravda njegova u sadašnje vrijeme, da je On pravedan i da opravdava onoga koji je od vjere Isusove.“ (Rimljanima 3:21-26)

Ovo je sažetak jevanđelja. Ono što nas sada zanima je Pavlova konstatacija da nam Bog oprašta **predašnje grijeh**e, ne sve grijeh e koje smo počinili u prošlosti ili koje ćemo ikad počiniti. Naravno nema govora da postoje grijesi veći od Hristove sile opraštanja. Pokajnikov udio je vjera i prihvatanje svjetlosti u daljem procesu posvećenja. To podrazumijeva potčinjavanje Bogu i čišćenje od grijeha koje je u praksi stvar svakodnevice, baš kao što je u zemaljskoj svetinji prinošena svakodnevna žrtva za grijeh e. Bog nam ne može unaprijed opraštati buduće grijeh e, što svjedoči u prilog činjenice o odgovornosti grešnika, kako prije obraćenja tako i poslije. Mi smo odgovorni za (zlo)upotrebu opšte Božje blagodati, kao što smo odgovorni i za (zlo)upotrebu spasonosne blagodati. Božja pravda i milost su uvijek zajedno integrisane, što čini jevanđelje kompletnim, a proces spasenja s našeg aspekta uskim putem. Bog jednako tretira pobunu i kriteriji Njegove pravde su isti pod oba saveza. Hristova pravda se pripisuje vjernima u poslušnosti. Jevanđelje ne snižava zahtjeve Božjeg Zakona nego ih uzdiže. „Onaj ko kaže: Ja ga poznajem, a ne drži njegova uputstva, lažljivac je i istina nije u njemu. Ali ko god drži njegovu riječ, u njemu je Božja ljubav zaista stigla do savršenstva. Po tome znamo da smo u njemu. Onaj ko kaže da stoji u njemu, dužan je da i sam živi kao što je on živio.“ (1. Jovanova 2:4-6)

Prava vjera nijesu osjećanja. Vjera se oslanja na Božju Riječ, ne na naše sentimente i mudrolije. Naša snaga nalazi se u saradnji sa Bogom, saradnji sa Onim koji je bio poslušan do kraja.

„Neka u vama bude tendencija koja je u Hristu Isusu, koji, iako je bio u Božjem obličju, nije se grabio da bude jednak sa Bogom, već se odrekao samog sebe i uzeo obličje sluge i postao sličan ljudima.“ (Filipljanima 2:5-7)

JEVANĐELJE I BOŽJI SUD

„Zaista, zaista, kažem vam, ko sluša moju riječ i vjeruje o-
nome koji me je poslao, ima vječni život i ne dolazi na sud, nego
je prešao iz smrti u život.“ (Jovan 5:24)

Ova Isusova izjava otkriva nam nekoliko vrlo važnih činje-
nica: 1) Ko sluša Hristovu riječ i vjeruje Bogu od kojeg je Hri-
stovo poslanje ima vječni život. Slušati riječ znati biti poslušan
toj objavi. Kao što smo već naglasili, vjera i poslušnost nikad se
ne odvajaju u Bibliji. U protivnom, ako razdvojite vjeru i posluš-
nost, od vjere može napraviti šta god hoćete. 2) Ko je poslušan
Hristu i vjeruje Bogu ne dolazi na Božji sud. 3) Razlog zašto ne
dolazi na sud je prelazak iz smrti u život.

Vidjeli smo da je plata ili kazna za grijeh smrt (Rimljanima
6:23). U svom prirodnom stanju, po Adamu, mi već stojimo osu-
đeni pred Bogom, bez obzira na lične grijehe i da li su naši gri-
jesi počinjeni u neznanju ili kao prestup u poznavanju Zakona
(Rimljanima 2:12; 3:9-12; 5:12-14), jer ovakvi kakvi jesmo nikad
ne možemo naslijediti Božje kraljevstvo (1. Korinćanima 15:50).
Dakle, Biblija otkriva da ne postoji nijedan način spasenja, osim
u Hristu i daje vrlo razložne i ubjedljive argumente za tu tvrdnju.

„Jer plata za grijeh je smrt, a Božji dar je vječni život kroz
Hrista Isusa, našeg Gospoda.“ (Rimljanima 6:23)

Prelazak iz smrti u život o kojem je Isus govorio vezan je sa
procesom koji se u Bibliji naziva duhovno začecje ili novorođenje
u životu odozgo koji nam se daje u Hristu (vidi: Jovan 3:3-7).
Isus pominje rođenje vodom i Duhom, što je takođe direktna a-
socijacija na krštenje. Zbog raznih površnih i neutemeljenih miš-
ljenja, krštenje se često olako uzima kao čin pripadništva nekoj
vjerskoj zajednici ili grupaciji. Ali biblijsko krštenje je daleko od
toga kao nebo i zemlja. „Zato idite i naučite sve narode, krsteći
ih u moje ime, i učeći ih da drže sve što sam vas uputio.“ (Matej

28:19,20) „Ko vjeruje i krsti se, biće spasen, a ko ne vjeruje, biće osuđen.“ (Marko 16:16) Ove izjave mogu na prvi pogled da djeluju jednostavno ili kao neki legalistički nalozi, ali su od suštinske važnosti. Povjerovati u Hristovo jevanđelje podrazumijeva konkretnu akciju, i to nije pasivna vjera, već potvrda našeg saveza sa Bogom i potvrda da pristajemo da umremo u Hristu, vjerom ne doslovno, jer doslovno je posrednički umro On kao opšti Čovjek, da bismo živjeli, da bismo primili obećanje vječnog života. O tome Pavle govori u Rimljanima 6:2-11 (uporedi sa Kološanima 2:12). „Ko hoće da ide za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj krst i ide za mnom. Jer, ko hoće da spase svoj život, izgubiće ga; a ko izgubi svoj život radi mene, naći će ga.“ (Matej 16:24,25) Ovo je radikalna promjena. Istinsko jevanđelje ne donosi kompromis nego mač.

„Na ovoj stijeni sagradiću svoju Zajednicu pozvanih, i vrata hada neće je nadjačati.“ (Matej 16:18) Had je sinonim za smrt, za grobnicu čovječanstva. Ali Hrist sada ima ključeve od smrti i hada (Otkrivenje 1:18), jer je On pobijedio smrt (Djela 2:24). Hristovo uskrsenje je garancija našeg uskrsenja (1. Korinćanima 6:14; Rimljanima 8:11).

Hrist je naše jedino utočište, naš Zaklon blagodati.

Slobodni od prisustva na Istražnom sudu

Da bismo razumjeli kako i zašto ne dolazimo na Sud Božji, mora nam biti jasan koncept Suda. Osnovni preduslovi za održavanje suda su postojanje Sudije (Bog), porote (nebeska bića), zakona po kojem se sudi (Božji Zakon), Advokata (Hrista), predmeta ili vrijednosti suda (jevanđelje) i subjekata kojima se sudi (ljudi).

Sud je neminovnost, izvjesnost. „Jer svi mi moramo stati pred Hristovu sudsku stolicu, da svako dobije platu za ono što je u tijelu zaslužio, po onome što je učinio, bilo dobro, bilo zlo.“ (2. Korinćanima 5:10) Ovo je uopštena izjava u kojoj se naglašava da Sud neće zaobići nikoga. Ali takođe je važno zapaziti da se u ovoj izjavi pominje Hristova sudska stolica.

„Jer Otac ne sudi nikome, nego je sav sud povjerio Sinu.“ (Jovan 5:22) „Moj Otac mi je sve predao.“ (Matej 11:27) „Jer je [Bog] odredio dan u kom namjerava da sudi svijetu po pravdi, preko čovjeka [Hrista] kog je za to odredio.“ (Djela 17:31)

Kao Predstavnik ljudskog roda kojem je donio iskupljenje kroz jevanđelje, Hrist ima sve kvalifikacije i sva prava da nam sudi. „Sve će se to pokazati u dan u koji će Bog kroz Hrista Isusa suditi onome što je sakriveno u ljudima, po dobroj vijesti koju objavljujem.“ (Rimljanima 2:16) Usput da kažemo da se u kontekstu ove izjave podrazumijeva i suđenje neznabošcima, koji možda nikad nijesu imali priliku da steknu pravo znanje o Bogu i Hristu, ali su po savjesti i Zakonu upisanom u svojim srcima pozitivno odgovorili na jevanđelje (bez obzira da li su živjeli prije ili posle Hrista).

Prilikom drugog Hristovog dolaska postojaće samo dvije grupe ljudi: pravedni i osuđeni (vidi: Danilo 12:1; Matej 25:31-46; Jovan 5:29). To je sveopšti konačni sud. Dakle, sa sudom se suočavaju svi stanovnici zemlje.

U prethodnim poglavljima naučili smo kako i od čega nas Hrist oslobađa. Zašto je Isus rekao da oni koji istinski prihvate jevanđelje ne dolaze na Sud?

„Jer je vrijeme da sud počne – i to od Božjeg doma.“ (1. Petrova 4:17)

Ovaj tekst nam otkriva da će onima koji se nazivaju Božjim narodom prvima biti suđeno. Da li su oni koji sebe nazivaju hrišćanima ili koji su se nazivali Izraelom prije Hrista stvarno vjerom prihvatili i oživotvorili spasenje biće odlučeno na istražnom sudu (Matej 7:21-23; Jevrejima 10:30; Rimljanima 14:10; 1. Petrova 4:17). Svaku tajnu i učinjeno djelo Bog će iznijeti na sud (Propovjednik 12:14; Matej 12:36, 37; 2. Korinćanima 5:10).

O svom drugom dolasku Hrist donosi nagradu ili kaznu, što nedvosmisleno upućuje na **prethodni sud** (vidi Matej 25:31-46). Sud počinje od onih koji su ga ikada prihvatili Boga, jer Božji cilj je opravdanje odnosno verifikacija ili pečaćenje na spasenje, ne osuda. „Jer Bog nije poslao svog Sina u svijet da on osudi

svijet, nego da se svijet spase kroz njega. Koji njega vjeruje ne sudi mu se, a koji ne vjeruje već je osuđen, jer nije vjerovao u ime jedinorodnog Sina Božijeg.“ (Jovan 3:17,18) Pošto postoji samo jedan Plan spasenja i jedan način na koji se možemo spasiti, gubitak tog spasenja istovremeno znači osudu na smrt, što posebnu težinu ima za nosioce pobune protiv Boga u lažiranoj religiji.

Gdje i kada se odvija istražni Božji sud? U 7. glavi knjige proroka Danila data je vizija koja se odnosi na veliki sud na Nebu (posebno obratiti pažnju na stihove 9, 10, 26 i 27). Već smo vidjeli da je Hrist taj koji ima izvršnu ulogu na Sudu. Da bismo sve ovo bolje shvatili potreban nam je uvid gdje se Hrist u stvari nalazi posle svog uskrsenja. U Djelima apostolskim 1:10 kaže se da je Isus otišao na Nebo k Bogu Ocu (vidjeti takođe Djela 7:55). Poslanica Jevrejima jasno govori o Njegovoj prvo-sveštenskoj zastupničkoj službi u nebeskom Svetilištu (posebno 5, 7, 8 i 9 glava) u korist svog naroda, što predstavlja ispunjenje starosavezne tipološke službe koju su vršili sveštenici prema propisima koje je Bog bio uspostavio.

Prema hronologiji vezanih vremenskih proročanstva iz Danila i Otkrivenja⁴, posebno u svjetlu najdužeg vremenskog proročanstva o 2300 dana (ili proročkih godina), za koji se iz Biblije i istorije može ustanoviti da je počelo 457. godine prije n.e., dolazimo do 1844. godine kao godine početka antitipskog Dana pomirenja ili Istražnog Božjeg suda. Sud na Nebu koji se pominje u Danilu 7. glava, iza kojeg slijedi Drugi Hristov dolazak, odgovara čišćenju svetinje iz Danila 8. glava, iza čega slijedi natprirodno uništenje. Ovome neposredno prethodni ono što Biblija naziva posletkom vremena.

Veza između istražnog Božjeg suda i jevanđelja najveća je i ujedno poslednja objava čovječanstvu u troanđeoskoj poruci prije Drugog Hristovog dolaska:

⁴ Vidi: „Danilo i istorija svijeta u biblijskom proroštvu“ i „Otkrivenje života i apokalipsa smrti“, Institut za izučavanje religije.

„I vidio sam jednog drugog anđela kako leti posred neba noseći vječnu dobru vijest da je objavi onima koji žive na zemlji – svim narodima i plemenima i jezicima i ljudima. On je govorio jakim glasom: Bojte se Boga i dajte mu slavu, jer je **došao čas njegovog suda!** Poklonite se Onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore voda!“ (Otkrivenje 14:6,7) Druga poruka objavljuje pad Vavilona, sistema vjerske zbrke i obmane na zemlji (Otkrivenje 14:8), a treća upozorenje na smrtnu osudu kao neminovni ishod prihvatanja laži (Otkrivenje 14:9-11) Napokon, sastavni dio treće poruke je opravdanje vjerom (Otkrivenje 14:12), o čemu ćemo detaljnije govoriti u narednom proučavanju.

Veza između jevanđelja i Suda dodatno je svjedočanstvo u prilog istini da se spasenje ne završava Hristovom žrtvu na krstu.

Kao što smo vidjeli, istražni sud se odvija na Nebu, i on se prije svega tiče opravdanja pripadnika Božjeg naroda u svim vjekovima, prije Hrista i posle Hrista, upravo kao što je pokazivala služba za Dan očišćenja u zemaljskom svetilištu. Samo je zastupnik Božjeg naroda, prvosveštenik, obavljao pomirenje u Svetinji nad svetinjama, dok je narod čekao napolju. Analogno tome, Hrist kao naš Prvosveštenik vrši pomirenje na Istražnom sudu za nas u nebeskoj Svetinji nad svetinjama, dok mi čekamo u svečanoj pobožnosti da se Njegovo djelo završi.

Ovo je potpuno razumljivo u svjetlu činjenice da će o Hristovom drugom dolasku biti prvo uskrsenje, koje se naziva uskrsenjem života (Jovan 5:29), za sve one koje su primili spasenje. Prema tome, svi koji ne prime život prilikom Drugog Hristovog dolaska, čekaće na drugo uskrsenje (važi za mrtve) ili će biti pobijeni slavom Gospodnjeg dolaska (važi za žive na zemlji koji dočekaju taj dan), a koje opet čeka drugo uskrsenje radi posljednje završne faze Božjeg suda koja se naziva izvršni sud, kad se prima plata ili kazna za grijeh.

Dakle, Drugi dolazak označiće uništenje nepokajanih zlih (Otkrivenje 19:11-21; Jeremija 25:33; 2. Petrova 3:7) i uskrsenje

umrlih pravednih (1. Solunjanima 4:16; 1. Korinćanima 15:23; Otkrivenje 20:6) koji će zajedno sa živima spasenima biti odneseni u susret Gospodu i dalje na Nebo (1. Solunjanima 4:17; Otkrivenje 7:9-17).

„Srećan je i svet svako ko ima udio u prvom uskrsenju. Nad njima druga smrt nema vlasti, nego će biti Božji i Hristovi sveštenici i vladace s njim hiljadu godina.“ (Otkrivenje 20:6)

Zemlja biva opustošena, a njeni jedini stanovnici biće Sotona i njegovi demoni koji ostaju vezani lancima okolnosti 1000 godina (Otkrivenje 20:1-3). Za to vrijeme spasenima na Nebu se daje sud (Otkrivenje 20:4) nad nepokajanim mrtvima i palim anđelima (1. Korinćanima 6:2,3). Ovaj sud se može nazvati revizioni i on ne mijenja ishod Istražnog suda, već služi da bi se svi spaseni mogli uvjeriti u pravednost Božje presude, u okolnostima kad će sve činjenice biti dostupne na uvid, uključujući i aktivnosti Božjih anđela i palih anđela. U tom smislu, spaseni će i anđelima suditi.

Izvršni Božji sud

Nakon hiljadu godina, slijedi treći Hristov dolazak zajedno sa Bogom Ocem i anđelima i spasenima, kada će se izvršni sud sprovesti nad zlima (vidjeti Zaharija 14:1-13). Sotona se pušta na „malo vremena“ (Otkrivenje 20:3, poslednji dio; 20:7), mrtvi uskrsavaju u drugom uskrsenju suda (Otkrivenje 20:5) i ponovo se zajedno sa svojim vođom okreću protiv Boga u posljednjem očajničkom pokušaju zbacivanja Njegove vladavine (Otkrivenje 20:8,9). Ovo je jedinstvena prilika kada će biti na okupu svi sudionici velike borbe: vjerni i pali anđeli, pravedni i zli ljudi iz svih vjekova i samo Božanstvo. Tada nastupa vrijeme strašnog suda i Bog sudi zlima ognjem „po djelima svojim“ (Otkrivenje 20:12-15). Sam začetnik i podstrekač grijeha takođe biva kažnjen vječnom smrću (Otkrivenje 20:10,14), što je u starosaveznoj službi simbolički bilo predstavljeno polaganjem grijeha na jarca za Azazela i njegovim izgonjenjem u pustinju u završnoj službi Dana očišćenja (3. Mojsijeva 16:20-22).

Izvršni sud predstavlja završnu fazu Plana spasenja, sa sledećim epilogom: 1) konačna pravda biva zadovoljena a Bog opravdan pred svemirom; 2) grijeh i smrt bivaju potpuno uništeni, zajedno sa svojim nosiocima u ognju koji čisti i kompletnu zemlju od svakog njihovog traga; 3) zemlja će biti konačno obnovljena u svom prvobitnom savršenstvu, uključujući i cijeli naš univerzum (Otkrivenje 21:1,2,5); 4) Novi Jerusolim i Božji presto biće na Zemlji (Otkrivenje 21:2-3, 10-25); 5) spaseni primaju svoje trajno nasleđe (Otkrivenje 21:7; Zaharija 8:8; Rimljanima 8:17; Otkrivenje 2:7; Psalam 37:11; Ovadija 1:17; Matej 5:5; 1. Korinćanima 2:9).

Grijeh i zlo za spasene neće predstavljati više nikakvo opterećenje niti predmet razmišljanja: „Jer, evo, ja stvaram nova nebesa i novu zemlju. Ono što je prije bilo neće se u sjećanje vraćati niti će se u srcu javljati.“ (Isaija 65:17) To je očišćenje u apsolutnom smislu te riječi kada će kompletna Božja namjera biti ispunjena i uspostavljen Njegov savršeni poredak.

ŠTA JE OPRAVDANJE VJEROM

Opravdanje ili pravednost vjerom jedna je od najznačajnijih biblijskih tema koja je privlačila pažnju svih iskrenih hrišćana kroz cijelu istoriju. Prema biblijskoj teologiji, opravdanje vjerom je pravednost koju Bog daruje čovječanstvu kroz Plan spasenja koji se realizuje u Hristovoj posredničkoj misiji u korist palog ljudskog roda.

Biblija nas obavještava da je Sin Božji Isus Hrist utjelovljen na Zemlji kao čovjek u ljudskoj prirodi kojoj je potrebno spasenje, i za vrijeme 33 godine života na Zemlji uradio sve što je neophodno za spasenje čovjeka od grijeha i vječne smrti:

- ✓ bio je savršeno pravedan pobijevši grijeh u ljudskoj prirodi kao što je naša: „On nikakav grijeh nije počinio...“ (1. Petrova 2:22).
- ✓ preuzeo je na sebe čovjekove grijehe: „On je u svom tijelu ponio naše grijehe...“ (1. Petrova 2:24).
- ✓ umro je posredničkom smrću za čovjekove grijehe koje je preuzeo na sebe: „Hrist je umro za naše grijehe.“ (1. Korinćanima 15:3).

Savršenim bezgrešnim životom i umrijevši bez grijeha Hrist je pobijedio smrt koja je posljedica grijeha (Jevrejima 2:14). Uspješan završetak Hristove misije na zemlji bio je garancija Njegovog uskrsenja, što Ga je istovremeno kvalifikovalo za drugi dio spasilačke misije: posredovanje u nebeskoj Svetinji za pokajanje grijehe te konačno čišćenje i pomirenje koje prethodi vraćanju Božje slave spasenima o Njegovom Drugom dolasku.

Uvod u opravdanje vjerom

Moramo se ukratko podsjetiti na stvari koje smo naučili u prethodnim proučavanjima, a koje nam pomažu da uvidimo

potrebu za opravdanjem vjerom. U tom cilju najbolje će nam poslužiti Pavlova poslanica Rimljanima i drugi njegovi spisi.

U Rimljanima 1. glava od 18. stiha nadalje, Pavle pravi osvrt na neznabožački svijet koji se nalazi u takvom stanju zato što ne želi Boga, zato što namjerno svojevolumno odbija da sačuva znanje o Bogu i Boga u svom srcu. Rezultat takvog kursa je nepravednost i poplava grijeha svih oblika.

U 2. glavi do 3:8 Pavle se bavi Jevrejima koji su važili za Božji narod i dokazuje da ni oni nijesu u ništa boljem položaju, iako imaju poznanje Božjeg Zakona u eksplicitnom obliku, jer Zakon sam po sebi ne može nikoga učiniti pravednim pred Bogom. Svi smo sagriješili bez razlike i svi zaslužujemo kaznu. Dakle, prvi zadatak jevanđelja je da nas učutka, da shvatimo da u našoj prirodi, našoj religioznosti, našem pedigreu, vaspitanju, moralnosti, našim dobrim djelima i za čime god bi mogli još posegnuti, ne postoji ništa što nas može kvalifikovati za spasenje.

„A sada se pokazuje pravednost pred Bogom nezavisno od Zakona, o čemu svjedoče Zakon i Proroci. I to pravda Božija kroz vjeru Isusa Hrista za sve i na sve koji vjeruju, jer nema razlike. Jer svi su sagriješili i lišeni su Božje slave, a opravdavaju se darom, blagodaću njegovom, kroz iskupljenje koje je u Hristu Isusu, kojega odredi Bog da bude žrtva pomirenja kroz vjeru u njegovu krv, da pokaže pravdu svoju oproštenjem pređašnjih grijeha, u dugom trpljenju Božijem, da se pokaže pravda njegova u sadašnje vrijeme, da je On pravedan i da opravdava onoga koji je od vjere Isusove.“ (Rimljanima 3:21-26)

Dakle, opravdanje vjerom ima sledeće karakteristike: 1) ono se manifestuje nezavisno od Zakona ili tačnije od djela Zakona (vidi: Rimljanima 3:20; 4:6); 2) o pravednosti Božjoj svjedoče Zakon i proroci; 3) pravednost Božja dolazi kroz vjeru Isusa Hrista; 4) pravednost pripada svima i primjenjiva je na sve koji vjeruju, jer su svi bez razlike sagriješili i lišeni su Božje slave; 5) opravdanje je dar; 6) opravdavamo se blagodaću Božjom; 7) blagodat dolazi kroz iskupljenje u Hristu; 8) Hrist je žrtva pomirenja; 9) pomirenje se ostvaruje tj. postaje djelotvorno

kroz vjeru u Njegovu krv (krv = život); 10) primanje te pravednosti donosi nam oprostjenje pređašnjih grijeha, čime se pokazuje dugo Božje strpljenje s nama i Njegova pravednost; 11) Bog može da opravda sve koji su vjere Isusove, što znači da je takva vjera neophodna za opravdanje.

Hrist je kao Zastupnik čovječanstva svojim zaslugama apsolutno iskupio čovjeka od osude i prokletstva Zakona (Galatima 3:13). Ta činjenica donosi sledeće blagodati svima koji vjeruju:

- ✓ Poistovjećivanjem vjerom sa smrću Hristovom, vjernik umire starom životu i ustaje u novi – krštenje (Rimljanima 6:1-18), čime dobija oprostaj pređašnjih grijeha i uračunatu Hristovu pravednost.
- ✓ Kroz to isto „umiranje“, mi umiremo i Zakonu kao „legalnom mužu“ da bismo mogli pripasti Hristu (Rimljanima 7:1-6)! Zakon je sam po sebi svet, pravedan i dobar, ali naša nesreća je što Zakon osuđuje grešnika na smrt. Dakle, nije problem u Zakonu niti se Zakon može promijeniti (Rimljanima 7:7-25), već u odvajanju grešnika od grijeha, kako bi grešnik mogao biti spasen, a grijeh uništen! To je osnovni cilj Hristove misije (Matej 1:21)!
- ✓ Pokajani grešnik u Hristu stiče pravo da podijeli Hristovo iskustvo uskrsenja na vječni život, jer je Hrist kao čovjekov Zastupnik i pobjednik nad grijehom, pobijedio smrt i uskrsnut je na vječni život (1. Korinćanima 15:20-23; Rimljanima 5:17-19).

Tajna pobjedonosnog života mora se temeljiti na Hristovoj pravednosti, inače nikad nećemo uspjeti. Podloga je opravdanje vjerom, plod je posvećenje.

Zbog djelotvornosti Plana spasenja, opšta Božja blagodati je raspoloživa svim ljudima na zemlji, bez razlike. Ali spasenje je *Božji dar* čovjeku: „*Jer plata za grijeh je smrt, a Božji dar je vječni život kroz Hrista Isusa, našeg Gospoda*“ (Rimljanima 6:23). Svaki dar koji se nudi mora se primiti, a dar spasenja se, kako Biblija kaže, prima vjerom u Hrista. Čovjek mora da vjeruje

i prihvati Hrista kao svog ličnog Spasitelja i Gospoda da bi se spasio: „*Jer Bog je toliko volio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina, da niko ko vjeruje u njega ne bude uništen, nego da ima vječni život.*“ (Jovan 3:16). Nije, dakle, dovoljno prihvatiti Hrista samo kao Spasitelja, jer takva vjera bi bila sebična i sama sebi svrha, već Ga moramo prihvatiti i kao Gospoda: „*Zašto me, dakle, zovete: ‘Gospode, Gospode’, a ne radite ono što govorim?*“ (Luka 6:46) Apostol Pavle govori o vjeri u poslušnosti pravednosti (Rimljanima 6:17,18). „*Ako me volite, držaćete moja uputstva.*“ (Jovan 14:14) „*Dakle, ljubav je ispunjenje Zakona.*“ (Rimljanima 13:10)

Vjera sama po sebi nije zasluga. Vjera je spona koja nas povezuje sa Hristom i Bogom, naš odgovor i pristanak na Božju inicijativu i Božje djelo spasenja. Ali spasenje je samo kroz vjeru u Isusa Hrista. Mi ne možemo ničim zaslužiti spasenje ili otplatiti svog dug i prestup. Zbog toga se i zove opravdanje vjerom. Samo Isusova pravednost može biti djelotvorna za nas pred svetim i pravednim Bogom.

Božja pravednost o kojoj govori apostol Pavle je planirana od Oca i Sina u Planu spasenja. To nije naknadna solucija, kako neki uče, da kad je Bog vidio da Izrael nije uspio pod Zakonom, onda je uklonio Zakon i uveo jevanđelje. Jevanđelje se propovijedalo u svim vjekovima, i pravednost od Boga u vjeri je bila dostupna u svim vjekovima: prvo u obećanju, a zatim u Hristu kao istorijskoj realnosti. O primanju pravednosti u obećanju najbolje svjedočanstvo dao je Avram, koji se smatra ocem vjernih (vidi: 1. Mojsijeva 15:6; Rimljanima 4. glava).

Pravednost koju Bog nudi čovječanstvu je planirana, obećana i ispunjena u Hristu. To su nebeske haljine poznate kao Hristova Pravednost (vidi Matej 22:11; Zaharija 3:3-5; Otkrivenje 3:4; 19:8); to je nebeska odjeća bez ijedne niti ljudske zamisli. Ona je sasvim od Boga. Mi nijesmo doprinijeli toj pravednosti ni jednu jotu. Drugim riječima, ona je potpuno besplatan dar! Mi ne možemo ništa doprinijeti toj pravdi.

Opravljanje je zakonski termin

Opravljanje ima zakonske i sudske konotacije. To znači da one koji vjeruju u Hrista, one koji prihvataju Hristovu pravednost kroz vjeru, Bog proglašava ili gleda na njih kao da su pravedni. Bog nas ne proglašava pravednim zato što smo mi pravedni. Bog nas proglašava pravednim zbog svoje pravednosti. Ovdje se radi o Božjoj pravednosti u Isusu Hristu. Božja pravednost nas opravdava. Ta pravednost je besplatan Dar. *„Jer ako smo, dok smo još bili neprijatelji, bili pomireni s Bogom smrću njegovog Sina, koliko ćemo više sada, kad smo pomireni, biti spaseni njegovim životom.“* (Rimljanima 5:10) To je blagodat, milost koja se dobija nezasluzeno.

Većina jeresi u hrišćanstvu nijesu pogrešna učenja, već griješe u onom čega se odriču. A svako ko poriče zakonsku osnovu otkupljenja čini nepravdu prema Bogu. Bog nas nije mogao prosto spasiti zato što nas je volio. Božja ljubav i pravednost morale su se sresti i to se dogodilo na krstu.

Kako? Svojim životom i smrću Isus nas je otkupio od svega onoga čemu smo beznadežno robovali: 1) od ropstva Sotoni; 2) od ropstva smrti; 3) od ropstva grijehu; 4) od prokletstva Zakona. U svim navedenim stavkama to je legalno opravdanje.

Opravljanje vjerom nije samo zakonski čin već stvarni preobražaj srca

Opravljanje vjerom je mnogo više od pravosnažne objave oslobađajuće presude; ono mijenja srce. Grešnik je sada primio očišćenje koje ga je izmirilo sa Bogom. Istinsko opravdanje vjerom ima za posljedicu pokoravanje Božjoj volji. Gospod upisuje svoj Zakon u srcu vjernika tako da poslušnost proizilazi iz ljubavi. To daje novu motivaciju koja nadmašuje strah od izgubljenosti ili nadu u nagradu za spasenje (i jedna i druga motivacija mogu se naći u Pavlovoj frazi „pod zakonom“).

Spasenje dolazi vjerom u Božje obećanje za nas, a ne preko naših obećanja Njemu.

Hristova ljubav je aktivna, ne prosto pasivna. Kao Dobri

Pastir, On neprestano traži izgublenu ovcu. Spasenje ne zavisi od našeg traženja Spasitelja nego od našeg vjerovanja da On traži nas. Izgubljeni su izgubljeni zato što odbijaju i preziru Njegovu inicijativu da ih privuče ljubavlju. To je ono što obilježava nevjerstvo. Stoga je teško biti izgubljen i lako biti spasen ako osoba razumije i vjeruje koliko je divna dobra vijest. Jedini neoprostivi grijeh je konstantno odbijanje Njegove milosti. Pošto je Hrist ponio sve grijeha, jedini razlog što će neko biti odbačen na kraju jeste istrajavanje u nevjerstvu sopstvenog zlog puta.

U traženju izgubljenog čovječanstva, Hrist je prošao cio put uzimajući na sebe i prihvatajući palu, grešnu prirodu čovjeka posle pada. Ovo je uradio da bi mogao biti iskušán na svim poljima kao mi što smo, pokazavši, pak, savršenu pravednost u „obličju grešnog tijela“ (Rimljanima 8:3,4). Tako je naš Spasitelj „osudio grijeh u tijelu“ palog čovječanstva. Hrist se potpuno identifikovao sa nama i zato nas potpuno može spasti.

Hristovo djelo otkriva vječnu Božju ljubav i poziva na uzvišeniju motivaciju u nesebičnosti – vjeru, cijenjenje i zahvalnost. Sebično ljudsko srce ovo izopačava i primjenjuje na potrebu zadovoljenja lične sigurnosti spasenja.

Plan spasenja je Božja inicijativa koja ima konkretni učinak na cijelo čovječanstvo. Svaki pojedinac duguje život Hristu, priznavao to ili ne.

Jevanđelje je dobra vijest o tome šta je Bog učinio i šta On sada radi za nas (Jeremija 31:3; Jovan 12:32). Pravo jevanđelje motiviše srce na istrajan odgovor vjere, jer Bog nas je VEĆ prihvatio u Hristu, a mi smo izgubljena ovca ili izgubljeni sin koji samo to treba da spozna i ne opire se spasenju. Hristov oproštaj uklanja prokletstvo grijeha, tako da i grešnik koji počinje shvatiti Dar spasenja može i sam mrzjeti grijeh a voljeti bližnjeg – grešnika.

Stoga istinsko propovijedanje jevanđelja isključuje sve tehnike vrbovanja, upotrebu sile, trikova, pokretanje sebičnih osjećanja i euforije ili motiva straha od smrti i kazne. Jednom kada se istina otkrije u ljubavi ništa ne može spriječiti onoga koji

traži istinu da odgovori potvrdno.

Hristovo opravdanje nije jednokratano čin, On to čini za nas i u nebeskoj Svetinji, sve do kompletnog očišćenja, dok uporedo svojim zaslugama čisti hram duše na zemlji i preslikava svoj karakter u zajednici pozvanih (Efescima 4:11-16). Opravdanje vjerom donosi najveće standarde i jedinstvo, ne jeftinu milost i podjele, jer je Uzor sam Hrist. Pravednost vjerom teži Božjoj slavi, ne svojoj.

Šta Biblija podrazumijeva pod vjerom?

Vjera Božja nije nešto što imamo sami po sebi. Čak iako imamo određena vjerovanja koja mogu biti zasnovana na našoj mašti, razmišljanju, pod uticajem vaspitanja, tradicije ili društvene paradigme, to nije vjera o kojoj govori Biblija. Takve vrste vjere ili vjerovanja nemaju utemeljenje, jer potiču od pale ljudske prirode koja, istina, ima u sebi tragove Božjeg obličja, ali nema moći da spozna Božju istinu. Stoga istinska vjera može doći samo od Boga. „Dakle, vjera proističe iz propovijedanja, a propovijedanje kroz objavu Božju.“ (Rimljanima 10:17) Centralna poruka Božje objave je Plan spasenja ili jevanđelje. Da bismo imali pravu vjeru, mi moramo znati istinu. „Ako ostanete u mojoj riječi, zaista ste moji učenici, i upoznaćete istinu i istina će vas osloboditi.“ (Jovan 8:31,32)

Vjera je priznanje Božje samopožrtvovane ljubavi, bez obzira na nadu u nagradu ili strah od toga da se može biti izgubljen.

Pošto je istina koja je od Boga kontradiktorna ljudskoj paloj prirodi, ona nije samo informativne prirode i za njenu spoznaju nijesu dovoljni naši intelektualni i drugi kapaciteti. Neophodno je poštenje i spremnost da se primi istina kojoj ćemo se pokoriti. Grešnom ljudskom srcu neophodno je **pokoravanje jevanđelju**. U Rimljanima 1:5 Pavle pominje „poslušnost vjere“, a u Rimljanima 6:17 konstatuje: „Hvala Bogu što ste, premda ste bili robovi grijeha, od srca **postali poslušni** učenju koje vam je predata.“ (Rimljanima 6:17)

Zapazite, Isus je rekao „**ako ostanete** u mojoj riječi“. U Rimljanima 10:16 Pavle kaže za Jevreje: „Ipak, nisu svi prihvatili dobru vijest,“ oni su u problemu „nevjerstva“ (Rimljanima 11:20,23), tvrdoglavi su u religiji koja je postala sama sebi svrha (Rimljanima 11:30,31), imaju revnost ali ne u skladu sa razumnom spoznajom, jer su od vjere napravili fanatizam (Rimljanima 10:2). Poučeni iskustvom Izraela, možemo shvatiti koliko je važno da ostanemo vjerni Božjoj Riječi.

Dakle, prava vjera je pokornost jevanđelju. To je vjera Isusa Hrista koja se od početka do kraja sastojala u pokoravanju Božjoj volji i planovima. Hristove patnje i stradanje bile su škola poslušnosti čak i za Sina Božjeg, da bi mogao biti Spasitelj onima koji Njega poslušaju (vidi: Jevrejima 5:8,9)!

Hrist jeste postigao spasenje i sve blagodati koje spasenje donosi, ali ako se ne pokorimo jevanđelju u vjeri i živimo u tome, za nas ono neće biti djelotvorno. To je smisao izvornog biblijskog opravdanja vjerom.

Prava vjera je krotka, blaga, plemenita, poštena, lišena svakog oblika fanatizma ali ipak čvrsta kao stijena. Najuzvišeniji primjer takve vjere da je Isus. „Uzmite moj jaram na sebe i **učite od mene, jer ja sam krotkog i poniznog srca, i naći ćete odmor za svoju dušu.**“ (Matej 11:29; uporedi sa 4. Mojsijeva 12:3) Postojanost i silu ovoj vjeri daje nebeska čistota, jer je kompatibilna sa osobinama prave ljubavi: trpeljivošću, srdačnošću, skromnošću, pristojnošću, nekoristoljubivošću, istinitošću, spremnošću na praštanje, pozitivnom nadanju...

Opravdanje vjerom i Božji narod posletka

„Ovdje je istrajnost svetih, koji drže uputstva Božja i vjeru Isusovu.“ (Otkrivenje 14:12)

U prošlom proučavanju pominjali smo troanđeosku poruku kao poslednju poruku čovječanstvu prije Drugog Hristovog dolaska, koja, između ostalog, uključuje objavu vječnog jevanđelja od strane onih koji su opravdani vjerom. Zapazite da se za jevanđelje kaže da „vječno“ (Otkrivenje 14:6), što je dokaz više u

prilog tvrdnji koju smo ranije iznijeli, da se ono propovijedalo u svim vjekovima, u tipu i antitipu, jer jevanđelje je srž Plana spasenja.

Zbog slabosti naše prirode, koja je i dalje pala priroda, ista kod vjernika i nevjernika, vjera u pokornosti jevanđelju zahtijeva istrajnost. To nije istrajnost u našim naporima da postanemo dovoljno dobri da bismo se spasili, jer ni vječnost nam za taj zadatak ne bi bila dovoljna. To je istrajnost „svetih“.

Koga Biblija naziva svetim? Svet je samo Bog jer ima nepozajmljenu, izvornu svetost (Psalam 99:9; 3. Mojsijeva 11:44,45; Isaija 6:3). Samo Bog može nešto da posveti odnosno da odvoji u svetu svrhu ili za svetu upotrebu. Gospod je taj koji nas posvećuje (Ezekijel 20:12) u Hristu kroz našu pokornost jevanđelju (Jevrejima 2:11). Mi smo pozvani od Boga na takvu svetost (vidi: Rimljanima 1:7; 1. Korinćanima 1:2; 2. Korinćanima 1:1; Efescima 1:1; 3:5,18; 5:3; Filipljanima 1:1; Kološanima 1:2,4,26; 1. Solunjanima 3:13; 2. Solunjanima 1:10). „On nas je spasio i pozvao nas svetim pozivom, ne zbog naših djela, već zbog svoje namjere i blagodati, koja nam je prije mjerljivih vremena data u Hristu Isusu.“ (1. Timoteju 1:9) Mi smo, dakle, sveti u istom smislu u kojem smo pravedni pred Bogom. Njegovo djelo i Njegovo posredovanje za nas primljeno u pokornosti vjerom obezbjeđuje i svetost i pravednost. Sada možemo jasno da razumijemo šta znači istrajnost ili trpeljivost svetih.

Da takva vrsta istrajnosti nije zalaganje u ljudskoj sili, pored odrednice „sveti“ svjedoči još i nastavak rečenice: „koji drže uputstva Božja i vjeru Isusovu.“ Uputstva Božja nijesu samo „zapovijesti“, kako stoji u pogrešnim tradicionalnim prevodima. Uputstva su instrukcije i poduke Božje Riječi koje usmjeravaju život hrišćanina. To je Riječ Božja u srcu. Na taj način drži se vjera Isusova.

„Dakle, s njim smo sahranjeni svojim krštenjem u njegovu smrt, kako bismo, kao što je Hristos uskrsnut iz mrtvih slavom Očevom, i mi isto tako hodili u novini života.“ (Rimljanima 6:4)

„A ako je Hristos u vama, tijelo vam je doduše mrtvo zbog

grijeha, ali Duh vam donosi život zbog pravednosti. A ako Duh onoga koji je Isusa podigao iz mrtvih prebiva u vama, onaj koji je Hrista Isusa podigao iz mrtvih oživjeće i vaša smrtna tijela svojim Duhom koji prebiva u vama.“ (Rimljanima 8:10,11)

„Da skinete staru ličnost oblikovanu vašim ranijim načinom života, koju kvare njene prevarne želje, i da se obnovite u duhu uma svojega, i da obučete novog čovjeka, koji je po Bogu stvoren u pravednosti i istinskoj svetosti.“ (Efescima 4:22-24)

„Dakle, pošto smo okruženi tolikim oblakom svjedoka, skinimo i mi svaki teret i grijeh koji nas lako može namamiti u zamku i istrajno trčimo trku koja je pred nama. Pri tom uprimo pogled u Začetnika i Usavršitelja naše vjere, Isusa.“ (Jevrejima 12:1,2)

„Dakle, budući da je Hristos stradao u tijelu za nas, i vi se naoružajte tim istim stavom, jer ko strada u tijelu prekinuo je s grijesima, da preostalo vrijeme u tijelu ne živi po ljudskim željama nego po Božjoj volji.“ (1. Petrova 4:1,2)

Svi navedeni tekstovi govore o pokoravanju vjerom jevanđelju i istrajnosti.

Formula uspjeha je „ne ja, već Hrist u meni.“

„Mi koji znamo da se čovjek ne opravdava djelima zakona, već samo **kroz vjeru Hrista Isusa**, i mi smo povjerovali u Hrista Isusa, da se **opravdamo vjerom Hristovom**, a ne djelima zakona, jer se djelima zakona nijedno tijelo neće opravdati. A ako bismo se mi, u nastojanju da budemo opravdani u Hristu, i sami pokazali grešnicima, da li je onda Hristos u službi grijeha? Ni-pošto! Jer ako ponovo gradim isto ono što sam jednom srušio, pokazujem da sam prestupnik. Jer ja kroz zakon zakonu umrijev, da Bogu živim. **Sa Hristom se razapeh**. Ne živim više ja, nego Hristos živi u meni. Jer život koji sada živim u tijelu, **živim vjerom Sina Božjeg**, koji me je volio i predao sebe za mene. Ja ne odbacujem Božju blagodät, jer ako pravednost dolazi preko Zakona, onda je Hristos uzalud umro.“ (Galatima 2:16-21)

Razapinjanje sa Hristom ili umiranje u Hristu jedno je isto.

Što se tiče Božjeg spasenja kroz Hrista, redosled je sledeći: 1) Sin Božji postaje Sin čovječji, postaje Čovjek, opšti Čovjek, drugi Adam. 2) On živi pod Zakonom bezgrešnim životom. 3) On ispunjava Zakon i kvalifikuje se za savršenu nevinu Žrtvu kako bi mogao biti Nosilac grijeha svijeta. 4) On se posrednički žrtvuje i iskupljuje nas od svega od čega se sami nijesmo mogli izbaviti. 5) On uskrsava kao Prvjenac ili prvina ljudskog roda. 6) On posreduje za nas do faktičkog pomirenja na Sudu i očišćenja grijeha. Kao naš Posrednik u nebeskoj Svetinji, Hrist može da primi i naše pokajane grijeha u svakodnevnom hrišćanskom životu.

Što se tiče vjernih, redosled je ovakav: 1) Mi primamo dobru vijest (jevanđelje) kroz propovijedanje Božje objave i upoznajemo se sa istinom. 2) Mi prihvatamo Isusa Hrista za svog Spasitelja i Gospoda: 3) Mi počinjemo novi život tako što prvo umiremo u Hristu, poistovjećujemo se sa Njegovom smrću, koja nas oslobađa od svega navedenog u ranijem proučavanju, da bismo mogli živjeti u novini života Duhom koji Bog daje onima koji se pokoravaju jevanđelju (Djela 5:32). Dakle, Hrist je primio Očevu slavu i neraspadljivost, i mi sada u vjeri očekujemo da primimo to isto u Njemu (1. Solunjanima 4:14; 1. Korinćanima 15:23; Rimljanima 8:11). 4) Mi živimo vjerom Isusovom i imamo Božju Riječ u svojim srcima, Njegov Zakon upisan u srcima. To je opravdanje vjerom. 5) Mi znamo da jedino utočište, zaklon blagodati, imamo samo u Hristu, i zbog toga je naša vjera utvrđena na stijeni, jer smo poslušni Njegovoj Riječi (Matej 7:24-27). Ukoliko uobrazimo da postoji vjera bez poslušnosti ili da se posvećenje događa po automatizmu, raspad sistema prije ili kasnije je neminovnost (Luka 6:49).

Vjera Isusa Hrista nije naša vjera

Bog ima Plan spasenja koji ne dopušta nikakve dodatke, izmjene i dopune od strane čovjeka. Šta bi čovjek uradio sa svojom religijom ako se to prepusti njemu? Naravno iskvario je. I to je ono što se događa kroz cijelu istoriju čovječanstva, od Pada

do danas. Zbog toga mi, ako želimo primiti spasenje i život, ne možemo imati nikakvu „svoju vjeru“ i „svoju teologiju.“ Ako, dakle, propovijedanje nije utemeljeno u Božjoj Riječi, ciljna grupa će primiti neki oblik lažirane vjere.

Kao što je Plan spasenja isti za sve, tako i Božja Vjera. „Jedan Gospod, jedna vjera, jedno krštenje.“ (Efescima 4:5) Sve oblike izopačenog jevanđelja nadahnuta Riječ osuđuje prokletstvom (Galatima 1:6-9).

Čiste haljine kao simbol opravdanja vjerom

„[Anđeo] mi je pokazao Jošuu, prvosveštenika, kako stoji pred Gospodnjim anđelom, i Sotonu kako mu stoji zdesna da mu se protivi. Tada je Gospod rekao Sotoni: ‘Neka te Gospod prekori, Sotono! Neka te prekori Gospod koji je izabrao Jerusolim! Zar on nije ugarak izvučen iz vatre?’

A Jošua je bio obučen u prljave haljine i stajao je pred anđelom. Tada se anđeo obratio onima koji su stajali pred njim i rekao im: ‘Skinite s njega prljave haljine!’ Zatim je Jošui rekao: ‘Evo, skinuo sam s tebe tvoj prestup i bićeš obučen u svečane haljine.’“ (Zaharija 3:1-4)

Ovu viziju Zaharija je primio oko 500 godina prije Hrista.

U ovom kratkom odlomku opisano je opravdanje Vjerom. Jošua koji je u to vrijeme služio kao prvosveštenik u Gospodnjem hramu bio je, kao svaki drugi čovjek, uključen u borbu između Hrista i Sotone za ljudske duše – na spasenje ili na propast. Spaseni su ovdje predstavljeni ugarkom koji sam Gospod izvlači iz vatre. Nevjerovatno je koliko je ova vizija tačna i primjenljiva na sve koji žele Božje spasenje.

Čiste i bijele haljine u Bibliji oduvijek su bile simbol spasenja Vjerom i ogrtanja u Hristovu pravednost. Ali ovo što ćemo sada naglasiti je od ključne važnosti. Čiste haljine Hrist nam ne oblači preko postojećih prljavih haljina. „Svi smo mi postali kao nečisti, i sva je naša pravda kao prljava haljina; svi kao lišće uvenuso, i naše izopačenosti odniješe nas kao vjetar.“ (Isaija 64:6)

Nemoguće je našu vlastitu pravednost dometnuti Hristovoj

pravednosti ili ostaviti prljave haljine ispod čistih. To je ono što bi želio pali čovjek, spasenje u grijehu i sa grijehom. To je koncept lažiranog hrišćanstva, lažne vjere koja bi da prisvoji haljine pravednosti i kamuflira svoju nečistotu.

Grešnik mora dozvoliti Hristu da mu pomogne da odbaci, skine prljave haljine. Zapazimo da se u citiranom tekstu iz Zaharijine vizije prljave haljine poistovjećuju sa prestupom. Tek kad se skine prestup, koje je Gospodnja zasluga, mogu da se obuku čiste, svečane haljine.

Pravi sveštenici u zemaljskoj svetinji su ZNALI da im je potrebno opravdanje Vjerom u Božju pripravu, kao što su to znali i svi pobožni pojedinci od Adama do danas. Ta Vjera je uvijek funkcionisala integrisana sa poslušnošću Bogu i nikako drugačije.

Jošua je sada bio spreman za Božju službu: „Gospodnji anđeo je posvjedočio Jošui: Ovako kaže Gospod nad vojskama: **Ako budeš hodio mojim putevima i držao moj nalog**, tada ćeš ti suditi mom domu i čuvaćeš moja dvorišta, i daću ti da slobodno pristupiš onima koji tamo stoje.“ (Zaharija 3:6,7)

Spasenje nema alternativu, ne postoji plan B ili C. Vjera sa veliko „V“ nema alternativu, ne postoje različite varijante. Često se među hrišćanima može čuti kompromisno odobravanje kad se ne slažu u vjeri: Ako si iskren, ako zaista vjeruješ u to, onda je u redu. Tačno je da postoje sporedne stvari o kojima možemo imati različita uvjerenja, shodno svojoj mjeri vjere i ličnim kapacitetima (vidi: Rimljanima 14:1-6), ali to se nipošto ne odnosi na stubove Vjere.

Opravdanje Vjerom pod Starim savezom

Kompletna služba pod Starim Savezom predstavlja svjedočanstvo o opravdanju vjerom kroz Savez poslušnosti Bogu. Same obredne i praznične službe nijesu bile sredstvo spasenja, bez obzira na trud ljudi koji su sudjelovali u njima da ispoštuju propise do najsitnijih detalja. Samo Vjerom u ono što su predstavljale, grešnik pod Starim Savezom primao je oproštenje za

spasenje. Određenom Vjerom koja ima svoj objekat, svoje utemeljenje i svoj cilj. Ali oni nijesu mogli da kažu: nećemo da izvršavamo sve ove propise jer smo svakako opravdani vjerom.

Biblijska Vjera se visoko uzdiže i izdvaja od svih ostalih vjera po ovom pitanju. Ona nije još jedan mentalni koncept, proizvod čovječjeg mudrovanja. Ona je živa kao Bog što je živ i živi od Božje Riječi i Njegovih obećanja. (Zato se zove Vjera, jer konačno obećanje još nijesmo primili.)

Vjera dozvoljava Bogu da vodi njenog imaoca, čak iako ovaj ne zna kuda ide kao Avram (vidi Jevrejima 11:8). „I povjerala Avram Gospodu, i on mu to zaračuna u pravednost.“ (1. Mojsijeva 15:6)

Svi heroji vjere odgovarali su poslušnošću na Božji poziv. Mi možemo da učinimo suprotno Božjem nalogu, imamo slobodnu volju i mogućnost da odlučimo drugačije, ali to više nije Božja Vjera i Božji Put. Nećemo tako primiti opravdanje Vjerom niti je to moguće.

Izraelci nijesu mogli da uđu u obećanu zemlju zbog nevjerstva u pobuni i neposlušnosti. „Vidimo, dakle, da nisu mogli ući zbog nevjerstva.“ (Jevrejima 3:9)

„Ali vi svoje povjerenje polažete u lažne riječi – a od toga nikakve koristi nema.“ (Jeremija 7:8)

Obmana dolazi sa „svakom nepravdom i prevarom u onima koji propadaju [ginu] zato što nisu prihvatili ljubav prema istini da bi se spasli. I zato Bog dopušta da na njih djeluje zabluda, da bi vjerovali laži, kako bi svi oni bili osuđeni jer nisu vjerovali istini, nego su voljeli nepravdu.“ (2. Solunjanima 2:10-12)

Kao što su velikani Vjere iz prošlosti odgovorili na Božji poziv i bez nepotrebnih pitanja i sumnji prihvatili to u Vjeri i poslušnosti, tako trebamo i mi. Vjera i poslušnost idu ruku pod ruku. Nemoguće je odvojiti jedno od drugoga. Tada nećemo imati nedoumica da li smo u tzv. „legalizmu“, kao što nije imao Noje dok je gradio Barku. On je odrađivao svoj dio posla i nije se pitao zašto ga Bog ne izbavi nekom natprirodnom intervencijom, ili zašto mora da se trudi oko Barke – jer je imao zdravu Vjeru.

Prava Vjera ne ide linijom manjeg otpora i ne traži kompromis i lakši put, ne „hvata krivine“. Samo takvom Vjerom možemo biti opravdani, jer ona svjedoči da smo ozbiljno shvatili i primili najveći Dar ikad ponuđen stvorenom biću: prelazak iz osude na smrt u blagoslov vječnog života.

ODGOVOR NA JEVANĐELJE

Uopšteno postoje samo dvije vrste odgovora na jevanđelje: primanje na „dobru zemlju“ (Matej 13:8,23) i odbacivanje na različite načine i zbog različitih uzroka i povoda, vremenski odmah ili kasnije (Matej 13:4-7, 19-22). Dakle, u saradnji božanskog i ljudskog, veoma je važna kakvoća potencijalnog primaoca.

Šta nam ovo govori? Božja namjera sa ljudskim rodnom, sa svakim pojedincem, ne počinje neposredno pred njegovo/njeno obraćenje, već se tiče cijelog života, kao i njegove/njene porodice, čak i predaka. Svi činioци su važni za formiranje naše pobožnosti ili bezbožnosti. „Došla mi je Gospodnja riječ: Prije nego što sam te oblikovao u utrobi tvoje majke, poznavao sam te. Prije nego što si iz njene utrobe izašao, posvetio sam te i postavio sam te za proroka narodima.“ (Jeremija 1:4,5) Opšta Božja blagodat data je da se upotrijebi na blagoslov, a može se, prema ličnom izboru, i zloupotrijebiti. Svi su odgovorni pred Bogom, bez obzira priznavali ga ili se pravili gluvi i slijepi. „Ovaj nauk koji ti danas dajem nije pretežak za tebe niti je predaleko od tebe. Nije na nebesima da bi rekao: Ko će se za nas popeti na nebesa da nam ga skine i objavi pa da po njemu postupamo? Nije ni preko mora da bi rekao: Ko će za nas preći more da nam ga donese i objavi pa da po njemu postupamo? Jer je ta riječ sasvim blizu tebe, u tvojim ustima i u tvom srcu, da bi po njoj postupao. Evo, danas pred tebe stavljam život i dobro, smrt i zlo.“ (5. Mojsijeva 30:11-15)

Posledice primanja Božje blagodati ili njene zloupotrebe su neminovnost: „Jer sam ja, Gospod, tvoj Bog, revnosni Bog, koji pohodim prestupe očeva na sinovima, do trećeg i do četvrtog pokoljenja, onih koji me mrze, a milost pokazujem hiljadama onih koji me vole i drže moja uputstva.“ (2. Mojsijeva 20:5,6) Znajući ovo, Gospod je mogao još u Edenu odmah posle Pada da

čovječanstvo svrsta u dva tabora: sjeme ženino i sjeme zmijino. Osnovna karakteristika prve grupe je vjera u poslušnosti Božjoj objavi, a osnovna karakteristika druge grupe je pobuna u neposlušnosti, dok i dalje tvrde da su religiozni ili da imaju ispravnu životnu ideologiju.

Međutim, u mješavini dobra i zla nije sve crno-bijelo. Mi kao „daltonisti“ ne možemo da vidimo cijeli spektar boja i nijansi koje vidi Gospod, koji zna sve, te stoga nijesmo pozvani da sudimo umjesto Boga (vidi: Matej 13:25-30).

Svijest o strahoti grijeha i sopstvenoj grešnosti najbolja je preventiva od duhovne oholosti i licemjerja. Činjenica da je cijeli ljudski rod pod grijehom i u potrebi za Spasiteljem, bez razlike, treba da nas ujedini u jevanđelju, umjesto da nas razdvaja. Zato nikad ne smijemo suditi drugima licemjernim isticanjem „svetiji sam od tebe“ (Matej 7:1-5).

Ali to ne znači da smo uskraćeni od svakog rasuđivanja. Standardi za prosuđivanje kojima se pobožni mogu koristiti su dvojaki: 1) Riječ Božja kao vrhunski standard za provjeru svih pitanja istine i zablude (Isaija 8:20); 2) rodovi odnosno praktični rezultati (Matej 7:15-20).

Božja Riječ ne ostavlja nikakvu mogućnost opstanka zdrave vjere bez poslušnosti: „Stoga je svaki koji **sluša moje riječi i izvršava ih** sličan mudrom čovjeku koji je svoju kuću sazio na stijeni. Pade kiša i naiđe bujica, i vjetrovi dunuše i obrušiše se na tu kuću, ali ona se ne sruši jer joj je temelj bio na stijeni. A svaki koji **sluša moje riječi i ne izvršava ih**, sličan je ludom čovjeku koji je svoju kuću sazio na pijesku. Pade kiša i naiđe bujica, i vjetrovi dunuše i sručiše se na tu kuću, i ona se uz silan tresak sruši.“ (Matej 7:24-27)

Vjera bez poslušnosti je uobrazilja. Izbjegavanja poslušnosti vodi iskrivljivanju jevanđelja i njegovom prilagođavanju potrebama pale prirode. Prije nego pređemo na neke konkretne znake raspoznavanja istinskog jevanđelja, ukratko ćemo objasniti kako se ono zloupotrebljava, posebno od savremenih vjernihika.

Individualnost i hedonizam nasuprot jevanđelju

Problem savremenog čovjeka posebno je izražen u dva pravca: individualizmu i hedonizmu.

Individualizam podrazumijeva osoben sistem vrijednosti, teoriju ljudske prirode i posebna društvena i vjerska uvjerenja i stavove. Individualnost teži sagledavanju svake vrijednosti kroz prizmu čovjeka, individue, kojoj se pripisuje najviši značaj.

Najprije da razmotrimo pozitivnu stranu individualnosti. Svako ljudsko biće, stvoreno po obličju Božjem, obdareno je sa moći sličnoj Stvoriteljevoj – individualnošću, moći da misli i djeluje. Svako ima individualnost odvojenu i različitu od svih drugih. Svako se mora uvjeriti za sebe, obratiti za sebe. On mora primiti istinu, pokajati se, vjerovati i pokoravati se za sebe. Pojedinač mora ispoljavati svoju volju za sebe. Niko ovaj posao ne može obaviti preko zamjenika. Iako svako od nas ima osobenu individualnost, Božji plan je jedinstvo u različitosti. To je veoma važno. Božji standardi su uzvišeni i nepromjenljivi, a ljudi sa različitim stepenima sposobnosti sudjeluju u Njegovom planu, tamo gdje su pozvani. Biblijske istine nije izložio jedan čovjek nego grupa ljudi.

Individualnost se ne smije uništavati i utapati u individualnost drugih. Bog je tako uredio stvari, i to je ono što vidimo ne samo kod čovjeka nego i u cijeloj prirodi. Ali pošto je namjera Tvorca vječna, mora postojati jedinstvo koje ničim ne ugrožava Njegov savršeni poredak.

Individualnost se zloupotrebljava kroz grijeh otuđenja od Boga i otuđenja od bližnjih. U kombinaciji sa egoizmom i ohološću, individualnost postaje snažno oruđe protiv Božje istine. Egoista želi svoju „istinu“, prilagođenu svojim potrebama i „unikatnu“ u njegovoj vizuri. Zatim ima potrebu da „unikatnu istinu“ nametne drugima.

U sadejstvu sa hedonizmom, izvrtanje jevanđelja postaje neminovnost. Individualizam (u negativnom smislu te riječi) i hedonizam su pošasti savremenog društva. I jedno i drugo su

usmjereni protiv poslušnosti. Otuda snažna „potreba“ da se izvrne jevanđelje i prilagodi psihološkom profilu tako hendikepirane ličnosti.

U crkvama stvari funkcionišu na nešto drugačiji način nego kod manjih vjerskih grupa. Crkve zbog stanja u kojem se nalaze imaju potrebu da uvijek budu u trendu sa situacijom u svijetu da bi bile „priznate“, privlačne i održale kvantitet. Potreba tradicionalnih crkvi je drugačija i njihovi glavni aduti su zaglupljivanje kroz ropstvo tradicijama, pothranjivanje neprijateljstva prema svakoj reformi ili nosiocima istine, kao i navođenju na slijepu i fanatičnu pokornost ljudskim autoritetima.

S druge strane, manje vjerske grupe mogu mnogo lakše da se prilagođavaju profilu i „potrebama“ savremenog vjernika kojeg odlikuju otuđenost i nedostatak empatije prema drugima, posebno prema slabijima i onima od kojih nemaju određene koristi, na šta se nadograđuje klasični hedonistički stav usmjerenja života linijom manjeg otpora.

Imajući sve ovo na umu, ne treba da nas iznenađuje uspjeh tzv. jevanđelja ljubavi u svijetu. Jednostavno Boga proglasite samo ljubavlju, oslobodite jevanđelje sprege vjere i poslušnosti, ratosiljate se Zakona, predstavite djelovanje Duha Božjeg kao čudesnog autopilota, i eto religije kao izmišljene za hedoniste. Ruke pod glavu i na prijatno krstarenje do Raja na Nebu. Oštećenje zdravog razuma i rezona je neminovno, i to se kompenzuje stalnim pozivanjem na „uzvišenije“ subjektivno iskustvo.

Božja Riječ se selektivno primjenjuje i prilagođava potrebama „novog jevanđelja“, a određeni tekstovi prenaglašavaju i daje im se značenje koje nemaju. Navešćemo jedan primjer.

„Ja sam čokot, a vi ste loze. Ko bude u meni i ja u njemu, on donosi mnogo ploda, jer bez mene ne možete činiti ništa.“ (Jovan 15:5)

Prava poslastica za hedonističko „jevanđelje“. Kako? Vjernik hedonista će ovu izjavu da zloupotrijebi i kaže: Evo dokaza da mi moramo biti vođeni Hristovim Duhom 24h na dan, jer kao 100% grešnici ne možemo proizvesti nikakvo dobro. Hedonista

inače obožava ideju da sebe proglasi „100% grešnikom“. Takvom izjavom ružimo Božje obličje i Božju opštu blagodat proglašavamo ništavnom. Međutim, iz ovih Isusovih riječi potpuno će zanemariti dio teksta koji se odnosi na donošenje roda, što je cilj ove sprege „čokota i loze“, na sličan način kao u poređenju sa Hristom kao glavom i vjericima kao različitim udovima istog tijela. Kao što se loze granaju na čokotu, tako su i udi različiti, ali svi pripadaju jednom tijelu. U oba slučaja Božja volja, Božji plan i Božje djelo je ono što ih spaja. Rodovi se ogledaju kroz službu. Bog nam obezbjeđuje snagu, hranu i pobjedu kroz iskupljenje, a mi udružujemo svoje snage i sposobnosti sa božanskom silom. To je ono što bismo mogli nazvati cirkulacijom života.

Da li je Hrist ovim iznio neku novu ideju koja je bila nepoznata ljudima? Naravno da nije, jer to je koncept poznat svim pobožnim ljudima u prošlosti. Bog kao izvor svega dobrog i korisnog jasno je predstavljen kroz cijelu Bibliju. Sve je od Boga. Samo u hedonizmu i individualizmu ovo je novost. Hedonista će ovo obratiti u laž samoproглаšenjem navodnog duhovnog vođstva koje se „dokazuje“ subjektivnim vjerovanjem i subjektivnim zadovoljstvom u „slobodi“. Duhovna oholost je posledica, a vrata širom otvorena za suptilno djelovanje demonskih duhova.

Zdrave karakteristike odnosa prema blagodati jevanđelja

Jevanđelje ničim i u nijednom trenutku ne poništava našu individualnost, našu slobodnu volju i našu odgovornost. Kroz jevanđelje Bog nas oslobađa i daruje nam slobodu od svega onoga čega se sami nikako nijesmo mogli osloboditi (vidi: Djela 13:39).

Prije primanja i cijenjenja spasonosne blagodati, mi takođe moramo biti svjesni opšte blagodati. Zahvaljujući opštoj Božjoj blagodati „u Njemu imamo život i mičemo se i postojimo.“ (Djela 17:28) Spasonosna Božja blagodat, što je osnovna poruka jevanđelja, predstavlja realizaciju Božje inicijative „koja donosi

spasenje svim ljudima“ (Titu 2:11). Bog nas poziva da prihvatimo život (Ezekijel 33:11). Ali neophodna je saradnja, akcija i sa jedne i s druge strane: „Ovako kaže Gospod nad vojskama: ‘Vratite se meni’, govori Gospod nad vojskama, ‘i ja ću se vratiti vama.’“ (Zaharija 1:3) Ukoliko odbijamo saradnju sa Bogom, spasenje za nas ne može biti djelotvorno. „Pokajte se dakle i obratite se da se izbrišu vaši grijesi, da bi od Gospodnjeg lica došla vremena okrepe.“ (Djela 3:19)

Kako se mi uopšte možemo pokajati? Božja ljubav daje pokajanje kroz živu spoznaju o onome što je On učinio i što čini za nas.

„Ko ne voli, nije upoznao Boga, jer Bog je ljubav. Po ovome se pokazala Božja ljubav prema nama: Bog je poslao svog jedinorođenog Sina u svijet da živimo kroz njega. Ljubav je u ovome: nismo mi voljeli Boga, nego je on volio nas i poslao svog Sina kao žrtvu pomirenja za naše grijeh.“ (1. Jovanova 4:8-10)

„Ili možda prezireš bogatstvo njegove dobrote i uzdržljivosti i dugog trpljenja, ne shvatajući da te Božja dobrota vodi do pokajanja?“ (Rimljanima 2:4)

Dakle, opšta Božja blagodati nije pasivna, već poziva sve ljude na vodu života, što je primanje spasonosne blagodati. Ali da bismo pili mi prvo treba da shvatimo svoju potrebu za tom „Vodom“, iako možda zbog izopačenosti svojih duhovnih čula ne osjećamo žeđ.

„Ako je neko žedan, neka dođe k meni i pije! Ko bude vjerovao u mene, kao što je rečeno u Pismu, iz njegovog tijela poteći će rijeke žive vode.“ (Jovan 7:37,38)

Pijenje sa Izvora života nikako ne ostavlja bez ploda, već i mi sami prenosimo tok žive vode. Uvijek postoji ta sprega, taj ciklus života. To je najvažnija odlika istinskog jevanđelja.

Bog apeluje da se uključimo u život: „Svi vi koji ste žedni, dođite na vodu! Dođite, vi koji nemate novca, uzmite i jedite. Dođite, uzmite soka od grožđa i mlijeka bez novca i bez plaćanja. Zašto trošite novac na ono što nije hljeb i zašto se trudite za ono što ne siti? Slušajte me pažljivo i ješćete ono što je

dobro, i vaša će duša uživati u najboljoj hrani. Prignite uho i dođite k meni. Slušajte i duša će vaša živjeti, i sklopiću s vama trajni savez, zbog milosti koju sam obećao Davidu. Evo, dao sam ga za svjedoka narodima, za vođu i zapovjednika narodima. Evo, zvaćeš narod koji ne poznaješ, i k tebi će pohrliti ljudi iz naroda koji te nije poznavao, zbog Gospoda, tvog Boga, i Svetog Boga Izraelovog, jer će te on ukrasiti. Tražite Gospoda dok se može naći. Prizivajte ga dok je blizu. Neka zli ostavi svoj put i nepravednik svoje misli. Neka se vrati Gospodu, koji će mu se smilovati, našem Bogu, jer će mu velikodušno oprostiti.“ (Isaija 55:1-7)

„Kao njegovi saradnici ponovo vas molimo **da ne propustite da ispunite svrhu Božje blagodati** koju ste primili. Jer on kaže: ‘U vrijeme svoje milosti uslišio sam te, u dan spasenja pomogao sam ti.’ Evo, **sada je vrijeme milosti!** Evo, **sada je dan spasenja!**“ (2. Korinćanima 6:1,2)

„Ali Bog, koji je bogat milosrđem, zbog svoje velike ljubavi kojom nas je volio, još dok smo bili mrtvi u grijesima – oživio nas je zajedno sa Hristom – blagodaću ste spaseni – i uskrsnuo nas s njim i postavio nas s njim na nebesima u Hristu Isusu, da bi nam, u blagonaklonosti koju osjeća prema nama koji smo u Hristu Isusu, u poretku koji dolazi pokazao neizmjereno bogatstvo svoje blagodati. Tom blagodaću spaseni ste kroz vjeru. I to nije od vas, dar je Božji.“ (Efescima 2:4-8)

„Ja sam došao da imaju život, da ga imaju u izobilju.“ (Jovan 10:10)

Spasonosna blagodat je posebno pružanje blagodati kada suvereni Bog svojim izabranima – onima koji su prihvatili Njegov dar spasenja – poklanja novi život zadobijen u Hristu i pomoć radi njihove obnove i posvećenja. To se događa kad mi pristanemo da sahranimo stari život kroz Hristovu žrtvu (Rimljanima 6:3-5) i primimo Njegov novi život koji nas kvalifikuje kao stanovnike budućeg Božjeg kraljevstva i obnovljene Zemlje (Rimljanima 6:11).

Novorođenje ili začće u Hristu, drugom Adamu, je osnov

za primanje spasonosne blagodati.

„Zaista, zaista, kažem ti, ako se neko odozgo ne rodi, ne može vidjeti Božje kraljevstvo.“ (Jovan 3:3)

„Jer sve što je začeto od Boga pobjeđuje svijet. A ovo je pobjeda koja je pobijedila svijet: naša vjera.“ (1. Jovanova 5:4)

„I od njegove punine svi mi primismo, i blagodat za blagodat.“ (Jovan 1:16)

„Dakle, budući opravdani vjerom, imamo mir s Bogom kroz našeg Gospoda Isusa Hrista, kroz koga vjerom imamo pristup ovoj blagodati u kojoj stojimo, i radujemo se u nadi da ćemo biti učesnici u Božjoj slavi.“ (Rimljanima 5:1,2)

Spasonosna blagodat nije jednokratani čin koji posle možemo odbaciti i pouzdati se u sopstvenu pravednost, već trebamo postojano stajati u njoj vjerom.

„Čudim se da se tako brzo odvrćete od poziva Hristovom blagodaću na drugačiju dobru vijest... Ja ne odbacujem Božju blagodat, jer ako pravednost dolazi preko Zakona, onda je Hristos uzalud umro...“ (Galatima 1:6; 2:21)

U vjeri i blagodati se jača.

„A ti, sine moj, jačaj u blagodati koja je u Hristu Isusu.“ (2. Timoteju 2:1)

„Zato opašite bokove uma svojega, budite trezveni! Uzdajte se u blagodat koja vam se donosi u otkrivenju Isusa Hrista.“ (1. Petrova 1:13)

„Služite jedni drugima u skladu s darom koji je svaki od vas primio, kao dobri primaoci Božje blagodati, koja se izražava na razne načine.“ (1. Petrova 4:10)

„Rastite u blagodati i spoznanju Gospoda našeg i Spasitelja Isusa Hrista.“ (2. Petrova 3:18)

Mogućnost otpada od blagodati

Od spasonosne blagodati može se i otpasti po sopstvenom izboru.

1) Povratkom službi grijehu i svjetovnom životu:

„Težite za mirom sa svima, i za svetošću bez koje niko neće

vidjeti Gospoda, pazeći da niko ne ostane bez Božje blagodati i da ne iznikne kakav otrovni korjen koji bi načinio štetu i kojim bi se mnogi uprljali.“ (Jevrejima 12:14,15; vidi takođe 2. Timoteju 4:10)

„Jer imaju neki ljudi koji su se uvukli među neopreznima koje su Pisma još davno odredila za sud, bezbožnici, koji blagodat našeg Boga pretvaraju u izgovor za besramna djela.“ (1. Jovanova 1:4)

2) Zloupotrebom Dara spasenja kroz opravdanje djelima:

„Odvojiste se od Hrista, vi koji pokušavate da se opravdate po Zakonu, izašli ste iz okrilja njegove blagodati.“ (Galatima 5:4)

3) Prezrenjem blagodati:

„Zamislite samo koliko će težu kaznu zaslužiti onaj ko pogazi Sina Božjeg i ko smatra da krv saveza kojom je posvećen nema nikakvu posebnu vrijednost i ko vrijeđa Duh blagodati?“ (Jevrejima 10:26-30)

4) Izvrtanjem i selektivnom primjenom Božje Riječi:

„Zato, voljeni moji, budući da to očekujete, nastojte da vas on nađe čiste, besprekorne i u miru. Sem toga, strpljenje našeg Gospoda smatrajte spasenjem, kao što vam je i naš voljeni brat Pavle napisao prema mudrosti koja mu je data, govoreći o tome kao što to čini i u svim svojim pismima. Međutim, u njima ima teško razumljivih misli, koje neupućeni i nepostojani izvrcu, kao što to rade i sa ostalim djelovima Pisma, na sopstvenu propast.“ (2. Petrova 3:14-16)

„Ali ne pominjite više Gospodnje breme, jer je svakome breme njegova vlastita riječ, a vi izvrcete riječi živog Boga, Gospoda nad vojskama, našeg Boga.“ (Jeremija 23:36)

„Između vas samih dići će se ljudi koji će iznositi iskrivljena učenja da bi odvukli učenike za sobom.“ (Djela 20:30)

„Molimo se Bogu da ne učinite nikakvo zlo, ne zato da mi budemo prihvaćeni, nego da vi činite dobro, makar i mi bili odbaćeni. Jer ništa ne možemo učiniti protiv istine, nego samo za istinu.“ (2. Korinćanima 13:7,8)

Svakodnevna dostupnost i potreba za spasonosnom blagodat

Život vjerom i poslušnošću u Hristu daje nam slobodu pristupa prestolu Božje blagodati:

„Pristupimo, dakle, slobodno prestolu blagodati, kako bi stekli milosrđe u nalaženju blagodati kad nam zatreba pomoć.“ (Jevrejima 4:16)

Ovo se odnosi na Hristovo djelo pomirenja koje se odvija u nebeskoj Svetinji, o čemu nam govore tipska služba i praznici pod Starim savezom, kao i Pavlova poslanica Jevrejima.

Zašto je ovo važno? Podsjetimo se da sve dok smo u grešnom tijelu imaćemo iskušenja, padove i potrebu za pokajanjem i primanjem blagodati. To nije jednokratni čin, to je borba, plivanje uzvodno za nas, ali plivanje iz ljubavi prema Bogu, ne iz pogrešnih motiva. Zapazite kako to mudro postavlja apostol Jovan, u dubokoj starosti, sa zrelim hrišćanskim iskustvom:

„Ako kažemo da imamo zajednicu s njim a i dalje živimo u tami, onda lažemo i ne postupamo po istini. Ako u svjetlosti hodimo, kao što je On u svjetlosti, imamo zajednicu jedan s drugim, i krv Isusa Hrista, Sina Njegovog, čisti nas od svakog grijeha.

Ako kažemo: Nemamo grijeha, sami sebe zavaravamo i istina nije u nama. Ako priznamo svoje grijeha, vjeran je i pravedan da nam oprost i očisti nas od svake nepravde. Ako kažemo: Nismo sagriješili, činimo ga lažljivcem i njegova riječ nije u nama.“ (1. Jovanova 1:6-10)

Dakle, put u skladu sa primljenom svjetlošću je ono što se ne dovodi u pitanje. Ali to ne znači našu bezgrešnost ili odsustvo potrebe za maltene svakodnevnim čišćenjem i priznavanjem grijeha.

„Hvala Bogu što ste, premda ste bili robovi grijeha, od srca postali poslušni učenju koje vam je predato. Budući oslobođeni od grijeha, postali ste sluga pravde. Zbog slabosti vašeg tijela, govorim vam riječima koje ljudi mogu razumjeti: kao što ste svoje udove dali da robuju nečistoti i bezakonju, što vodi u

bezakonje, tako sada dajte svoje udove da služe pravednosti, što vodi u svetost.“ (Rimljanima 6:17-19)

Istinsko jevanđelje unapređuje život

Istinsko jevanđelje nikada vas neće navesti na nerealnosti i nerazumu primjenu. Ukoliko se to dogodi, možete biti sigurni da ste negdje izmanipulisani, bilo u samoobmani ili ste obmanuti od drugih. Primanjem jevanđelja i njegovom primjenom u životu u vjeri i poslušnosti Bogu, svaki aspekt vašeg bića vremenom će se unapređivati.

„Uvijek zahvaljujem Bogu za vas zbog Božje blagodati koja vam je ukazana u Hristu Isusu. Zahvaljujem što ste se u njemu obogatili u svemu – u svakom kazivanju i svakom znanju – jer se svjedočanstvo o Hristu utvrdilo među vama, tako da ne oskudijevate ni u jednom daru dok željno očekujete da se pojavi naš Gospod Isus Hristos. Bog će vas i učiniti postojanima do kraja, da budete bez ikakve krivice u dan našeg Gospoda Isusa Hrista.“ (1. Korinćanima 1:4-8; uporedi sa 5. Mojsijeva 4:5-9) „Zato držite riječi ovog saveza i vršite ih, da biste postupali pametno u svemu što preduzimate.“ (5. Mojsijeva 29:9)

Samo u okviru Božje primijenjene blagodati možemo imati zaista kvalitetan život, dobar i uspješan brak, najbolju porodicu i najbolje prijatelje – braću i sestre. Ne zavarajte se da je to moguće postići na bilo koji drugi način.

Ono što ostaje problem sve do Drugog Hristovog dolaska naše je propadljivo tijelo, koje imamo obavezu da održavamo u skladu sa zakonima zdravlja, ali koje će neminovno stradati, ne samo u vatri kroz koju nas Gospod mora provesti da bi nas okušao, nego i od posledica grijeha na zemlji. „Zato ne posustajemo. Naprotiv, ako se naš spoljašnji čovjek i raspada, onaj unutrašnji se obnavlja iz dana u dan... jer mi ne gledamo na ono što se vidi, nego na ono što se ne vidi.“ (2. Korinćanima 4:16-18)

Što se tiče duhovnih darova, najvažniji su oni koji služe za

izgradnju karaktera, utvrđivanje u istini i razumu. Specifične darove kao na primjer dar proroštva, dar iscjeljivanja ili dar jezika, Bog daje u naročitim okolnostima prema Njegovoj mudrosti i procjeni, uvijek na korist, a nikad radi senzacije ili zadovoljavanja našeg subjektivnog osjećanja sigurnosti ili pseudo potrebe za ispoljavanjem sile. Vođstvo Duha prepoznaćemo kad god nam ustreba posebno usmjerenje, savjet ili opomena od Gospoda, ali ono nije nikakva čarobna zamjena za obaveze i odgovornosti kojih smo sami svjesni u našoj saradnji u Gospodnjem djelu. Duh oživljava i oplemenjuje naše sposobnosti, pripremajući ih za preobražaj prema prvobitnoj Božjoj namjeri, ali to je proces koji se odvija neprimjetno, slično fizičkom rastu.

Bog nam daje koliko nam treba, ne više od toga, i mi treba da živimo u tome dan za danom (vidi: Matej 6:34). Božji planovi ne poznaju ni žurbu ni zakašnjenje, i mi možemo počivati u toj sigurnosti, ne zapostavljajući Njegovu Riječ i Njegov nalog. Imaćemo u životu uspona i padova, ali ono što čini presudnu razliku je smjer koji smo zaista odabrali.

PLAN SPASENJA I SADAŠNJA ISTINA

Našu zahvalnost i ljubav prema Bogu treba da pokrene činjenica da je On sve učinio i čini za naše sadašnje i vječno dobro, kako pod okriljem opšte blagodati tako i u spasonosnoj blagodati. „Volim te ljubavlju vječnom. Zato te i privlačim svojom dobrotom.“ (Jeremija 31:3) Opšta blagodat je raspoloživa svima, bez razlike, zahvaljujući Planu spasenja, dok se spasonosna blagodat prima u pozitivnom odgovoru na Dar spasenja, što ujedno predstavlja i duhovno začeće ili novorođenje primaoca ili opravdanje vjerom. Ova je istina primjenjiva podjednako u obećanju (prije Hristovog dolaska) i po Hristovom dolasku u realnosti izvojevanog spasenja. Ali u tipu spoznaja istine i blagodati Božje bila je u „sjenkama“, dok je u Hristu svjetlost zablislala u punom sjaju (vidi: Jovan 1:17,18; Isaija 9:2; Matej 4:13-17; Jovan 8:12). Svjetlost Božja obesmišljava sve izgovore za grijeh (Jovan 15:22; 9:41).

Za nas je veoma važno da znamo od čega nas Bog spasava i kako nas spasava, što zauzvrat donosi uravnotežen odgovor na jevanđelje. Spoznaja biblijskog jevanđelja neutrališe svaku obmanu i razotkriva devijacije ljudskog srca u pokušaju iskrivljivanja i zloupotrebe jevanđelja. Mi smo stvoreni na sliku Božju, i samo u izbalansiranom razumijevanju Božjeg karaktera, ne oduzimajući mu nijedan aspekt na račun preneglašavanja nekog drugog aspekta, možemo spoznati pravu istinu koja se uklapa u najširi spektar poput velikog mozaika koji pokriva bukvalno svaku tačku ljudskog znanja i iskustva.

Osnova razlika između našeg stanja pod opštom blagodaću i pod spasonosnom blagodaću je što u prvom slučaju živimo u skladu sa našom tjelesnom prirodom, u neprijateljstvu smo sa Bogom, čak i u slučaju ako smo tradicionalno religiozni, ili nebitno koju životnu ideologiju preferirali, dok je drugi status

moguć samo ako se obratimo, ako se rodimo odozgo Duhom Božjim, prihvatimo Dar spasenja i uđemo u živi savez sa Bogom, što donosi radikalnu promjenu, zaokret najprije u našem umu a zatim u životu uopšte kako bi se Božji karakter u daljem procesu mogao upisati u naše srce, što nas kvalifikuje za vječni život, za stanovnike Božjeg kraljevstva. Upoznavanje sa Bogom jedna je od ključnih smjernica na našem putu ka konačnom oslobođenju i spasenju, a u ranijem proučavanju vidjeli smo da je Isus Hrist najveći živi primjer za takvu spoznaju.

Dakle, s jedne strane je Plan spasenja koji ima svoju dinamiku, svoj progresivni razvoj i različite faze, a s druge strane smo mi kao primaoci koji to spoznajemo kroz otkrivenje istine u Božjoj Riječi i koji takođe na progresivan način rastemo u istini, u ljubavi, u pravednosti i posvećenju. Samo sa takvim shvatanjem možemo pratiti Plan spasenja i istovremeno lično napredovati.

Mi moramo biti u stanju da prepoznamo vrijeme u kojem živimo, znake vremena, na osnovu cjelokupne istine i proročke vremenske skale (Matej 24:32,33; 2. Petrova 1:19; Otkrivenje 22:7,10; Danilo 12:9,10), kako bismo stajali u sadašnjoj istini ili istini za naše vrijeme.

Šta je sadašnja istina?

Sadašnju istinu možemo definisati kao specifičnu Božju poruku, posebno važnu i naglašenu istinu (istine) za određeno vrijeme. Postoje opšte istine koje naravno važe za sva vremena i sve ljude, ali sadašnja istina ističe posebnu Božju poruku za upravo to vrijeme u kojem se daje.

To je veoma jednostavno razumjeti u kontekstu progresa realizacije Plana spasenja. Vrijeme teče linearno i Plan spasenja teče linearno tako što se vremenom ispunjavaju njegove određene faze. Plan spasenja je nastao kao izraz Božje volje koju nikakva sila ni okolnosti ne mogu promijeniti. U tom smislu on ima svoje glavne faze koje ne zavise od ljudskog faktora: 1) aktivacija Plana spasenja i uvođenje opšte blagodati u obećanju

prije Hrista; 2) Hristova misija na zemlji; 3) Hristova posrednička misija u nebeskoj Svetinji; 4) Istražni sud na Nebu; 5) Hristov drugi dolazak, čiji primarni cilj je konačno oslobađanje spasenih; 6) milenijum na Nebu; 7) Hristov treći dolazak i izvršni sud, čišćenje zemlje i obnova zemlje i univerzuma, te primanje konačnog nasleđa spasenih. Spoznaja sadašnje istine omogućava nam da znamo u kojoj fazi se mi nalazimo, što logično pomijera težište i značaj poruke istine. Pored toga, treba imati na umu i progresivno otkrivenje istine, za šta je važan ljudski faktor koji spoznaje i prima istinu, do njene punine određene od Boga za ljudski rod kojemu je to važno za spasenje. Ovakav progres sadašnje istine može se, na primjer, prepoznati kroz protestantsku reformaciju koja je postepeno vraćala pomračenu svjetlost Božje Riječi.

Ranije smo konstatovali da je poslednja poruka čovječanstvu sadržana u troanđeoskoj vijesti iz Otkrivenja 14:6-12, na koju se nadovezuje i poruka iz 17. i 18. glave Otkrivenja. Da bi se ove poruke iznijele u punoj sili, neophodna je priprema i rast Božjeg naroda u istini, što se prije svega ogleda u spoznaji jevanđelja i opravdanja vjerom. Kad zablista Božja istina, tada se istovremeno i zabluda u raznim njenim oblicima razotkriva i ogoljava kako bi stanovnici zemlje mogli napraviti konačni izbor i polarizaciju u dva tabora pred Drugi Hristov dolazak.

Posebno je značajno zapaziti da sadašnja istina nikad ne negira ili protvrječi istinama koje je Božji narod dobijao u prošlosti. Istina se nadograđuje na postojeće temelje, stubove vjere. Za svaku „novu svjetlost“ koja krši ovo načelo možemo biti sigurni da ne dolazi sa Izvora istine.

Sadašnja istina u tipu i antitipu

Drastičan primjer važnosti prihvatanja sadašnje istine desio se o prvom Hristovom dolasku. Zakon i proročanstva su najavljivali Mesiju koji je trebao biti najveća želja svih naroda, ali kad je Mesija zaista došao, odbacili su ga većinski i oni koji su se nazivali Božjim narodom i čuvarima vjere i istine. Odbacili su ga

oni koji su od religije napravili kodeks pravila i ponašanja za prirodnog čovjeka, odbacivši njen duh i smisao, u kojem su sami pronašli svoje interese. Takvima je Mesija nepoželjan a Bog apstraktan, dok je dobrodošao samo „mesija“ koji bi potvrdio njihov status i dominaciju, oslobađajući ih usput od svih neprijatelja i stavljajući neprijatelje u podređeni položaj. Pokvarena ljudska priroda je ista u svim vjekovima, tako da se ovaj obrazac pobune prenosi još od Kaina, a svoju kulminaciju ima u duhovnom Vavilonu.

Svako ko je želio prihvatiti Isusa Hrista suočavao se sa neminovnošću napuštanja tipa pored živog Antitipa. Većini ljudi tog vremena to je bilo šokantno. Zbog toga je Gospod morao strpljivo pripremati svoje učenike i stalno usmjeravati njihovu pažnju sa prolaznog zemaljskog na vječne duhovne vrijednosti. Zato je bilo neophodno podignuti umove kao što je bio apostol Pavle koji će iznijeti jevanđelje svijetu i ostaviti svjedočanstvo za buduće generacije.

Sam Hrist je morao objasniti ljudima zašto je došao i kakve su implikacije Njegovog dolaska na Zakon, samu vjeru i spaseenje. Isus se bavio Zakonom i objasnio njegovu funkciju, istakavši dubine Zakona koje istovremeno otkrivaju dubine grijeha u grešnim motivima. Njegova izjava o ispunjenju Zakona (Matej 5:17,18) ima trostruki smisao:

1) Isus je pokazao da je život po Zakonu moguć u Božjoj sili.

2) Isus je u tijelu ispunio Zakon kao opšti Čovjek, Otac čovječanstva, drugi Adam, i tako nas iskupio od prokletstva Zakona.

3) Isus je ispunio obredni zakon i tipsku službu, ukinuo ga i uveo stvarnu Službu pomirenja. Ovdje je vrlo važno zapaziti da se u tom smislu Zakon još uvijek ispunjava, sve do konačne realizacije Plana spasenja.

Ovdje možemo postaviti pitanje, šta će se dogoditi kad se sav Zakon objavljen u Svetom Pismu ispuni. Odgovor je sam po sebi jasan: obnoviće se Božji prvobitni poredak i namjera, koji

podrazumijevaju iste božanske attribute i ista načela, jer se Bog ne mijenja. Zakon se ispunjava u smislu realizacije Božje volje i namjere kroz Plan spasenja, što nikako ne znači da se ukida prije ili nakon toga, jer je Zakon temelj koji definiše i čuva Božji poredak.

S Božjim autoritetom Isus je učio da je poslušnost istovjetna potrebi da čovjek slijedi Hrista. To dvoje je tako povezano da jedno bez drugoga postaje samo gluma hrišćanskog življenja. Legalistička poslušnost odvaja čovjeka od Hrista; prava duhovna poslušnost način je života hrišćanina koji je u Hristu (Rimljanima 8. glava).

Obredni zakon sa uredbama i praznicima bio je integrisan u pisani Mojsijev Zakon, premda je stupio na snagu odmah po Padu u grijeh. Svrha mu je bila da svakom vjerniku ukaže na dolazak Mesije i Spasitelja, prave žrtve za njegov grijeh. Obredni zakon, dat zbog prestupa Zakona života i odvajanja od Boga, sastojao se od žrtava i prinosa – simbola ili tipova – koji su ukazivali na buduće otkupljenje. Bio je iskustveno pomagalo za razumijevanje i prihvatanje Hristova spasenja, u simbolima i tipovima, prije nego što se ostvari žrtva za to spasenje. On je bio uspostavljen da ukaže na Njegovu savršenu žrtvu (Jevrejima 10:1). Njegova poruka je bila Hrist. Njegovo je očekivanje bilo Hrist. I njegovo izražavanje vjere bilo je vjera u Hrista. Međutim, obredni sistem je bio nesavršen. Bio je tip, simbol, sjenka buduće stvarnosti. Nije mogao stvarno očistiti grešnike od grijeha. Mogao je samo obećati da će spasenje doći prinošenjem i žrtvom Božjeg Jagnjeta, te daljim posredovanjem Hristovom do konačne realizacije Plana spasenja.

Stoga je obredni zakon mogao vrijediti samo dok na krstu Golgote ne bude prinesena prava žrtva (Danilo 9:27; Jevrejima 9:10; Efescima 2:15). Biblija samo na ovim mjestima govori o ukidanju određenog zakona, i to se odnosi na obredni i praznični sistem. U istom kontekstu govori se o ratifikaciji trajnog saveza između Boga i ljudi u Hristu (Galatima 3:17) i ujedno potrebi za

novim savezom u odnosu na onaj koji je u vrijeme Mojsija potvrđen životinjskim žrtvama i krvlju (vidi: Jevrejima 8 - 10. glava).

Mi ne možemo sjediti na dvije stolice, ne možemo istovremeno vršiti tipsku službu ili očekivati njeno ponovno uspostavljanje i vjerovati u Hrista i Njegovu posredničku službu za nas. To je zahtjev sadašnje istine. Isto tako nema šanse da ispravno shvatimo istinu za naše vrijeme ako na bilo koji način negiramo stvarnost Istražnog Božjeg suda, čije će okončanje značiti istek vremena milosti, neposredno pred Drugi Hristov dolazak. Odbijanje sadašnje istine znači neminovni otpad.

Važne karakteristike istinskog Božjeg naroda u sadašnjoj istini date su u tekstu iz Otkrivenja 14:4,5: „To su oni koji se nisu onečistili sa ženama, koji su sačuvali svoje djevičanstvo. Oni slijede Jagnje kuda god ono pođe. Otkupljeni su od ljudi kao prvine Bogu i Jagnjetu, i u njihovim ustima ne nađe se prevara, jer su bez mane pred prestolom Božijim.“ Ovaj pasus govori o našem savršenstvu u Hristu, ne o bezgrešnim vjernicima jer takvi jednostavno ne postoje. Ali izvjesno postoje oni koji odbijaju da se „onečiste“ ili zatruju crkvenim kompromisima, koji su spremni da slijede i gledaju na Isusa tamo gdje On jeste sa svojom službom u našu korist, i koji se ne bave nikakvim prevarama koje se tiču integriteta Božje istine. Takvih ljudi Bog je imao u svim vjekovima, i oni se ni po cijenu najveće prijetnje nijesu odriicali od istine.

Napokon, mi treba da revnujemo za istinu, u međusobnoj ljubavi i ljubavi prema svijetu, kako bi se nevjesta Hristova izvela bez mane (2. Korinćanima 11:2), istovremeno upozoravajući i opominjući sve na maksimalnu budnost i opreznost od sopstvenog zastranjivanja ili odvođenja na stranputicu (2. Korinćanima 11:3,4).

JEVANĐELJE:

PITANJA I ODGOVORI

PITANJE: Da li je za razumijevanje Jevanđelja potreban Stari savez i starosavezni spisi?

ODGOVOR: Apsolutno DA. I Hrist i apostoli su pomoću Svetog Pisma Starog saveza obrazlagali i dokazivali istinu o jevanđelju (vidi: Luka 24:13-31; Djela 17:11).

PITANJE: Kako nas je Hrist otkupio od prokletstva Zakona i šta je zapravo to prokletstvo (Galatima 3:10-14)?

ODGOVOR: Najprije moramo biti svjesni naše sklonosti da spustimo Božji Zakon na svoj nivo, da čak i samog Boga ukalupimo u koncepciju pale prirode, što je karakteristika svih lažnih religija. Istina je, međutim, da Božji Zakon zahtijeva savršenu poslušnost i da poslušnost mora imati neprekidan kontinuitet. Očigledno je iz samog Svetog Pisma i iz vlastitog iskustva da naše držanje Zakona nikad ne može biti savršeno. Pavle to dokazuje u Rimljanima poslanici (3:10,12), a isto potvrđuje i Jovan (1. Jovanova 1:8). Otuda naša potreba za Spasiteljem izvan ljudske sile i opravdanjem vjerom, nezavisno od djela Zakona tj. našeg činjenja.

Tokom svoje misije, Isus je više puta optuživan od Jevreja koji nijesu vjerovali u Njegovo mesijanstvo za hulu na Boga zbog Njegovih izjava o Bogu kao svom Ocu i identifikaciji sa Ocem (Jovan 10:30,31). Za hulu na Boga Zakon je propisivao kamenovanje (vidi: 3 Mojsijeva 24:16). Međutim, prilikom suđenja Isusu, za Jevreje kamenovanje nije bila dovoljna kazna. Kamenovanje je bilo klasična egzekucija, prije koje je osuđenik mogao da klekne i prizna grijeh Gospodu (vidi: Jošua 7:19,25), što znači da mu je bila raspoloživo oprostjenje pred Bogom zbog svakodnevnih žrtve za grijeh. Ali ako bi sud insistirao na vješanju na drvo, to je za Jevreje značilo neopozivo prokletstvo Božje

(vidi: 5. Mojsijeva 21:23), zbogom životu zauvijek, neoprostivi grijeh. Iako raspeće nije bio jevrejski metod kažnjavanja zločinaca, oni su to vidjeli kao vješanje (u Luci 23:18 koristi se upravo taj izraz). Činjenica je da kad su rani hrišćani propovijedali jevanđelje, niko instrument Hristovog mučenja nije vidio kao „krst“ već drveni stub za vješanje (Djela 10:39; 13:29; 1. Petrova 2:24).

Šta nam ovo govori? Da li je Božje prokletstvo palo na Nevinog? Ne, nego je Bog PRENIO prokletstvo zbog naših grijeha na Isusa, i taj strašni duševni teret je bio pretežniji od fizičkih muka našeg Spasitelja. Strahota Isusove agonije na krstu bila je u neopozivom prokletstvu grijeha od Boga. Na taj način On je iskusio smrt za sve: „Jer je pretrpio smrt, da bi time po Božjoj blagodati okusio smrt za svakoga.“ (Jevrejima 2:9) Kao Nosilac grijeha Isus je bio pod kletvom Zakona. Tako je On je ukinuo smrt ZBOG PROKLETSTVA ZAKONA i uveo besmrtnost i život kroz jevanđelje (2. Timoteju 1:10). Odatle zaključujemo da je „čaša“ koju je Isus ispio, i od koje je ustuknuo u Getsimaniji (Matej 26:39) bila neopozivo Božje prokletstvo, gnjev Božji izliven bez mješavine milosti. Na krstu je pokazana najveća moguća samopožrtvovana Ljubav ikad ispoljena koja **nas** oslobađa od prokletstva Zakona, jer je Isus pristao da postane kletva za nas. Otac i Sin su ovo učinili da bi se svijet mogao spasti.

Isus je zavisio od svog Oca o uskrsenju. On je znao Plan spasenja i znao je za uskrsenje, ali pod strašnim teretom prokletstva grijeha u agoniji nije mogao da vidi dalje od groba. To je bila najveća borba vjere iz koje je na kraju izišao kao pobjednik (Jovan 19:30; Luka 23:46). Samo zahvaljujući ovoj Žrtvi, svi koji prihvate spasenje nikad neće morati da se nađu pod kletvom prekršenog Zakona. U ovome je Hrist ispunjenje Zakona u najvećem mogućem smislu.

Kad god smo u iskušenju da se pravdamo djelima Zakona ili da svoju pravednost i dobrotu pripisujemo našem budućem spasenju, odlazak pod krst Isusov je lijek.

PITANJE: Kakvu to slobodu imamo u Hristu?

ODGOVOR: Spasenje djelima Zakona i spasenje blagodaću su međusobno isključivi. Zbog toga apostol Pavle u svojim poslanica ističe opravdanje vjerom nasuprot opravdanju djelima Zakona, koje je nemoguće. Mi moramo biti djeca „slobodne“, a ne djeca „robinje“, djeca obećanja Božjeg (Galatima 4:21-31). „Za takvu slobodu Hristos nas je oslobodio. Zato budite nepokolebljivi i ne dajte se opet upregnuti u jaram ropstva.“ (Galatima 5:1) Nikad ne smijemo pasti u zamku koja nas može na bilo koji način lišiti slobode koja je u Hristovom spasenju i Božjem obećanju. „Odvojite se od Hrista, vi koji pokušavate da se opravdate po Zakonu, izašli ste iz okrilja njegove blagodati.“ (Galatima 5:4) Jevanđelje nam omogućava da pripadnemo Hristu u kojem imamo slobodu od svega čemu smo robovali: grijehu, smrti, Sotoni, prokletstvu Zakona. U toj slobodi stojimo kad prihvatimo jevanđelje, kad postanemo poslušni jevanđelju, kad se poistovjetimo sa Hristom u Njegovoj smrti i životu, kad i mi umremo u Njemu da bismo živjeli.

U Hristu imamo slobodu: 1) od svake osude (Rimljanima 8:1); 2) od straha od smrti, jer druga smrt više nema vlast nad nama (Jevrejima 2. 14, 15; Otkrivenje 20:6); 3) od ropstva grijehu (Jovan 8:32-36); 4) od jurisdikcije Zakona (Rimljanima 3:14; 6:19). Hrist nas oslobađa od onog čega se sami nikad ne bismo mogli osloboditi.

Međutim, našu slobodu ne smijemo doživjeti kao duhovnu nezavisnost, jer tako nešto ne postoji. Sloboda jevanđelja je sloboda u Hristu, pod Hristovim „jarmom“ (Matej 11:28-30). Bog nam tada daje svoj Duh sveti koja nam svjedoči smo djeca Božja (Rimljanima 8:16,17), i mi imamo mir kao prvi rod jevanđelja (Rimljanima 5:1). Ali mi i dalje živimo u grešnom tijelu i u grešnom svijetu, i spasenje kao konačna realnost je u budućnosti. Zato Pavle kaže da je spasenje nada (Rimljanima 8:24,25). Zato nam je i dalje potrebna vjera i život po vjeri.

Jevanđelje nas nikad ne oslobađa na podređivanje željama pale prirode (Galatima 5:13), za iskorištavanje naše braće i

sestara (2. Solunjanima 3:6-10), niti nam daje slobodu za zanemarivanje Božjeg Zakona (Jakov 1:22-25).

Sloboda u Hristu omogućava nam sledeće blagoslove: 1) opravdanje, što znači da možemo stajati pravedni pred Božjim Zakonom koji nas više ne osuđuje na smrt, jer smo prešli iz smrti u život; 2) spasenje kao proces posvećenja koji je u toku; 3) proslavljanje o Hristovom drugom dolasku, kada će slava prvobitnog obličja Božjeg opet biti data iskupljenima.

Ako razumijemo jevanđelje, mi nikad i nipošto nećemo prodati svoju slobodu.

PITANJE: Šta je svrha Božjeg Zakona u životu hrišćanina ako smo slobodni od jurisdikcije Zakona?

ODGOVOR: Mi zaista jesmo u Hristu oslobođeni od jurisdikcije Zakona u smislu da nas Zakon ne može osuditi na smrt jer smo pod „kišobranom“ milosti, ali Zakon kao definicija Božje pravednosti i poretka života je vječan i nepromjenljiv. Zakon je standard hrišćanskog življenja koji na vrlo praktičan način pokazuje naše obaveze i odgovornosti koje nikad ne smiju biti prepuštene uobrazilji ljudske pale prirode koja ih pretvara u sebični interes ili pasivno nečinjenje.

PITANJE: Zašto se u hrišćanskom svijetu toliko potencira „legalizam“ u negativnom kontekstu?

ODGOVOR: Izraz „legalizam“ postao je mantra u vještoj zloupotrebi jevanđelja u cilju ideološkog opravdavanja negiranja ili ukidanja Božjeg Zakona. Različite metode ispiranja mozga u tom pravcu nalaze uporište u činjenici da pala ljudska priroda uvijek teži liniji manjeg otpora i izbjegavanja odgovornosti. Ogromna većina hrišćanskog svijeta nalazi se u takvoj teološkoj matrici. Međutim, u Bibliji legalizam (iako se taj izraz izvorno ne koristi, već „djela zakona“) ima samo jedan negativan smisao: čovjek nikad ne može biti spašen vlastitim učinkom kroz djela Zakona, inače nam Spasitelj ne bi bio potreban. Ali to ne znači da težnja ka Zakonu ili djelovanje u skladu sa Zakonom nijesu dobri. Zakon i legalni aspekti Zakona imaju pozitivne konotacije, što je naravno slučaj i kad su u pitanju ljudski zakoni. Mi nikad

ne smijemo razbijati integralnu cjelinu na kojoj počiva Božji poredak života, inače ćemo se naći u prevari i kao prevaranti.

PITANJE: Kako pravilno da razumijemo Hristov krst i događaje na krstu?

ODGOVOR: Mi moramo posmatrati krst u svjetlosti cjelokupne istine Plana spasenja. Moramo znati zašto je bila potrebna takva žrtva i koji su konkretno rezultati te žrtve. Istina je da su Hristovo stradanje i agonija jedinstven događaj ikad, i da je to „čaha“ koju je Isus morao sam ispiti kao Nosilac grijeha svijeta, ali čak i u toj drami svih vjekova važnija je objektivna stvarnost nego Isusovo subjektivno iskustvo. To znači da se Božji plan nije nimalo promijenio zbog Isusove nemogućnosti da kao Čovjek u časovima najveće agonije vidi dalje od groba. Bog je sakrio svoje prisustvo ali nije ostavio svog Sina, iako nikakva intervencija božanske milosti nije mogla biti upućena dok se „čaha“ ne ispije do kraja. Isus je morao pobijediti vjerom koja se oslanjala na prethodne dokaze Očeve ljubavi i odobravanja.

Dakle, baveći se krstom, mi nikad ne smijemo podrediti objektivnu istinu subjektivnim osjećanjima, čak ni kad je u pitanju naš Spasitelj. Na taj način stvara se iskrivljena slika o krstu i Hristovoj žrtvi, sračunata na emotivnom učinku, tako da žrtve ovakvog pristupa uvijek ističu kako se Isus vječno odvojio od Oca radi njihovog spasenja i to koriste kao glavni argument u propovijedanju, izazivajući šok i konfuziju kod svojih slušalaca. Neki teolozi su, vođeni istim obrascem razmišljanja, pripisali Isusu drugu smrt na krstu. Međutim, ostaje velika istina da je Isus iskusio za nas gnjev Božji nepomiješan sa milošću kako se mi nikad ne bismo našli u toj situaciji, ali kao nevina posrednička Žrtva, ne i primalac konačne plate za grijeh, koje je vječna smrt.

PITANJE: Koja je svrha duhovnih darova? Da li su oni dokaz naše hrišćanske vjere i prihvaćenosti od Boga?

ODGOVOR: Duhovni darovi nikad se ne daju kao dokaz za našu vjeru ili znak da je naša vjera ispravna. Oni se **UVIJEK** daju na korist radi napretka djela Božjeg i za ličnu izgradnju. „A

Duh se ispoljava u svakome **za korisnu svrhu**. Naime, jednome je posredstvom Duha data riječ mudrosti, drugome riječ znanja po tom istom Duhu, drugome vjera po tom istom Duhu, drugome dar liječenja po tom jednom Duhu, drugome činjenje čuda, drugome proricanje, drugome sposobnost razlikovanja nadahnutih objava, drugome različiti jezici, a drugome tumačenje jezika. Ali sve to čini jedan te isti Duh, **dijeleći ih svakom po svojoj namjeri.**“ (1. Korinćanima 12:7-11) Gospod je taj koji procjenjuje koji darovi i kada su potrebni zajednici vjernih. Mi treba da želimo duhovne darove (1. Korinćanima 12:31), ali samo zbog unapređenja Božjeg djela, nikako za sopstveno samopotvrđivanje ili radi upražnjavanja sile (što je svojstveno okultistima). Traženje dokaza za vjeru kroz ispoljavanje posebnih duhovnih darova zapravo je dokaz nevjerstva i fanatizma (vidi: Matej 12:38,39; 16:1-4) i otvara vrata demonima da preuzmu kontrolu i lažiraju darove.

PITANJE: Da li to znači da postoji razlika između primanja Duha prilikom novorođenja i duhovnih darova?

ODGOVOR: Da. Primanje Duha i rođenje odozgo se dešava kad se osvjedočimo u istinu Božje Riječi, i mi ne možemo utvrditi trenutak ili postaviti datum kad se to dogodilo (vidi: Jovan 3:6-8). Taj proces je nevidljiv, poput fizičkog rasta. S druge strane, duhovni darovi služe za potrebe nošenja i izgradnje Božjeg djela i oni se daju namjenski po Božjem izboru.

PITANJE: Može li hrišćanin biti demonizovan ili kontrolisan od demona?

ODGOVOR: Najprije moramo znati da zbog Božje opšte blagodati svi ljudi su zaštićeni od direktne izloženosti i zlobe demonske sile, posebno ako se kreću u granicama moralnosti i ne upuštaju u okultne i paganske prakse, narkomaniju i sl. Ali sve dok čovjek ignoriše ili odbija spasenje, on je posredno pod kontrolom demona u duhovnom sljepilu, jer ima tendenciju življenja po svojoj paloj prirodi.

Pošto hrišćanin nije realno oslobođen od svoje pale pri-

rode, izvjesno je da može podleći uticaju demona i biti kontrolisan od demona. Uticaj i kontrola demona nije isto što i demonska posjednutost. Osoba koja je nekad bila posjednuta demonima posebno je ranjiva, ako propusti da živi po Duhu Božjem i uputima Svetog Pisma (vidi: Luka 11:24-26).

Petar upozorava svoje čitaoce: „Budite trezveni, budno pazite! Vaš protivnik, Đavo, ide unaokolo kao ričući lav i traži koga da proždere. A vi mu se oduprite, čvrsti u vjeri.“ (1. Petrova 5:8,9) Ovaj tekst nam kaže da i hrišćanin može postati žrtva Sotone, ukoliko nije trezven.

Metod koji Sotona koristi za preuzimanje kontrole nad onima koji se izjašnjavaju kao hrišćani je pretvaranje u anđela ili izvor svjetlosti: „Jer takvi ljudi su lažni apostoli, koji varaju druge i pretvaraju se da su Hristovi apostoli. A nije ni čudo, jer se i sam Sotona pretvara da je anđeo svjetlosti. Zato nije ništa neobično ako se i njegove sluge pretvaraju da su sluge pravednosti.“ (2. Korinćanima 11:13-15) Pristajanjem za lažnom svjetlošću, mi možemo izgubiti svjetlost istine od Boga, koju će demoni zamijeniti lažnom svjetlošću i lažnim osvjedočenjem.

Odavanje tjelesnim grijesima, odnosno propuštanje da se odbranimo kroz pokornost Bogu (nema neutralnog terena) takođe nas mogu staviti pod kontrolu demona (Jakov 4:7; Galatima 5:17; Rimljanima 8:13; 11:22; 13:14; 2. Petrova 2:20).

Podsjetimo se da je Isus ukorio Sotonu koji je iskoristio Petrovu ljudsku tendenciju da navodno zaštiti Isusa od ispunjenja Božjeg plana (Matej 16:22,23).

U Djelima 5:1-11 opisan je slučaj bračnog para Ananija i Sappire koje je Sotona naveo na laž u cilju kvarenja Božjeg djela kompromisima i lažima.

Sve dok iskušenja postoje kao opcija, hrišćanin može biti nadvladan.

Hrišćanin takođe može postati odstupiti od prave vjere i pod kontrolom demona postati oruđe za širenje lažne vjere: „A Duh izričito govori da će u budućim vremenima neki otpasti od vjere, slušajući zavodljive duhove i nauke demonske.“ (1. Timoteju

4:1)

U duhovnoj realnosti, mi zapravo vodimo borbu protiv demonskih sila (Efescima 6:10-18).

PITANJE: Kako da znam da sam prihvatio/la jevanđelje i šta je potrebno za krštenje?

ODGOVOR: Da smo zaista razumjeli suštinu jevanđelja, ne sve detalje jer to za početak nije potrebno, svjedoči naša spremnost da prihvatimo spasenje, što znači da se već desilo pokajanje odnosno radikalna promjena uma, spremnost da se odrekemo starog života u grijehu, uz želju da dalje živimo vjerom, u iščekivanju konačne realizacije Božjeg plana spasenja. Mi moramo razumjeti da je grijeh problem koji nas bez Spasitelja vodi u izvjesnu smrt, te zatim kako nas i od čega Isus Hrist spasava. To je preduslov da bismo zaista cijenili Dar spasenja i bili voljni da „umremo“ u Hristu kako bismo mogli Njemu pripasti i živjeti (vidi: Rimljanima 6. glava).

PITANJE: Šta je najveći cilj Jevanđelja?

ODGOVOR: Povratak čovjeka u nebesku porodicu, njegovom racionalnom identitetu i stvarnim vrijednostima.

O autoru

Pavle Simović je rođen 13. jula 1966. godine i potiče iz Cuca – selo Trešnjevo – gdje je završio osnovnu školu. Po završetku pomorske škole u Kotoru, radio je kraći period kao pomoćnik na prekookeanskim trgovačkim brodovima.

Uglavnom zbog nesklonosti materijalizmu i karijerizmu, a postavši rano svjestan nepravednosti i nedoslednosti koje prožimaju sve aspekte života, uključujući obrazovni sistem, izgubio je želju za „visokim školama“, iako veoma nadaren, a prihvatao se raznih drugih poslova, počevši od onih skromnijih kao što je rad u proizvodnji, zatim prevodilaštva, računarstva, ekonomije...

Pored profesionalnog angažmana i aktivizma u nekoliko nevladinih organizacija, bavi se izradom internet prezentacija, fotografijom i u manjem obimu videografijom, instalacijama i održavanjem računarskog hardvera i softvera, i dr.

Zbog sklonosti ka nezavisnom načinu razmišljanja i istraživačkom duhu koji teži istini kakva god ona bila, kao i (opravnog) nepovjerenja u institucionalizovanu religiju i sistem uopšte, nije član nijedne političke partije, crkve ili vjerske organizacije, ali jeste biblijski religiozan. Aktivno se bavi i proučava religijska pitanja više od 20 godina.

Autor je nekoliko knjiga: „Istina postoji – obmana se izmišlja“, „Tipologija i Plan spasenja“, „Danilo i istorija svijeta u biblijskom proroštvu“, te „Otkrivenje života i apokalipsa smrti“, urednik knjige „Bog i mi: Moć i učinak ili odnos“ i priređivač „Rječnika okultizma“. Nekoliko godina radio je na reviziji i korekcijama Biblije izdate pod imenom Novi revidirani prevod.

Simović je takođe prevodilac više knjiga i radova i autor velikog broja članaka i radova na internet sajtu „Instituta za izučavanje religije“ odnosno udruženja pod ranijim imenom „Institut za religijska istraživanja“, kao jedan od osnivača oba udruženja

na istoj internet adresi: www.religija.me

Može se reći da je najveći dio svog znanja stekao kroz samoedukaciju, učeći iz relevantnih izvora i učeći se da sam analitički razmišlja i izvodi zaključke. Zahvalan je Bogu kao jedinom pravom Izvoru mudrosti i temelju svakog drugog obrazovanja.

Preferira teologiju i zdrave stilove života, uz podršku prirodne medicine, kao prioritetna znanja neophodna čovjeku ne samo za duhovno, mentalno i fizičko zdravlje, već takođe i kao zaštitu od svih oblika manipulacije. Cijeni svaku nauku utemeljenu na činjenicama i radi na povezivanju Biblije i nauke.

U osnovnim načelima nepopustljiv, fleksibilan kad se radi o manje bitnim stvarima i pitanjima. U jednoj rečenici, prijatelj onoga što čini čovjeka vrijednim tog imena, koji ispunjava svrhu svog postojanja, i protivnik svega što ima tendenciju ka destrukciji i zlu.

Zbog svoje osjetljivosti, previše je uzdržan u komunikaciji, često na granici asocijalnosti, ponekad je suviše direktan i netrpeljiv na svaki nagovještaj zlonamjere ili zloupotrebe.

Djecu i porodicu izuzetno visoko vrednuje, a najvećim dostignućem u životu smatra obraćenje i povratak čovjeka Bogu.